

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: UV-42484/2022

1304

Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2021

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

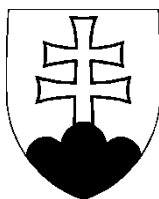
Predkladá:

Eduard Heger
predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava november 2022

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

Návrh

Číslo

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2022

k Súhrnnej výročnej správe Slovenskej republiky za rok 2021

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2021, podľa ktorej k 31. decembru 2021

- a) hospodárenie verejnej správy v jednotnej metodike ESA 2010 platnej pre Európsku úniu na základe jesennej notifikácie dosiahlo
 - aa) schodok vo výške 5,4 mld. eur, čo predstavuje -5,5 % hrubého domáceho produktu;
 - ab) konsolidovaný dlh k 31. decembru 2021 sumu 61,3 mld. eur, čo predstavuje 62,2 % hrubého domáceho produktu;
- b) konsolidované aktíva ako aj pasíva súhrnného celku Slovenskej republiky dosiahli 79,1 mld. eur, konsolidovaný výsledok hospodárenia ako rozdiel medzi účtovnými výnosmi a účtovnými nákladmi súhrnného celku dosiahol -6,2 mld. eur.

Predkladacia správa

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2021 sa predkladá na základe zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom ide o nelegislatívny materiál, ktorý svojím obsahom faktograficky a vecne dokumentuje vývoj a stav najdôležitejších parametrov verejných financií a ich zložiek podľa subjektov.

Správa za rok 2021 je v poradí 11. súhrnnou výročnou správou, ktorá podáva informácie o stave a vývoji verejných financií na základe troch prelínajúcich sa zákonných noriem:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pokiaľ ide o vymedzenie jej obsahu a termínov spracovania a predloženia vláde a Národnej rade SR (§ 29a);
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre účtovné jednotky verejnej správy, ktorými sú kapitoly štátneho rozpočtu, obce a vyššie územné celky, ustanovuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy (§ 22a);
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

Od roku 2012 sa prezentujú okrem salda a dlhu verejnej správy v metodike ESA aj ďalšie dôležité veličiny ako sú jednorazové vplyvy, štrukturálne saldo, čisté bohatstvo, čistý dlh, podmienené pasíva a podmienené aktíva, súhrnná účtovná závierka, hospodárenie podnikov štátnej správy. Cieľom vytvorenia samostatného dokumentu v podobe Súhrnnej výročnej správy bolo oddeliť prísne rozpočtový pohľad na hotovostný schodok štátneho rozpočtu či celej verejnej správy od účtovného zobrazenia finančnej pozície (v podobe súhrnnej účtovnej závierky) verejnej správy, a oddeliť hodnotenie dosiahnutej skutočnosti od rozpočtového plánu za príslušný rok.

Súhrnná výročná správa sa každoročne zostavuje v období druhého kola notifikácie (október) výsledkov hospodárenia verejnej správy za predchádzajúci rok. V danom čase dochádza k spresňovaniu údajov na základe auditovaných účtovných závierok veľkej časti subjektov verejnej správy ako aj na základe pravidelných či benchmarkových revízií podľa metodiky ESA.

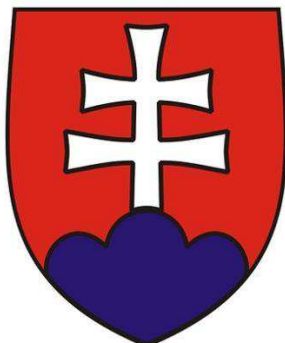
Aj z tohto dôvodu sa Súhrnná výročná správa vo svojom porovnávaní orientuje primárne na medziročný vývoj skutočnosti, pričom odpočet hospodárenia oproti plánovanému rozpočtu je ponechaný na Štátny záverečný účet SR (zostavovaný v prvej polovici roka).

Rok 2021 podobne ako 2020 bol pre občanov Slovenskej republiky ekonomicky aj spoločensky náročný. Pandémia COVID-19 pokračovala vo svojom negatívnom vplyve na ekonomickú aktivitu, hospodárstvo cestovanie a plnohodnotné poskytovanie verejných služieb. Vláda prijímala ďalšie opatrenia s cieľom znížiť šírenie vírusu a tlmieť negatívne vplyvy prenášajúce sa na občanov, zamestnanosť a životnú úroveň. Tak ako mnohé iné krajiny, sa ani Slovensko nevyhlo ďalším dvom vlnám rastúceho počtu nakazených koronavírusom a opakovaným dočasným sprísňovaním opatrení. Napriek všetkým negatívam, HDP Slovenska za rok 2021 zaznamenalo po roku 2020 opäť rast, a to na úrovni 3,0 %. V roku 2020 pritom Slovenská ekonomika stratila 4,4 % svojej hodnoty. Výber daní bol nad očakávania schváleného rozpočtu, dokonca na historickú úroveň poklesla aj daňová medzera a výnos dane z pridanej hodnoty dosiahol najvyššiu mieru efektivity. Miera nezamestnanosti sa udržala pod hranicu 7 %, obdobne ako v roku 2020. V roku 2021 sa viac ako zdvojnásobili verejné výdavky na boj s pandémiou, čo prinieslo svoje úspechy.

Vo svetle udalostí roku 2022 (vojna na Ukrajine, energetická kríza a z toho extrémne rastúca inflácia počas roka 2022 s výhľadom kulminácie v roku 2023) je možné očakávať, že Slovenskú republiku čakajú opäť náročné roky. Riešenia týchto negatívnych dopadov sa v súčasnosti hľadajú nielen na národnej úrovni, ale aj na úrovni Európskej únie.

Predloženú Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2021 sa nepožaduje predkladať na medzirezortné pripomienkové konanie, v súlade s čl. 10 ods. 7 smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR. Správa nemá negatívny finančný vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov ani na rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, rovnako nemá vplyv na životné prostredie, negatívne ekonomické vplyvy na podnikateľské prostredie, vplyvy na zamestnanosť ani na tvorbu pracovných miest a na informatizáciu spoločnosti.

Neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné ju sprístupniť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

**Súhrnná výročná správa
Slovenskej republiky
za rok 2021**

Október 2022

Obsah

Úvod.....	2
Zhrnutie.....	6
1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010.....	7
1.1. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov.....	7
1.2. Saldo verejnej správy.....	11
1.3. Dlh verejnej správy.....	27
1.4. Čistý dlh verejnej správy.....	29
1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie.....	31
2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.....	32
2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy.....	32
2.1.1. Príjmy verejnej správy.....	33
2.1.2. Výdavky verejnej správy.....	37
2.2. Štrukturálne saldo, cyklická zložka a jednorazové vplyvy.....	40
2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu.....	41
2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu.....	42
2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2021.....	43
3. Čisté bohatstvo.....	44
3.1. Koncept čistého bohatstva.....	44
3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2021.....	44
3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy.....	45
3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy.....	46
3.2.3. Vlastné imanie Národnej banky Slovenska.....	56
3.2.4. Implicitné záväzky.....	57
3.2.5. Podmienené záväzky.....	60
3.2.6. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva.....	65
Zoznam skratiek.....	68
Slovník odborných pojmov.....	69

Prílohy:

Príloha č. 1 Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Príloha č. 2 Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Príloha č. 3 Súhrnná účtovná závierka verejnej správy SR za rok 2021

Úvod

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky (ďalej aj „správa“) je dokument o hospodárení s verejnými financiami krajiny, ktorý zostavuje a verejnosti prináša Ministerstvo financií SR už 11. rok. Vôbec prvá správa tohto typu za verejný sektor Slovenska bola zostavená v roku 2012 za účtovné obdobie roku 2011. Cieľom bolo zmeniť dovedty zaužívané prax v štátnom reportingu, orientovanom zväčša na hodnotenie skutočnosti rozpočtu na hotovostnej báze. Ako každá výročná správa o hospodárení, aj Súhrnná výročná správa obsahuje (súhrnnú) účtovnú závierku, ktorá sa začala pravidelne zostavovať takisto od roku 2011, a ktorá je výsledkom reformy účtovníctva a výkazníctva štátu v predchádzajúcich rokoch.

Súhrnná výročná správa SR za rok 2021 je v poradí 11. výročnou správou, ktorá podáva informácie o stave a vývoji verejných financií na základe troch prelínajúcich sa zákonných noriem:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pokiaľ ide o vymedzenie jej obsahu a termínov spracovania a predloženia na schválenie vláde a na informáciu Národnej rade SR (§ 29a),
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre účtovné jednotky verejnej správy, ktorými sú kapitoly štátneho rozpočtu, obce a vyššie územné celky, ustanovuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy (§ 22a),
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

V správe sa prezentujú okrem salda a dlhu verejnej správy kvantifikovanom v metodike ESA aj ďalšie dôležité veličiny ako sú jednorazové vplyvy, štrukturálne saldo, čisté bohatstvo, čistý dlh, podmienené pasíva a podmienené aktíva, súhrnná účtovná závierka, hospodárenie podnikov štátnej správy.

Za uplynulé roky vzrástol objem poskytovaných údajov a rozšírila sa paleta dokumentov pojednávajúca o verejných financiách, pribudlo napríklad hodnotenie pravidla vyrovnaného rozpočtu na základe tzv. fiškálneho kompaktu¹, návrh rozpočtového plánu, ale aj „rozpočet pre ľudí“ a správa o očakávanej skutočnosti za príslušný rozpočtový rok. Zvyšujúce sa požiadavky na včasnosť, presnosť, spoľahlivosť a otvorenosť dát nesie so sebou aj dôraz na zrozumiteľnosť a vypovedaciu hodnotu dokumentov zaoberajúcich sa verejnými financiami. K tomuto trendu prispieva aj samotná Súhrnná výročná správa, pričom viaceré údaje uvedené v správe sú predmetom aj iných dokumentov z dielne Ministerstva financií.

Osobitnú časť tejto správy vždy tvorí súhrnná účtovná závierka. Ide o typ závierky, ktorá sa nezverejňuje v žiadnom inom dokumente a je založená na agregácii účtovných závierok a následnej konsolidácii vzájomných vzťahov medzi subjektmi verejnej správy. Aj keď konsolidácia nie je úplná (nie je možné vždy eliminovať všetky vzájomné vzťahy vzhľadom na ich početnosť), v prípade majetku a rozhodujúcich položiek záväzkov, nákladov a výnosov ide o ich účtovnú hodnotu za viac ako 8 000 organizácií súhrnného celku. V rámci neho sa vykazujú aj subjekty verejnej správy, aj finančné a nefinančné korporácie vlastnené štátom či územnou samosprávou. Výstupom zo súhrnnej účtovnej závierky pre účely odhadu čistého bohatstva je vlastné imanie súhrnného celku a podmienené pasíva a podmienené aktíva. Súhrnná účtovná závierka obsahuje viaceré položky prezentujúce rozhodujúce objemy majetku a záväzkov a ich „nositeľov“ v podobe konkrétnych organizácií (alebo ich skupín) štátu.

Súhrnná výročná správa sa každoročne zostavuje v období druhého kola notifikácie výsledkov hospodárenia verejnej správy (október) za predchádzajúci rok. V danom čase dochádza zo strany národných štatistických autorít k spresňovaniu údajov na základe auditovaných účtovných závierok veľkej časti subjektov verejnej správy (vyčísľuje sa vplyv zmeny stavu pohľadávok a záväzkov) ako aj na základe

¹ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/fiskalny-kompakt/fiskalny-kompakt.html>

pravidelných či benčmarkových revízií podľa metodiky ESA, prípadne sú zapracované zistenia z dialógovej misie Eurostatu prebiehajúcej zväčša po jarnej notifikácii každý druhý rok.

Aj z tohto dôvodu sa Súhrnná výročná správa vo svojom porovnávaní orientuje primárne na medziročný vývoj dosiahnutej skutočnosti, pričom odpočet hospodárenia oproti plánovanému rozpočtu je ponechaný na Štátny záverečný účet SR (zostavovaný v prvej polovici roka).

Rok 2021 sa niesol v znamení pokračujúcej pandémie koronavírusu SARS-CoV-2 spôsobujúceho ochorenie COVID-19. Na v poradí druhú vlnu pandémie sa Slovensko pripravovalo pred koncom roka 2020, opatrenia na zamedzenie šírenia vírusu boli prijaté koncom roka a platné od januára 2021. Počas roka 2021 sa vývoj šírenia vírusu menil, a bola zaznamenaná aj tretia vlna, ktorá však už svojím priebehom a dôsledkami nebola tak silná ako tie predchádzajúce. Stúpala úroveň zaočkovanosti obyvateľstva na Slovensku aj v iných krajinách, pričom samotný vírus mutoval do slabšej formy. V súčasnosti – jeseň 2022, je vírus znova na vzostupe, avšak nepredpokladá sa, že sa zopakuje scenár z uplynulých dvoch rokov.

Pandémii sa vláda SR ako aj samotné Ministerstvo financií SR rozhodlo čeliť viacerými opatreniami v hospodárstve a verejných financiách. Zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte bol v júni 2021 novelizovaný obdobne ako v roku 2020 tak, aby mohli byť alokované ďalšie prostriedky na podporu zamestnanosti v ekonomike, dostupnosti likvidity pre podnikateľov a zabezpečenie výkonu dôležitých zložiek štátnej správy (zdravotníctvo, obrana, verejný poriadok, školstvo) po technickej a personálnej stránke.

Rozpočtové prostriedky vo zvýšenej miere smerovali najmä na technické vybavenie organizácií, zabezpečenie zvýšených hygienických štandardov, nákup zásob materiálu súvisiaceho s opatreniami proti COVID-19, ale aj na odmeny pracovníkom v zdravotníctve, školstve a podobne. Celkové výdavky verejnej správy súvisiace s opatreniami proti COVID-19 boli vyčíslené na úrovni 3 781,5 mil. eur, pričom medziročne išlo o nárast viac ako o 2 mld. eur. Niektoré opatrenia boli refundované zo zdrojov EŠIF (celkovo za 388,4 mil. eur) a niektoré opatrenia neovplyvnili bilanciú rozpočtu verejnej správy roku 2021, nakoľko išlo o finančné operácie (napr. poskytnuté pôžičky) alebo o posun transakcií v čase (odklad platenia daní).

Z pohľadu opatrení, boli vynaložené prostriedky rozpočtu najmä na podporu a udržanie zamestnanosti (úhrnom 1 506 mil. eur), výdavky v oblasti zdravotníctva (833,5 mil. eur) a sociálnu pomoc (490,7 mil. eur). Prehľad výdavkov súvisiacich s COVID-19 je súčasťou Štátneho záverečného účtu SR za rok 2021, ktorý je zverejnený na webovom sídle Ministerstva financií SR.

Komplexnou odpoveďou na dôsledky krízy spojenej s pandemiou COVID-19 je **implementácia Plánu obnovy a odolnosti pre Slovenskú republiku** (ďalej „**POO**“), ktorý je zameraný na podporu udržateľného ekonomického rastu, podporuje úspešné zvládnutie zelenej a digitálnej transformácie a významne prispeje k opätovnému naštartovaniu udržateľného rastu hospodárstva. Rozsah uplatňovania mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky sa podľa článku 3 nariadenia (EÚ) 2021/241 vzťahuje na oblasti politiky európskeho významu rozdelené do šiestich pilierov: zelená transformácia; digitálna transformácia; inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými MSP; sociálna a územná súdržnosť; zdravie a hospodárska, sociálna a inštitucionálna odolnosť, s cieľom okrem iného zvyšovať pripravenosť na krízy a schopnosť reakcie na krízy; politiky pre budúcu generáciu, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosti. Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky tvorí celkovo 18 komponentov².

V roku 2021 Slovenská republika prijala predfinancovanie z Európskej komisie v objeme 822 000 tis. eur na samostatný účet Národnej implementačnej a koordinačnej autority (NIKA), ktorá nie je súčasťou štátneho rozpočtu. Zo samostatného účtu NIKA bolo v roku 2021 do príjmov štátneho rozpočtu prevedených 4 200 tis. eur a výdavky POO (z kapitoly VPS) boli realizované ako bežné výdavky v objeme 6 000 tis. eur. Podobne ako v prípade EÚ fondov vplyv hospodárenia POO má mať neutrálny vplyv na hospodárenie verejnej správy, preto sa rozdiel medzi príjmami a výdavkami napojenými na štátny rozpočet eliminuje zaznamenaním vyrovnávacej položky voči EÚ.

² Komponent predstavuje konkrétnu oblasť obnovy, rozpracovanú a štruktúrovanú do reformných krokov alebo investičných zámerov, s presnou finančnou alokáciou ako aj s časovým harmonogramom. POO za Slovenskú republiku pozostáva z 18 komponentov

24. februára 2022 začala invázia ruských ozbrojených síl na územie Ukrajiny. Následný vývoj ozbrojeného konfliktu zdvihol vlnu utečencov z Ukrajiny smerom do krajín EÚ, najmä do Poľska, Slovenska ako prvých prihraničných oblastí a postupne sa zvýšil tranzit utečencov ďalej na západ do EÚ.

Slovenská republika vynaložila maximálne úsilie na zvládnutie vlny utečencov, či už priamo na hranici s Ukrajinou alebo neskôr s umiestňovaním utečencov v ubytovacích zariadeniach verejnej správy, transportom do iných krajín za rodinami utečencov resp. s navrátením utečencov po opadnutí migračnej vlny a zlepšení situácie v samotnej Ukrajine. Vplyv vojenského konfliktu na spoločnosť a hospodárstvo Slovenska bude citelný do konca roka 2022 a v ďalšom období sa bude ekonomika vyvíjať aj v závislosti od ukončenia resp. pokračovania vojny.

Vojenský konflikt, oživenie hospodárstva po dvoch rokoch pandémie COVID-19, nedostatok dôležitých surovín nie len na trhoch EÚ, dvíha cenovú hladinu k úrovni, ktorú Slovensko resp. EÚ nezažili dlhé roky. Aktuálne sa na úrovni vlád jednotlivých krajín, ale aj celej EÚ prijímajú opatrenia na zvládnutie energetickej krízy, ktorá sa očakáva, že bude začiatkom roka 2023 výrazne vplývať na hospodárstvo a obyvateľstvo krajiny. Konkrétne opatrenia súvisia aj s návrhom rozpočtu verejnej správy SR na roky 2023-2025 a s novelou zákona o štátnom rozpočte SR na rok 2022, ktoré sú aktuálne v legislatívnom procese.

Štruktúra dokumentu:

- *Zhrnutie* prezentuje najdôležitejšie údaje o hospodárení verejných financií Slovenskej republiky za rok 2021. Detailnejšie informácie možno nájsť v jednotlivých kapitolách správy.
- *Prvá kapitola* prezentuje verejné financie z pohľadu sektorového členenia verejnej správy podľa metodiky ESA 2010. Dôraz sa kladie na príspevok jednotlivých (skupín) subjektov verejnej správy k výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy a k jeho medziročnej zmene. Hlavnými údajmi tejto časti sú saldo a dlh verejnej správy podľa maastrichtských kritérií.
- *Druhá kapitola* nadväzuje na prvú v hodnotení verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy. Pokiaľ sa však prvá kapitola zameriava striktne na údaje v metodike ESA 2010 a na medziročné porovnanie dosiahnutej skutočnosti, druhá kapitola hodnotí vývoj verejnej správy najmä z pohľadu údajov, ktoré má obsahovať súhrnná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Tieto údaje prehľadujú analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy.
- *Tretia kapitola* rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor a jeho hlavný ukazovateľ čisté bohatstvo. V tejto časti je popísaná štruktúra a medziročné zmeny čistého bohatstva, v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti je dôraz kladený na popis hospodárenia podnikov štátnej správy.
- *Príloha č. 1* má tabuľkovú podobu a viaže sa k tretej kapitole. Obsahuje zoznam podnikov štátnej správy s údajmi o ich výsledku hospodárenia, výške vlastného imania za posledné tri roky a o výške vlastníckeho podielu štátu v podnikoch.
- *Príloha č. 2* má tabuľkovú podobu, obsahuje údaje o vlastnom imaní všetkých podnikov štátnej správy s vyčíslením najdôležitejších zmien vo vlastnom imaní.
- *Príloha č. 3* predstavuje súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky za príslušný rok, ktorá je povinnou súčasťou tejto správy v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách. Zostavenie súhrnnej účtovnej závierky je závislé od dostupnosti údajov o vzájomných vzťahoch medzi jednotkami súhrnného celku. Ministerstvo financií SR sa viac ako na samotný objem konsolidácie sústreďí na medziročnú konzistenciu vykonaných eliminácií vzťahov medzi jednotkami súhrnného celku.

K správe je priložená aj *elektronická príloha*, ktorá sa viaže k prvej kapitole a je zverejnená len na internetovej stránke MF SR spolu s hlavným dokumentom. Elektronická príloha obsahuje štruktúru schodku verejnej správy a jeho financovanie v roku 2021 podľa jednotlivých skupín subjektov v metodike ESA 2010 (prechod od hotovostného schodku ku schodku v metodike ESA 2010).

Pri výpočte podielových ukazovateľov³ verejných financií boli použité údaje o HDP v bežných cenách, ktoré boli notifikované v rámci októbrovej notifikácie 2021: 98 522 981 tis. eur, 2020: 93 413 756 tis. eur, 2019: 94 437 483 tis. eur, 2018: 89 874 693 tis. eur. Oproti minuloročnej správe sa revidovali hodnoty HDP v časovom rade za roky 2018 - 2020, čo mohlo mať dopad na zmenu veľkosti podielových ukazovateľov na HDP v týchto rokoch.

³ Podrobná štatistika je zverejňovaná a aktualizovaná na stránke ŠÚ SR <http://datacube.statistics.sk/>

Zhrnutie

- **Schodok verejnej správy** Slovenskej republiky vykázaný v jednotnej metodike (ESA 2010) pre členské krajiny EÚ dosiahol v roku 2021 úroveň **5,5 % HDP (-5 381 403 tis. eur)**. Oproti predbežným výsledkom z jarnej notifikácie prezentovaným v Štátnom záverečnom účte, sa schodok znížil o 0,7 p. b. resp. o 591 741 tis. eur. Medziročná zmena salda tak dosiahla (po štandardnej revízii aj roku 2020) 0,1 p. b., čo predstavuje nárast schodku o 375 202 tis. eur.
Celkové príjmy verejnej správy za rok 2021 dosiahli 40 274 967 tis. eur (40,9 % HDP) a celkové výdavky verejnej správy dosiahli 45 656 370 tis. eur (46,3% HDP) pri vyčíslenom HDP 98 522 981 tis. eur.
- **Hrubý dlh verejnej správy** podľa metodiky ESA 2010 k 31.12.2021 dosiahol **61 267 350 tis. eur (62,2 % HDP)**. Oproti jarnej notifikácii došlo k jeho nárastu o 0,3 p. b., čo predstavuje 7 943 tis. eur. Medziročne sa dlh zvýšil o 3,3 p. b., v nominálnom vyjadrení ide o 6 244 459 tis. eur.
- V rámci Európskej únie (27 krajín) v roku 2021 dosiahlo 10 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ27 bol 4,6 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ27 bol 87,9 % HDP v roku 2021**. V priemere sa schodok EÚ27 medziročne zlepšil o 2,1 p. b. (deficit SR vzrástol o 0,1 p. b.) a hrubý dlh EÚ27 sa medziročne znížil o 1,9 p. b. (dlh SR vzrástol o 3,3 p. b.).
- **Štrukturálne saldo dosiahlo v roku 2021 hodnotu -1,5 % HDP** a medziročne kleslo o 1,0 p. b. v pomere k HDP. Medziročná zmena štrukturálneho salda oproti úrovni z roku 2020 zodpovedá výraznej štrukturálnej konsolidácii. V roku 2021 boli identifikované jednorazové vplyvy za 1,6 p. b. voči HDP vyššie ako v roku 2020. Jednorazové vplyvy súviseli najmä s pandemiou COVID-19 približne za 3 mld. eur (2 997 mil. eur). Štrukturálna konsolidácia je na výdavkovej strane spôsobená hlavne medziročným poklesom výdavkov na investície. Ďalším faktorom je aj mierny medziročný pokles úrokových nákladov. Na príjmovej strane konsolidácií výraznejšie pomohol rast niektorých daní, najmä DPPO, ktorá rástla výrazne nad rastom potenciálneho produktu (približne 30 %).
- **Čisté bohatstvo verejného sektora dosiahlo k 31.12.2021 zápornú hodnotu 456,13 % HDP**. Oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšil negatívny podiel na HDP o takmer 50 p. b. Zníženie čistého bohatstva bolo spôsobené najmä medziročnou zmenou v implicitných záväzkoch (zmena -38,8 p. b.), ktoré zároveň tvoria najväčšiu časť záporného čistého bohatstva. K medziročnému zhoršeniu implicitných záväzkov v roku 2021 prispeli takmer úplne zmeny ovplyvňujúce záväzky zo starnutia populácie, ktoré narástli o 38,9 % HDP.
- **Hodnota aktív ako aj pasív súhrnného celku verejnej správy k 31.12.2021 bola 79 067 837 tis. eur** (81,3 % HDP) a medziročne sa zvýšili o 4 150 484 tis. eur (9,2 % HDP). Z položiek aktív rástla najmä hodnota stavieb o 1 761 855 tis. eur (zaradenie dopravných projektov do užívania, diaľnice, cesty, železničné objekty a podobne), poskytnuté preddavky na majetok o 399 052 tis. eur (napríklad v rámci kontraktu na dodávku bojových lietadiel pre armádu SR), pohľadávky o 1 055 347 tis. eur a účty Štátnej pokladnice o 1 542 244 tis. eur. Z pasív vzrástli najmä záväzky, ako napríklad vydané štátne dlhopisy o 5 341 572 tis. eur, rezervy na zamestnanecké požitky o 7 323 712 tis. eur a časové rozlíšenie o 1 447 384 tis. eur. Vlastné imanie vykázané v súhrnnej účtovnej závierke medziročne pokleslo o 12 600 519 tis. eur.
- **Účtovný výsledok hospodárenia dosiahol -6 242 761 tis. eur**, čo je lepší výsledok ako minulý rok o 943 852 tis. eur. Celkové náklady z výkazu ziskov a strát súhrnného celku dosiahli 72 499 763 tis. eur a celkové výnosy dosiahli 66 257 002 tis. eur. Medziročne boli vyššie náklady na transfery, spotrebované tovary a služby a osobné náklady. Vo výnosoch zaznamenali oproti minulému roku rast daňové výnosy, predaný tovar a tržby za poskytnuté služby.

1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

Kapitola prezentuje výsledky hospodárenia s verejnými financiami podľa metodiky ESA 2010⁴, ktorú povinne uplatňujú všetky členské štáty EÚ. Kapitola obsahuje údaje, ktoré boli predmetom hodnotenia zo strany Európskeho štatistického úradu (Eurostatu) v rámci októbrovej notifikácie. Okrem výsledného salda príjmov a výdavkov a hodnoty hrubého dlhu verejnej správy sa analyzuje príspevok jednotlivých zložiek verejnej správy k saldu a pri analýze dlhu príspevok faktorov, ktoré vysvetľujú jeho medziročnú zmenu. Kapitola tiež obsahuje vysvetlenie rozdielov medzi jarnou a jesennou notifikáciou a porovnanie notifikovaných údajov o salde a dlhu verejnej správy za všetky členské krajiny Európskej únie.

Z dôvodu prehľadnosti opisu výsledkov hospodárenia verejnej správy za rok 2021 ako aj z dôvodu vykonanej rutínnej revízie predchádzajúcich rokov, sú v nasledovnom texte porovnávané už len revidované hodnoty (saldo, dlh) za roky 2020 až 2018. Dôraz sa kladie na porovnanie dosiahnutej skutočnosti za rok 2021 oproti roku 2020, pričom príjmy a výdavky pri skupine subjektov alebo konkrétnom subjekte verejnej správy sú z dôvodu väčšieho detailu opisované na nekonsolidovanej báze.

1.1. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov

Nariadenie Rady (ES) o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku stanovuje podrobné pravidlá pre organizovanie rýchleho a pravidelného vykazovania plánovaných a skutočných výsledkov hospodárenia s financiami verejnej správy. Podľa tohto nariadenia sa Európskej komisii (Eurostatu) predkladajú výsledky hospodárenia verejnej správy za uplynulé obdobie dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka (tzv. aprílová notifikácia) a aktualizované údaje druhýkrát do 1. októbra bežného roka (tzv. októbrová notifikácia).

Schodok hospodárenia, ktorý bol vykázaný k 1. aprílu 2022 (6,2 % HDP) sa znížil v rámci jesennej notifikácie o 0,7 p. b., po zaokrúhlení na hodnotu 5,5 % revidovaného HDP. Najvýznamnejšie položky revízie schodku ukazujú nasledovná tabuľka.

Tabuľka 1 - Úpravy schodku VS za rok 2021 pri jesennej notifikácii v metodike ESA 2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Schodok VS - apríl 2022¹⁾	-5 973 144	-6,15	
Akruálne príjmy z daní	628 564	0,638	aktualizácia na základe daňových priznaní
Zaznamenanie platby DPH z PPP D4/R7	-142 189	-0,144	eliminovanie časového rozlíšenia hotovostnej platby DPH koncesionárovi na základe požiadavky Eurostatu
Jednotková ročná platba za PPP-R1 a D4/R7	6 631	0,007	eliminovanie jednotkovej ročnej platby na základe vratky DPH pri PPP D4/R7
Príjmy z emisných kvót Environfondu	103 000	0,105	zmena metodiky aktualizácie daňových príjmov
Akruálne príjmy z odvodov v Sociálnej poisťovni	14 174	0,014	aktualizácia na základe zúčtovania sociálneho poistenia
Odpustenie pohľadávok voči zahraničiu	-11 165	-0,011	odpis pohľadávky z úrokov voči Alžírsku
Ostatné pohľadávky a záväzky	-4 424	-0,004	revízia aprílových údajov na základe riadnych účtovných závierok subjektov VS
Akruálne príjmy z príspevkov prevádzkovateľa hazardnej hry	-2 850	-0,003	aktualizácia na základe podkladov od Úradu pre reguláciu hazardných hier
Zmena celkom	591 741	0,601	
Schodok VS - október 2022	-5 381 403	-5,46	

1) Percento schodku z aprílovej notifikácie je vyčíslené v pomere k HDP notifikovanom v apríli 2021. Ostatné percentá sa vyčísľujú v pomere k HDP notifikovanom v októbri 2021.

Zdroj: MF SR

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. v. platnom znení EÚ L 174, 26. 06. 2013).

Úprava⁵ hodnoty schodku verejnej správy vyčísleného v apríli v Štátnom záverečnom účte bola pri jesennej notifikácii ovplyvnená aktualizáciami a metodickými zmenami. Aktualizácie sú každoročne sa opakujúce spresnenia zdrojových dát (napríklad príjem z daní a odvodov) alebo jednorazovo sa vyskytujúce úpravy v danom roku na základe zistenia nových skutočností. Metodickými zmenami rozumieme úpravy napríklad na základe rozhodnutia Eurostatu o posúdení zaznamenania predmetnej transakcie alebo na základe záverov dialógovej misie Eurostatu.

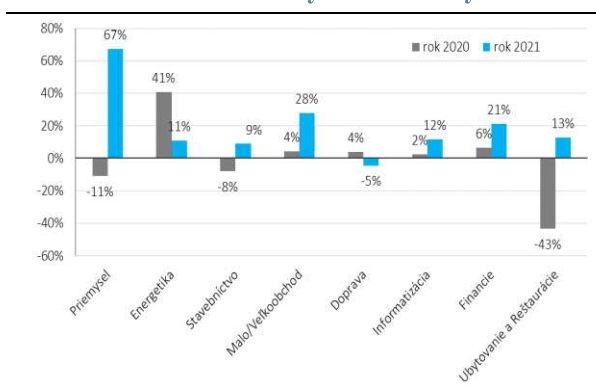
Vplyv metodických zmien bol negatívny a predstavoval spolu 32 558 tis. eur resp. 0,03 % HDP. Vplyv aktualizácie údajov sa podieľal na úpravách pozitívne sumou 624 299 tis. eur, čo predstavuje 0,63 % HDP.

Aktualizácie schodku verejnej správy pri jesennej notifikácii

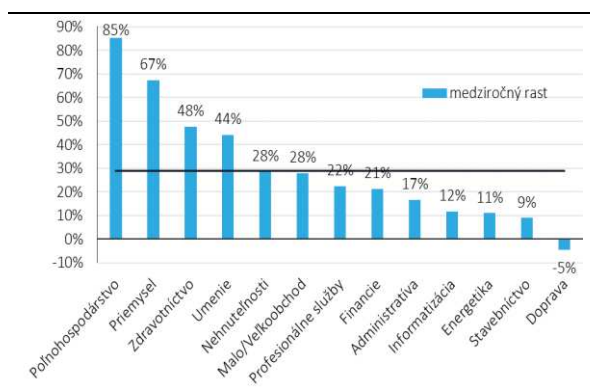
- **aktualizácia údajov o výške aktuálnych daní** na základe daňových priznaní za rok 2021. Celkový vplyv aktualizácie príjmov z daní bol pozitívny v hodnote 628 564 tis. eur, z toho najväčší vplyv mala DPPO (649 652 tis. eur), DPFO (20 702 tis. eur) a osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach (3 223 tis. eur). Negatívne sa zmenila DPH o 43 634 tis. eur, odvod časti poistného z odvetví neživotného poistenia o 812 tis. eur a daň z motorových vozidiel o 565 tis. eur.

Výraznejšia revízia daňovo-odvodových príjmov medzi aprílovou a októbrovou notifikáciou ide na vrub najmä korporátnej dani. V marci 2022 neboli dostupné kompletne údaje z daňových priznaní za rok 2021 a predpokladalo sa, že bude len mierne oživenie po pandémie. Aktuálne čísla na základe takmer finálnych daňových priznaní za rok 2021 naznačujú, že vývoj korporátnej dane prekonal očakávania, čo sa týka rastu dane. Sektory, kde došlo v roku 2020 k prepadu daňovej povinnosti, ako *Priemysel*, *Ubytovanie* a *Stavebníctvo*, vykázali za rok 2021 rasty a dosiahli tak úrovne pred pandémie (Graf 1). Daňová povinnosť rástla naprieč všetkými sektormi a medziročný rast DPPO tak dosiahol takmer 30 %, čo je výrazne viac ako sa uvažovalo na jar 2022, kde boli očakávania o raste na úrovni okolo 6 % (Graf 2).

Graf 1 - Porovnanie medziročných rastov DPPO v rokoch 2020 a 2021 za vybrané sektory

Graf 2 - Medziročný rast dane v roku 2021

zdroj: IFP, Priznania DP

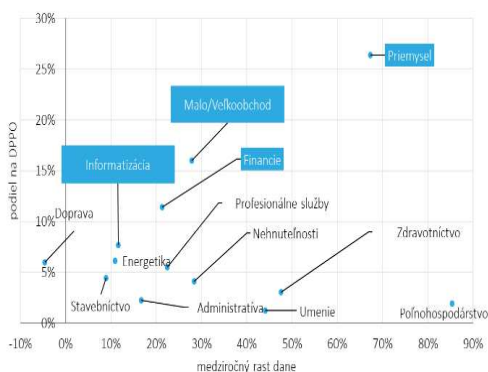
Rekordný rast korporátnej dane bol dôsledkom hlavne rastu ziskovosti v daňovo najviac výživných sektoroch. Spomedzi sektorov dosiahol jeden z najväčších rastov sektor *Priemysel*, kde došlo k navýšeniu daňovej povinnosti o 67 %. Tento sektor zároveň tvorí najväčší podiel na celkovej korporátnej dani - tvorí viac ako 1/4 z celkových príjmov. Darilo sa aj iným sektorom s vysokým podielom na dani, ako sú *Maloobchod*, *Financie* a *Informatizácia*, ktorých podiel na dani sa pohybuje na úrovni 10 % (Graf 3).

⁵ **Aktualizácie** spresňujú už vyčíslené hodnoty príjmov, výdavkov alebo pohľadávok a záväzkov na základe údajov, ktoré v čase jarnej notifikácie objektívne nemohli byť k dispozícii. Ide napríklad o daňové priznania, výsledok zúčtovania sociálnych a zdravotných odvodov. V roku 2020 situáciu s „akruálnym“ zaznamenaním daní a odvodov komplikoval aj odklad ich platenia z dôvodu pandémie COVID-19.

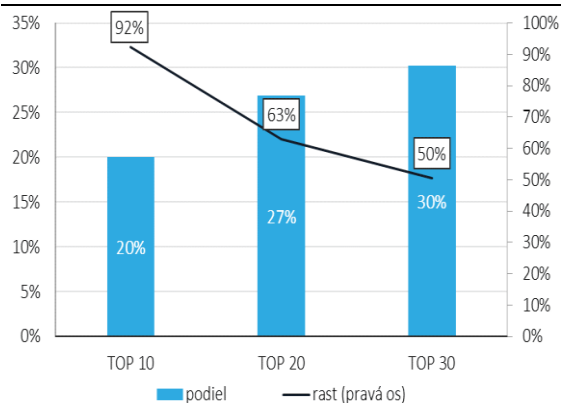
Imputácie predstavujú takisto aktualizáciu údajov o hodnoty, ktoré ešte neboli predmetom štatistického vykazovania. Napríklad nový záväzok, nová pohľadávka, o ktorých sa podľa národnej metodiky neúčtuje ale podľa metodiky ESA 2010 je nutné ich zohľadniť do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia.

Firemná daň je ťahaná predovšetkým veľkými subjektami. 10 najväčších subjektov z celkového počtu 284 tis. platí 20 % celkovej daňovej povinnosti a ich daňová povinnosť sa takmer zdvojnásobila v roku 2021. Podobne silný rast dosiahlo aj 30 najväčších firiem, ktoré platia 1/3 z celkovej daňovej povinnosti (Graf 4).

Graf 3 - Porovnanie medziročného rastu dane a podielu na celkovej dani v roku 2021

Graf 4 - Podiel na dani a rast dane za najväčších 10, 20 a 30 firiem (v roku 2021)

Zdroj: Priznania DP, IFP

- **Aktualizácia príjmov z odvodov** o 14 174 tis. eur patriacich do roku 2021 v Sociálnej poisťovni na základe zúčtovania sociálneho poistenia za predchádzajúci rok.
- **Odpis pohľadávky z úrokov voči Alžírsku** o 11 165 tis. eur sa zaznamenal z dôvodu odpísania nevymožiteľného úveru voči Alžírsku. Zrevidovali sa pripisované úroky a kurzové zmeny od obdobia poslednej splátky istiny (2011). Istina s úrokom kumulovaným do roku 2011, kedy sa prestalo so splácaním sa odpísala jednorazovo s vplyvom na rok 2021.
- **Aktualizácia pohľadávok a záväzkov subjektov verejnej správy** o 4 424 tis. eur, na základe predložených účtovných závierok po termíne jarnej notifikácie schodku a dlhu.
- **Aktualizácia aktuálnych príjmov z príspevkov prevádzkovateľa hazardnej hry** o 2 850 tis. eur na základe aktualizovaných informácií z Úradu pre reguláciu hazardných hier (boli doplnené údaje za dva subjekty, ktoré v marcovej notifikácii neboli vo výpočte zohľadnené).

Metodické zmeny výpočtu schodku verejnej správy pri jesennej notifikácii

- **Imputovaný daňový príjem Envirofondu z emisných kvót** o 103 000 tis. eur z dôvodu zmeny metodiky zo strany Eurostatu. Pre revíziu zaznamenania príjmu z emisných kvót v národných účtoch bola použitá Eurostatom odporúčaná metóda časového posunu príjmov z emisných kvót o jeden rok.
- **Zmena metodiky zaznamenávania platby DPH koncesionárovi** pri projekte D4/R7 s negatívnym vplyvom na schodok vo výške 135 558 tis. eur (z toho: 142 189 tis. eur eliminovanie časového rozlíšenia hotovostnej platby DPH koncesionárovi a 6 6631 tis. eur eliminovanie jednotkovej ročnej platby na základe vratky DPH pri PPP D4/R7). Touto úpravou sa odstránilo nesymetrické zaznamenanie príjmov a výdavkov štátu zo zaplatenej DPH koncesionárovi v roku 2020 a v roku 2021. Koncesionár prijatú platbu od štátu následne odvedol do štátneho rozpočtu, kde pozitívne ovplyvnila daňové príjmy roku 2021. Podľa pôvodnej metodiky schválenej Eurostatom jednorazová platba štátu za odvedenú DPH koncesionárom bola rozpočítaná na celú dobu životnosti PPP kontraktu a alikvotná časť DPH ovplyvňovala jednotkové ročné platby koncesionárovi. Eurostat túto metodickú úpravu prehodnotil a požiadal zaznamenať platbu koncesionárovi ako výdavkový kapitálový transfer s negatívnym vplyvom na schodok roku 2020 a 2021a zároveň vylúčiť pomernú časť DPH z jednotkových platieb vlády. V budúcnosti tak platby DPH koncesionárovi za mimobilančný projekt PPP budú mať nulový vplyv na saldo verejných financií.

Dlh verejnej správy, ktorý bol vykázaný k 1. aprílu 2021 (63,1 % HDP) po jesennej notifikácii klesol o 0,9 p. b. Jednotlivé revízie, popísané v nasledovnej tabuľke, spôsobili zvýšenie konsolidovaného dlhu verejnej správy za rok 2021 v absolútnom vyjadrení o 7 943 tis. eur (menej ako 0,1 % HDP). Zásadný vplyv na znížení podielu maastrichtského dlhu na HDP mala revízia HDP, ktorá spôsobila zlepšenie podielu dlhu na HDP o 0,9 %.

Tabuľka 2 - Úpravy maastrichtského dlhu VS za rok 2021 pri jesennej notifikácii v metodike ESA 2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Dlh VS - apríl 2022	61 259 407	63,1	
Ostatné malé jednotky ústredné	9 246	0,009	zaradenie Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. do sektora verejnej správy
Ostatné malé jednotky miestne	-1 373	-0,001	aktualizácia na základe súvah
Zdravotnícke zariadenia ústredné	70	0,000	aktualizácia na základe súvah
Zmena celkom	7 943	0,008	
Dlh VS - október 2022	61 267 350	62,2	

1) Percento schodku z aprílovej notifikácie je vyčíslené v pomere k HDP notifikovanom v apríli 2021.
Ostatné percentá sa vyčísľujú v pomere k HDP notifikovanom v októbri 2021.

Zdroj: MF SR

Najvýznamnejšia revízia v maastrichtskom dlhu sa udiala z dôvodu zaradenia Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. do sektora verejnej správy, čo spôsobilo nárast dlhu verejnej správy o 9 246 tis. eur. Dlh Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. je v plnej výške tvorený bankovými úvermi.

Z dôvodu podania definitívnych výkazov prišlo k poklesu úrovne maastrichtského dlhu oproti jarnej notifikácii súhrnne o 1 300 tis. eur.

Tabuľka 3 - Vývoj schodku a dlhu sektora verejnej správy v období 10 rokov

Ukazovateľ		Rok / Skutočnosť									
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ESA schodok	mil. EUR	-3 205	-2 144	-2 370	-2 135	-2 092	-829	-909	-1 151	-5 006	-5 381
	%HDP	-4,4	-2,9	-3,1	-2,7	-2,6	-1,0	-1,0	-1,2	-5,4	-5,5
Maastrichtský dlh	mil. EUR	38 098	40 742	40 844	41 413	42 481	43 572	44 405	45 306	55 023	61 267
	%HDP	51,7	54,7	53,5	51,7	52,3	51,5	49,4	48,0	58,9	62,2
HDP v b.c.	mil. EUR	73 649	74 493	76 355	80 126	81 265	84 670	89 875	94 437	93 414	98 523
HDP v s.c.¹⁾	%	-1,4	-0,7	2,1	2,5	-3,3	1,0	1,1	-1,5	-5,9	6,4

¹⁾ Údaje sú v stálych cenách vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2015.

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

1.2. Saldo verejnej správy

Verejná správa SR na základe výsledkov jesennej notifikácie hospodárila v roku 2021 so schodkom 5 381 403 tis. eur (5,5 % HDP). Schodok v pomere k HDP za rok 2021 vzrástol oproti roku 2020 o 0,1 p. b.

Tabuľka 4 - Saldo verejnej správy podľa subsektorov (ESA 2010)

	ESA kód	% HDP 2018 S	% HDP 2019 S	% HDP 2020 S	% HDP 2021 S	tis. eur 2021 S
1. Verejná správa	S.13	-1,0	-1,2	-5,4	-5,5	-5 381 403
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-1,2	-1,5	-5,9	-5,7	-5 645 878
3. Miestna samospráva	S.1313	0,1	0,2	0,2	0,0	-21 628
4. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	0,0	0,2	0,4	0,3	286 103

Hodnoty v tabuľke sú zaokrúhlené na jedno desatinné miesto.

Zdroj: Eurostat, ŠÚSR

Miestna samospráva je totožná v národnej legislatíve s pojmom územná samospráva.

Z pohľadu sektorového členenia sa na schodku najviac podieľala ústredná správa a v rámci nej štátny rozpočet so schodkom 6 365 802 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2020 zhoršenie o 504 336 tis. eur. Deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu bolo spôsobené hlavne kompenzačnými opatreniami vlády na zníženie dopadov pandémie COVID-19.

Vláda SR v roku 2021 pokračovala v prijímaní ďalších opatrení proti pandémie, legislatívneho aj nelegislatívneho charakteru. So schodkom hospodárili aj ďalšie subjekty verejnej správy napríklad zdravotnícke zariadenia ústrednej správy vo výške 45 957 tis. eur, fondy verejného zdravotného poistenie vo výške 42 511 tis. eur, vyššie územné celky vo výške 26 748 tis. eur a Železnice Slovenskej republiky vo výške 18 146 tis. eur. Najvyššie prebytky v roku 2021 dosiahli Sociálna poisťovňa vo výške 328 614 tis. eur, štátne fondy vo výške 252 755 tis. eur a Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. vo výške 187 769 tis. eur.

Hospodárenie štátneho rozpočtu v medziročnom porovnaní

Štátny rozpočet reprezentujú rozpočtové organizácie ústrednej správy, ich príjmy a výdavky realizované prostredníctvom rozpočtových účtov, ako aj hospodárenie s ich samostatnými účtami, ďalej štátne finančné aktíva v správe Ministerstva financií SR a saldo účtu štátneho dlhu. Niektoré príjmy a výdavky štátneho rozpočtu podliehajú konsolidácii v rámci celej verejnej správy, preto sa tieto pozitívne a negatívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu eliminujú s prislúchajúcimi vplyvmi na ostatné subjekty verejnej správy. Zároveň príjmy a výdavky z EU zdrojov majú neutrálny vplyv na ESA schodok verejnej správy, preto sa pri medziročnom porovnaní jednotlivých príjmov a výdavkov v súlade s metodikou ESA na nich neprihliada. V medziročnom porovnaní sa hospodárenie štátneho rozpočtu v metodike ESA zhoršilo o 504 336 tis. eur.

Pozitívne vplyvy na ESA schodok štátneho rozpočtu 2021 malo:

- **medziročný pokles celkového hotovostného schodku štátneho rozpočtu o 744 293 tis. eur** zo sumy 7 758 420 tis. eur za rok 2020 na sumu 7 014 127 tis. eur za rok 2021
- **zlepšenie akruálnych príjmov z daní** (bez ŠFA) o 1 980 218 tis. eur, z ktorých najvýraznejšie medziročne stúpili príjmy z daní z príjmov právnických osôb o 830 064 tis. eur, daní z pridanej hodnoty o 673 850 tis. eur, spotrebných daní o 165 649 tis. eur a daň z príjmov fyzických osôb o 314 978 tis. eur
- **hospodárenie štátnych finančných aktív (ŠFA)** je po znížení o konsolidované toky porovnateľné s hospodárením predchádzajúceho roka. Zhoršenie nekonsolidovaného hospodárenia ŠFA v roku 2021 o 1 592 166 tis. eur bolo zapríčinené presunom výdavkov v roku 2020 zo štátneho rozpočtu do príjmov ŠFA na zmiernenie následkov pandémie COVID-19 vo výške 1 554 919 tis. eur. Podobný príjem zo ŠR sa v roku 2021 nerealizoval. Konsolidované hospodárenie ŠFA skončilo nakoniec s pozitívnym výsledkom vo výške 41 632 tis. eur z dôvodu pozitívneho vplyvu daňových príjmov (osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach)

a transferu zo štátneho rozpočtu pre účely vkladu do základného imania MH Invest a. s. Celkové príjmy vo výške 231 457 tis. eur sa použili v podstatnej miere na vklady do základného imania verejných spoločností. Tieto vklady boli podľa metodiky ESA preklasifikované na výdavkové kapitálové transfery s negatívnym vplyvom na schodok.

Tieto pozitívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu boli výrazne eliminované nasledovnými negatívnymi vplyvmi:

- **medziročný nárast výdavkov štátneho rozpočtu v súvislosti s realizáciou výdavkov na zmiernenie následkov pandémie COVID-19.** V roku 2021 boli výdavky súvisiace s pandemiou vrátane zdrojov EÚ na úrovni 3 413 284 tis. eur, čo bol oproti roku 2020 nárast o 1 635 953 tis. eur. Tieto výdavky sú čiastočne refundované z EU zdrojov vo výške 388 380 tis. eur a medziročne refundácie vzrástli o 45 419 tis. eur. Vplyv na schodok verejnej správy mala preto len časť výdavkov hrazená z národných zdrojov. Výdavky bez EÚ zdrojov boli vo výške 3 024 904 tis. eur, nárast oproti roku 2020 bol o 1 590 534 tis. eur.

Celková výška opatrení **na podporu udržania zamestnanosti** sa medziročne zvýšila zo sumy 920 124 tis. eur na sumu 1 506 052 tis. eur. Oproti roku 2020 boli zavedené nové typy podpôr : podpora podnikania v cestovnom ruchu vo výške 120 095 tis. eur, podpora pre základné umelecké školy vo výške 16 278 tis. eur a podpora podnikania v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu vo výške 7 760 tis. eur. Niektoré príspevky poskytnuté v predchádzajúcom roku sa už nerealizovali, a to príspevky na zvýšenie a udržanie zamestnanosti formou podpory uchádzačov o zamestnanie.

Opatrenia **v sociálnej oblasti** medziročne vzrástli o 249 301 tis. eur, najmä z dôvodu poskytnutia jednorazového príspevku na dieťa vo výške 75 500 tis. eur, nárastu nemocenských dávok o 69 232 tis. eur a nárastu SOS príspevku o 50 137 tis. eur.

V roku 2021 bolo realizované **odpustenie daní a odvodov** vo výške 16 911 tis. eur.

Rovnako ako v roku 2020 tak aj v roku 2021 sa čerpali **zvýšené výdavky v zdravotníctve** v sume 833 544 tis. eur (v 2020 v sume 337 262 tis. eur). Medziročný nárast o 496 282 tis. eur bol najmä vo výdavkoch na testovanie o 248 482 tis. eur, výdavkoch na lieky a vakcináciu o 161 702 tis. eur a vo zvýšení výdavkov na hospodársku mobilizáciu a výdavkov zdravotníckych zariadení z dôvodu COVID-u v úhrne o 198 010 tis. eur. Toto zvýšenie bolo čiastočne vykompenzované nižším vyplatením odmien pre pracovníkov v zdravotníctve o sumu 98 131 tis. eur.

Podstatný vplyv mal aj nárast čerpania výdavkov **na iné typy opatrení** o 265 009 tis. eur oproti roku 2020, ako sú dotácie rôznym subjektom, zvýšené výdavky kapitoly Ministerstva vnútra SR (o 87 401 tis. eur) v nadväznosti na vyhlásenie núdzového stavu, očkovacia prémie a sprostredkovateľský bonus (vo výške 27 799 tis. eur) a výdavky na finančnú pomoc pre seniorov (vo výške 216 467 tis. eur). Tieto negatívne vplyvy boli na druhej strane kompenzované nižšími výdavkami na iné opatrenia z dôvodu odznievajúcej pandémie COVID-19.

- **poklesom daňových príjmov ŠFA o 157 164 tis. eur** bol spôsobený najmä zrušením osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií⁶. Z osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach sa vybralo o 8 214 tis. eur menej ako v roku 2020.
- **medziročným nárastom miezd a poistného** vo výške 75 531 tis. eur, ktoré bolo ovplyvnené predovšetkým zvýšením výdavkov v kapitole Ministerstva obrany SR; Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR; úradu vlády SR v súvislosti so zmenou kompetenčného zákona a zriadenia Úradu podpredsedu vlády SR pre legislatívu; Ministerstva spravodlivosti SR a zriadenie novej kapitoly štátneho rozpočtu Kancelárie Najvyššieho a správneho súdu. Medzi

⁶ Zákonom č. 384/2011 Z. z. sa zaviedol osobitný odvod, ktorého cieľom bolo zaviesť odvody pre vybrané finančné inštitúcie a prispieť tak k tomu, aby sa podieľali na nákladoch budúcich finančných kríz v bankovom sektore, k zabezpečeniu spravodlivého rozdelenia záťaže a k predchádzaniu vzniku rozsiahlych výdavkov pre daňové subjekty, vládu a hospodárstvo v prípade riešenia finančných kríz. Predpis bol zrušený predpisom 353/2020 Z. z.

nelegislatívne zmeny, ktoré ovplyvnili medziročné zvýšenie mzdových výdavkov patrí napríklad zvýšenie miezd v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR, realizácia rozpočtových opatrení z dôvodu plnenia Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa v štátnej službe na rok 2021 a Dodatku 1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2021, v ktorých sa za podmienok ustanovených v predmetných dodatkoch dohodlo vyplatenie odmeny na úrovni 350 eur pre zamestnanca. Zároveň v niektorých kapitolách štátneho rozpočtu došlo k zvýšeniu miezd v súvislosti s personálnym posilnením. V súvislosti s ochorením COVID-19 boli zvýšené mzdové výdavky v kapitole Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zdravotníctva a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

- **Transfery územnej samospráve** (okrem zdravotníckych zariadení) boli medziročne nižšie o 4 494 tis. eur, z toho bežné boli vyššie o 130 296 tis. eur a kapitálové boli nižšie o 134 791 tis. eur. Bežné transfery predstavovali najmä úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy (rast o 79 531 tis. eur) a ostatné transfery (rast o 50 765 tis. eur). Pokles kapitálových transferov nastal najmä pri úhradách obciam a vyšším územným celkom (pokles o 133 279 tis. eur) a pri ostatných transferoch (pokles o 1 512 tis. eur). Najväčšie medziročné zvýšenie výdavkov smerujúcich do územnej samosprávy zaznamenalo Ministerstvo vnútra SR o sumu 123 475 tis. eur a Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR o sumu 71 819 tis. eur. Najväčší medziročný pokles výdavkov smerujúcich do územnej samosprávy zaznamenalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o sumu 91 758 tis. eur, Ministerstvo životného prostredia SR o sumu 43 201 tis. eur a Ministerstvo dopravy a výstavby SR o sumu 40 351 tis. eur.
- **zhoršenie finančnej pozície voči rozpočtu EÚ** (vrátane Plánu obnovy) oproti roku 2020 o 75 306 tis. eur⁷. Zhoršenie pozície voči rozpočtu EÚ bolo zapríčinené negatívnejším vplyvom zaznamenania hotovostných korekcií vo výške 277 556 tis. eur. Toto zhoršenie bolo čiastočne kompenzované pozitívnejším vplyvom zaznamenania zmeny stavu upravujúcej položky voči EÚ (vrátane Plánu obnovy) o 160 067 tis. eur a aktualizácie korekcií vo výške 40 355 tis. eur. Na druhej strane sa oproti roku 2020 zvýšil odvod do rozpočtu EU okrem tradičných vlastných zdrojov o 630 310 tis. eur z hodnoty 956 945 tis. eur v roku 2020 na 1 587 255 tis. eur v roku 2021. Odvody boli v roku 2021 ovplyvnené aj podmienenou platbou z dôvodu straty EÚ na tradičných vlastných zdrojoch (ušlé clo z podhodnotenia dovezeného textilu a obuvi z Číny za roky 2012 až 2019) podľa uznesenia vlády SR č. 716/2021 vo výške 277 251 tis. eur, čím sa eliminoval ďalší nárast úrokov z omeškania vo výške približne 3 800 tis. eur mesačne. K tejto podmienenej platbe sa viažu doteraz vypočítané úroky z omeškania vo výške 249 366 tis. eur, ktoré neboli zatiaľ uhradené.
- **transfery Sociálnej poisťovni** vo výške 840 000 tis. eur na zabezpečenie platobnej schopnosti, tieto transfery sa v rámci verejnej správy vykonsolidovali. Zdravotným poisťovniam sa v roku 2020 transfery zo štátneho rozpočtu nerealizovali.
- **príjmy štátneho rozpočtu z ESA dividend** zaznamenali medziročný nárast o 170 836 tis. eur a naopak superdividenda, ktorá nie je ESA príjmom bola nižšia o 109 470 tis. eur.
- **vplyv zaznamenania transakcií v súvislosti so zelenou energiou** bol medziročne pozitívnejší o 247 848 tis. eur, imputované výdavkové subvencie na zelenú energiu sa medziročne znížili o 207 421 tis. eur a zároveň sa zaznamenali vyššie imputované daňové príjmy zo zelenej energie o 40 427 tis. eur. Dôvodom bol rast cien energií na medzinárodných trhoch pod vplyvom geopolitického vývoja a oživenia ekonomiky po pandémii.

⁷ Vplyv EU tokov na ESA schodok musí byť neutrálny, preto vplyv na schodok verejnej správy majú len prípadné hotovostné korekcie a vplyv aktualizácie korekcií. Hotovostné EU príjmy a výdavky sa neutralizujú zaznamenaním vyrovnávajúcej položky EU tokov na schodok, ktorá predstavuje rozdiel medzi hotovostnými príjmami a výdavkami zo zdroja EU.

- časové rozlíšenie prijatých a platených úrokov, disážia a prémie v štátnom dlhu malo hlavne z dôvodu vyšších zaplatených kupónov oproti akruálnym úrokom z emitovaných štátnych dlhopisov v porovnaní s rokom 2019 (vyššie akruálne úroky oproti hotovostným) negatívny vplyv vyšší o 80 101 tis. eur (v roku 2020 negatívny vplyv vo výške 244 819 tis. eur a v roku 2021 negatívny vplyv vo výške 324 920 tis. eur).

Tabuľka 5 - Schodok verejnej správy podľa jednotlivých (skupín) subjektov

	2019 S	2020 S	2021 S	2021 R1)	Medziroč.rozdiel	Rozdiel S-R
	2	3	4	5	6=4-3	7=4-5
Ústredná správa, z toho	-1 449 110	-5 514 960	-5 645 878	-9 663 350	-130 918	4 017 472
Štátny rozpočet ¹⁾	-1 740 090	-5 861 466	-6 365 802	-10 198 204	-504 336	3 832 402
Príspevkové organizácie ústrednej správy	22 675	34 154	-838	-3 660	-34 992	2 822
Štátne fondy	202 716	243 605	252 755	201 858	9 150	50 897
Obchodné spoločnosti štátu	-39 793	4 574	333 569	283 437	328 995	50 132
z toho:						
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	-39 517	-87 861	187 769	195 215	275 630	-7 446
MH Invest, s.r.o.	-3 448	-1 429	128 464	106 908	129 893	21 556
SIH a investičné fondy SIH-u	-829	-5 475	32 682	0	38 157	32 682
Eximbanka SR	4 414	2 026	13 078	4 000	11 052	9 078
JAVYS, a.s.	403	8 578	2 973	-51 012	-5 605	53 985
MH Invest II, s.r.o.	-459	-452	1 292	-1 555	1 744	2 847
Slovenská konsolidačná, a.s.	1 575	-9 337	-2 780	-1 159	6 557	-1 621
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	10 110	112 294	-11 721	36 095	-124 015	-47 816
Železnice Slovenskej republiky	718	-10 050	-18 146	-3 056	-8 096	-15 090
Verejné vysoké školy	-4 406	105 938	40 394	206	-65 544	40 188
Zdravotnicke zariadenia ústrednej správy	-51 277	-47 352	-45 957	-3 591	1 395	-42 366
Ostatné subjekty ústrednej správy ²⁾	161 065	5 587	140 001	56 604	134 414	83 397
Územná samospráva, z toho	144 950	177 912	-21 628	-440 102	-199 540	418 474
Obce a ich rozpočtové organizácie	55 868	140 673	2 371	-446 981	-138 302	449 352
VÚC a ich rozpočtové organizácie	45 582	7 735	-26 748	4 333	-34 483	-31 081
Príspevkové organizácie obcí	1 491	5 734	44	5 187	-5 690	-5 143
Príspevkové organizácie VÚC	1 546	7 609	13 940	5 150	6 331	8 790
Dopravné podniky	32 438	4 572	-9 641	-8 321	-14 213	-1 320
Zdravotnicke zariadenia územnej samosprávy	-6 703	9 003	-8 710	530	-17 713	-9 240
Ostatné subjekty územnej samosprávy	14 728	2 586	7 116	0	4 530	7 116
Fondy sociálneho zabezpečenia	152 974	330 847	286 103	23 730	-44 744	262 373
Sociálna poisťovňa	50 352	222 519	328 614	-319	106 095	328 933
Verejné zdravotné poistenie	102 622	108 328	-42 511	24 049	-150 839	-66 560
Schodok verejnej správy spolu	-1 151 186	-5 006 201	-5 381 403	-10 079 722	-375 202	4 698 319
% z HDP	-1,2	-5,4	-5,5	-10,6	-0,1	5,1

¹⁾ Vrátane štátnych finančných aktív, mimorozpočtových účtov a salda účtu štátneho dlhu

Zdroj: MF SR

²⁾ Ostatné subjekty ústrednej správy zahŕňajú: Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie ústrednej správy a ostatné ústredné podniky.

³⁾ Rozpočet verejnej správy po novele štátneho rozpočtu na základe zákona č.231/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021.

Nasledujúci text hodnotí skutočne dosiahnuté saldo vybraných skupín subjektov verejnej správy alebo konkrétnych subjektov za rok 2021 a jeho medziročnú zmenu. Porovnanie skutočnosti roku 2021 s rozpočtom 2021 je predmetom Štátneho záverečného účtu SR⁸.

⁸ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/statny-zaverecny-ucet-sr/>

Príspevkové organizácie ústrednej správy

ESA schodok príspevkových organizácií ústrednej správy (132) za rok 2021 dosiahol hodnotu 838 tis. eur, v porovnaní s rokom 2020 bol nižší o 34 992 tis. eur, keďže v roku 2020 dosiahlo hospodárenie príspevkových organizácií ústrednej správy prebytok 34 154 tis. eur v metodike ESA. Na ESA schodok mal vplyv najmä hotovostný prebytok, ktorý bol 15 449 tis. eur, pričom v roku 2020 bol vykázaný prebytok v hodnote 35 036 tis. eur. V roku 2021 oproti 2020 boli vyššie bežné výdavky v celkovej hodnote 37 625 tis. eur, z čoho mzdy narástli o 9 783 tis. eur a bežné výdavky o 22 162 tis. eur, tento nárast bol kompenzovaný poklesom výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív o 13 750 tis. eur. K schodku ďalej prispel medziročný pokles pohľadávok o 2 623 tis. eur (pričom v predchádzajúcom roku bol medziročný nárast 6 729 tis. eur) a taktiež aj nárast záväzkov o 13 663 tis. eur (v predchádzajúcom roku bol medziročný nárast vo výške 7 612 tis. eur). Najväčší podiel na náraste záväzkov v roku 2021 malo Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum v objeme 7 363 tis. eur najmä v krátkodobých záväzkoch voči dodávateľom vyplývajúcich z IT projektu.

Štátne fondy

Tri štátne fondy v roku 2021 hospodárili úhrnom s prebytkom 252 755 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie výsledku hospodárenia oproti roku 2020 o 9 150 tis. eur. Najväčší vplyv na tento výsledok má hospodárenie Národného jadrového fondu, ktorý zlepšil hospodárenie medziročne o 7 101 tis. eur na prebytok 5 594 tis. eur. Zlepšené medziročné hospodárenie je spôsobené najmä vyšším odvodom od prevádzkovateľov prenosovej a distribučnej sústavy o 11 179 tis. eur, negatívny vplyv mali vyššie platby spoločnosti JAVYS medziročne o 5 672 tis. eur.

K lepšiemu hospodáreniu o 5 518 tis. eur v porovnaní s rokom 2020 prispel aj Environmentálny fond, ktorý dosiahol prebytok 210 205 tis. eur. Najväčší vplyv mal nárast daňových príjmov prevažne za komunálne odpady o 5 696 tis. eur. V roku 2021 taktiež došlo k zmene metodiky výpočtu príjmu z predaja emisných kvót, ktorá sa následne revíziou spätne premietla aj do predchádzajúcich rokov. V zaznamenávaní príjmov sa zaviedla metóda časového posunu príjmu z predaja emisných kvót o jeden rok. Podľa pôvodnej metodiky sa príjmom zo spotreby emisných kvót rozumel príjem z emisií reálne spotrebovaných v ekonomike v danom roku. Na základe požiadavky Eurostatu pri jesennej notifikácii sa príjem z predaja emisných povoleniek vypočítal z celkového príjmu z aukcionovaných kvót v roku t-1 t.j. v roku 2020. Po zohľadnení metodickej zmeny došlo k medziročnému poklesu príjmu z predaja emisných kvót o 2 359 tis. eur.

Negatívne na medziročný vývoj hospodárenia fondov pôsobil výsledok hospodárenia Štátneho fondu rozvoja bývaní, ktorý skončil s prebytkom 36 956 tis. eur, čo však predstavuje medziročné zhoršenie o 3 469 tis. eur.

Obchodné spoločnosti ústrednej správy

Obchodné spoločnosti ústrednej správy dosiahli úhrnom medziročné zlepšenie hospodárenia o 328 995 tis. eur oproti roku 2020. V rámci tejto zložky verejnej správy je vykazované hospodárenie celkovo za 10 subjektov, pričom v rozhodujúcej miere sa na výsledku podieľajú najmä spoločnosti v oblasti dopravy a dopravnej infraštruktúry ako sú Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. a Železnice Slovenskej republiky a. s. a spoločnosť MH Invest, s. r. o.

Národná diaľničná spoločnosť, a. s. (NDS) dosiahla v roku 2021 ESA schodok 11 721 tis. eur, čo predstavuje medziročné zhoršenie o 124 015 tis. eur. Na túto skutočnosť negatívne vplýval pokles hotovostných príjmov o 85 131 tis. eur a súčasný nárast hotovostných výdavkov o 33 751 tis. eur.

Pod pokles celkových príjmov sa podpísali nižšie granty a transfery sumou 101 183 tis. eur, čo bolo čiastočne eliminované nárastom príjmov z podnikania a vlastníctva majetku o 11 945 tis. eur a iných nedaňových príjmov o 3 981 tis. eur. Príjmy z bežných transferov zo ŠR zaznamenali pokles o 37 527 tis. eur oproti roku 2020. V roku 2020 boli zdroje zo ŠR navýšené o 39 978 tis. eur rozpočtovým opatrením MF SR z dôvodu kompenzácie negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 na výnosy NDS (COVID dotácia), v roku 2021 transfery zo ŠR už navýšené neboli. Kapitálové transfery zo ŠR, poukázané v celkovej výške 268 725 tis. eur z rozpočtovej kapitoly MDV SR, zaznamenali pokles o 73 026 tis. eur v nadväznosti na realizované investičné výdavky a ich následnú refundáciu. Tento negatívny vplyv bol

redukovaný nárastom príjmov z refundácií z EŠIF a spolufinancovania zo ŠR spolu o 9 131 tis. eur. V dôsledku pandémie COVID-19 bol v roku 2020 prerušený dlhodobý rastúci trend príjmov z predaja elektronických diaľničných známok a výberu mýta. V roku 2021 začali tržby opäť medziročne rásť, čo bolo ovplyvnené miernejšími protipandemickými opatreniami a s tým súvisiacim nárastom mobility občanov a medzinárodného tranzitu cez naše územie. Oproti predchádzajúcemu roku dosiahli príjmy z výberu mýta v roku 2021 nárast o 10 461 tis. eur a príjmy z elektronických diaľničných známok vzrástli o 3 522 tis. eur.

Celkové bežné výdavky spoločnosti vzrástli o 81 839 tis. eur oproti roku 2020. Na tomto náraste sa najviac podieľali výdavky na nezrovnalosti a iné vratky za prostriedky EÚ (nárast o 59 096 tis. eur). V roku 2020 boli uhradené iba nízke jednorazové vratky za vzniknuté nezrovnalosti na projektoch pri financovaní z EŠIF. V roku 2021 boli spoločnosti udelené významné korekcie, na ktoré boli medzi NDS a Ministerstvom dopravy a výstavby SR podpísané dohody o splátkach a splátkovom kalendári. V súlade s nimi boli realizované prvé splátky práve v roku 2021. Najvyššia korekcia bola udelená na stavbu D1 Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka v sume 28 920 tis. eur. K nárastu bežných výdavkov prispeli aj výdavky na vratky dotácií do ŠR (nárast o 15 721 tis. eur) – vrátené nevyužitú finančné prostriedky z COVID dotácie nadobudnutej v roku 2020, keďže výpadok príjmov spôsobený pandemiou COVID-19 v roku 2020 bol nižší, ako sa pôvodne očakávalo. Medziročný nárast mzdových a odvodových výdavkov o 2 292 tis. eur súvisí najmä s nárastom počtu zamestnancov (o 2,89 %) a úpravou miezd. Výdavky na obstaranie kapitálových aktív dosiahli hodnotu 403 275 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 48 088 tis. eur. Najvyššie investičné výdavky v roku 2021 boli vynaložené na stavby diaľnic a rýchlostných ciest D1 Prešov západ – Prešov juh (78 895 tis. eur), D1 Hubová – Ivachnová (50 329 tis. eur) a D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala, Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové (49 856 tis. eur) a R2 Mýtna – Lovinobaňa (40 212 tis. eur).

Na ESA schodok negatívne vplýval pokles pohľadávok o 14 575 tis. eur a nárast záväzkov o 22 653 tis. eur. Pohľadávky súvisiace s prevádzkovaním elektronického mýta sa znížili o 25 088 tis. eur, naopak pohľadávky voči odberateľom vzrástli o 10 096 tis. eur. Ide predovšetkým o dlhodobú pohľadávku voči zhotoviteľovi Skanska SK za predaj staveniska na stavbe D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové, ktorá sa bude znižovať postupným započítavaním s dodávateľskými faktúrami za stavebné práce na tejto stavbe (5 % z každej faktúry) do konca realizovania výstavby. K nárastu záväzkov prispelo predovšetkým zvýšenie krátkodobých záväzkov voči dodávateľom o 23 473 tis. eur z dôvodu vyššieho objemu fakturácie v mesiaci december 2021 so splatnosťou v roku 2022.

Železnice Slovenskej republiky a. s. (ŽSR) dosiahli v roku 2021 ESA schodok 18 146 tis. eur, čo predstavovalo zhoršenie hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku o 8 096 tis. eur. Pozitívny vplyv na túto skutočnosť mal medziročný hotovostný nárast príjmov o 71 904 tis. eur eliminovaný nárastom hotovostných výdavkov o 45 778 tis. eur. Na celkovom náraste príjmov sa vo významnej miere podpísal predaj výrobkov, tovarov a služieb o 20 087 tis. eur, z toho najmä zvýšené príjmy od dopravcov za prístup k železničnej infraštruktúre o 6 014 tis. eur, z predaja trakčnej energie o 5 670 tis. eur, príjem od Finančného riaditeľstva SR za refakturáciu stavebných prác na administratívnej budove v Košiciach vo výške 5 470 tis. eur, zvýšené príjmy za náhrady škôd a porušenia predpisov a tiež nárast príjmov z ostatných činností (z ubytovania, zo vzdelávania, poisťných plnení). Nárast príjmov z predaja nepotrebného majetku spoločnosti (pozemky, zastarané a schátrané budovy) medziročne zvýšil kapitálové príjmy o 4 849 tis. eur.

Celkové prijaté granty a transfery vzrástli medziročne o 46 905 tis. eur. V zmysle dodatkov č. 10 až č. 13 k Zmluve o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry na roky 2017 - 2021 uzatvorenej medzi MDV SR a ŽSR prijala spoločnosť v roku 2021 dotáciu na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry vo výške 298 600 tis. eur a spoločnosti bola poskytnutá aj dotácia na kompenzáciu finančných dopadov spojených so znížením úhrad za prístup k železničnej infraštruktúre pre nákladných dopravcov vo výške 27 760 tis. eur, čo malo za následok, že príjmy z bežných transferov zo ŠR vzrástli o 1 713 tis. eur oproti predchádzajúcemu obdobiu a dosiahli úroveň 326 897 tis. eur. Z rozpočtovej kapitoly MDV SR boli ŽSR v roku 2021 poukázané kapitálové transfery v celkovej výške 104 454 tis. eur na financovanie viacerých investičných projektov. Celkové prijaté kapitálové transfery boli vo výške 130 654 tis. eur a oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 32 627 tis. eur v nadväznosti na realizované investičné výdavky a ich následnú refundáciu. Pozitívny vplyv na medziročný rast príjmov mali prijaté platby z programu CEF (Nástroj na prepájanie Európy) v sume 17 951 tis. eur, ktoré vzrástli o 12 565 tis. eur. Prostriedky

z programu CEF sú viazané na zmluvné projekty na podporu investícií do budovania novej dopravnej infraštruktúry a modernizácie železničných tratí existujúcej dopravnej infraštruktúry.

Oproti roku 2020 vzrástli celkové bežné výdavky spoločnosti o 27 966 tis. eur. Rast výdavkov na energie a materiál na opravu a údržbu infraštruktúry a na včasné odstraňovanie porúch a prevádzkových obmedzení čiastočne eliminovala úspora vo výdavkoch na pokuty a penále, všeobecné služby a poisťné. V oblasti ľudských zdrojov spoločnosť zaznamenala pokles evidenčného stavu zamestnancov o 205 z dôvodu vyššieho počtu skončenia pracovného pomeru odchodom do starobného a predčasného dôchodku (výdavky na odchodné vzrástli o 1 025 tis. eur). Zvýšené výdavky na mzdy a poisťné súviseli nielen s vývojom kolektívneho vyjednávania pre rok 2021, kedy sa dohodlo zvýšenie tarifnej mzdy zamestnancov, ale aj so zvýšením minimálnej mzdy.

Výdavky na obstaranie kapitálových aktív mali v roku 2021 rastúci trend a dosiahli hodnotu 205 105 tis. eur (v tom z programu CEF 17 951 tis. eur), čo predstavuje medziročný nárast o 17 812 tis. eur. Finančné prostriedky vo výške 18 456 tis. eur boli alokované v rámci rekonštrukcie a modernizácie zároveň však eliminované poklesom realizácií nových stavieb (o 633 tis. eur) a vrátením nevyčerpaných prostriedkov dotácií (o 10 tis. eur). Investíciami boli modernizované komponenty železničnej infraštruktúry – železničné stanice, železničný spodok, zvršok, trakčné vedenia, zabezpečovacie zariadenia, oporné múry a výstavba železničných mostov. Medzi najvýznamnejšie stavby v roku 2021 patrili modernizácie v úsekoch Poprad – Lučivná (39 337 tis. eur), Púchov – Žilina, I. etapa Púchov – Považská Teplá (53 322 tis. eur), Bratislava Devínska Nová Ves – Kúty – štátna hranica (16 657 tis. eur), dostavba uzla Žilina a príľahlej infraštruktúry (25 548 tis. eur), ale aj realizácia obnovy ozubnicovej trate Štrba - Štrbské Pleso (8 095 tis. eur) a elektrifikácia v úseku Moldava nad Bodvou - Haniska pri Košiciach (65 298 tis. eur). V závere roka bol daný do predčasného užívania nový úsek časti trate cez tunel Milochov a je predpoklad dokončenia jednej z najťažších stavieb - modernizácie tratí v úseku Púchov – Považská Bystrica ukončením a aktiváciou systému ETCS na zabezpečenie vlakovej bezpečnosti v druhom štvrtroku 2022. Projekty boli financované z vlastných zdrojov, z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, z kapitálového transferu zo ŠR a z programu CEF.

Negatívne na ESA schodok vplýval pokles pohľadávok o 8 078 tis. eur a nárast záväzkov o 16 718 tis. eur. Pokles krátkodobých pohľadávok z obchodného styku bol spôsobený najmä úhradou pohľadávok z roka 2020 od spoločnosti Leo Express s. r. o. a RegioJet za prístup k železničnej infraštruktúre a odber trakcie a pokles ostatných pohľadávok nastal z dôvodu podpisu Dohody o postúpení práv a povinností s Finančným riaditeľstvom SR a uhradením ich pohľadávky (v súvislosti s administratívnou budovou na Železničnej ulici v Košiciach).

Negatívny vplyv na schodok sa prejavil najmä v náraste záväzkov voči dodávateľom prevádzkového a investičného charakteru o 17 419 tis. eur, nárastom mzdových a odvodových záväzkov v nadväznosti na legislatívny balíček o raste minimálnej mzdy a výsledku kolektívneho vyjednávania o 3 429 tis. eur a vo vyšších prijatých zálohových platbách za odpredaj majetku (pozemky a stavby) a zriadenie vecných bremien, ktoré ešte neboli zapísané v katastri nehnuteľností.

Hospodárenie Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ZSSK) v roku 2021 bolo pozitívne. ESA schodok z roku 2020 vo výške 87 861 tis. eur spoločnosť zlepšila o 275 630 tis. eur a dosiahla ESA prebytok na úrovni 187 769 tis. eur.

Negatívny dopad pandémie COVID-19 na osobnú železničnú dopravu pokračoval aj v roku 2021 a prijaté opatrenia ovplyvnili aj hospodárenie ZSSK. Redukovali sa dopravné výkony v nadväznosti na znížený dopyt po vlakovej doprave, prepravilo sa o 984 tis. cestujúcich menej (medziročný pokles o 2,1 % a o 41 % menej v porovnaní s rokom 2019 pred pandemiou). Napriek tomu sa spoločnosti medziročne mierne zvýšili nedaňové príjmy o 1 655 tis. eur a príjmy z grantov a transferov o 314 087 tis. eur. V roku 2021 bola spoločnosti poskytnutá úhrada za dopravné služby vo verejnom záujme vo výške 373 225 tis. eur a zároveň boli zo ŠR finančne vysporiadané doplatky zo Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme za rok 2019 vo výške 63 985 tis. eur a za rok 2020 vo výške 65 454 tis. eur. Celkovo bol zo ŠR spoločnosti poskytnutý bežný transfer na úrovni 502 663 tis. eur čo predstavuje nárast o 195 717 tis. eur. Prijaté kapitálové transfery poukázané z rozpočtovej kapitoly MDV SR vo výške 173 863 tis. eur zaznamenali nárast o 119 366 tis. eur v nadväznosti na zvýšené realizované investičné výdavky a ich následnú refundáciu v rámci EU projektov.

Nárast nákladov a s tým spojených výdavkov negatívne ovplyvnil hospodárenie spoločnosti. Zmeny na pracovnom trhu spôsobené pandemiou, nedostatok rušňovodičov a následné kolektívne vyjednávanie k rastu miezd pre všetkých zamestnancov železničného sektora malo iba mierny finančný dopad na medziročný rast tarifných miezd, prémie a poistného pre vybrané profesie (o 4 293 tis. eur). Bežné výdavky v sume 388 590 tis. eur vzrástli o 45 603 tis. eur, najvyšší nárast o 46 377 tis. eur zaznamenali výdavky za tovary a služby. Najvýznamnejšiu časť tvorili výdavky vynaložené na spotrebu elektrickej trakčnej energie (nárast o 7 308 tis. eur), spotrebu motorovej nafty pre trakčné účely (nárast o 3 315 tis. eur), poplatky za železničnú dopravnú cestu (nárast o 5 118 tis. eur), dodávateľské opravy a údržby koľajových vozidiel, vrátane kapitalizačných opráv koľajových vozidiel (nárast o 28 095 tis. eur), špeciálne služby (nárast o 7 705 tis. eur) a dane (nárast o 7 223 tis. eur). V rámci anti-covid opatrení sa finančné prostriedky vo zvýšenej miere použili na dezinfekciu interiérov železničných koľajových vozidiel (61 %), čistenie a dezinfekciu pracovísk ZSSK (19 %), dezinfekčné prostriedky, rúška, pracovné kombinézy (15 %). Tento rast bol eliminovaný úsporou v objeme čerpania výdavkov z derivátových operácií (pokles o 5 018 tis. eur).

Napriek kríze spoločnosť pokračovala v obnovovaní vozového parku v sume 140 517 tis. eur (rušne, vozne, vlakové súpravy, iné koľajové vozidlá). K prijatým dotáciám boli recipročne čerpané zvýšené kapitálové výdavky (o 132 873 tis. eur). ZSSK v októbri 2021 prevzala poslednú z 25 elektrických jednotiek Panter z dielne konzorcia českej Škoda Transportation a slovenskej ŽOS Trnava a tým uzavrela najväčší tender v histórii národného dopravcu s objemom takmer 160 000 tis. eur (pre žilinský a trenčiansky región). Medzi významné investície patrí začatie výstavby troch stredísk technicko-hygienickej údržby v mestách Humenné, Nové Zámky a Zvolen (spolu za vyše 100 000 tis. eur) na zlepšenie podmienok na vykonávanie drobných opráv a čistenia vlakov. Naďalej sa pokračovalo v realizácii EÚ projektov plánových ZSSK, najmä projekt Modernizácia vozového parku ŽKV – 15 700 tis. eur, projekt Nákup ŽKV pre Ozubnicovú železnicu /Tatranské elektrické železnice (OEJ) – 18 800 tis. eur, projekt Elektrické jednotky pre prímestskú a regionálnu dopravu (EJ) – 78 500 tis. eur, projekt Motorové jednotky pre prímestskú a regionálnu dopravu (DMJ) – 10 100 tis. eur, Modernizácia osobných vozňov – 8 200 tis. eur. V roku 2021 boli poskytnuté prostriedky na modernizáciu existujúcich alebo nákup nových elektrických jednotiek, osobných vozňov a motorových jednotiek pre ozubnicovú železnicu, v úhrnej hodnote v hodnote 30 538 tis. eur.

Na ESA prebytok pozitívne vplýval pokles záväzkov o 35 061 tis. eur čiastočne eliminovaný poklesom pohľadávok o 10 445 tis. eur. Medziročne došlo k poklesu na účtoch dodávateľov a nevyfakturovaných dodávok o 39 242 tis. eur v súvislosti s úhradami investičných faktúr z predchádzajúceho obdobia v hodnote 43 600 tis. eur za nákup ekologických elektrických jednotiek v rámci modernizácie vozového parku v rámci OPII.

K medziročnému poklesu o 7 268 tis. eur na účtoch poskytnutých preddavkov na dlhodobý hmotný majetok došlo z dôvodu dodania elektrických jednotiek v rámci modernizácie vozového parku a následnému zúčtovaniu poskytnutých preddavkov.

Spoločnosť MH Invest, s. r. o. dosiahla v roku 2021 prebytok 128 464 tis. eur, čo predstavuje medziročné zlepšenie hospodárenia o 129 893 tis. eur. Celkové príjmy sú v porovnaní s predchádzajúcim rokom vyššie o 131 164 tis. eur najmä z dôvodu uskutočnenia vkladu do základného imania spoločnosti v sume 120 064 tis. eur⁹ v súvislosti so splatením nesplatennej časti vkladu do ZI v nadväznosti na rozhodnutie jediného spoločníka (MH SR) z roku 2016 a vkladu do základného imania v sume 9 843 tis. eur v súvislosti s výstavbou priemyselného parku Rimavská Sobota. Celkové výdavky sa v roku 2021 zvýšili o 1 271 tis. eur, predovšetkým výdavky na tovary a služby (o 638 tis. eur) a výdavky na obstaranie majetku (o 448 tis. eur).

Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s. (JAVYS) zhoršila svoje hospodárenie oproti roku 2020 o 5 605 tis. eur, keď dosiahla prebytok 2 973 tis. eur. Celkové príjmy spoločnosti sa medziročne udržali na približne rovnakej úrovni, avšak celkové výdavky vzrástli o 8 968 tis. eur. Hlavné činnosti JAVYS boli kryté z príjmov z úhrad za nakladanie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (pokles o 953 tis. eur), z transferov poskytnutých Národným jadrovým fondom (nárast o 5 158 tis. eur) a z grantov Medzinárodného fondu

⁹ prostriedky sú viazané na escrow účte v Štátnej pokladnici

na podporu odstavenia JE V1 v Jaslovských Bohuniciach – BIDSF (pokles o 5 143 tis. eur). Vyššie čerpanie zdrojov z NJF v roku 2021 súvisí s realizovaným objemom prác na 3. a 4. etape vyradovania jadrovej elektrárne A1, nižšie príjmy z BIDSF súvisia so spracovaním menšieho objemu rádioaktívneho odpadu z vyradovania jadrovej elektrárne V1.

Bežné výdavky zaznamenali nárast o 2 146 tis. eur, vzrástli výdavky na tovary a služby o 1 572 tis. eur a bežné transfery o 769 tis. eur (vyplatené odstupné a odchodné v súvislosti so znížením stavu zamestnancov). Kapitálové výdavky vzrástli o 6 822 tis. eur, v roku 2021 preinvestovala spoločnosť 19 007 tis. eur na projekty spojené s vyradovaním jadrových zariadení, resp. záverečnou časťou jadrovej energetiky.

ESA prebytok bol ovplyvnený úpravami v súlade s metodikou ESA. Pozitívne vplývali nárast pohľadávok o 4 336 tis. eur (najmä daňových pohľadávok), úprava v sume 3 000 tis. eur vylučujúca z výdavkov superdividendu vyplatenú Ministerstvu hospodárstva SR a úprava v sume 4 321 tis. eur vylučujúca z ESA výdavkov 99 % z povinných platieb uhradených NJF. Tento výdavok predstavuje šetrenie na budúce vyradovanie rádioaktívnych zariadení, ktoré prevádzkuje JAVYS, pričom má na tieto prostriedky v budúcnosti nárok. Z uvedeného dôvodu položka predstavuje finančnú operáciu. 1 % z povinných platieb si môže ponechať NJF na svoju správu, a teda zostáva výdavkom JAVYS - u. Tieto pozitívne vplyvy na saldo boli čiastočne eliminované nárastom záväzkov o 3 869 tis. eur (najmä záväzkov z obchodného styku, ktoré sa viažu k činnostiam vyradovania jadrových elektrární V1 a A1).

Verejné vysoké školy

Verejné vysoké školy zhoršili svoje hospodárenie oproti roku 2020 o 65 544 tis. eur, napriek tomu za rok 2021 dosiahli prebytok 40 394 tis. eur. V porovnaní s rokom 2020 negatívne na hospodárenie pôsobili najmä zvýšené kapitálové výdavky o 31 316 tis. eur z dôvodu čerpania prostriedkov na nákup nových prístrojov a zariadení a realizáciu nových stavieb. Taktiež došlo k nárastu výdavkov za mzdy a poistné medziročne o 10 595 tis. eur a k zvýšeniu výdavkov za tovary a služby o 5 976 tis. eur. Na strane príjmov horšie hospodárenie v porovnaní s minulým rokom spôsobili nižšie iné nedaňové príjmy prevažne z refundácii o 19 125 tis. eur

Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy a územnej samosprávy

Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy dosiahli pri jesennej notifikácii výšku schodku 45 957 tis. eur. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k miernemu zlepšeniu v celkovom hospodárení o 1 395 tis. eur. Zdravotnícke zariadenia dosiahli hotovostný prebytok vo výške 96 363 tis. eur, čo predstavovalo zlepšenie hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku o 127 300 tis. eur (išlo najmä o zvýšené príjmy od zdravotných poisťovní za lekárske výkony a poskytnutú zdravotnú starostlivosť o 164 160 tis. eur). Pozitívny vplyv na medziročné hospodárenie mali aj prijaté bežné transfery z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR vyššie o 136 703 tis. eur). Zdravotnícke zariadenia dosiahli prebytkové hospodárenie aj napriek zvýšeným výdavkom najmä na mzdy, odvody a tovary a služby (nárast o 258 222 tis. eur oproti roku 2020) súvisiace s riešením protipandemických opatrení a postupnými obnovenými zdravotnými výkonmi. Najväčší vplyv na celkové zhoršenie hospodárenia oproti hotovostnému prebytku predstavoval nárast celkových záväzkov o 157 827 tis. eur (v roku 2020 bol medziročný nárast záväzkov vo výške 27 984 tis. eur a tento nižší nárast bol spôsobený poklesom záväzkov voči Sociálnej poisťovni v rámci poslednej etapy oddlžovania v zmysle Koncepcie oddlženia zdravotníckych zariadení).

V príspevkových organizáciách, ktoré tvoria najväčšiu skupinu zdravotníckych zariadení z pohľadu právnej formy, došlo medziročne k nárastu záväzkov o 144 887 tis. eur. Išlo o nárast záväzkov voči dodávateľom o 13 463 tis. eur, voči zamestnancom o 15 489 tis. eur a najmä nárast záväzkov za poistné odvody voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia o 101 719 tis. eur. Negatívny vplyv na celkové hospodárenie mala aj ESA imputácia novopostúpených záväzkov na iného veriteľa (tzv. doakualizácia¹⁰), vrátane časového rozlíšenia úrokov vyplývajúcich z týchto záväzkov o 39 682 tis. eur (oproti roku 2020 došlo k nárastu o 20 001 tis. eur).

¹⁰ Postúpené záväzky na iného veriteľa sa v rámci finančných výkazov presúvajú z ostatných záväzkov do dlhu, čo spôsobuje medziročný pokles celkových záväzkov. Doakualizáciou sa tento pozitívny vplyv eliminuje, nakoľko reálne nedošlo k poklesu záväzku, ale len k zmene jeho financovania, t. z. že tieto záväzky majú mať vplyv na medzispotrebu a teda na celkové hospodárenie.

V medziročnom porovnaní mala v roku 2020 na celkové hospodárenie vplyv aj revízia údajov za preradené účtovné jednotky do sektora verejnej správy (išlo o spoločnosť Kúpele Sliač, a. s. a spoločnosť Biont, a. s.), kde v roku 2020 bol negatívny vplyv revízie vo výške 3 429 tis. eur (v roku 2021 k revízii preradených jednotiek nedošlo). Pozitívny vplyv na hospodárenie mal nárast pohľadávok vo výške 31 762 tis. eur, išlo predovšetkým o pohľadávky voči zdravotným poisťovniam za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

Zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy dosiahli v roku 2021 schodok 8 710 tis. eur, oproti roku 2020 došlo k zhoršeniu hospodárenia o 17 713 tis. eur. Najvýraznejší vplyv na zhoršenie hospodárenia v roku 2021 mal nárast celkových záväzkov o 16 066 tis. eur (v roku 2020 bol pozitívny vplyv pokles záväzkov vo výške 6 140 tis. eur), išlo predovšetkým o nárast záväzkov v príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov o 15 685 tis. eur (v roku 2020 došlo v súlade s Koncepciou oddĺženia zdravotníckych zariadení k odpusteniu dlhu voči Sociálnej poisťovni). Pozitívny vplyv na hospodárenie mal nárast pohľadávok o 3 235 tis. eur (v roku 2020 bol pozitívny vplyv nárast pohľadávok vo výške 4 271 tis. eur), išlo predovšetkým o nárast pohľadávok voči zdravotným poisťovniam za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov.

Ostatné subjekty ústrednej správy¹¹

Hospodárenie ostatných subjektov ústrednej správy (v tom ostatné podniky ústrednej správy, Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a štátne neziskové organizácie štátu) malo celkový pozitívny vplyv na saldo verejnej správy. Spolu zaznamenali prebytok v sume 140 001 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie oproti roku 2020 o 134 414 tis. eur.

Ostatné ústredné podniky dosiahli v roku 2021 medziročné zlepšenie hospodárenia o 114 164 tis. eur s celkovým prebytkom 8 309 tis. eur. V rámci skupiny hospodárila s najvyšším prebytkom spoločnosť Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (6 821 tis. eur), ktorý bol zaradený do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA. S prebytkom hospodárila aj spoločnosť DMD Group, a. s. (5 029 tis. eur) v súvislosti s prijatím kapitálového transferu v sume 5 000 tis. eur, naopak schodok dosiahla spoločnosť Slovensko IT, a. s. (3 096 tis. eur). Najväčší podiel na zlepšení hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku mala spoločnosť Debitum, a. s., ktorá v roku 2021 dosiahla schodok vo výške 11 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie o 109 326 tis. eur. V roku 2020 bol schodok Debitum, a. s. vyčíslený vo výške 109 337 tis. eur v dôsledku odpustenia pohľadávok zo sociálneho poistenia voči zdravotníckym zariadeniam v rámci koncepcie oddĺženia.

Rozhlas a televízia Slovenska medziročne zlepšila svoje hospodárenie o 3 793 tis. eur a v roku 2021 dosiahla prebytok 948 tis. eur. Na strane príjmov mali pozitívny vplyv vyššie príjmy z reklamy o 5 480 tis. eur a taktiež vyšší transfer zo štátneho rozpočtu na základe programovej časti zmluvy so štátom o 3 224 tis. eur. Na strane výdavkov malo pozitívny vplyv na hospodárenie nižšie čerpanie kapitálových výdavkov o 6 179 tis. eur v porovnaní s rokom 2020 z dôvodu procesov verejného obstarávania a aj v dôsledku skutočnosti, že čerpanie prostriedkov na rok 2021 na základe zmluvy so štátom začalo prebiehať až v poslednom štvrtroku 2021. Medziročne negatívne na hospodárenie pôsobilo vyššie čerpanie prostriedkov za tovary a služby o 5 601 tis. eur z dôvodu presunu výrob z roku 2020 do roku 2021 v súvislosti s COVID-19 a taktiež zvýšené náklady na mzdy a poistné o 1 459 tis. eur. Rovnako negatívne pôsobil aj pokles pohľadávok a nárast záväzkov spolu o 2 220 tis. eur (oproti roku 2020 došlo k zhoršeniu o 4 673 tis. eur).

Slovenský pozemkový fond hospodáril s prebytkom 11 362 tis. eur, čo je však nižší prebytok oproti roku 2020 o 4 388 tis. eur z dôvodu poklesu pohľadávok a nárastu záväzkov spolu o 2 761 tis. eur, čo je pokles v porovnaní s rokom 2020 o 7 283 tis. eur. Taktiež medziročne negatívne na hospodárenie pôsobili vyššie bežné transfery o 1 267 tis. eur určené pre kapitolu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR z dôvodu realizácie odvodu z dosiahnutého hospodárskeho výsledku za predchádzajúce roky. Pozitívny vplyv na hospodárenie mali nižšie kapitálové výdavky o 584 tis. eur z dôvodu, že neboli realizované plánované výkupy pozemkov, obstaranie softvéru a nákup nových služobných vozidiel v rámci pravidelnej

¹¹ Ostatné subjekty ústrednej správy zahŕňajú: Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie ústrednej správy a ostatné ústredné podniky.

obnovy vozového parku. Rovnako aj príjmy z prenájmu pozemkov a kapitálové príjmy z predaja pozemkov sa zvýšili oproti roku 2020 o 4 441 tis. eur.

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (EOSA) zaznamenala v roku 2021 zlepšenie hospodárenia o 4 859 tis. eur, keď dosiahla prebytok 46 603 tis. eur. Pozitívny vplyv na hospodárenie mal nárast celkových príjmov o 3 152 tis. eur a súčasný pokles celkových výdavkov o 10 750 tis. eur. Hlavným zdrojom príjmov sú príjmy z povinného poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov, ktoré dosiahli hodnotu 91 589 tis. eur (nárast o 3 043 tis. eur). Uvedené príjmy z poplatku sa odvíjajú od spotreby, resp. objemu ropy a ropných výrobkov dovezených alebo uvedených do daňového voľného obehu. V roku 2021 došlo k medziročnému nárastu v objeme 103 tis. m³/t. Pokles celkových výdavkov súvisel s poklesom výdavkov na obmenu, skladovanie a udržiavanie núdzových zásob o 8 929 tis. eur a s poklesom daňových výdavkov o 1 635 tis. eur.

Štátne neziskové organizácie dosiahli v roku 2021 prebytok 72 779 tis. eur, čo predstavuje lepší výsledok oproti roku 2020 o 16 016 tis. eur. Najväčší pozitívny vplyv na hospodárenie mal Fond ochrany vkladov, ktorý zvýšil svoj prebytok oproti roku 2020 o 25 126 tis. eur na úroveň 29 858 tis. eur z dôvodu vyššieho výberu príspevkov od bánk. V roku 2021 došlo k nárastu minimálnej výšky sadzby ročného príspevku z 0,01 % krytých vkladov bánk na sadzbu 0,08 %, čo prispelo k medziročnému nárastu o 26 742 tis. eur. Fond na podporu športu zvýšil svoj prebytok medziročne o 8 459 tis. eur na 40 079 tis. eur. Je to spôsobené najmä vyššími príjmami zo zmluvy so štátom pre projekty športovej infraštruktúry národného významu o 23 700 tis. eur. Celkové výdavky fondu medziročne vzrástli o 14 782 tis. eur a boli prevažne použité na zmiernenie následkov mimoriadnej situácie súvisiacej s COVID-19. Najväčší negatívny vplyv na celkové hospodárenie neziskových organizácií mal Fond na podporu umenia, ktorý zhoršil svoje hospodárenie o 18 178 tis. eur z dôvodu, že oproti roku 2020 bol prijatý transfer z MK SR nižší o 9 500 tis. eur. V roku 2021 vzrástli aj bežné transfery na podpornú činnosť vo forme dotácií a štipendií o 8 789 tis. eur.

Územná samospráva

Územná samospráva ako celok dosiahla schodok 21 628 tis. eur, čo predstavuje medziročné zhoršenie salda oproti roku 2020 o 199 540 tis. eur (v roku 2020 dosiahla prebytok 177 912 tis. eur).

V roku 2021 pokračovalo obdobie pandémie a s tým súvisiace protipandemické opatrenia, ktoré mali dopad na saldo obcí a vyšších územných celkov. Územné samosprávy naďalej čelili výrazne zvýšeným výdavkom a značným stratám príjmov. V roku 2020 bola viacerým obciam a vyšším územným celkom poskytnutá návratná finančná výpomoc zo štátnych finančných aktív v celkovej sume 151 919 tis. eur ako kompenzácia očakávaných výpadkov príjmov spôsobených pandemiou. Časť finančných prostriedkov vo výške 97 tis. eur bola v roku 2021 vrátená ako nepoužitá.

Rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 skončilo s prebytkom 2 371 tis. eur. V porovnaní s rokom 2020, keď rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 skončilo s prebytkom vo výške 140 673 tis. eur, v roku 2021 došlo k zníženiu prebytku obcí o 138 302 tis. eur. K negatívne mu vývoju salda obcí prispel vyšší medziročný nárast celkových výdavkov (o 283 401 tis. eur) ako bol nárast celkových príjmov (o 161 212 tis. eur).

Pod lepšie hospodárenie sa podpísal nárast v daňových príjmoch o 138 850 tis. eur, v tom daň z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií vzrástla o 90 844 tis. eur (o 4,2 %), daň z nehnuteľností (najviac daň zo stavieb) vzrástla o 28 137 tis. eur (o 6,6 %) a daň za špecifické služby (daň za rozvoj) vzrástla o 19 932 tis. eur (o 8,8 %). Niektoré z obcí kompenzovali čiastočný výpadok podielových daní zvýšením sadzieb dane z nehnuteľností. Aj nedaňové príjmy zaznamenali nárast o 48 842 tis. eur. Príjmy z administratívnych poplatkov narástli o sumu 31 347 tis. eur, a to najmä poplatky a platby za stravné (o 20 579 tis. eur) a poplatky a platby za predaj výrobkov, tovarov a služieb (o 7 112 tis. eur). Kapitálové príjmy dosiahli úroveň 61 845 tis. eur a oproti skutočnosti roku 2020 došlo k ich nárastu o 13 710 tis. eur (o 28,5 %). Najvyšší nárast mal príjem z predaja pozemkov o 14 081 tis. eur. Uvedený nárast časti nedaňových príjmov bol kompenzovaný poklesom iných nedaňových príjmov a ostatných príjmov v úhrne o 4 591 tis. eur. Z dôvodu zmien všeobecne záväzných nariadení miest poklesli výťažky z hazardných hier o 5 732 tis. eur, na druhej strane však vzrástli príjmy z dobropisov o 2 494 tis. eur.

Ďalší rok pandémie zhoršil finančnú kondíciu miest a obcí čo vyvolalo dopyt po zvýšení transferov. Celkové prijaté granty a transfery dosiahli úroveň 1 979 300 tis. eur a v porovnaní so skutočnosťou

predchádzajúceho roka napokon klesli o 26 480 tis. eur. Oproti roku 2020 došlo k nárastu bežných grantov a transferov o 111 077 tis. eur (o 7,0 %) najmä z dôvodu nárastu transferov v rámci verejnej správy o 111 226 tis. eur (o 7,1 %), v tom prenesený výkon štátnej správy o 65 952 tis. eur (o 6,8 %) a tiež nárastu zahraničných bežných grantov o 1 505 tis. eur (o 44,8%). Pozitívny vplyv na saldo eliminoval pokles príjmov z tuzemských kapitálových grantov a transferov o 134 701 tis. eur (o 33,3 %), zahraničné kapitálové granty poklesli o 3 529 tis. eur (o 34,1 %) a príjmy z prostriedkov z rozpočtu Európskej únie o 832 tis. eur (o 53,6 %). Uvedené sa premietlo do nižšieho čerpania kapitálových výdavkov.

Opatrenia vo vzťahu k hospodáreniu obcí prijaté v súvislosti s pandemiou platili aj pre celý rok 2021 čo vyvolalo zvýšené náklady na ich zabezpečenie. Celkové ESA výdavky obcí dosiahli úroveň 5 462 984 tis. eur, z toho bežné výdavky sa pohybovali na hodnote 4 745 948 tis. eur a kapitálové výdavky na hodnote 717 036 tis. eur.

V porovnaní s rokom 2020 došlo k nárastu bežných výdavkov o 345 386 tis. eur (o 7,9 %). Medziročne narástli bežné výdavky na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania (o 86 190 tis. eur) a s tým súvisiace daňové odvody a odvody do fondov sociálneho a zdravotného poistenia (o 57 073 tis. eur), narástli výdavky na tovary a služby o 147 128 tis. eur (o 11,3 %), z toho najvyšší nárast výdavkov bol na všeobecnom materiáli, potravinách, na rutinej a štandardnej údržbe budov a objektov, na všeobecných a špeciálnych službách a vratkách. Výdavky súvisiace so záchrannými prácami, celoplošným testovaním a očkovaním vyvolali dodatočné náklady na odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru, ktoré sa zvýšili oproti predchádzajúcemu obdobiu o sumu 7 782 tis. eur (o 23,8 %). Z bežných výdavkov sa medziročne ušetrilo na energiách, na prepravnom a nájme dopravných prostriedkov, na stravovaní, na výdavkoch za škody a na odmenách a príspevkoch poslancom a členom obecných komisií, na peňažných príspevkoch za kompenzáciu v sumare o 5 435 tis. eur. Čerpali sa prostriedky na zabezpečenie dezinfekčných a ochranných prostriedkov, oblečenia, pomôcok, na upratovanie a dezinfekciu priestorov.

V nadväznosti k vyšším prijatým bežným grantom a transferom predstavovali výdavky na bežné transfery sumu 395 877 tis. eur. Na zvýšení o 34 745 tis. eur (o 9,0 %) sa podieľali najmä transfery v rámci verejnej správy, z toho boli vyššie najmä transfery pre dopravné podniky o 15 201 tis. eur a pre príspevkové organizácie o 12 406 tis. eur. Zvýšili sa tiež bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, transfery nefinančným subjektom nezaraďeným vo verejnej správe, náklady na likvidáciu akciových spoločností (o 100,1 %) a bežné transfery do zahraničia.

Recipročne k nárastu bežných transferov dosiahli obce úsporu v poskytovaní kapitálových transferov, a to na úrovni 21 295 tis. eur, čo znamená pokles o 8 961 tis. eur (o 29,6 %). Najväčší medziročne pokles mali transfery pre dopravné podniky o 9 075 tis. eur.

V nadväznosti na predchádzajúci rok bolo čiastočne pozastavené čerpanie výdavkov na obstaranie kapitálových aktív, ktoré medziročne klesli o sumu 53 023 tis. eur, nielen v súvislosti s pandemiou, ale aj z dôvodu časového posunu realizácie projektov spolufinancovaných z prostriedkov EŠIF a súvisiaceho procesu obstarávania. Z tohto pohľadu mala medziročne najvyšší pokles realizácia nových stavieb o 74 542 tis. eur. Kým v období pred pandemiou sa rozmohlo vo veľkom budovanie nájomných bytových domov, tak pre rok 2021 sa tento proces obmedzil iba na čiastočné obnovy a rekonštrukcie. Obce zvýšili svoju opatrnosť v oblasti výdavkov v podmienkach značnej neistoty budúceho vývoja, avšak aj napriek tomu investovali značnú časť finančných prostriedkov. Naďalej pokračovali v zazmluvnených projektoch v rámci operačných programov EÚ. Finančné zdroje boli použité na rozvoj bývania a zabezpečenie technickej vybavenosti v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, na projekty zlepšenia životného prostredia, v rámci projektov bezpečná a ekologická doprava (budovanie cyklotrás), na projekty sociálnej inklúzie, na vybudovanie kanalizačných sietí a čističiek odpadových vôd, na zníženie energetickej náročnosti budov, na modernizáciu a rekonštrukciu budov, na nákup pozemkov, strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a dopravných prostriedkov, na prípravnú a projektovú dokumentáciu, na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení. Časť prostriedkov išla na projekty v oblasti vzdelávania a športu, civilnej obrany a ochrany a na podporu a rozvoj verejného zdravia. Výdavky boli čerpané v rámci programov financovaných z vlastných a úverových zdrojov, ale i zo zdrojov EÚ a spolufinancovania ŠR.

Medzi ďalšie negatívne faktory ovplyvňujúce saldo hospodárenia patrila zmena stavu položiek časového rozlíšenia vo výške 37 083 tis. eur a ostatných úprav vo výške 2 141 tis. eur. Z nich sa najviac na nižšom ESA prebytku podieľal nárast záväzkov o 43 755 tis. eur (na osobné náklady o 19 303 tis. eur v nadväznosti na prijaté opatrenia v odmeňovaní zamestnancov verejnej správy, voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia o 11 292 tis. eur, nárast daňových záväzkov o 3 257 tis. eur a nárast záväzkov voči dodávateľom a prijatých preddavkov o 13 434 tis. eur). Nárast pohľadávok z nedaňových príjmov o sumu 5 437 tis. eur a nákladov budúcich období o 2 228 tis. eur čiastočne eliminoval vplyv spôsobený nárastom záväzkov.

Vyššie územné celky zhoršili svoje hospodárenie oproti roku 2020 a dosiahli schodok vo výške 26 748 tis. eur, čo je pokles salda ESA 2010 o 34 483 tis. eur. Na negatívny vývoj salda vplýval predovšetkým medziročný nárast výdavkov, ktorý bol vyšší v porovnaní s medziročným rastom príjmov.

Medziročné zvýšenie rozpočtu bežných príjmov ovplyvnili najmä vyšší výnos z podielu dane z príjmu o 39 523 tis. eur (o 4,2 %), nárast príjmov z prenájmu majetku VÚC (budov a priestorov) o 2 384 tis. eur eliminovaný poklesom príjmov z predaja výrobkov, tovarov a služieb o 6 013 tis. eur a príjmov za stravné o 1 006 tis. eur. Ide najmä o platby od občanov umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb za poskytované služby, platby za stravné, za ubytovacie služby, poplatky a platby za zápisné a školné a z administratívnych poplatkov.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zahraničných grantov a transferov, boli VÚC poskytnuté bežné granty a transfery v sume 581 104 tis. eur, z toho tuzemské bežné transfery v sume 577 554 tis. eur a zahraničné bežné granty vo výške 3 550 tis. eur. Ich medziročný nárast o 21 284 tis. eur (o 3,8 %) mal pozitívny vplyv na saldo. Väčšiu časť z prijatých transferov samosprávnych krajov tvoria transfery určené na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva, ktoré sa upravovali smerom nahor z dôvodu zmien normatívnych a nenormatívnych finančných prostriedkov, financovali sa úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných z Európskej únie. Účelové dotácie boli použité najmä na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy.

Rastúci trend v príjmoch čiastočne negovali tuzemské kapitálové granty a transfery a zahraničné granty určené na financovanie projektov, ktoré oproti roku 2020 poklesli o 16 226 tis. eur (o 23,3 %). Išlo najmä o refundáciu výdavkov na zazmluvnených projektoch.

Legislatívne opatrenia ako sú zvýšenie miezd zamestnancov vo verejnej správe úpravou platových taríf, nárast výdavkov predovšetkým v oblasti sociálnych služieb, povinnosť poskytnúť rekreačné poukazy zamestnancom tvorili významné výdavky samosprávnych krajov. Bežné výdavky vzrástli úhrnom medziročne o 90 918 tis. eur, z toho výdavky na bežné transfery vzrástli o 121 260 tis. eur a výdavky na osobné náklady poklesli o 35 882 tis. eur. Transfery v rámci verejnej správy vzrástli o 96 756 tis. eur a boli smerované najmä príspevkovým organizáciám (nárast o 95 995 tis. eur), obciam, rozpočtovým organizáciám a iným vyšším územným celkom. Transfery mimo verejnej správy poskytnuté jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, dotácie dopravcom – právnickým osobám nezaradeným v sektore verejnej správy, ktorí zabezpečujú výkony vo verejnom záujme a na vykrytie strát vo verejnom záujme pri zabezpečovaní prímestskej autobusovej dopravy osôb a iným subjektom sa zvýšili úhrnom o 24 504 tis. eur.

Negatívny vplyv tohto rastu čiastočne eliminovali úspory na energiách, osobných nákladoch, všeobecnom materiály. Napriek limitom materiálnych, technických i personálnych kapacít sa zabezpečovala distribúcia ochranných prostriedkov a antigénových testov najmä do zariadení sociálnych služieb a ambulancií, za účelom zabezpečovania testovania a očkovania.

Úsporný režim samosprávne kraje uplatnili aj pri čerpaní kapitálových výdavkov, ktoré v úhrne poklesli o 10 767 tis. eur (o 4,72 %). Pokles výdavkov na obstaranie kapitálových aktív mierne zabrzdiло použitie výdavkov na kapitálové transfery. V rámci obstarania kapitálových aktív boli zdroje v sume 159 308 tis. eur smerované na nákupy pozemkov a nehmotných aktív, na realizáciu stavieb a ich technické zhodnotenie, modernizáciu a stavebné úpravy, na nákup strojov, prístrojov, zariadení a techniky dopravných prostriedkov, na rekonštrukcie priestorov zariadení sociálnych služieb, materiálno – technické vybavenia učební, investície na rekonštrukcie ciest II. a III. triedy a modernizácie mostných objektov, na prípravnú a projektovú dokumentáciu. Kapitálové transfery poskytli VÚC najmä príspevkovým organizáciám v objeme 48 500 tis. eur (nárast o 14,23 % oproti roku 2020).

Saldo ESA 2010 bolo ovplyvnené aj zmenou stavu záväzkov o 14 247 tis. eur, z toho najvyšší nárast mali záväzky na osobné náklady, záväzky voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia a daňové záväzky v nadväznosti na prijaté opatrenia v odmeňovaní zamestnancov verejnej správy (o 8 385 tis. eur). V menšej miere k zhoršeniu prebytku prispel aj nárast záväzkov voči dodávateľom oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je pod kódom 49.31.0 Mestská alebo prímestská osobná pozemná doprava evidovaných 40 subjektov, z nich šesť je vo verejnej správe. Ich hlavnou činnosťou je vykonávanie a zabezpečovanie pravidelnej hromadnej dopravy (autobusovej, električkovej a trolejbusovej) v súlade so Zmluvami o službách v mestskej hromadnej doprave.

Dopravné podniky samosprávy¹² v roku 2021 hospodárili s ESA schodkom vo výške 9 641 tis. eur, čím zhoršili svoje hospodárenie o 14 213 tis. eur oproti roku 2020 (prebytok 4 572 tis. eur). Aj na dopravné podniky vplýval COVID-19, čo zásadne ovplyvnilo nielen dopravné výkony, ale i hospodárenie, investície a kvalitu mestskej hromadnej dopravy. Napriek miernemu oživeniu ekonomických výsledkov v porovnaní s rokom 2020 pretrvávajúce protipandemické opatrenia spôsobili výpadky v mestskej hromadnej doprave, čo malo za následok menšie množstvo prepravovaných osôb, znížené tržby za cestovné spôsobené sčasti prechodom z pásmových cenových lístkov na časové (o 5 541 tis. eur), nižšie príjmy z reklamnej činnosti, nízky dopyt na zájazdovú, zmluvnú a príležitostnú dopravu, pokles príjmov z vymožených pokút (o 116 tis. eur) čo sa prejavilo v celkovom poklese nedaňových príjmov úhrnom o 4 658 tis. eur.

Medziročne sa pokles tržieb pohyboval na úrovni zhruba 5 % (v roku 2020 to bolo 30 %). Pozitívne sa na dosiahnutom prebytku podieľal medziročný nárast bežných transferov o 15 901 tis. eur, z ktorých najvýznamnejšiu časť tvoria bežné transfery z rozpočtu obce na úhradu za služby vo verejnom záujme v zmysle dohodnutých Rámcových zmlúv (nárast o 15 997 tis. eur). Dopravné podniky nemohli čerpať žiadnu štátnu pomoc ako kompenzáciu za výpadky tržieb pre vládne opatrenia počas pandémie. Zo strany Ministerstva financií SR bola zakladateľom podnikov v súlade so schváleným uznesením vlády č. 296/2021 ponúknutá návratná finančná výpomoc, ktorá mala pokryť zvýšené výdavky aj mestských podnikov. Túto výpomoc využilo mesto Prešov vo výške 4 423 tis. eur a mesto Košice vo výške 11 930 tis. eur, pričom pridelenie konkrétnej sumy prostriedkov mestským dopravným podnikom bolo v kompetencii zakladateľov.

Nenaplnenie výšky príjmov z kapitálových grantov a zálohových platieb z príspevkov z EŠIF a spolufinancovania zo ŠR na zmluvné projekty (v 2020 zmluvný projekt „DPMP, Modernizácia vozového parku trolejbusov v Prešove – II. etapa“) na úroveň predchádzajúceho roka malo nepriaznivý vplyv na ESA hospodárenie dopravných podnikov a výsledkom bol pokles o 10 576 tis. eur.

Na strane výdavkov došlo k medziročnému poklesu o 15 534 tis. eur a to vo všetkých položkách. Bežné výdavky poklesli o 7 597 tis. eur a výdavky na obstaranie kapitálových aktív o 7 937 tis. eur.

Nepriaznivá situácia spojená s krízou spôsobila, že bola redukovaná výprava autobusov, trolejbusov a električiek, prišlo k rušeniu liniek, k výraznému obmedzeniu najazdených vozokil metrov, nastavil sa úsporný prázdninový režim, prišlo k prepúšťaniu zamestnancov a k zrušeniu bonusov vyplácaných vodičom čo sa odzrkadlilo v medziročnom poklese mzdových prostriedkov a k nim prislúchajúcich odvodov o 2 988 tis. eur a to aj napriek tomu, že kolektívnym vyjednávaním sa dohodli určité mzdové zvýhodnenia a kompenzácie za sťažený výkon práce a zvýšila sa minimálna mzda podľa platnej legislatívy. Dopravné podniky pristúpili k šetreniu výdavkov formou redukcie objemu dodávateľských zmlúv za externé služby ako čistenie a dezinfekcia vozidiel a pracovných priestorov, opravy a odstraňovanie havarijných stavov, strážna služba a upratovacie služby (pokles o 7 035 tis. eur), ďalej IT služby, právne a poradenské služby na exekučné trovy zastavených starých exekúcií (pokles o 1 445 tis. eur).

Opačný trend mali dodatočne vyvolané náklady o 3 616 tis. eur na energie (nárast o 438 tis. eur), pomocný materiál (nárast o 166 tis. eur), naftu a náhradné diely (nárast o 675 tis. eur), na servis, údržbu a opravy (nárast o 1 224 tis. eur), údržbu verejného osvetlenia (nárast o 1 113 tis. eur) a v neposlednom rade

¹² Dopravný podnik mesta Žiliny s. r. o., Dopravný podnik Bratislava, a. s., Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, Dopravný podnik mesta Prešov, a. s., Dopravný podnik mesta Považská Bystrica s. r. o., a od roku 2021 pribudol Dopravný podnik mesta Martin, s. r. o.

i medziročný rast odstupného z titulu zníženia zamestnancov eliminovali dosiahnutú úsporu z prevádzkovej činnosti.

V nadväznosti na prehodnotenie priorít v rámci investičných akcií prebiehajúcich alebo plánovaných projektov, ich presun do ďalších rokov (modernizácia električkového depa, dopravného dispečingu, nákup autobusov, informatizácia MHD) a prebiehajúce verejné obstarávania, sa zaznamenal medziročný pokles vo výdavkoch na obstaranie kapitálových aktív o 7 937 tis. eur (pokles o 48,5 %). Kapitálové výdavky v roku 2021 dosiahli hodnotu 8 432 tis. eur, najvyššie investičné výdavky boli vynaložené na modernizáciu a skvalitnenie prevádzky mestskej hromadnej dopravy, do vozového parku a infraštruktúry z vlastných zdrojov, zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR. V roku 2021 sa zakúpilo 31 ks autobusov v celkovom objeme 11 568 tis. eur, a to v DP mesta Košice, DP mesta Prešov a DP mesta Martin (v roku 2020 boli zakúpené nízkopodlažné energeticky úsporné trolejbusy a rekonštruovali sa električkové trate).

Hospodárenie bolo negatívne ovplyvnené poklesom pohľadávok o 7 907 tis. eur, nárastom záväzkov o 13 806 tis. eur a doimputovaným výdavkom za nákup autobusov (DP Martin) o 6 312 tis. eur. Najvyšší pokles na položke ostatných pohľadávok o 8 288 tis. eur bol spôsobený prijatím vyšších preddavkových platieb z obcí za poskytovanie služieb vo verejnom záujme, zo zúčtovania preddavkových platieb cez dopravný softvér, zo zastavených exekúcií a úhrad pohľadávok z ekonomicky oprávnených nákladov za predchádzajúce obdobie. Na strane záväzkov najvyšší medziročný nárast bol na záväzkoch voči dodávateľom a z nevyfakturovaných dodávok o 12 924 tis. eur za obstaranie autobusov, a zo splatenia dlhodobého záväzku z postúpenej pohľadávky.

Fondy sociálneho zabezpečenia

Sociálna poisťovňa dosiahla v roku 2021 prebytok vo výške 328 614 tis. eur a zlepšila si hospodárenie oproti roku 2020 o 106 095 tis. eur. V roku 2021 sa v hotovostnom vyjadrení vybralo na príjmoch na poisťovním o 480 429 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku. Išlo predovšetkým o príjem poisťovním od zamestnávateľov o 277 819 tis. eur a od zamestnancov o 159 059 tis. eur. V roku 2020 mala na príjmy vplyv aj odplata za pohľadávky z poisťovním voči zdravotníckym zariadeniam postúpené na štátnu spoločnosť Debitum, a. s. v sume 109 331 tis. eur. Išlo o vplyv poslednej etapy oddlžovania v súlade s Konceptiou oddlženia zdravotníckych zariadení schválenou vládou SR v roku 2017¹³, t. j. v roku 2021 nedošlo k ďalšiemu oddlžovaniu zdravotníckych zariadení. Výšku hotovostného prebytku významne ovplyvnil aj transfer, ktorý Sociálna poisťovňa v roku 2021 prijala zo štátneho rozpočtu SR vo výške 840 000 tis. eur na zabezpečenie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne (v porovnaní s rokom 2020 bol transfer nižší o 129 865 tis. eur).

Aj napriek vyšším príjmom na poisťovním, zaznamenala Sociálna poisťovňa vyššie čerpanie výdavkov zo sociálneho poistenia, ktoré súviselo predovšetkým s pandemiou COVID-19 (pandemické nemocenské dávky, ošetrovné a dávky v nezamestnanosti) a taktiež aj s valorizáciou dôchodkových dávok a vyplatením 13. dôchodkov. Výdavky poistenia teda v roku 2021 predstavovali sumu 9 479 719 tis. eur, čo bolo o 297 847 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku (z toho nemocenské dávky boli vyplatené o 76 484 tis. eur viac ako v roku 2020 a dôchodkové dávky zo starobného poistenia o 269 220 tis. eur viac ako v roku 2020, dávky v nezamestnanosti boli vyplatené o 39 371 tis. eur menej ako v roku 2020). Toto výrazne zvýšenie vyplatených dávok bolo kryté aj z prijatého transferu zo štátneho rozpočtu SR, ktorý bol poskytnutý v súvislosti s pandemickou situáciou a vyplácaním mimoriadnych dávok (napr. pandemické nemocenské, pandemické ošetrovné a pod.)

Akualizácia hotovostného výdavku z dôchodkových dávok¹⁴ predstavovala negatívny vplyv vo výške 70 154 tis. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamenal nárast týchto výdavkov o 141 928 tis. eur. Najväčší pozitívny vplyv na ESA prebytok mala imputácia pohľadávok na poisťovním voči zdravotníckym zariadeniam vo výške 113 758 tis. eur (oproti roku 2020 došlo k nárastu o 4 448 tis. eur) a akruálne zaznamenanie poisťovním vo výške 85 762 tis. eur (oproti roku 2020 došlo k nárastu o 18 211 tis. eur).

¹³ Vláda SR schválila „Konceptiu oddlženia zdravotníckych zariadení,“ na svojom rokovaní 13. septembra 2017 uznesením č. 425/2017.

¹⁴ Starobný dôchodok vypláca Sociálna poisťovňa vopred v pravidelných mesačných termínoch v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o Sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V tomto prípade vplyv časovo posunutého výdavku sa týka dôchodkových dávok, ktoré Sociálna poisťovňa vypláca v decembri bežného roka, na ktoré vznikol nárok v mesiaci január nasledujúceho roka (t. j. výplatný termín pripadá na sviatok resp. víkend). V súlade s metodikou ESA 2010 sa dôchodkové dávky časovo rozlišujú do období, s ktorým vecne súvisia.

V roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcim rokom nedošlo k realizácii oddĺženia prostredníctvom Debitum, a. s. (v roku 2020 bol hotovostný príjem kompenzovaný negatívnym vplyvom poklesu pohľadávok na poistnom z titulu oddĺženia zdravotníckych zariadení vo výške 168 775 tis. eur).

Verejné zdravotné poistenie¹⁵ dosiahlo schodok v hodnote 42 511 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zhoršeniu celkového hospodárenia o 150 839 tis. eur. V roku 2021 sa vybralo na príjmoch z odvodov v hotovostnom vyjadrení o 390 648 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku (z toho Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. zaznamenala nárast o 156 515 tis. eur a Dôvera, a. s. zaznamenala nárast o 154 083 tis. eur). Celkové výdavky verejného zdravotného poistenia na zdravotnú starostlivosť boli vo výške 5 486 711 tis. eur, čo predstavovalo v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 461 935 tis. eur. Z toho výdavky poskytnuté zdravotníckym zariadeniam boli o 55 891 tis. eur nižšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom (z toho Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. zaznamenala nárast o 226 570 tis. eur a Dôvera, a. s. zaznamenala pokles týchto výdavkov o 232 838 tis. eur).

V najväčšej zdravotnej poisťovni - Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. došlo k medziročnému nárastu príjmov z odvodov, ktorý súvisel s nárastom úspešnosti výberu poistného za ekonomicky aktívne obyvateľstvo a zároveň došlo aj k vyššiemu čerpaniu výdavkov na zdravotnú starostlivosť, ktoré súviseli s pretrvávajúcou pandemickou situáciou v roku 2021 (počet prípadov sa výrazne zvýšil hlavne počas druhej vlny, čo sa prejavilo napr. zvýšenými výdavkami súvisiace s výkonmi na testovanie a očkovanie). Zároveň sa oživila aj poskytovaná zdravotná starostlivosť mimo COVID-19, ktorá bola v roku 2020 pozastavená.

Fondy verejného zdravotného poistenia aj napriek hotovostnému schodku zaznamenali nižší ESA schodok. Na celkové hospodárenie mala vplyv vo významnej miere aj metodická zmena prevodového mostíka na metodiku ESA 2010, kde boli niektoré položky príjmov, výdavkov, pohľadávok a záväzkov prehodnotené a imputované do systému verejného zdravotného poistenia. Na zlepšenie hospodárenia mala pozitívny vplyv aj aktualizácia poistného vo výške 45 743 tis. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavovalo nárast vplyvu aktualizácie o 43 356 tis. eur.

Negatívny vplyv na celkové hospodárenie fondov mal pokles pohľadávok o 37 883 tis. eur (v roku 2020 došlo k nárastu pohľadávok o 46 353 tis. eur). Najvýraznejší vplyv mal pokles pohľadávok vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. o 52 885 tis. eur (išlo najmä o pokles ostatných pohľadávok o 42 841 tis. eur, čo súviselo s mimoriadnymi opatreniami v súvislosti s pandemiou COVID-19, kedy sa prvýkrát v roku 2020 nevykonávalo ročné zúčtovanie so štátnymi organizáciami za rok 2019 a uhrádzali sa príspevky vo forme preddavkov, čo spôsobilo tento výrazný medziročný pokles). Pokles zaznamenali aj pohľadávky voči Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o 6 329 tis. eur. Pozitívny vplyv predstavoval nárast pohľadávok z daní o 8 546 tis. eur a pohľadávok voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 2 958 tis. eur.

Medziročný nárast záväzkov zhoršil hospodárenie zdravotných poisťovní o 13 718 tis. eur (v roku 2020 došlo k poklesu záväzkov o 94 741 tis. eur), pričom išlo predovšetkým o nárast záväzkov voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 29 351 tis. eur. Súčasne došlo k poklesu ostatných záväzkov o 15 910 tis. eur. Pokles ostatných záväzkov tvorí zúčtovaný preddavok z ročného zúčtovania poistného so štátom za rok 2019 v zmysle legislatívnej zmeny v súvislosti s mimoriadnymi opatreniami so šírením COVID-19 pandémie (v roku 2020 nebol tento preddavok zúčtovaný).

Na hospodárenie negatívne vplýval aj výdavkový transfer z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti zdravotných poisťovní (splátka istiny úveru zdravotnej poisťovne Dôvera, a. s. a platba za správu verejného zdravotného poistenia) spolu vo výške 86 873 tis. eur. V roku 2020 predstavovala hodnota tohto transferu 143 717 tis. eur, t. j. v roku 2021 došlo k poklesu o 56 844 tis. eur, z toho Dôvera, a. s. o 53 180 tis. eur.

¹⁵ Verejné zdravotné poistenie predstavujú prostriedky z vybraného poistného na poskytovanie verejnej zdravotnej starostlivosti Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a súkromnými zdravotnými poisťovňami.

1.3. Dlh verejnej správy

Hrubý dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31.12.2021 výšku 61 267 350 tis. eur (62,2 % HDP) a medziročne sa jeho pomer k HDP zvýšil o 3,3 p. b.

Dlh verejnej správy je koncipovaný ako konsolidovaný ukazovateľ, čo znamená, že poskytnuté a prijaté pôžičky medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy sú eliminované. Skupiny subjektov verejnej správy uvedené nižšie v tabuľke sú vnútorne skonsolidované o vzájomné vzťahy v rámci danej skupiny (napríklad územná samospráva). Uvedená hodnota konsolidácie predstavuje len pôžičky medzi týmito skupinami subjektov. Celková výška konsolidácie v roku 2021 predstavovala 1 463 469 tis. eur. Z pohľadu výšky vzájomných pôžičiek a výpožičiek vo verejnej správe tvorí najvýznamnejšiu položku konsolidácie Štátny fond rozvoja bývania, ktorý poskytuje návratné finančné prostriedky, najmä subjektom územnej samosprávy v oblasti podpory bývania (728 474 tis. eur).

Ďalšou významnou položkou konsolidácie je návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (280 000 tis. eur) a imputovaná pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (135 637 tis. eur). Ostatnú časť konsolidácie tvoria najmä návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátneho rozpočtu mestám a obciam (136 601 tis. eur) a vyšším územným celkom (174 346 tis. eur). Okrem týchto vzťahov sa pri výpočte maastrichtského dlhu abstrahuje od záväzkov Ministerstva financií SR voči Štátnej pokladnici z tzv. refinančného systému (16 827 859 tis. eur) a od záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici (14 965 959 tis. eur).

Miera konsolidácie medziročne poklesla o 38 259 tis. eur. Napriek tomu, že zo štátnych finančných aktív boli v roku 2021 poskytnuté návratné finančné výpomoci obciam, mestám a VÚC v úhrnnej výške 50 744 tis. eur, medziročný pokles konsolidácie spôsobilo najmä splácanie NFV zo strany Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov vo výške 50 000 tis. eur, medziročné zníženie hodnoty imputovanej pôžičky za predaj ropy o vyskladnené zásoby vo výške 29 825 tis. eur a nižšie čerpanie úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania zo strany miest a obcí spolu o 4 181 tis. eur.

Tabuľka 6 - Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov v tis. eur

	2019 S	2020 S	2021 S	Medziročný rozdiel
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredná správa	44 705 367	54 351 320	60 500 712	6 149 392
z toho:				
Štátny dlh ¹⁾	43 256 363	52 876 796	59 244 402	6 367 606
Príspevkové organizácie ústrednej správy	1 733	1 738	4 726	2 988
Obchodné spoločnosti štátu	864 580	924 755	739 838	-184 917
z toho:				
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.	455 337	506 420	386 704	-119 716
Exportno-importná banka SR	124 462	175 880	174 305	-1 575
Železnice Slovenskej republiky	130 531	135 206	114 887	-20 319
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	127 370	97 602	54 326	-43 276
JAVYS, a. s.	8 936	6 833	6 806	-27
MH Invest II., s. r. o.	2 730	2 730	2 730	0
MH Manažment, a. s.	15 214	84	80	-4
MH Invest, s. r. o.	0	0	0	0
Verejné vysoké školy	5 439	5 430	7 888	2 458
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	180 771	196 741	212 235	15 494
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	366 616	331 485	281 551	-49 934
Ostatné subjekty ústrednej správy	29 865	14 375	10 072	-4 303
Územná samospráva	1 954 754	2 172 025	2 229 095	57 070
Obce a ich rozpočtové organizácie	1 490 908	1 593 710	1 644 707	50 997
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	391 001	498 712	507 705	8 993
Dopravné podniky	61 289	71 031	65 327	-5 704
Príspevkové organizácie obcí	1 507	1 943	2 270	327

Tabuľka 6 - Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov

v tis. eur

	2019 S	2020 S	2021 S	Medziročný rozdiel
	1	2	3	4=(3-2)
Príspevkové organizácie VÚC	782	857	1 009	152
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	3 042	2 621	3 321	700
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	6 225	3 151	4 756	1 605
Fondy sociálneho zabezpečenia	501	1 274	1 012	-262
Sociálna poisťovňa	234	499	790	291
Verejné zdravotné poistenie	267	775	222	-553
Verejná správa spolu	46 660 622	56 524 619	62 730 819	6 206 200
<i>Konsolidácia</i>	1 354 599	1 501 728	1 463 469	-38 259
z toho: konsolidácia v skupine miestnej samosprávy	785 408	999 327	1 041 193	41 866
Verejná správa spolu konsolidovaná	45 306 023	55 022 891	61 267 350	6 244 459
% z HDP	48,0	58,9	62,2	3,3

¹⁾ Bez tzv. refinančného systému a záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v štátnej pokladnici

Zdroj: MF SR

Na zníženie maastrichtského dlhu v roku 2021 mali vplyv najmä tieto skutočnosti:

- splátky záväzkov zo štátnych pokladničných poukážok v menovitej hodnote 1 380 000 tis. eur a zo štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 1 000 000 tis. eur,
- splátky úverov v štátnom dlhu v menovitej hodnote 89 164 tis. eur,
- pokles zadlženosti Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 119 716 tis. eur,
- pokles zadlženosti Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 43 279 tis. eur,
- zníženie dlhu Železníc Slovenskej republiky, a. s. o 20 319 tis. eur,
- pokles konsolidovaného dlhu vyšších územných celkov o 20 899 tis. eur,
- pokles zadlženosti dopravných podnikov územnej samosprávy o 5 704 tis. eur,
- pokles dlhu Exportno-importnej banky SR o 1 575 tis. eur.

Naopak, zvýšenie maastrichtského dlhu v roku 2021 spôsobili najmä tieto skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity v priebehu uplynulého roka, ktoré vyvolali potrebu emitovať štátne dlhopisy v menovitej hodnote 6 702 000 tis. eur,
- nárast úrovne vkladov dobrovoľných klientov nepatriacich do sektora verejnej správy v štátnej pokladnici o 1 660 194 tis. eur,
- prijatie úverov od Európskej investičnej banky vo výške 100 00 tis. eur a čerpanie druhej tranže úveru SURE¹⁶ od Európskej únie vo výške 330 000 tis. eur v rámci štátneho dlhu,
- nárast zábezpek v štátnom dlhu o 78 846 tis. eur,
- nárast konsolidovaného dlhu obcí o 39 004 tis. eur,
- nárast konsolidovaného dlhu zdravotníckych zariadení spadajúcich pod ústrednú správu o 15 494 tis. eur.

V roku 2021 najviac prispel k nárastu dlhu hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 7 014 127 tis. eur, ktorý medziročne klesol o 744 293 tis. eur¹⁷.

Štátny dlh vo výške 59 244 402 tis. eur tvorí 96,7 % konsolidovaného dlhu verejnej správy. Z tejto hodnoty tvoria štátne dlhopisy 50 999 864 tis. eur, zahraničné úvery od finančných inštitúcií, ktorých beneficiantom je Ministerstvo financií SR 3 923 827 tis. eur. Podiel Slovenska na pôžičkách Európskeho nástroja finančnej stability (EFSF) zostáva na úrovni 1 859 323 tis. eur ako v predchádzajúcom roku.

Do štátneho dlhu za rok 2021 bol už pri jarnej notifikácii zahrnutý vplyv schémy podpory zelenej energie. Rozdiel medzi vyzbieranými poplatkami od spotrebiteľov elektrickej energie, ktoré sú zakomponované v cene elektriny, a subvenciami platenými výrobcami zelenej elektriny, predstavuje dlhový záväzok vlády. Výška záväzku je rovnaká ako pri jarnej notifikácii 209 938 tis. eur, čo znamená, že výška záväzkov vyplývajúcich zo zelenej energie zostáva na úrovni predchádzajúceho roka.

¹⁶ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/672 z 19. mája 2020 o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 159, 20. 5. 2020)

¹⁷ Štátny záverečný účet SR za rok 2021, www.finance.gov.sk

Medziročný rast nominálneho HDP prispel k zníženiu podielu dlhu na HDP o 3,4 p. b.

Štruktúra dlhu verejnej správy k 31.12.2021 bola nasledovná:

- Z hľadiska zdrojov financovania bol dlh financovaný predovšetkým cennými papiermi (83,2 %) a bankovými úvermi a inými záväzkami (13,5 %), z ktorých 22,5 % predstavuje záväzok Slovenska z EFSF, 2,5 % tvorí zelená energia a 0,8 % tvoria dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky. Zostávajúcich 3,3 % tvorili majoritne záväzky, ktoré vyplývajú z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy.
- Z hľadiska meny bol dlh verejnej správy v roku 2021 tvorený z 96,9 % dlhom v eurách a 3,1 % dlhu pripadá na iné meny, najmä v prípade štátnych dlhopisov (americké doláre, nórske koruny, švajčiarske franky a japonské jeny).
- Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh verejnej správy prevažne dlhodobý. Z celkovej výšky dlhu tvorí dlh so splatnosťou dlhšou ako jeden rok 96,4 %. Z toho 3,2 % dlhu je splatných v rozpätí 1 až 5 rokov, 12,0 % dlhu je splatných od 5 do 10 rokov, 37,1% dlhu je splatných v intervale od 10 do 15 rokov a splatnosť 44,1 % dlhu je vyššia ako 15 rokov. Do jedného roka je pôvodne splatných 3,6 % dlhu verejnej správy.
- Z hľadiska teritoriálnej štruktúry pripadalo na tuzemských veriteľov 50,4 % a na zahraničných veriteľov 49,6 % z celkového dlhu. Tuzemskými veriteľmi sú predovšetkým finančné korporácie, ktoré majú v držbe 46,5 % dlhu subjektov verejnej správy.

Ďalšie informácie k zahraničným úverom v správe Ministerstva financií SR ako aj k úverom niektorých subjektov verejnej správy sú uvedené v prílohe č. 3 tejto správy, v súhrnnej účtovnej závierke.

1.4. Čistý dlh verejnej správy

Pokým hrubý dlh dosiahol k 31.12.2021 hodnotu 62,2 % HDP a medziročne vzrástol o 3,3 p. b., **čistý dlh dosiahol k 31.12.2021 výšku 49 797 555 tis. eur (50,5 % HDP) a oproti roku 2020 vzrástol o 1,6 p. b.** Čistý dlh verejnej správy je analyticky vhodnejší ukazovateľ ako hrubý dlh pri pohľade na medziročnú dynamiku dlhu, pretože na rozdiel od ukazovateľa hrubého dlhu eliminuje rozdiely vzniknuté nárastom alebo poklesom finančných aktív a tým vernejšie zobrazuje skutočný vývoj zadlženosti štátu.

Čistý dlh ukazuje schopnosť štátu splatiť svoj hrubý dlh na základe speňazenia svojich najlikvidnejších finančných aktív. **Pokiaľ hrubý dlh verejnej správy prezentovaný v prvej kapitole je presne vymedzený v metodike ESA 2010, metodiku čistého dlhu zatiaľ upravuje len definícia v usmernení Európskej komisie.** Podľa tejto definície čistý dlh verejnej správy predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom menového zlata a špeciálnych práv čerpania (SDR), hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote.

Tabuľka 7 - Čistý a hrubý dlh verejnej správy

		v tis. eur			% HDP		
		2019 S	2020 S	2021 S	2019 S	2020 S	2021 S
Hrubý dlh verejnej správy	(1)	45 306 023	55 022 891	61 267 350	48,0	58,9	62,2
Likvidné finančné aktíva:	(2)	4 621 150	9 315 073	11 469 795	4,9	10,0	11,6
- menové zlato a SDR		0	0	0	0,0	0,0	0,0
- hotovosť na účtoch VS		4 584 111	9 309 631	11 464 915	4,9	10,0	11,6
- cenné papiere		37 039	5 442	4 880	0,0	0,0	0,0
- kótované akcie		0	0	0	0,0	0,0	0,0
Čistý dlh verejnej správy	(1-2)	40 684 873	45 707 818	49 797 555	43,1	48,9	50,5

Zdroj: ŠÚ SR

V prípade verejnej správy je súčasťou likvidných aktív najmä hotovosť na účtoch subjektov verejnej správy a v menšej miere cenné papiere. Úroveň hotovosti vzrástla najmä na účtoch štátneho dlhu, čo súvisí najmä s vysokým medziročným objemom vydaných štátnych dlhopisov. Čiastočne vyplýva aj zo zvýšeného objemu prijatých úverov. Ďalšie najvýraznejšie medziročné nárasty na tejto položke zaznamenali Environmentálny fond, Sociálna poisťovňa a Eximbanka. Naopak, najvyšší medziročný pokles hotovosti zaznamenali zdravotné poisťovne. Oproti jarnej notifikácii prišlo k aktualizácii údajov, pričom najväčší

vplyv na rast hotovosti za obdobie 2019 až 2021 mala reklasifikácia Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. do sektora verejnej správy, čo za jednotlivé roky predstavovalo 14 472 tis. eur za rok 2021, 4 472 tis. eur za rok 2020 a 11 602 tis. eur za rok 2019.

Cenné papiere v aktívach predstavujú najmä cenné papiere obcí, kde prišlo k medziročnému poklesu o 600 tis. eur.

1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie

V rámci Európskej únie (27 krajín) v roku 2021 dosiahlo 10 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ27 bol 4,6 % HDP (Slovensko schodok 5,5 % HDP) a priemerný dlh verejnej správy EÚ27 bol 87,9 % HDP (Slovensko 62,2 % HDP) v roku 2021.**

V rámci krajín EÚ27 došlo k nárastu HDP o 1 062 382 mil. eur (o 7,3 %) a nárastu dlhu o 671 943 mil. eur (o 5,3 %). Slovenská republika dosiahla oproti priemerným hodnotám salda a dlhu EÚ27 horší výsledok v salde a lepší výsledok pri dlhu.

Tabuľka 8 - Saldo a dlh verejnej správy v EÚ27 (% HDP)¹⁾

	Saldo verejnej správy				Hrubý dlh verejnej správy				
	2019	2020	2021	Δ 2021 - 2020	2019	2020	2021	Δ 2021 - 2020	
EÚ (27 krajín)	-0,5	-6,7	-4,6	2,1	EÚ (27 krajín)	77,5	89,8	87,9	-1,9
Euro zóna	-0,6	-7,0	-5,1	1,9	Euro zóna	83,9	97,0	95,4	-1,6
Malta	0,6	-9,4	-7,8	1,6	Grécko	180,6	206,3	194,5	-11,8
Grécko	1,1	-9,9	-7,5	2,4	Taliansko	134,1	154,9	150,3	-4,6
Taliansko	-1,5	-9,5	-7,2	2,3	Portugalsko	116,6	134,9	125,5	-9,4
Maďarsko	-2,0	-7,5	-7,1	0,4	Španielsko	98,2	120,4	118,3	-2,1
Rumunsko	-4,3	-9,2	-7,1	2,1	Francúzsko	97,4	115,0	112,8	-2,2
Lotyšsko	-0,6	-4,3	-7,0	-2,7	Belgicko	97,6	112,0	109,2	-2,8
Španielsko	-3,1	-10,1	-6,9	3,2	Cyprus	90,4	113,5	101,0	-12,5
Francúzsko	-3,1	-9,0	-6,5	2,5	Rakúsko	70,6	82,9	82,3	-0,6
Rakúsko	0,6	-8,0	-5,9	2,1	Chorvátsko	71,0	87,0	78,4	-8,6
Belgicko	-1,9	-9,0	-5,6	3,4	Maďarsko	65,3	79,3	76,8	-2,5
Slovensko	-1,2	-5,4	-5,5	-0,1	Slovinsko	65,4	79,6	74,5	-5,1
Česká republika	0,3	-5,8	-5,1	0,7	Fínsko	64,9	74,8	72,4	-2,4
Slovinsko	0,6	-7,7	-4,7	3,0	Nemecko	58,9	68,0	68,6	0,6
Bulharsko	2,1	-3,8	-3,9	-0,1	Slovensko	48,0	58,9	62,2	3,3
Nemecko	1,5	-4,3	-3,7	0,6	Malta	40,7	53,3	56,3	3,0
Portugalsko	0,1	-5,8	-2,9	2,9	Írsko	57,0	58,4	55,4	-3,0
Fínsko	-0,9	-5,5	-2,7	2,8	Poľsko	45,7	57,2	53,8	-3,4
Chorvátsko	0,2	-7,3	-2,6	4,7	Holandsko	48,5	54,7	52,4	-2,3
Holandsko	1,8	-3,7	-2,6	1,1	Rumunsko	35,1	46,9	48,9	2,0
Estónsko	0,1	-5,5	-2,4	3,1	Litva	35,8	46,3	43,7	-2,6
Poľsko	-0,7	-6,9	-1,8	5,1	Lotyšsko	36,5	42,0	43,6	1,6
Írsko	0,5	-5,0	-1,7	3,3	Česká republik	30,0	37,7	42,0	4,3
Cyprus	1,3	-5,8	-1,7	4,1	Dánsko	33,7	42,2	36,6	-5,6
Litva	0,5	-7,0	-1,0	6,0	Švédsko	35,2	39,5	36,3	-3,2
Švédsko	0,6	-2,8	-0,1	2,7	Luxembursko	22,4	24,5	24,5	0,0
Luxembursko	2,2	-3,4	0,8	4,2	Bulharsko	20,0	24,5	23,9	-0,6
Dánsko	4,1	0,2	3,6	3,4	Estónsko	8,5	18,5	17,6	-0,9

Zdroj: Eurostat

- 1) Predchádzajúce obdobia sú zrevidované podľa aktuálneho press release zo dňa 21.10.2022. Usporiadanie krajín je podľa poradia salda/dlhu v poslednom sledovanom období.
- 2) Zelenou farbou je označené medziročné zlepšenie, červenou farbou medziročné zhoršenie salda/dlhu.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom nastalo takmer u všetkých krajín zlepšenie hospodárenia. V Eurozóne podiel deficitu k HDP klesol zo 7,0 % v roku 2020 na 5,1 % HDP v roku 2021 a v rámci EÚ z 6,7 % HDP na 4,6 % HDP. V Eurozóne podiel vládneho dlhu klesol z 97,0 % ku koncu roka 2020 na 95,4 % HDP ku koncu roka 2021 a v rámci EÚ z 89,8 % na 87,9 % HDP.

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 27 v roku 2021 vykázali krajiny ako Malta 7,8 %, Grécko 7,5 %, Taliansko 7,2 %, Maďarsko 7,1 %, Rumunsko 7,1 % a Lotyšsko 7,0 %. Najvýraznejšie medziročné zhoršenie dosiahlo Lotyšsko o 2,7 p. b., Bulharsko a Slovenská republika zaznamenali mierne zhoršenie o 0,1 p. b. K najvýraznejšiemu medziročnému zlepšeniu hospodárenia došlo v krajinách ako Litva o 6,0 p. b., Poľsko o 5,1 p. b., Chorvátsko o 4,7 p. b. a Luxembursko o 4,2 p. b.

Medzi krajinami s najvyšším dlhom sa nachádzajú krajiny s dlhodobou vysokými dlhmi ako Grécko a Taliansko. Sedem krajín dosiahlo úroveň zadlženosti nad 100 % HDP. Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2021 opäť vykázalo Grécko 194,5 % HDP, Taliansko 150,3 % HDP, Portugalsko 125,5 % HDP a Španielsko 118,3 % HDP. Najvýraznejší medziročný nárast dlhu dosiahla Česká republika o 4,3 p. b., Slovensko o 3,3 p. b. a Malta o 3,0 p. b. a Rumunsko o 2,0 p. b. K najvýraznejšiemu medziročnému zníženiu zadlženosti došlo v krajinách ako Cyprus o 12,5 p. b., Grécko o 11,8 p. b., Chorvátsko o 8,6 p. b. a Slovinsko o 5,1 p. b. Najnižší dlh vykázalo opäť Estónsko vo výške 17,6 % HDP, Bulharsko 23,9 % HDP, Luxembursko 24,5 % HDP a Švédsko 36,3 % HDP.

2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Táto kapitola hodnotí vývoj hospodárenia verejnej správy najmä z pohľadu informácií, ktoré má obsahovať súhrnná výročná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (bilancia rozpočtu verejnej správy, jednorazové vplyvy a vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu). Špecifikom týchto údajov a informácií je fakt, že z väčšej časti nie sú založené na štandardnej metodike ESA 2010 a v niektorých prípadoch sú postavené na odhadoch a metodike Ministerstva financií SR (jednorazové vplyvy, cyklická zložka, štrukturálne saldo), rozširujú však analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy nad rámec salda a dlhu podľa maastrichtských kritérií.

2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy

Bilancia rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie pozostáva z kombinácie kódov ESA 2010 a ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Kombinácia metodík má za cieľ umožniť prezentáciu analytických a zároveň medzinárodne porovnateľných údajov. Ekonomická klasifikácia poskytuje vecný pohľad na jednotlivé kategórie príjmov a výdavkov a metodika ESA 2010 umožňuje medzinárodné porovnania a je konzistentná s makroekonomickými kategóriami národných účtov (ako napr. HDP, spotreba verejnej správy).

2.1.1. Príjmy verejnej správy

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010 dosiahli v roku 2021 výšku 40 274 967 tis. eur (40,9 % HDP) a medziročne vzrástli o 1,5 p. b. resp. o 3 464 329 tis. eur. Nárast dosiahli takmer všetky druhy príjmov, najvýraznejší nárast zaznamenali dividendy o 61,8 %, imputované príspevky na sociálne zabezpečenie o 33,7 %, daň z príjmov právnických osôb o 28,4 % a z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti o 24,8 %. Na druhej strane v roku 2021 došlo k poklesu príjmu z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií o 100 % (tzv. bankový odvod bol zrušený k 1.1.2021), z osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach o 27,8 % a ostatných bežných transferov o 4,6 %.

Tabuľka 9 - Príjmy verejnej správy (ESA 2010)

	v tis. eur				
	2019 S	2020 S	2021 S	2021 R	2021/2020 v %
Daňové príjmy	18 205 313	17 935 110	19 901 441	17 759 987	11,0
Dane z produkcie a dovozu	11 382 779	11 252 812	12 056 538	11 465 582	7,1
- Daň z pridanej hodnoty	6 830 155	6 820 217	7 494 069	6 964 547	9,9
- Spotrebné dane	2 839 178	2 752 268	2 958 344	2 937 904	7,5
- Daň z nehnuteľnosti a iné	342 894	402 211	428 351	425 631	6,5
- Osobitný odvod vybraných fin. inštitúcií	143 412	148 950	0	0	-100,0
- Odvod z hazardných hier	273 918	231 196	233 004	270 077	0,8
- Daň z motorových vozidiel	153 655	130 159	129 534	125 249	-0,5
- Emisné kvóty – príjem z predaja	229 693	244 184	241 826	165 183	-1,0
- Ostatné	569 874	523 627	571 410	576 991	9,1
Bežné dane z dôchodkov, majetku	6 822 534	6 682 298	7 844 903	6 294 405	17,4
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 533 735	3 499 962	3 814 900	3 630 870	9,0
- zo závislej činnosti (akruál)	3 410 112	3 400 083	3 690 252	3 550 356	8,5
- z podnikania a inej samostatnej činnosti (akruál)	123 622	99 878	124 647	80 514	24,8
- Daň z príjmov právnických osôb	2 878 332	2 799 748	3 594 736	2 211 926	28,4
z toho: Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	126 650	126 189	91 113	80 189	-27,8
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	245 615	235 080	289 754	239 489	23,3
- Dane z majetku a iné	34 669	35 596	37 390	45 627	5,0
- Ostatné	130 183	111 912	108 123	166 493	-3,4
Príspevky na sociálne zabezpečenie	14 318 293	14 503 170	15 635 679	15 257 257	7,8
Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	14 096 022	14 245 704	15 291 432	15 000 569	7,3
- Príspevky zamestnávateľov	8 538 819	8 653 727	9 143 228	8 457 005	5,7
- Príspevky od domácností	5 557 203	5 591 977	6 148 204	6 543 564	9,9
Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	222 271	257 466	344 247	256 688	33,7
Nedaňové príjmy	3 060 548	2 836 209	3 202 746	5 002 737	12,9
Tržby	2 472 123	2 301 523	2 471 224	4 388 401	7,4
- Produkcia trhová + pre vlastné konečné použitie	2 153 832	2 042 656	2 209 738	4 138 354	8,2
- Platby za ostatnú netrhovú produkciu	318 291	258 867	261 486	250 047	1,0
Dôchodky z majetku, z toho	588 425	534 686	731 522	614 336	36,8
- Dividendy	323 940	268 855	435 075	474 907	61,8
- Úroky	162 521	163 017	183 075	65 368	12,3
Granty a transfery	1 539 680	1 536 149	1 535 101	1 624 077	-0,1
z toho: z EÚ*	944 756	1 098 120	1 196 147	1 175 050	8,9
Ostatné bežné transfery	772 884	927 672	884 849	1 573 693	-4,6
Kapitálové transfery	766 796	608 477	650 252	50 384	6,9
Príjmy spolu	37 123 834	36 810 638	40 274 967	39 644 058	9,4
% z HDP	39,3	39,4	40,9	41,6	1,5

* Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Daňové a odvodové príjmy

Daňové a odvodové príjmy v roku 2021 tvorili 88 % všetkých príjmov verejnej správy¹⁸ a oproti roku 2020 vzrástli o 9,6 %. Všetky daňové príjmy zaznamenali medziročný nárast. Viac ako polovica rastu je vplyvom makroekonomického vývoja. Ekonomika sa po roku 2020 začala zotavovať. V roku 2021 narástol nominálny hrubý domáci produkt o 5,5 %, reálny o 3,0 %. Rast miezd na úrovni takmer 7 % zvýšil príjmy DPFO zo závislej činnosti, sociálnych a zdravotných odvodov. Nárast spotreby domácností o 4,4 % sa pretavil do vyššieho výberu DPH. Najvyšší rast je pri firemnej dani, ktorá medziročne vzrástla o približne 30 % (830 mil. eur).

Tabuľka 10 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010)

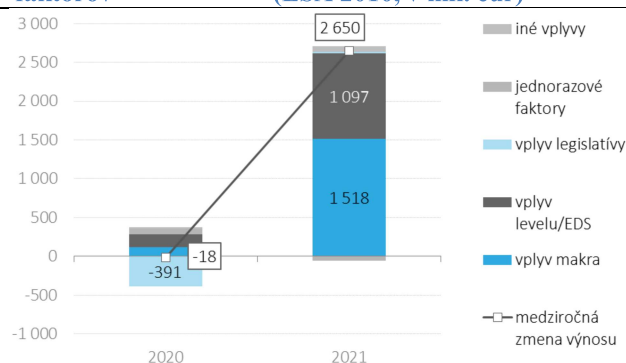
				v tis. eur
	2019 S	2020 S	2021 S	2021/2020 (v %)
Daňové a odvodové príjmy VS	32 523 606	32 438 280	35 537 120	9,6
v % HDP	34,44	34,73	36,07	
Dane z produkcie a dovozu	11 382 779	11 252 812	12 056 538	7,1
- Daň z pridanej hodnoty	6 830 155	6 820 217	7 494 069	9,9
- Spotrebné dane	2 839 178	2 752 268	2 958 344	7,5
- Daň z nehnuteľnosti a iné	342 894	402 211	428 351	6,5
Bežné dane z dôchodkov, majetku	6 822 534	6 682 298	7 844 903	17,4
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 533 735	3 499 962	3 814 899	9,0
- zo závislej činnosti	3 410 112	3 400 083	3 690 252	8,5
- z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti	123 622	99 878	124 647	24,8
- Daň z príjmov právnických osôb (vrátane odvodu z regulovaných odvetví	2 878 332	2 799 748	3 594 736	28,4
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	245 615	235 080	289 754	23,3
- Dane z majetku a iné	34 669	35 596	37 390	5,0
Dane z kapitálu	0	0	0	
Príspevky na sociálne zabezpečenie	14 318 293	14 503 170	15 635 679	7,8
- Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	14 096 022	14 245 704	15 291 432	7,3
- z toho EAO + dlžné	12 165 485	12 353 802	13 080 284	5,9
- z toho ostatné*	1 930 537	1 891 902	2 211 148	16,9
- Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	222 271	257 466	344 247	33,7
Daňové a odvodové príjmy VS prognózované IFP podľa EKRK	29 122 892	29 104 482	31 754 441	9,1

*ostatné obsahuje štátom platené poisťné a poisťné za ozbrojené zločky

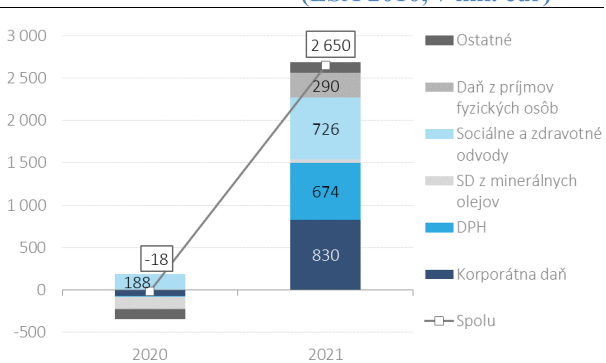
Zdroj: ŠÚSR, IFP

Pozn.: Daňové a odvodové príjmy VS prognózované IFP podľa EKRK tvoria cca. 90 % celkových vykazovaných daňovo-odvodových príjmov (posledný riadok v tabuľke). Nepronózujujú sa

Graf 5 - Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa jednotlivých faktorov (ESA 2010, v mil. eur)

Graf 6 - Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa daní a odvodov (ESA 2010, v mil. eur)

¹⁸ Podľa tabuľky T0200 sú celkové príjmy verejnej správy za rok 2021 40 274 967 tis. eur.

Daň z pridanej hodnoty medziročne stúpila o 637 852 tis. eur (9,9 %). Za vysokým výnosom dane je vyššia spotreba domácností. Rast výnosu tak výrazne presahuje rast makrobázy, ktorá medziročne stúpila o 4,3 %. To znamená, že približne polovica medziročného rastu je vďaka lepšej efektívnej daňovej sadzbe (EDS). Rastúca a stabilná EDS oproti minulému roku vzrástla o viac ako 0,8 p. b. a v 2021 atakuje historické maximum. Legislatívna zmena (zrušenie DPH na tovary a služby do 22 eur) mierne prispeli k medziročnému vyššiemu výnosu DPH.

Spotrebné dane (SD) v roku 2021 vzrástli o 7,5 % (o 206 076 tis. eur), bez vplyvu SD za zelenú energiu by bol nárast o 7,4 %¹⁹. Výnos spotrebných daní je tvorený najmä SD z minerálneho oleja a SD z tabakových výrobkov. Výnos spotrebnej dane z minerálneho oleja medziročne vzrástol o 3,4 % (o 40 791 tis. eur), čo bolo spôsobené najmä vyššou výkonnosťou ekonomiky a z menšej časti aj vyššou efektívnosťou výberu dane. Medziročný nárast výnosu spotrebnej dane z tabakových výrobkov o 16,3 % (o 119 528 tis. eur) tvorí predovšetkým vplyv zvýšenia sadzieb spotrebnej dane z jednotlivých tabakových výrobkov od 1.2.2021 (o 100 mil. eur). Priemerná cena krabičky cigariet vzrástla v roku 2021 o 50 centov, pričom legislatívne zvýšenie predstavovalo 40 centov. Výnos bol mierne ovplyvnený aj vyššou spotrebou domácností a poklesom efektivity výberu dane.

Výnos **dane z príjmu právnických osôb** medziročne vzrástla o 28,4 % (794 988 tis. eur). V tomto výnose podľa metodiky ESA 2010 je okrem dane z príjmu právnických osôb (DPPO) zahrnutý aj osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach. Výnos DPPO vzrástol oproti roku 2020 o 830 065 tis. eur, čo predstavuje medziročný rast 31,0 %. Rast výnosu tak výrazne presahuje rast makrobázy, ktorá sa zvýšila oproti roku 2020 o 6 %. To znamená, že až ¾ medziročného rastu je z dôvodu lepšej efektívnej sadzby. V roku 2021 rástla DPPO naprieč všetkými sektormi, najvýraznejšie však v sektore priemyslu, ktorý sa spamätal po pandemickom roku. Výnimočný rok zažili aj ostatné odvetvia. K rastu dane prispeli aj zmeny v legislatíve, predovšetkým zmeny súvisiace s odpočtom na vedu a výskum. Podobne ako v roku 2020, tak aj v roku 2021 došlo počas roka k viacerým revíziám výnosu dane, predovšetkým smerom nahor. Dôvodom boli neisté očakávania po roku 2020, pokračujúca pandémia a pretrvávajúce ponukové šoky, ktoré evokovali skôr pesimistický obraz o výnose dane v roku 2021. Tieto očakávania sa nenaplnili a DPPO prekvapila rekordným výnosom za rok 2021.

Daň z príjmov fyzických osôb medziročne vzrástla o 9,0 % (314 938 tis. eur). Silný rast priemernej mzdy vplýval na lepší výber **DPFO zo závislej činnosti** napriek miernemu poklesu v zamestnanosti. Rastu DPFO do určitej miery pomáha aj silný rast **DPFO z podnikania**, ktorá medziročne vzrástla 24,8 % (24 769 tis. eur). Dôvodom je oživenie po pandémii, obdobie ako pri firemnej dani.

Príspevky na sociálne zabezpečenie (sociálne aj zdravotné odvody platené ekonomicky aktívnym obyvateľstvom (vrátane dlžného poistného)) medziročne vzrástli o 5,9 %. K nárastu prispel najmä zotavujúci sa trh práce po pandemickej kríze. Legislatívne opatrenia (napr. postupné zvyšovanie sadzieb do 2. piliera) tlmili silnejší rast sociálnych odvodov. Odklady sociálnych odvodov za rok 2021 tiež znižovali hotovostné príjmy Sociálnej poisťovne. Platenie zdravotných odvodov, na rozdiel od sociálnych odvodov, nebolo možné počas pandémie odložiť. Zdravotné odvody tak kopirovali vývoj na trhu práce. Po spomalení rastu v roku 2020 (1,4 %) sa medziročný rast vrátil v roku 2021 naspäť do predpandemického intervalu 5 až 10 % (7,3 %).

Daň vyberaná zrážkou vzrástla medziročne o 55 674 tis. eur (23,3 %). Za nárastom je najmä rast príjmov z dividend. Po stagnácii v roku 2020 sa príjmy zo zdanenia dividend zvýšili o 39 mil. eur. Okrem toho k rastu prispeli aj vyššie príjmy z licenčných poplatkov a podielových fondov a jednorazový príjem zo zdanenia výhier v očkovej lotérii. Pokles úrokovej miery mierne znížil výnosy z vkladov.

Nedaňové príjmy

V rámci nedaňových príjmov v roku 2021 vzrástli **výnosy z tržieb** za produkciu verejnej správy o 7,4 % (nárast o 169 701 tis. eur). Najvýraznejšie vzrástli platby za trhovú produkciu o 8,2 % (nárast o 167 082 tis. eur), išlo najmä o zvýšené príjmy obcí za stravné v dôsledku postupného obnovenia prezenčnej formy výučby v školských zariadeniach (v roku 2020 z pandemických dôvodov bola prerušená

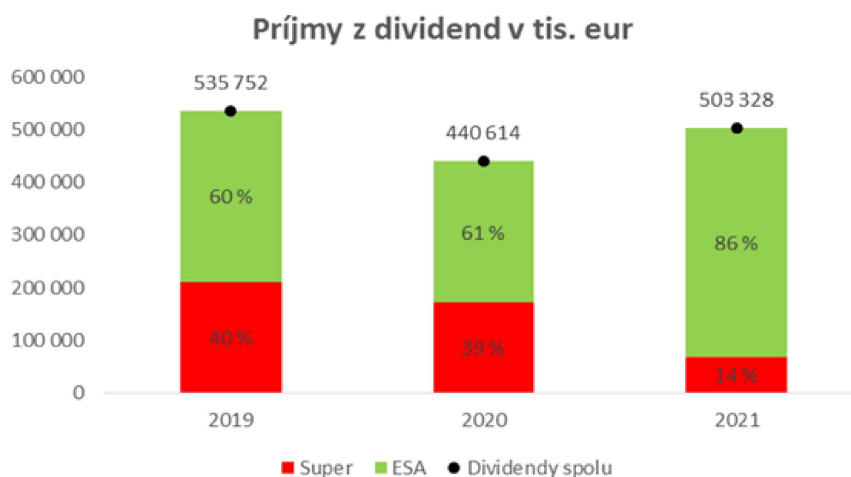
¹⁹ Súčasťou spotrebných daní je aj výnos zo zelenej energie. Pri podpore zelenej energie vzniká časový nesúlad medzi „subvenciami“, ktoré poskytujú distribútori výrobcovi pri nákupe energie a poplatkami, ktoré následne vyberú od konečných spotrebiteľov. Tento časový nesúlad má za následok aj rozdiel v cene elektrickej energie, pričom tento nesúlad by sa mal podľa metodiky ESA 2010 započítavať do deficitu. Zmena zvyšuje zároveň úroveň daňových príjmov aj subvencií. Výbor pre daňové prognózy tento vplyv nezahŕňal.

prevádzka a teda boli znížené príjmy za stravovacie služby). Nárast príjmov za likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu o 17 853 tis. eur zaznamenali obce a Environmentálny fond. Rovnako vzrástli príjmy Železničiam Slovenskej republiky, a. s. o 20 086 tis. eur, najmä od dopravcov a za predaj trakčnej energie. Nárast príjmov zaznamenala aj Národná diaľničná spoločnosť, a. s., keďže v roku 2021 začali príjmy z predaja elektronických diaľničných známok a výberu mýtu opäť medziročne rásť, čo bolo ovplyvnené miernejšími protipandemickými opatreniami ako v roku 2020 a s tým súvisiacim nárastom mobility občanov a medzinárodného tranzitu cez naše územie.

Ostatná netrhová produkcia zaznamenala len mierny nárast oproti roku 2020 o 1,0 % (nárast o 2 619 tis. eur). Išlo najmä o nárast príjmov z poplatkov za školy, školské zariadenia a materské školy z dôvodu postupného uvoľňovania protipandemických opatrení, t. j. v roku 2021 sa začala postupne obnovovať prezenčná forma štúdiá (v roku 2020, kde bola väčšina školských zariadení bola zatvorená a prebiehala dištančná forma štúdiá).

Príjem verejnej správy z dividend a odvodov zo zisku ako hlavný zdroj nedaňových príjmov štátneho rozpočtu zaznamenal za sledované obdobie nestabilný vývoj. Dôvodom tejto nestability bol hlavne vývojový trend v energetickom odvetví národného hospodárstva, v ktorom sa generuje majoritný podiel dividend (viac ako 90 %). Za nezanedbateľné pozitívum, ktoré možno sledovať na vývoji príjmov z dividend je rast podielu ESA dividend vo vzťahu k celkovým príjmom z dividend (zo 60,5 % v roku 2019 na 86,4 % v roku 2021), ktoré sú tiež výsledkom štruktúry vyplatených dividend energetickými podnikmi (zmena podielu ESA dividend z 57,6 % na 86,5 % na celkových dividendách vyplatených energetickými podnikmi).

Graf 7 – Príjmy z dividend do štátneho rozpočtu

Medziročná zmena objemu prijatých dividend štátom (graf č.7) a MH Manažmentom, a. s. (rast o 62 714 tis. eur) pozostávala predovšetkým z rastu ESA dividend o 61,8 % (166 215 tis. eur) a zároveň z poklesu hodnoty superdividend (z úrovne 171 757 v roku 2020 na úroveň 68 256 tis. eur v roku 2021). Výrazne pozitívna medziročná zmena v objeme prijatých ESA dividend v roku 2021, vo výške 81 660 tis. eur, bola výsledkom spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. , ktorá v roku 2021 vyplatila dividendy generované hlavne z prevádzkovej činnosti Skupiny SPP. Vyšší objem ESA dividend bol prijatý aj od spoločnosti Stredoslovenská energetika holding, a. s. (o 40 939 tis. eur). Z dôvodu vyššieho prevádzkového zisku dosiahnutého za rok 2020 v Skupine SSEH (vplyvom rastu dividend vyplatených Stredoslovenská distribučná, a. s.), ktorý sa využil ako zdroj pre vyplatenie dividend pri súčasnom znížení podielu nerozdeleného zisku minulých rokov na vyplatenej dividende (pokles o 32,9 %). Celkový pozitívny trend medziročného vývoja ESA dividend čiastočne zmiernila ESA dividenda prijatá od spoločnosti TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s. (nižšia o 24,2 % vplyvom rozhodnutia jediného akcionára).

Medziročný pokles zaznamenaný na položke superdividend bol vo výške 103 501 tis. eur, čím sa aj podiel superdividend na celkovom objeme prijatých dividend znížil (z 39,0 % na 13,6 %). Medziročne nižší objem prijatých superdividend bol zaznamenaný pri spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., ktorá znížila objem vyplatených superdividend o 94,0 %. Pokles superdividend bol ovplyvnený rozhodnutím akcionárov SPP Infrastruktúra, a. s. o vyplatení dividend iba vo výške dividend generovaných z prevádzky

Skupiny SPP I. Pozitívny trend poklesu superdividend bol zaznamenaný aj spoločnosťou Stredoslovenská energetika Holding, a. s. (pokles podielu superdividendy v rámci vyplatených dividend z 78,1 % na 45,1 %). Nezanedbateľný vplyv na tento vývoj mal výsledok hospodárenia dcérskej spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s., ktorá medziročne zvýšila zisk z prevádzky viac ako 2 násobne (pozitívny vplyv zúčtovania korekcie výnosov z TPS).

K zvýšeniu príjmov z úrokov o 12,3 % (nárast o 20 058 tis. eur) oproti predchádzajúcemu roku prispel nárast príjmov z titulu časového rozlíšenia prémie zo štátnych dlhopisov v kapitole štátny dlh.

Granty a transfery

Pokles o 0,1 % zaznamenali **granty a transfery** (pokles o 1 048 tis. eur). Najvýznamnejší pokles predstavovali bežné transfery o 4,6 % (pokles o 42 823 tis. eur) a kapitálové transfery zaznamenali nárast o 4,9 % (nárast o 41 775 tis. eur). Mierny nárast zaznamenalo aj čerpania eurofondov o 8,9 % (nárast o 89 027 tis. eur).

2.1.2. Výdavky verejnej správy

Celkové výdavky verejnej správy v roku 2021 v metodike ESA 2010 dosiahli 45 656 370 tis. eur (46,3 % HDP). Medziročne sa celkové výdavky zvýšili o 9,2 %, resp. o 3 839 531 tis. eur.

Tabuľka 11 - Výdavky verejnej správy (ESA 2010)

					v tis. eur
	2019 S	2020 S	2021 S	2021 R	2021/2020 v %
Bežné výdavky	34 441 117	37 763 317	42 047 416	46 114 784	11,3
Kompenzácie zamestnancov	9 682 621	10 568 013	11 346 019	10 456 044	7,4
- Mzdy a platy	7 056 195	7 739 448	8 138 952	7 630 280	5,2
- Sociálne príspevky zamestnávateľov	2 626 426	2 828 565	3 207 067	2 825 764	13,4
Medzispotreba	5 101 962	5 167 803	5 747 367	8 090 979	11,2
Dane	158 704	157 805	173 766	118 059	10,1
- Iné dane z produkcie	134 542	134 446	151 564	118 059	12,7
- Bežné dane z majetku, atď.	24 162	23 359	22 202	0	-5,0
Subvencie	928 100	1 240 353	1 369 152	1 774 828	10,4
- <i>Dotácie do poľnohospodárstva</i>	126 425	121 456	108 738	365 798	-10,5
- <i>Dotácie do dopravy</i>	235 515	266 122	287 528	265 932	8,0
- <i>železničná doprava</i>	10 593	11 408	0	8 586	-100,0
- <i>cestná doprava</i>	217 419	246 372	270 548	231 346	9,8
- Ostatné	566 160	852 775	972 886	1 143 098	14,1
Dôchodky z majetku (Úrokové náklady)	1 164 935	1 105 302	1 080 082	948 817	-2,3
Celkové sociálne transfery	15 714 947	16 739 210	18 379 027	21 991 453	9,8
- Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transf.	12 604 506	13 693 936	14 974 204	16 563 132	9,3
- <i>Aktívne opatrenia trhu práce</i>	45 393	47 042	40 367	1 376 792	-14,2
- <i>Nemocenské dávky</i>	768 675	1 052 199	1 131 284	1 048 473	7,5
- <i>Dôchodkové dávky zo starob. a inv. poistenia</i>	7 746 723	8 162 258	8 465 028	8 640 153	3,7
- <i>Dávky v nezamestnanosti</i>	214 195	329 212	289 840	307 801	-12,0
- <i>Štátne sociálne dávky a podpora</i>	1 538 710	2 571 672	3 350 586	2 237 900	30,3
- <i>na prídavok na dieťa</i>	322 297	332 116	343 222	473 054	3,3
- <i>pri narodení dieťaťa a prisp. rodičom</i>	43 397	42 916	42 548	44 000	-0,9
- <i>na rodičovský príspevok</i>	377 342	581 639	649 854	618 273	11,7
- <i>na dávku v hmotnej núdzi</i>	111 081	112 911	104 554	124 458	-7,4
- <i>na peňažné príspevky na kompenzáciu</i>	395 511	981 529	1 696 183	482 855	72,8
- <i>ostatné</i>	289 082	520 561	514 225	495 260	-1,2

Tabuľka 11 - Výdavky verejnej správy (ESA 2010)

v tis. eur

	2019 S	2020 S	2021 S	2021 R	2021/2020 v %
- Platené poisťné za skupiny osôb ust. zákonom	1 563 624	1 537 681	1 764 601	1 886 985	14,8
- sociálne poisťenie	360 843	370 652	472 477	361 785	27,5
- zdravotné poisťenie	1 202 781	1 167 029	1 292 124	1 432 968	10,7
- Naturálne sociálne transfery (zdr. zariadenia)	3 110 441	3 045 274	3 404 823	5 428 321	11,8
Ostatné bežné transfery, z toho:	1 689 848	2 784 831	3 952 003	2 734 604	41,9
- Odvody do rozpočtu EÚ	750 226	877 392	964 922	1 063 917	10,0
- Transfery NO, cirkvi, súkr. školám a pod.	490 982	574 477	601 556	526 139	4,7
- 2% z daní na verejnoprospešný účel	73 071	53 392	87 190	75 088	63,3
Kapitálové výdavky	3 833 903	4 053 522	3 608 954	3 608 996	-11,0
Kapitálové investície	3 468 892	3 356 367	3 170 475	3 390 614	-5,5
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	3 390 246	3 218 323	3 084 869	3 348 466	-4,1
- Zmena st. zásob+Nadobudnutie - Úbytok cien	5 278	136 981	99 474	88 687	-27,4
- Nadobud. mínus úbytok nef. reproduk. aktív	73 368	1 063	-13 868	-46 539	-1 404,6
Kapitálové transfery	365 011	697 155	438 479	218 382	-37,1
Výdavky spolu	38 275 020	41 816 839	45 656 370	49 723 780	9,2
% z HDP	40,5	44,8	46,3	52,1	1,6

*Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Kompenzácie zamestnancov

V roku 2021 vzrástli kompenzácie zamestnancov o 7,4 % (nárast o 778 006 tis. eur). Medziročný nárast výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania ovplyvnili predovšetkým vyplatené odmeny z dôvodu plnenia Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa v štátnej službe na rok 2021 a Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2021, v ktorých sa za podmienok ustanovených v predmetných dodatkoch dohodlo vyplatenie odmeny na úrovni 350 eur pre zamestnanca.

Zároveň boli vyplácané mimoriadne príplatky z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR za sťažovaný výkon práce pri vykonávaní pracovných činností v tzv. COVID“ oddeleniach vo výške 53 579 tis. eur. Odmeny pracovníkom v 1. línii mimo kapitoly zdravotníctva boli vyplatené vo výške 9 273 tis. eur. Z kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR bol vyplácaný tzv. infekčný príplatok zamestnancom v oblasti sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately počas pandémie COVID- 19.

Celkovo mzdy a platy zamestnancov vo verejnej správe vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 399 504 tis. eur a sociálne príspevky zamestnávateľov o 378 502 tis. eur.

Medzispotreba

Spotreba tovarov a služieb v rámci verejnej správy sa zvýšila o 11,2 % (nárast o 579 564 tis. eur), čo bolo spôsobené najmä nárastom čerpania výdavkov na všeobecný materiál (o 349 561 tis. eur). Išlo predovšetkým o nárast výdavkov v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR (navýšenie sa týkalo hlavne obstarania vakcín, testov a liekov v súvislosti s ochorením COVID-19) a nárast výdavkov zdravotníckych zariadení na zdravotnícky materiál. Zvýšili sa aj výdavky na špeciálne služby (o 118 042 tis. eur), najmä v kapitole Ministerstva obrany SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Slovenskej informačnej služby. Ďalej k zvýšeniu medzispotreby prispel aj nárast výdavkov na údržbu budov a objektov, najmä v kapitole MDV SR o 74 208 tis. eur, kde išlo predovšetkým o výdavky spojené so zabezpečovaním údržby a opravy ciest v súlade s Memorandom k oprave a údržbe ciest medzi MDV SR a MF SR (vo výške 68 531 tis. eur).

Čiastočne bol tento nárast kompenzovaný poklesom platieb za služby v oblasti IKT, za špeciálne stroje, prístroje a zariadenia a výdavky na pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky.

Subvencie

Celkové subvencie²⁰ vzrástli o 10,4 %, čo predstavovalo nárast o 128 799 tis. eur. Najvýznamnejší nárast predstavovali subvencie do dopravy t. j. o 8 % (nárast o 21 406 tis. eur), z čoho najväčšiu položku tvorila cestná doprava o 9,8 % (o 24 176 tis. eur). Nárast subvencií zaznamenali najmä VÚC o 16 299 tis. eur, išlo najmä o transfery verejným dopravcom na vykrytie strát výkonov vo verejnom záujme pri zabezpečovaní prímestskej autobusovej dopravy. Najvyšší nárast zaznamenali žilinský, košický a banskobystrický kraj. V roku 2021 nebola poskytnutá žiadna dotácia do železničnej dopravy, čo spôsobilo medziročný pokles subvencií o 11 408 tis. eur. Pokles zaznamenali taktiež subvencie do poľnohospodárstva o 10,5 % (o 12 718 tis. eur).

Úrokové náklady

Úrokové náklady verejného dlhu poklesli o 2,3 %, čo predstavovalo pokles o 25 220 tis. eur. Ide o úroky celej verejnej správy, najmä však o úroky NJF a úroky kapitoly VPS (náklady na obsluhu štátneho dlhu). V roku 2021 oproti roku 2020 klesli v prípade VPS úrokové náklady z krátkodobých vkladov v bankách (záporné úrokové sadzby), čo zapríčinilo medziročný pokles úrokových nákladov. V prípade NJF došlo k poklesu úrokovej sadzby na vkladoch, ktoré sú následne transferované do Slovenských elektrární, čo malo za následok pokles výdavkov. V roku 2022 sa očakáva mierny nárast, resp. minimálnu zmenu oproti roku 2021, keďže k nárastu úrokových sadzieb prišlo v treťom kvartáli roka 2022.

Sociálne transfery

Vzrástli o 9,8 %, čo predstavovalo nárast o 1 639 817 tis. eur. Nárast bežných transferov v Sociálnej poisťovni bol v hotovostných platbách z poistenia o 293 912 tis. eur (na nemocenské dávky, na dôchodkové dávky zo starobného poistenia, na úrazové dávky, na dôchodkové dávky z invalidného poistenia, na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom a dávky v nezamestnanosti) a zo samostatných účtov silových zložiek o 48 767 tis. eur (na dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia a na nemocenské dávky).

Celkovo sa nemocenské dávky v roku 2021 zvýšili o 7,5 % (nárast o 79 085 tis. eur), dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia sa zvýšili o 3,7 % (nárast o 302 770 tis. eur) a dávky v nezamestnanosti vzrástli o 12,0 % (nárast o 39 372 tis. eur).

Vyplácané štátne sociálne dávky medziročne vzrástli o 30,3 % (nárast o 778 914 tis. eur), z toho najvýraznejší vplyv malo zvýšenie výdavkov na peňažné príspevky na kompenzáciu o 72,8 % (nárast o 714 654 tis. eur). Prostriedky sa realizovali najmä v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na podporu aktívnej politiky na trhu práce a podporu udržania zamestnanosti z dôvodu mimoriadnej situácie, ktorá pokračovala aj v roku 2021 v súvislosti s pandémiou koronavírusu. Suma rodičovských príspevkov sa zvýšila o 11,7 % (nárast o 68 215 tis. eur) na základe novely zákona o rodičovskom príspevku s účinnosťou od 1. januára 2021 a z dôvodu vyplácania tzv. pandemického rodičovského príspevku. Suma prídavkov na dieťa sa zvýšila o 11,7 % (nárast o 11 106 tis. eur). Zároveň došlo k medziročnému poklesu vyplatených dávok v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke o 7,4 % (pokles o 8 358 tis. eur).

Platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom (napr. dôchodca, evidovaný uchádzač o zamestnanie, matka na materskej dovolenke, študent alebo nezaopatrené dieťa) vzrástli o 14,8 % (nárast o 226 920 tis. eur) najmä v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (o 96 029 tis. eur) a Ministerstva zdravotníctva SR (o 125 096 tis. eur).

Ostatné bežné transfery

Najväčšiu položku výdavkov rozpočtu verejnej správy tvoria ostatné bežné transfery, ktoré mali v roku 2021 podiel na celkových výdavkoch 41,9 % a oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 1 167 172 tis. eur.

²⁰ Subvencia predstavuje finančný príspevok vlády alebo verejno-právnej inštitúcie. Ide o platby vykonané na podporu obchodných aktivít príjemcov, ktorí nie sú zaradení v sektore verejnej správy.

Zvýšili sa najmä aktuálne transfery z dôvodu úhrad v rámci COVID programov tzv. Prvá pomoc na podporu zamestnanosti o 650 986 tis. eur.

Kapitálové výdavky

Oproti predchádzajúcemu roku poklesli o 11,0 % (pokles o 444 568 tis. eur) z dôvodu poklesu kapitálových transferov o 37,1 % (o 258 676 tis. eur), a to predovšetkým v kapitole Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstva dopravy a výstavby SR. Významný vplyv na celkový pokles kapitálových transferov malo aj to, že v roku 2021 nebol poskytnutý vklad do základného imania zdravotným poisťovňami, ktorý sa podľa metodiky ESA 2010 klasifikuje ako kapitálový transfer s negatívnym vplyvom na saldo verejnej správy. Zároveň poklesli výdavkové transfery z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti na splátku istiny úveru Dôvery, a. s. o 62 015 tis. eur.

Výdavky na obstaranie kapitálových aktív naopak klesli oproti roku 2020 o 5,5 % (pokles o 185 892 tis. eur). Najvyšší pokles hotovostných výdavkov na nové investície vykázali štátne rozpočtové organizácie o 61 484 tis. eur, išlo predovšetkým o obstaranie softvéru, výpočtovej techniky, dopravné prostriedky, rekonštrukciu a modernizáciu v rezortoch Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR a Ministerstva financií SR). Výrazný pokles investícií zaznamenala Správa štátnych hmotných rezerv v súvislosti s obstaraním hmotných a mobilizačných rezerv o 55 861 tis. eur (doplnenie a tvorba pohotovostných zásob, refundácia nákupov zdravotníckych pomôcok určených na zabezpečenie riešenia pandémie). Okrem štátneho rozpočtu bol zaznamenaný pokles výdavkov na obstaranie kapitálových aktív aj v obciach, zdravotníckych zariadeniach ústredných a Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. Naopak nárast investičných výdavkov realizovala Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. o 132 873 tis. eur, išlo predovšetkým o obstaranie dieslových motorových a elektrických jednotiek pre prímestskú a regionálnu dopravu, nákup vozňov pre diaľkovú dopravu, nákup železničných koľajových vozidiel.

2.2. Štrukturálne saldo, cyklická zložka a jednorazové vplyvy

Štrukturálne saldo predstavuje analytický ukazovateľ, ktorým sa hodnotí fiškálna politika krajiny. Štrukturálne saldo analyticky očisťuje nominálne saldo o vplyv ekonomického cyklu a jednorazové efekty. Vývoj štrukturálneho salda predstavuje jeden z kľúčových ukazovateľov pri hodnotení súladu s európskymi a národnými fiškálnymi pravidlami.²¹

Štrukturálne saldo dosiahlo v roku 2021 hodnotu -1,5 % HDP. Medziročná zmena štrukturálneho salda oproti úrovni z roku 2020 zodpovedá výraznej konsolidácii na úrovni 1 p. b. HDP. Do tejto konsolidácie nevstupujú výdavky vyvolané pandemiou COVID-19 a mimoriadny odvod do EU v súvislosti s podhodnotením preclieváním tovarov z III. krajín, keďže tie sa v rámci jednorazových opatrení očisťujú. Primárny štrukturálny deficit medziročne klesol, a v roku 2021 dosiahol úroveň 0,4 % HDP. Jeho pokles zapríčinil medziročný pokles štrukturálneho deficitu, pričom úrokové náklady na obsluhu dlhu sa medziročne zmenili len minimálne.

Tabuľka 12 - Výpočet štrukturálneho salda a konsolidačného úsilia (ESA 2010)

	% HDP			
	2019 S	2020 S	2021 S	2021 R
1. Saldo verejnej správy podľa ESA 2010*	-1,2	-5,4	-5,5	-7,4
2. Cyklická zložka	0,7	-1,0	-0,5	-0,8
3. Jednorazové vplyvy	0,0	-1,8	-3,4	-1,0
4. Štrukturálne saldo verejnej správy (1-2-3)	-1,9	-2,5	-1,5	-5,6
5. Konsolidačné úsilie (medziročná zmena 4)	-0,3	-0,6	1,0	0,0
p. m. primárne štrukturálne saldo (štrukturálne saldo po odpočítaní nákladov na obsluhu dlhu)	-0,7	-1,3	-0,4	-4,7

* V súlade s údajmi pre jesennú notifikáciu Eurostatu z októbra 2022.

Zdroj: MF SR

²¹ Pre účely súhrnnej výročnej správy používa MFSR údaje z jesennej notifikácie Eurostatu. Odhad cyklickej zložky vychádza z produkčnej medzery na základe najaktuálnejšej prognózy MF SR schválenej výborom pre makroekonomické prognózy. Odhad jednorazových opatrení vychádza z metodiky Európskej komisie a národnej metodiky MF SR.

Výpočet štrukturálneho salda predpokladá očistenie nominálneho salda o dva základné komponenty – cyklickú zložku a jednorazové vplyvy. Cyklická zložka predstavuje vplyv ekonomického cyklu na štrukturálne saldo. Cieľom úpravy nominálneho salda je vyjadriť reakciu príjmov a výdavkov verejných financií na zmeny v produkčnej medzere. Veľkosť cyklickej zložky závisí od veľkosti produkčnej medzery a od elasticít vybraných príjmových a výdavkových kategórií, ktoré reagujú na výkyvy v ekonomickej aktivite. Prípadné prehrievanie alebo podchladenie ekonomiky tak môže zásadne vplyvať na výsledné štrukturálne saldo verejnej správy. V roku 2021 ekonomika oproti predošlému roku uzatvárala negatívnu produkčnú medzeru, no zostávala stále podchladená. Zatváranie negatívnej produkčnej medzery bol spôsobený postupným odznievaním pandémie COVID-19 a oživenia globálnej ekonomiky. Cyklický vývoj tak mal v roku 2021 pozitívny vplyv na štrukturálne saldo VS vo výške 0,5 % HDP.

Druhý komponent, o ktorý sa očisťuje nominálne saldo, sú jednorazové vplyvy. Táto položka predstavuje príjmy alebo výdavky verejnej správy bez trvalého alebo opakujúceho sa charakteru. Sledujú sa vzniknuté okolnosti s časovo obmedzeným vplyvom na saldo verejnej správy. Slovenská legislatíva nemá ukotvenú presnú definíciu jednorazových vplyvov²². Pre účely súhrnnej výročnej správy používa Ministerstvo financií SR princípy vychádzajúce z metodiky Európskej komisie pre identifikáciu jednorazových opatrení a národnou metodikou MF SR.²³ Jednorazové opatrenia boli zaznamenaná za rok 2020 a 2021. Veľká časť bola vyvolaná pandemiou COVID-19.

Tabuľka 13 - Jednorazové opatrenia (ESA 2010)

	v mil. eur	
	2020	2021
Celkové opatrenia spojené s pandemiou COVID-19	-2 183	-3 385
Opatrenia financované z EÚ zdrojov (COVID-19)	413	388
Špeciálny odvod do EÚ - podhodnotený prelievanie tovaru z III. krajín		-527
Platba DPH koncesionára stavby D4/R7	71	130
Spolu	-1 698	-3 394

Zdroj: MF SR

2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

Vývoj na finančných trhoch sa v roku 2021 niesol v znamení oživenia po prvotnom pandemickom šoku. Ďalšie vlny pandémie však viedli k opätovnému obmedzovaniu a uvoľňovaniu opatrení, čo znamenalo, že oživenie bolo z pohľadu celkovej ekonomickej dynamiky len postupné. Miera nezamestnanosti začala klesať až v druhej polovici roku. Akciové trhy však viac než len kompenzovali straty z roku 2020. Darilo sa najmä technologickým spoločnostiam, ktoré ťažili z presunu ekonomickej aktivity z turizmu a služieb do online priestoru a do dopytu po tovaroch. Dôsledkom presunu dopytu zo služieb smerom k tovarom však bol tlak na dodávateľské reťazce a logistiku, čo viedlo k rastu produkčných cien, ale aj inflačných očakávaní. Cena ropy počas roka postupne stúpala až presiahla maximum spred pandémie na úrovni približne 80 USD za barel (Brent).

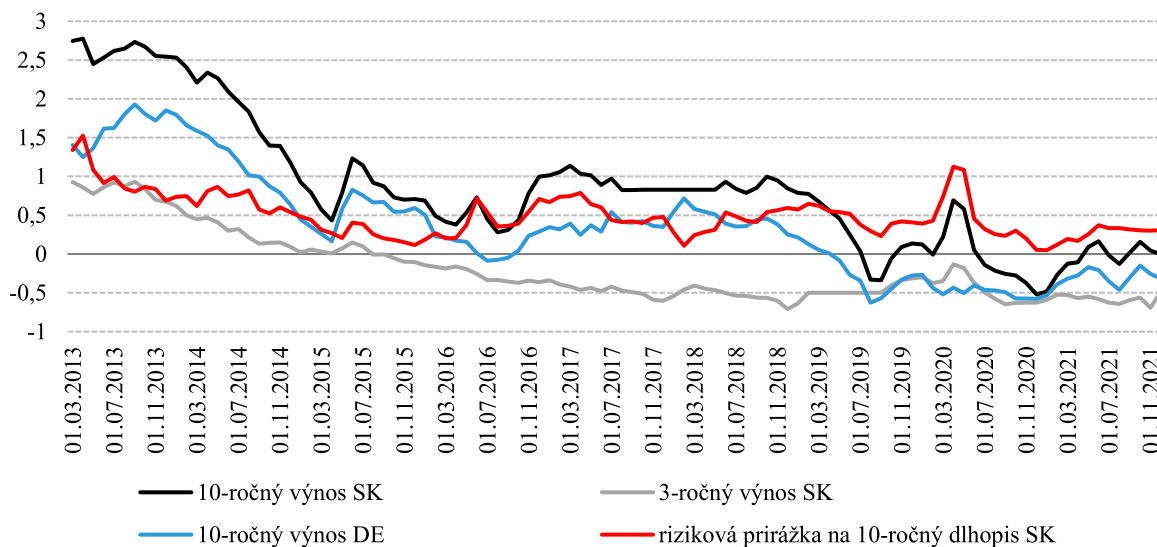
Napriek rastu inflačných očakávaní sa výnosy dlhopisov držali stále na veľmi nízkych úrovniach. Nemecký dlhopis s 10-ročným výnosom sa obchodoval počas celého roka v zápornom teritóriu. Výnos slovenského dlhopisu s podobnou splatnosťou sa pohyboval okolo 0 % p. a. Riziková prirážka tak po stabilizácii zostávala nízka a to platilo aj pre ostatných členov eurozóny ako aj V4. Centrálné banky totiž pokračovali v nákupoch dlhopisov a intenzívne sa ekonomiky podporovali aj cez fiškálne transfery. Pracovalo sa aj na detailoch Plánu obnovy EÚ, ktorý predstavoval v niektorých ekonomikách dodatočný fiškálny stimul. Kurz eura voči doláru sa začiatkom roku pohyboval na silnejších úrovniach okolo 1,20 eura za dolár. Americká ekonomika sa však tiež začala spamätávať z pandémie, čo viedlo k postupnému posilňovaniu dolára. Kurz tak zakončil rok na úrovniach okolo 1,10 eura za dolár.

²² Jednorazové vplyvy sa spomínajú bez metodického popisu v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy (523/2004 Z. z.) a v Ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti (493/2011 Z. z.)

²³ Metodika kalkulácie jednorazových vplyvov Európskej komisie je súčasťou manuálu k Paktu stability a rastu [Vade Mecum on the Stability & Growth Pact 2019](https://www.vademecum.eu/en/stability-growth-pact-2019) na str. 9. Metodika na identifikáciu jednorazových a dočasných opatrení MF SR je dostupná tu: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/manualy/jednorazove-vplyvy.html>

Financovanie slovenského štátneho dlhu v roku 2021 zabezpečovala Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity v mene MF SR bez nutnosti použitia menej tradičných foriem financovania. Úrokové sadzby sa aj v roku 2021 držali na nízkych úrovniach, čo umožnilo emitovať značnú časť nového dlhu za relatívne výhodných podmienok.

Graf 8 - Výnosy vybraných slovenských vládnych dlhopisov a riziková prirážka voči nemeckým 10-ročným štátnym dlhopisom (v % a p.b.)

Zdroj: Bloomberg

2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

V rámci stratégie riadenia štátneho dlhu sú stanovené kvantitatívne limity pre refinančné a úrokové riziko. Cieľom riadenia dlhu je dosiahnutie tesného priblíženia sa k stanoveným hodnotám, resp. udržanie parametrov dlhu čo najbližšie k stanoveným hodnotám.

- Hodnota **refinančného rizika** kumulatívnej splatnosti aktív a pasív do jedného roka bola stanovená na úrovni 20 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných **do jedného roka** ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria ku koncu roka 2021 mierne medziročne narástla z hodnoty 11,4 % vykázanéj ku koncu roka 2020 na úroveň 12,4 %. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných do piatich rokov ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola približne 41,8 % na konci roka 2021. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka došlo k nárastu z hodnoty 39,5 %.
- Hodnota **úrokového rizika** kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do jedného roka** bola stanovená na úrovni 25 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do jedného roka ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 12,4 % ku koncu roka 2021 (11,4 % ku koncu roka 2020). Hodnota úrokového rizika kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do piatich rokov ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 41,8 % ku koncu roka 2021 (39,5 % ku koncu roka 2020).
- V roku 2021 boli otvorené dve nové línie dlhopisov so splatnosťami 15 a 30 rokov. 15-ročný dlhopis so splatnosťou v roku 2036 bol predaný prostredníctvom syndikátu vybraných primárnych dealerov s kupónovým výnosom 0,375 % v menovitej hodnote 1,5 mld. eur a tiež bol predávaný formou aukčného predaja. 30-ročný dlhopis so splatnosťou v roku 2051 bol rovnako predaný prostredníctvom syndikátu vybraných primárnych dealerov s kupónovým výnosom 1,00 % v menovitej hodnote 1 mld. eur.

- K 31.12.2021 malo MF SR „živých“ celkovo 30 emisií (z toho 6 emisií registrovaných v zahraničí). Okrem meny EUR boli k ultimu roka 2021 emitované slovenské štátne dlhopisy aj v menách USD, CHF a NOK.

2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2021

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity emitovala v mene MF SR v roku 2021 dlhopisy v celkovej hodnote 6 702 000 tis. eur, pričom vydala dlhopisy denominované len v mene EUR s fixnou úrokovou sadzbou s priemernou splatnosťou 14,9 rokov. V roku 2021 neboli vydané žiadne štátne pokladničné poukážky. Okrem cenných papierov boli na krytie dlhu prijaté úvery v nominálnej hodnote 430 000 tis. eur s priemernou váženou úrokovou sadzbou 0,3 % a s priemernou váženou splatnosťou 15,4 rokov. Jednalo sa o úver od EIB 100 mil. eur a úver SURE 330 mil. eur.

Nasledujúca tabuľka prezentuje základné kvantitatívne parametre riadenia štátneho dlhu v roku 2021. Štruktúra tabuľky obsahuje priemernú úrokovú sadzbu a splatnosť pri novom vydanom (emitovanom) dlhu.

Tabuľka 14 - Štátny dlh realizovaný v roku 2021

v tis. eur

Typ cenného papiera	Nominálna hodnota	Priemerný úrok / prirážka (ŠD float)	Priemerná splatnosť (rok)	Typ kupónovej sadzby
ŠD fix	6 702 000	0,2%	14,9	fixná
ŠD float	0	-	-	-
ŠPP	0	-	-	-
Úvery	430 000	0,3%	15,4	fixná
Dlh spolu	7 132 000	-	-	-
ŠD spätný odkup (2020)	0	-	-	-
Dlh upravený o spätný odkup	7 132 000	-	-	-

Zdroj: IFP

Štruktúra prezentovaných priemerných úrokov (nákladov) a splatností zodpovedá jednotlivým druhom cenných papierov, ktoré boli v rámci svojej kategórie agregované. „ŠD fix“ označuje dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou, „ŠD float“ dlhopis s plávajúcou úrokovou sadzbou, kde náklad tvorí meniacia sa sadzba (6M EURIBOR) a prirážka. „ŠD spätný odkup“ označujú predčasné umorenie štátnych dlhopisov pôvodne splatných v neskoršom období. Tieto transakcie fakticky môžu znížiť dlh ku koncu roka 2021 resp. v priebehu roka 2021. Vážená priemerná úroková sadzba všetkých dlhopisov „živých“ ku koncu roka 2021 sa znížila približne o 0,26% oproti roku 2020, a to na úroveň 1,65 %. Zmenu spôsobil pokles priemerného nákladového úroku pri dlhopisoch s fixnou úrokovou sadzbou.

3. Čisté bohatstvo

Prvé dve kapitoly súhrnnej výročnej správy hodnotia hospodárenie verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy tak, ako ho definuje metodika ESA 2010. Tento pohľad je v podmienkach krajín EÚ najviac zaužívaný kvôli tomu, že európske fiškálne pravidlá²⁴ sú formulované pre verejnú správu a národné rozpočty väčšiny krajín sú zostavované tiež za okruh verejnej správy a v tejto metodike. **Koncept čistého bohatstva rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor**²⁵ (napr. o subjekty štátu – obchodné spoločnosti, ktoré štatisticky nie sú zahrnuté do verejnej správy). Povinnosť prezentovať v súhrnnej výročnej správe čisté bohatstvo a tiež informácie o hospodárení podnikov štátnej správy vyplýva z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, pričom **dôraz je kladený na vysvetlenie medziročných zmien položiek čistého bohatstva.**

3.1. Koncept čistého bohatstva

Čisté bohatstvo popisuje stav hospodárenia verejného sektora ku koncu roka. Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sa pod čistým bohatstvom rozumie: *súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky, iné aktíva a iné pasíva vrátane podmienených záväzkov.*

Čisté bohatstvo má špecifickú štruktúru, a preto je veľmi dôležitá jeho správna interpretácia. Pri veľkosti čistého bohatstva má význam analyzovať len jednotlivé zložky jeho štruktúry, ako napríklad vlastné imanie podnikov, podmienené záväzky či implicitné záväzky, pretože tie majú z ekonomického hľadiska samostatnú vypovedaciu schopnosť. Čisté bohatstvo treba vnímať ako komplex všetkých typov ukazovateľov, ktoré je podstatné sledovať z hľadiska finančnej stability a bohatstva štátu.

Analýza a vysvetlenie medziročných zmien zložiek čistého bohatstva poskytujú dôležité informácie o hospodárení štátu, ktoré nemusí zachytiť tradičný pohľad na saldo a dlh verejnej správy. Existujú totiž politiky a transakcie, ktoré sa z metodických dôvodov nemusia prejaviť na salde a dlhu verejnej správy, ale majú negatívny alebo naopak pozitívny vplyv na čisté bohatstvo štátu.

3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2021

Odhadnutá výška čistého bohatstva Slovenskej republiky dosiahla k 31.12.2021 zápornú hodnotu -449 388 108 tis. eur (-456,13 % HDP). Oproti predchádzajúcemu roku sa hodnota čistého bohatstva opäť zhoršila, a to o 69 957 657 tis. eur, najmä rastom odhadovaných implicitných záväzkov.

Tabuľka 15 - Odhad čistého bohatstva Slovenskej republiky

v % resp. v tis. eur

		2019	2020	2021	Δ 2021-2020
Vlastné imanie verejného sektora	(1)	420 095	-2 229 220	-7 203 821	-4 974 601
VI súhrnného celku verejnej správy		2 427 333	-685 177	-5 961 982	-5 276 805
VI podnikov MH Manažment, a. s.		268 288	293 624	301 596	7 972
VI Národnej banky Slovenska		-2 275 526	-1 837 667	-1 543 435	294 232
Implicitné záväzky	(2)	106 078 573	363 440 690	427 131 045	-63 690 355
Podmienené záväzky	(3)	18 293 901	19 710 086	20 187 890	477 804
Iné aktíva	(4)	5 897 544	5 949 545	5 134 648	-814 897
Čisté bohatstvo SR (1-2-3+4)		-118 054 835	-379 430 451	-449 388 108	-69 957 657
v % HDP		-125,0	-406,18	-456,13	-49,95

Zdroj: MF SR, IFP

²⁴ Ide najmä o pravidlá Paktu stability a rastu, ktoré stanovujú hranicu deficitu verejnej správy 3 % HDP a dlhu verejnej správy 60 % HDP (bližšie o európskych fiškálnych pravidlách pozri slovník základných pojmov).

²⁵ Verejný sektor je širší pojem ako verejná správa, nad rámec sektora verejnej správy zahŕňa aj podniky verejnej správy a Národnú banku Slovenska. Z definície čistého bohatstva podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti odvodzujeme aj skupinu subjektov tvoriacich verejný sektor.

V rámci aktualizácie údajov vstupujúcich do výpočtu čistého bohatstva boli použité nové hodnoty HDP, ktoré boli vypočítané pre jesennú notifikáciu výsledkov hospodárenia verejných financií za rok 2021. Ďalej došlo k aktualizácii podmienených záväzkov ako aj podmienených aktív za rok 2020 z dôvodu prehodnotenia eliminácie časti covid záruk, ktoré poskytuje Ministerstvo financií SR, a ktoré nie sú voči iným subjektom verejnej správy. Vlastné imanie súhrnného celku za rok 2020 bolo aktualizované na základe dát zo súhrnnej účtovnej závierky za rok 2020.

Podrobnému vysvetleniu zmien v jednotlivých zložkách čistého bohatstva sa venujú nasledovné podkapitoly s výnimkou vlastného imania podnikov MH Manažmentu, a. s. Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu, a. s. tvorí podmnožinu podnikov štátnej správy, ktorá je pre účely vyčíslenia čistého bohatstva uvedená osobitne, pretože táto skupina podnikov nie je súčasťou súhrnného celku, a preto nie je predmetom účtovnej konsolidácie. Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu, a. s. tvorí súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok, pričom veľkosť vlastného imania je prepočítaná vlastníckym podielom štátu v týchto podnikoch.

Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu sa zvýšilo ku koncu roka 2021 oproti predchádzajúcemu roku o 7 972 tis. eur najmä vplyvom výsledkov hospodárenia podnikov za bežné obdobie.

3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy

Vlastné imanie súhrnného celku²⁶ pre účely odhadu čistého bohatstva dosiahlo k 31.12.2021 zápornú hodnotu -5 961 982 tis. eur, pričom je tvorené záporným výsledkom hospodárenia vo výške -6 136 225 tis. eur (z toho výsledkom hospodárenia bežného obdobia vo výške -4 901 885 tis. eur), oceňovacími rozdielmi v hodnote 17 433 tis. eur a podielmi iných účtovných jednotiek v hodnote 156 810 tis. eur. **Medziročne sa vlastné imanie súhrnného celku úhrnom znížilo** o -5 276 805 tis. eur.

Na vlastné imanie súhrnného celku má vplyv najmä dosiahnutý výsledok hospodárenia bežného obdobia jednotlivých subjektov (v podnikateľskom prostredí chápaný ako „zisk alebo „strata“), ako aj výsledok hospodárenia minulých období (ovplyvnený prevodom výsledku hospodárenia bežného obdobia za posledný rok alebo významnými účtovnými opravami minulých období). V menšej miere ovplyvňujú vlastné imanie oceňovacie rozdiely a výška fondov (rezervné fondy, kapitálové fondy).

Z pohľadu veľkosti podielu na vlastnom imaní súhrnného celku je najvýznamnejšia ústredná správa a v rámci nej Ministerstvo financií SR. Špecifické postavenie Ministerstva financií SR spočíva v tom, že účtuje o všetkých poskytnutých transferoch zo štátneho rozpočtu, ktoré sa vykazujú jednak vo výdavkoch daného roka, a akruálne aj v nákladoch. Ide o rôzne druhy transferov, ktoré nemusia reálne poskytovať len Ministerstvo financií SR, ale aj ostatné kapitoly štátneho rozpočtu a ich rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti. Na druhej strane Ministerstvo financií SR účtuje o najdôležitejších príjmoch verejnej správy, a to o daňových a značnej časti nedaňových príjmoch štátneho rozpočtu (odvody, poplatky, dividendy).

Ministerstvo financií SR účtuje o výdavkoch všetkých štátnych rozpočtových organizácií prostredníctvom transferov. Vo výsledku znáša saldo štátneho rozpočtu, ktoré bolo doteraz vždy deficitné. Naakumulované záporné výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu za predchádzajúce roky sú súčasťou výsledku hospodárenia minulých rokov a v rámci súhrnného celku ide o najvyššiu hodnotu záporného vlastného imania.

Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia 2021, ktorý je výsledkom rozdielu účtovných výnosov a účtovných nákladov, dosiahol za celý súhrnný celok -4 901 885 tis. eur, pričom medziročne došlo k prehĺbeniu „straty“ o 668 157 tis. eur. Celkové náklady súhrnného celku medziročne rástli o 6 831 141 tis. eur, pričom výnosy medziročne rástli o 6 159 031 tis. eur.

²⁶ Koncept „súhrnného celku“ je definovaný v Súhrnnej účtovnej závierke a je odlišný od definície verejnej správy podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Verejná správa tvorí najpodstatnejšiu časť súhrnného celku, avšak do súhrnného celku vstupujú aj iné subjekty, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy podľa metodiky ESA 2010.

Medziročne boli vyššie náklady na transfery o 1 959 523 tis. eur, z toho odvod do rozpočtu EU bol vyšší o 89 358 tis. eur. Ďalšie položky nákladov, ktoré medziročne rástli, bol predaný tovar o 1 554 609 tis. eur a spotreba materiálu o 1 121 310 tis. eur, významne ovplyvnené obchodovaním spoločností v energetike, nakoľko počas roka 2021 došlo k zvýšeniu cien viacerých druhov energií a paliva. Spoločnosti ako napríklad Slovenský plynárenský priemysel, a. s. , Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a. s. (v rámci skupiny aj OKTE, a. s.) vykázali vyššie náklady na nákup plynu a elektrickej energie. Do značnej miery boli tieto vyššie náklady kompenzované vyššími výnosmi. V súhrnnom celku rástli aj mzdové náklady, a to o 615 387 tis. eur.

Z výnosov súhrnného celku sa v roku 2021 vyvíjali pozitívne najmä daňové výnosy štátu, ktoré vzrástli o 1 441 251 tis. eur, daňové výnosy samosprávy o 148 070 tis. eur, výnosy z finančných derivátov ovplyvnili ostatné finančné výnosy o 788 235 tis. eur.

Výsledok hospodárenia minulých rokov súhrnného celku tvorí najmä:

- nerozdelený zisk resp. neuhradená strata obchodných spoločností,
- prevod zostatkov kapitálových fondov, rezervných fondov a ostatných fondov obchodných spoločností,
- prevod zostatku fondov ústrednej správy,
- výsledok hospodárenia všetkých rozpočtových organizácií ústrednej správy,
- opravy významných chýb minulých účtovných období resp. zmeny účtovných metód a zásad s vplyvom na hospodárenie minulých období.

Celková hodnota „výsledkov minulých rokov“ po očistení vplyvu tvorby rezervy na zamestnanecké požitky dosiahla -1 234 340 tis. eur, čo je zhoršenie o 4 591 208 tis. eur. Ide najmä o zúčtovanie výsledku hospodárenia roka 2020 do výsledku minulých období (reálne v roku 2021), ktorý pod vplyvom vyššieho deficitu medzi rokmi 2019 a 2020 vzrástol na -4 233 728 tis. eur.

3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Vlastné imanie podnikov štátnej správy dosiahlo k 31.12.2021 hodnotu 17 313 387 tis. eur (17,57 % HDP). Uvedený údaj je nekonsolidovaný a predstavuje súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok prepočítaný na veľkosť vlastníckych podielov štátu. Tento údaj nemožno dávať do súvislosti s údajom o celkovom čistom bohatstve v časti 3.2., pretože v rámci čistého bohatstva sú všetky podniky okrem podnikov MH Manažmentu, a. s. zaradené do súhrnného celku a údaje o vlastnom imaní sú konsolidované. Vlastné imanie podnikov štátnej správy oproti predchádzajúcemu roku kleslo o **322 754 tis. eur**.

V nasledujúcej časti sú podrobnejšie komentované zmeny vlastného imania za vybrané podniky. Príloha č. 1 obsahuje tabuľkový prehľad všetkých podnikov štátnej správy, výšku vlastníckych podielov štátu (k 31.12.2021) a výšku ich vlastných imaní a výsledky hospodárenia za posledné tri roky. Príloha č. 2 poskytuje prehľad o štruktúre medziročnej zmeny ich vlastného imania podľa jednotlivých položiek vlastného imania.

Pri komentovaní medziročných zmien vlastného imania vybraných podnikov sa pre účely tejto správy zameriavame najmä na päť hlavných položiek, ktoré spôsobujú prírastok alebo úbytok vlastného imania:

- **Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia** predstavuje čistý zisk (prírastok VI) alebo stratu (úbytok VI) za sledovaný rok. Táto položka je najvýznamnejšia, pretože výsledky hospodárenia priamo poukazujú na príspevok podniku k hodnote čistého bohatstva.
- **Dividendy** sú položkou, ktorá sa zvyčajne vypláca zo zisku minulého účtovného obdobia a spôsobuje úbytok vlastného imania. Dividendy môžu byť v danom roku vyplatené, alebo len schválené na rozdelenie a následne vyplatené v neskoršom období. Pri dividendách sú osobitne spomenuté superdividendy²⁷, ak ich výplata bola v danom roku u podniku zaznamenaná.

²⁷ Superdividendy sú všeobecne definované podľa metodiky národných účtov ESA 2010 ako dividendy presahujúce poslednú, respektíve nedávnu úroveň dividend a ziskov. Superdividendy tak indikujú rýchlejší úbytok vlastného imania podnikov.

- **Priame vklady spoločníkov do vlastného imania** zvyšujú vlastné imanie spoločnosti²⁸. Pod priamymi vkladmi sa rozumejú peňažné a nepeňažné vklady do základného imania, do kapitálových fondov alebo vklady použité na úhradu straty.
- **Zmeny precenenia majetku a záväzkov** môžu znižovať aj zvyšovať vlastné imanie na základe rozdielu medzi účtovným a reálnym ocenením určitých položiek majetku a záväzkov. Konkrétne prípady sú bližšie vysvetlené pri jednotlivých spoločnostiach.
- Pod „ostatné zmeny“ zaraďujeme opravy významných chýb minulých účtovných období a rozdiely zo zmien použitých účtovných metód a účtovných zásad, ktoré sa účtujú priamo do vlastného imania (do výsledku hospodárenia minulých období), a ktoré môžu spôsobiť úbytok alebo prírastok vlastného imania podniku. Patria sem taktiež zmeny rezerv zo zabezpečovacích derivátov, prípadne zmeny iných rezerv, ktoré nesúvisia s preceňovaním.

Nasledujúca tabuľka predstavuje prehľad zmien vlastného imania vybraných štátnych podnikov. Uvedené podniky sa podieľajú až 83,3 % na celkovom vlastnom imaní všetkých podnikov štátnej správy po prepočte na vlastnícky podiel štátu.

Tabuľka 16 - Medziročná zmena vlastného imania k 31 .12. 2021

v tis. eur

Podnik	VI Δ2021-2020	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Precenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
Slov.plynárenský priemysel, a. s.	296 769	234 449	-254 400	316 705	0	15
MH Invest, s. r. o.	126 340	-3 567	0	0	129 907	0
Slov.elekt. a prenos. sústava, a. s.	31 773	18 339	-29 335	42 769	0	0
Tipos, národná loter. spoločnosť, a. s.	15 423	18 878	-2 500	0	0	-955
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	12 654	10 840	0	2 132	0	-318
Lesy Slovenskej republiky, š.p.	11 257	12 244	0	0	60	-1 047
Martinská teplárenská, a. s.	7 073	-5 101	0	12 174	0	0
Železničná spol. Cargo Slovakia, a. s.	6 349	6 349	0	0	0	0
MH Teplárenský holding, a. s.	6 335	4 931	-619	2 023	0	0
Stredoslov. energetika Holding, a. s.	6 154	227 862	-221 707	0	0	-1
Transpetrol, a. s.	5 985	8 215	-2 000	0	0	-230
Bratislavská teplárenská, a. s.	5 622	-8 673	0	14 295	0	0
DMD Group, a. s.	5 127	-947	0	1 074	5 000	0
Biont, a. s.	4 016	73	0	0	0	3 943
Železničná spol. Slovensko, a. s.	3 989	2 998	0	991	0	0
Vojenské lesy a majetky, š.p.	3 571	696	0	0	3 006	-131
Slov.vodohosp. podnik, š.p.	3 122	2 777	0	0	345	0
Letové prevádzkové služby SR, š.p.	-3 832	-6 958	0	0	3 400	-274
Hydromeliorácie, š.p.	-4 100	-4 100	0	0	0	0
Zvolenská teplárenská, a. s.	-4 725	-6 945	-49	2 269	0	0
Letisko M.R.Štef.–Air.BA,a. s. (BTS)	-9 132	-9 132	0	0	0	0
Slovenská pošta, a. s.	-10 119	-9 326	0	-793	0	0
Žilinská teplárenská, a. s.	-10 514	-25 404	-185	15 075	0	0
Vých.energetika Holding, a. s.	-13 451	52 451	-66 034	0	0	132
Exportno-importná banka SR	-18 070	-17 733	-250	0	0	-87
Železnice Slovenskej republiky	-19 328	-19 629	0	-186	487	0
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.	-117 324	-86 750	0	-178	0	-30 396
Slovenské elektrárne, a. s.	-1 976 917	32 827	0	-2 013 201	0	3 457

Zdroj: IÚZ

V nasledujúcom texte uvádzame podrobnejšie hodnotenie medziročnej zmeny vlastného imania vybraných štátnych podnikov a individuálne grafické zobrazenie vývoja ich vlastného imania na trojročnom horizonte 2019 - 2021. Analýza bola vykonaná na základe verejne dostupných údajov z účtovných závierok a výročných správ.

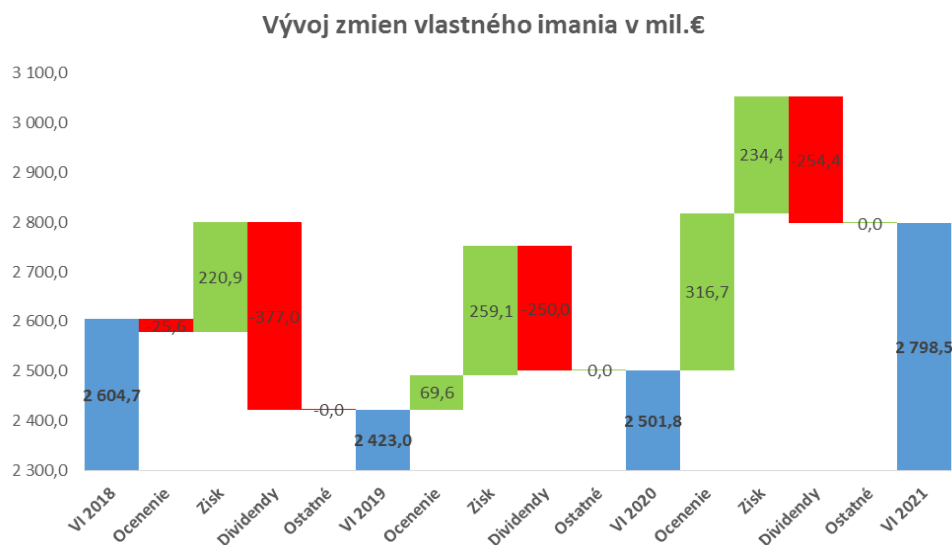
²⁸ V prípade vkladov štátu sú tieto realizované prostredníctvom peňažných prostriedkov (najčastejšie použitím štátnych finančných aktív) alebo nepeňažným vkladom (napr. dlhodobým hmotným majetkom štátu).

Modrou farbou v grafoch sú označené stavy vlastného imania ku koncu príslušného roka, červenou farbou sa označujú negatívne vplyvy (resp. vplyvy znižujúce hodnotu vlastného imania) a zelenou farbou sa označujú pozitívne vplyvy (resp. vplyvy zvyšujúce stav vlastného imania).

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (ďalej „SPP“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala stabilne, výsledok bežného obdobia ako pozitívna zmena stavu a výplata dividend s negatívnym dopadom na stav vlastného imania. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry bolo možné do roku 2019 považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné. Roky 2020 a 2021 priniesli nezanedbateľný vplyv precenenia na konečný stav vlastného imania. Hlavným zdrojom tvorby výsledku bežného obdobia generovaného počas sledovaného obdobia vo forme zisku, sú stabilne výnosy z prijatých dividend od spoločných a pridružených podnikov. Zisk pritom nezostáva ponechaný v skupine SPP, ale je použitý na výplatu dividend pre akcionárov.

Graf 9 – Zmena vlastného imania SPP

Vlastné imanie SPP sa v roku 2021 zvýšilo o 296 769 tis. eur najmä vplyvom precenenia²⁹ vo výške 316 705 tis. eur a vplyvom dosiahnutého zisku bežného obdobia vo výške 234 449 tis. eur. Výšku pozitívnej medziročnej zmeny stavu vlastného imania negatívne ovplyvnilo vyplatenie dividend vo výške 254 400 tis. eur, z nej superdividenda bola vo výške 4 890 tis. eur a ESA dividenda bola za rok 2021 vykázaná vo výške 249 510 tis. eur.

Zisk bežného obdobia klesol o 9,5 % vplyvom medziročného poklesu objemu prijatých dividend zo spoločností skupiny SPP (o 17,8 % z dôvodu nižšieho prerozdelenie výsledku z precenenia majetku skupiny SPP, ktorý bol ponechaný v nerozdelenom zisku).

Negatívny vplyv nižších výnosov z prijatých dividend čiastočne eliminoval medziročný rast prevádzkového výsledku hospodárenia, ktorý vzrástol takmer 3,6 násobne. Zisk z prevádzkovej činnosti bol vygenerovaný z rozdielu výnosov z predaja zemného plynu a elektrickej energie (medziročný rast o 59,9 %) a nákladov na nákup energií (medziročný rast o 62,0 %, vrátane nákladov na skladovanie a ostatných služieb) ako aj ostatných položiek prevádzky.

Zdrojom medziročného rastu výnosov z predaja energií boli tak výnosy z predaja zemného plynu (medziročne vzrástli o 63,0 %), ako aj výnosy z predaja elektriny (medziročne vzrástli o 47,2 %). SPP medziročne zvýšilo objem predaného plynu koncovým užívateľom na Slovensku o 29,4 %, pričom dopyt po energiách sa zvýšil ako dôsledok oživenia ekonomiky po kríze vyvolanej COVID-19. Výnosy

²⁹Precenenie zahŕňa v sebe zmenu stavu rezervy zo zabezpečovacích derivátov - kumulatívna účinná časť ziskov alebo strát vyplývajúca zo zmeny reálnej hodnoty zabezpečovacích nástrojov uzatvorených pre zabezpečenie peňažných tokov.

z predaja plynu zaznamenali zvýšenie nielen vplyvom oživenia ekonomiky a následným rastom spotreby energií, ale aj ako dôsledok plnenia povinnosti dodávateľa poslednej inštancie pre takmer 100 tisíc odberateľov plynu a vplyvom ukončenia procesu odkúpenia zákaznickeho portfólia spoločnosti ČEZ Slovensko, s. r. o. Oproti tomu rýchlejší rast nákladov na nákup energií počas roka 2021 bol ovplyvnený nielen rastom objemu nakupovanej energie, ale súčasne rastom trhových cien nakupovaných komodít. Pozitívny vývoj výnosov umocnil aj vývoj ostatných prevádzkových položiek.

SPP ako dodávateľ energií s tradíciou nezostáva pozadu. Počas roka 2021 pôsobil ako úspešný výkupca elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov. Pričom základy úspechu do budúcnosti vidí v nových príležitostiach nielen v oblasti vykupovania energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov vrátane fotovoltiky, ale aj v podpore rozvoja mobility, energetickej efektívnosti, či v skúmaní možností využitia vodíka.

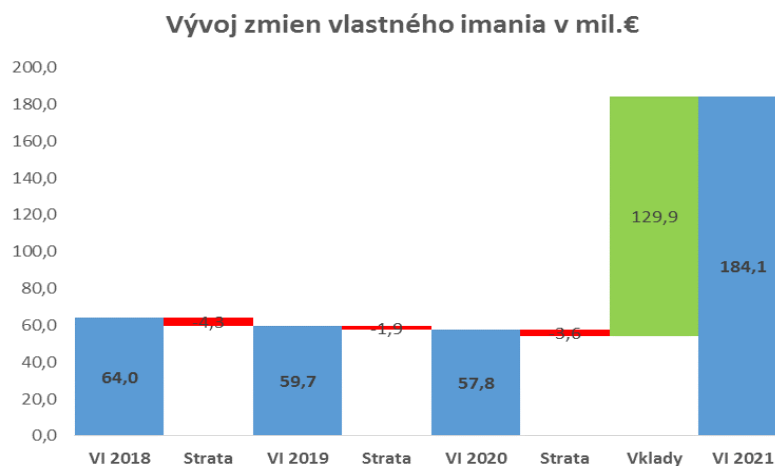
V súčasnom období sa však SPP zameriava na dôsledné vyhodnocovanie rizík a možných dopadov prebiehajúceho vojenského konfliktu na Ukrajine. Hlavným cieľom sa stalo zaistenie energetickej bezpečnosti a diverzifikácia zdrojov pri súčasnom zaistení energetickej efektívnosti a rozvoja obnoviteľných zdrojov energie. Pre účel zaistenia bezpečnosti dodávok plynu nevyužíva SPP len tranzitné prepojenia na susedné krajiny, ale prvýkrát uzavrelo aj zmluvu na nákup skvapalneného plynu (LNG) v objeme 80 mil.m³ dodávaného cez lode.

MH Invest, s. r. o. (ďalej „MHI“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala pomerne stabilne. Významným prvkom s vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania bol výsledok bežného obdobia (generovaný vo forme straty) s negatívnym vplyvom na zmenu stavu vlastného imania. Počas sledovaného obdobia bol jediným zdrojom pozitívneho vplyvu na zmenu stavu vlastného imania vklad vlastníkov do imania spoločnosti.

Vlastné imanie MHI sa v roku 2021 zvýšilo o 126 340 tis. eur vplyvom vkladu spoločníkov do základného imania spoločnosti vo výške 129 907 tis. eur. Vplyv vkladu čiastočne eliminoval dosiahnutý výsledok hospodárenia vo forme straty vo výške 3 567 tis. eur.

Graf 10 - Zmena vlastného imania MH

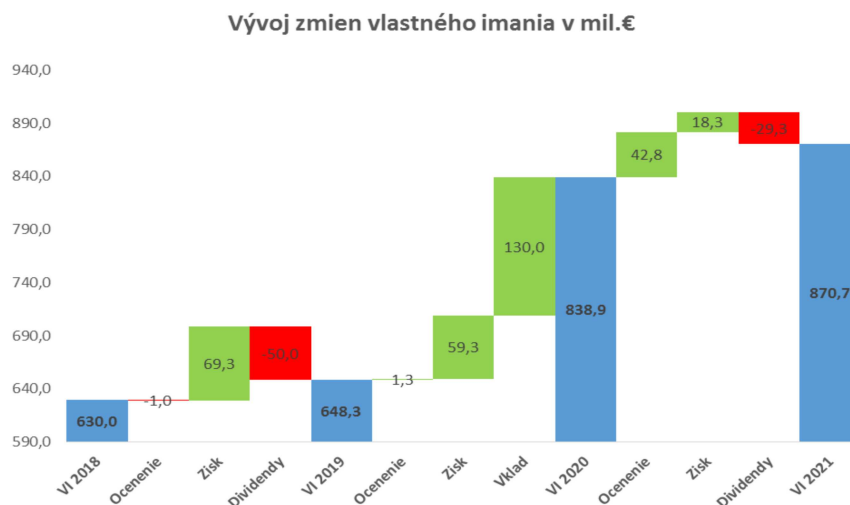
Vygenerovaná strata bežného obdobia medziročne vzrástla takmer 2 násobne z dôvodu vyššej tvorby rezervy na stratu z nevýhodnej zmluvy a hroziace pokuty (očakáva sa zníženie ekonomických úžitkov v budúcnosti v podobe pokút ako výsledok troch kontrol Úradu pre verejné obstarávanie).

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (ďalej „SEPS“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaisťoval pozitívnu zmenu stavu a výplata dividend negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku bol hlavne rozdiel výnosov a nákladov za prenos elektrickej energie, ktorý významne ovplyvňoval vývoj cezhraničného prenosu. Výsledok bežného obdobia

(s výnimkou roku 2019) sa využil na výplatu dividend pre akcionára. Zisk za rok 2019 bol ponechaný v spoločnosti v plnej výške. Pozitívny vplyv na stav vlastného imania mal aj vklad akcionára vo výške 130 mil. eur zrealizovaný počas roka 2020.

Graf 11 - Zmena vlastného imania SEPS

Vlastné imanie SEPS sa v roku 2021 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 31 773 tis. eur vplyvom výslednej pozitívnej zmeny stavu na fondoch z precenenia vo výške 42 769 tis. eur (vplyv najmä precenenia majetku k 1.1.2021) a vplyvom dosiahnutého zisku za bežné obdobie vo výške 18 339 tis. eur. Pozitívny vplyv uvedených položiek čiastočne zmiernil negatívny vplyv vyplatených dividend vo výške 29 335 tis. eur (považované za dividendu v plnej výške aj z hľadiska metodiky ESA 2010).

Čistý zisk klesol oproti predchádzajúcemu roku o 69,1 % vplyvom zúčtovania odpisu finančnej investície do nákladov (z dôvodu vysporiadania straty zo strany akcionára v spoločnosti OKTE, a. s. formou vzdania sa práva vyplatiť si príspevok akcionára z ostatných kapitálových fondov).

Negatívny vplyv zúčtovania odpisu čiastočne zmiernil medziročný rast tržieb o 24,8 % generovaný vyššími výnosmi zo shippingu, aukcií, odchýlky a regulačnej energie. Medziročný rast objemu výroby elektrickej energie bol vo výške 4,0 %. Spotreba elektriny na Slovensku oproti tomu medziročne zaznamenala rast o 5,5 % a súčasne sa zdvojnásobil aj objem dovezenej elektriny zo zahraničia (podiel dovezenej energie na slovenskej potrebe sa zvýšil na 2,5 %, pričom v roku 2020 bol rast 1,1 %).

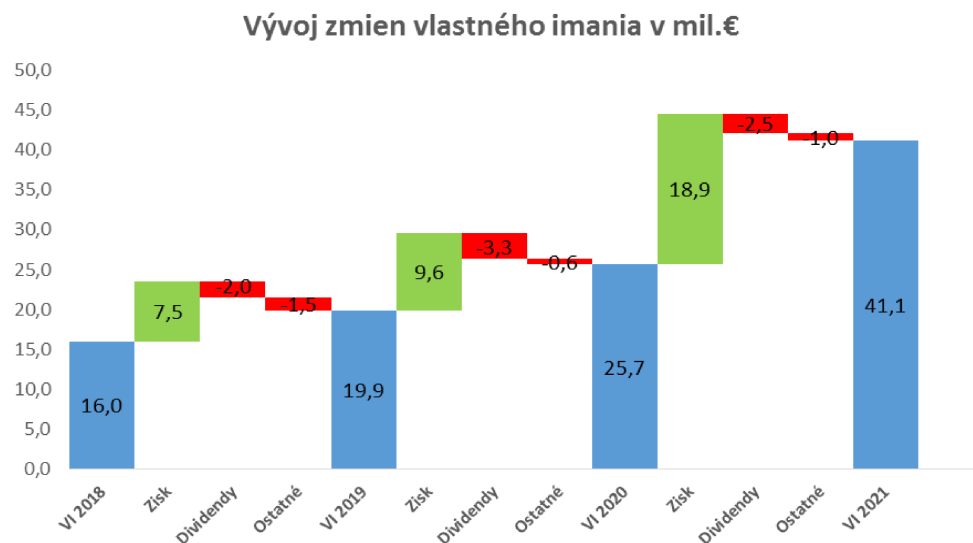
Zdroje pre výrobu elektriny si medziročne zachovali svoj podiel (elektrina z jadra 52,3 % a fosílna palivá 24,2 %), pričom rast výroby bol zaistený zvýšeným objemom výroby elektriny z jadra (medziročný rast o 2,1 %) a zo zemného plynu (rast o 20,1 %).

SEPS počas roku 2021 zavŕšila významné investičné projekty orientované na rozvoj siete a to nové vedenia na slovensko-maďarskom cezhraničnom profile Gabčíkovo (SK) – Gőnyű (HU) – Veľký Ďur (SK) a Rimavská Sobota (SK) – Sajóivánka (HU). Výška investovaných prostriedkov v roku 2021 dosiahla úroveň 47 mil. eur. Zároveň SEPS ukončila integráciu jednotného denného trhu s elektrinou v Európe.

TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s. (ďalej „TIPOS“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaisťoval pozitívnu zmenu stavu a výplata dividend negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku bol hlavne rozdiel tržieb z hazardných hier a nákladov na výhry. Výsledok bežného obdobia sa využil počas sledovaného obdobia na výplatu dividend pre akcionára.

Graf 12 - Zmena vlastného imania Tipos

Vlastné imanie TIPOSU sa v roku 2021 zvýšilo o 15 422 tis. eur najmä vplyvom vygenerovania výsledku bežného obdobia vo forme zisku vo výške 18 878 tis. eur. Pozitívny vplyv zisku čiastočne eliminoval negatívny vplyv vyplatenia dividendy vo výške 2 500 tis. eur (v plnej výške považovaná za dividendu aj v súlade s metodikou ESA 2010) a ostatných položiek vlastného imania s negatívnym vplyvom vo výške 956 tis. eur.

Čistý zisk vzrástol o 96,0 % vplyvom vyššieho rastu výnosov z hier (o 43,2 %) ako nákladov na hazardné hry (o 42,3 %). Vyššie výnosy boli zaznamenané v segmente hazardných hier prevádzkovaných prostredníctvom internetu o 62,5 % (rozšírenie portfólia produktov poskytovaných elektronickou formou) a v segmente lotériových hier o 11,5 %. Nákladovou položkou s najvyšším medziročným rastom boli náklady na výhry, odmeny zberniam, náklady na spracovanie ON LINE a náklady na reklamu a inzerciu.

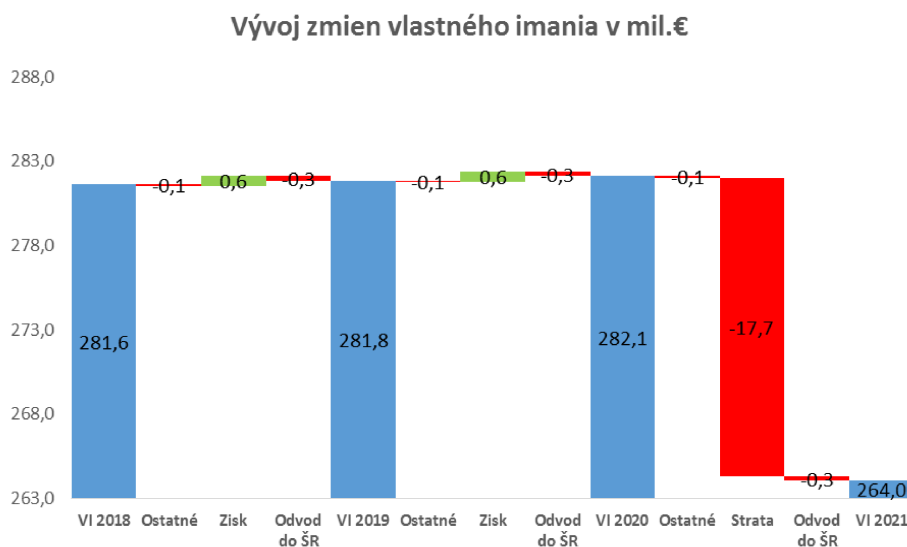
Pozitívny vývoj ziskovosti TIPOSU sa prejavil aj v podpore športu, odvod z prevádzkovania hazardných hier na podporu športu dosiahol v roku 2021 výšku 46 400 tis. eur. Súčasne sa TIPOS stal od septembra 2021 novým generálnym partnerom Slovenskej hokejovej ligy.

Z dôvodu snahy o efektívnejšie riadenie personálnych a finančných zdrojov požiadal TIPOS v roku 2021 o odňatie licencie na prevádzkovanie Národnej bločkovej lotérie. Úrad pre reguláciu hazardných hier žiadosti vyhovel vo februári 2021, čím sa zrušil projekt štátnej lotérie pokladničných dokladov.

Exportno – importná banka SR (ďalej „EXIM“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol za prvé dva roky sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaistoval pozitívnu zmenu stavu a odvod do štátneho rozpočtu negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku boli hlavne výnosy z úrokov, z poplatkov a provízií. Časť výsledku bežného obdobia sa využil počas sledovaného obdobia na výplatu odvodu do štátneho rozpočtu. Počas roka 2021 však nastal prelom vo vývoji. Výsledok bežného obdobia bol vygenerovaný vo forme straty a to v nezanedbateľnej výške (-17 733 tis. eur) vzhľadom na výšku priemerného ročného zisku za sledované obdobie (588 tis. eur).

Graf 13 - Zmena vlastného imania Eximbanky

Vlastné imanie EXIM sa v roku 2021 znížilo o 18 070 tis. eur vplyvom výsledku bežného obdobia generovaného vo forme straty vo výške 17 733 tis. eur. Negatívny vplyv straty za bežné obdobie ešte umocnilo vyplatenie odvodu do štátneho rozpočtu vo výške 250 tis. eur (považovaný za príjem v súlade s metodikou ESA 2010).

Hlavný zdroj generovania straty bola tvorba opravnej položky k pohľadávkam voči bankám vo výške 26 393 tis. eur (z dôvodu zvýšeného rizika voči teritóriu 7. ratingovej skupiny podľa klasifikácie OECD). Negatívny vplyv tvorby opravnej položky čiastočne eliminovali nižšie náklady na vyplatené poisťné plnenie a na tvorbu rezervy na poisťné plnenie. Pozitívny vplyv na zmiernenie straty mali aj výnosy z úrokov, ktoré zaznamenali medziročný rast o 11,5 % vplyvom vyšších výnosov z úrokov plynúcich z pohľadávok voči klientom.

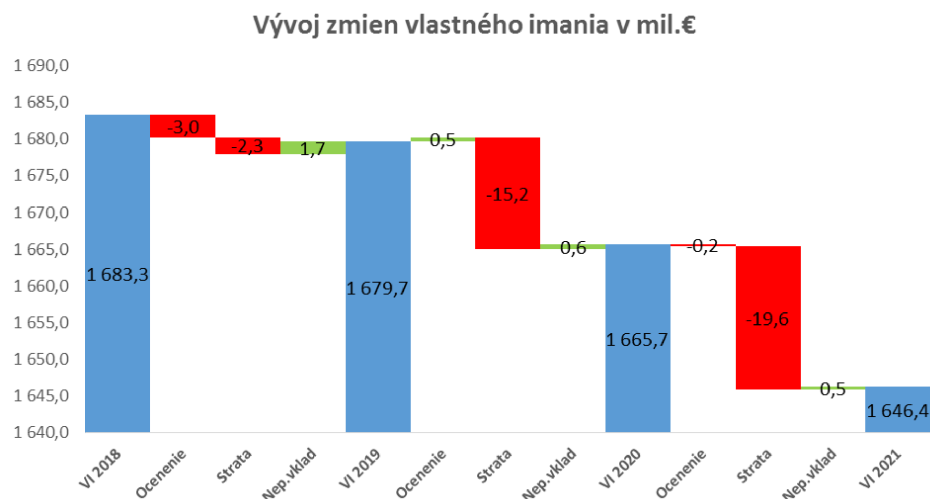
Počas roku 2021 sa zvýšil objem poskytnutých úverov o 1,6 % a objem poskytnutých záruk vzrástol o 6,9 %, pri dosiahnutí celkovej majetkovej angažovanosti na úrovni 527 655 tis. eur, čo predstavuje zvýšenie oproti minulému roku o 2,3 %. Poisťná angažovanosť a podpora exportu zaznamenali medziročný pokles (poisťná angažovanosť o 10,9 %, podpora exportu 17,3 %) v dôsledku COVID-19, ktorý sa odzrkadlil v poklese investičnej činnosti a v poklese objemu zahranično-obchodných aktivít.

Železnice Slovenskej Republiky (ďalej „ŽSR“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala pomerne stabilne. Významným prvkom s vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania bol výsledok bežného obdobia (generovaný vo forme straty) s negatívnym vplyvom na zmenu stavu vlastného imania. Počas sledovaného obdobia bol zdrojom pozitívneho vplyvu na zmenu stavu vlastného imania nepenažný vklad (skúmanie právneho nároku na pozemky spravované spoločnosťou a následná korekcia administratívnych hodnôt majetku). Vplyv ostatných položiek možno vzhľadom na veľkosť ich vplyv považovať za nevýznamné.

Vlastné imanie ŽSR sa v roku 2021 znížilo oproti predchádzajúcemu roku o 19 328 tis. eur najmä vplyvom výsledku hospodárenia za bežné obdobie generovaného vo forme straty vo výške 19 629 tis. eur.

Graf 14 - Zmena vlastného imania ŽSR

Prehľadujúca sa strata medziročne vykázala zmenu o 29,3 % z dôvodu rýchlejšieho rastu prevádzkových nákladov (o 3,8 %) ako výnosov (o 2,6 %). Hlavný vplyv na rast prevádzkových nákladov mali vyššie náklady na služby o 26,7 % (najmä zvýšenie nákladov na opravy a údržbu o 67,1 % z dôvodu rekonštrukcií železničných tratí), osobné náklady vyššie o 2,7 % (vplyvom rastu priemernej mzdy o 3,9 %) a vyššie náklady na energie o 6,2 % (zvýšenie spotreby elektrickej energie o 7,1 % s protipólom na strane tržieb z predaja a distribúcie trakčnej elektriny). Najväčší vplyv na prepád tržieb mal COVID-19. V roku 2021 bol síce zaznamenaný mierny rast tržieb z prevádzkovania železničnej infraštruktúry, no úroveň stavu tržieb z obdobia pred COVID-19, zatiaľ nedosiahol. Zvýšený objem výkonov bol zaznamenaný v oblasti osobnej dopravy zo strany Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. ktorej vplyv čiastočne eliminoval pokles výkonov objednaný prepravcom Regio Jet. Negatívny vplyv tržieb z prevádzkovania železničnej infraštruktúry čiastočne eliminoval zisk z predaja nepotrebného majetku a pozemkov.

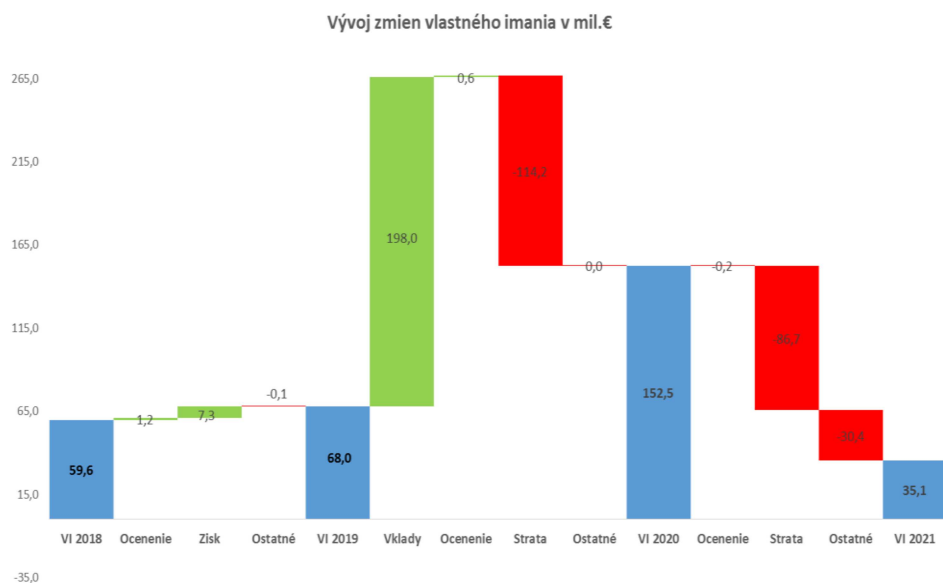
Napriek negatívne vplyvu COVID-19 na výkony objednané prepravcami, ŽSR pokračovala v modernizovaní a rekonštrukcii železničnej infraštruktúry. Počas roka 2021 celkom preinvestovala 221 955 tis. eur financovaných na 80,2 % z kapitálových dotácií. Medzi najvýznamnejšie investičné akcie patrila modernizácia trate Poprad – Lučivná, Bratislava Devínska Nová Ves – Kúty – štátna hranica, ako aj rekonštrukcia ozubnice Štrba – Štrbské pleso (odovzdaná do predčasného užívania 4.10.2021).

V úvode roka 2022 z dôvodu vypuknutia vojny na Ukrajine, ŽSR boli svojím zriaďovateľom požiadané o 100 % zľavu pre novú kategóriu dopravnej služby – humanitárnych a evakuačných vlakov. ŽSR žiada svojho zriaďovateľa o finančné krytie výpadku tržieb z dôvodu poskytnutia tejto zľavy. Zároveň sa ŽSR pripravuje na čerpanie prostriedkov z Plánu obnovy, v ktorom je vymedzených na investície do železníc 550 mil. eur.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej „VšZP“)

Počas sledovaného obdobia bol výsledok hospodárenia bežného obdobia VšZP položkou s významne negatívnym vplyvom na zmenu stavu vlastného imania. Na zmiernenie celkového efektu vývoja a posilnenie finančnej stability VšZP zrealizoval akcionár počas roka 2020 vklad do imania. Negatívny trend vývoja vlastného imania počas roka 2021 ešte viac umocnilo zaúčtovanie chýb minulých období do výsledku hospodárenia minulých období.

Graf 15 - Zmena vlastného imania VŠZP

Vlastné imanie VŠZP sa v roku 2021 znížilo o 117 324 tis. eur vplyvom vygenerovanej straty za bežné obdobie vo výške 86 750 tis. eur a zaúčtovania chýb minulých období s negatívnym vplyvom do výsledku minulých období vo výške 30 396 tis. eur (opravné rozhodnutie ÚDZS o ročnom prerozdeľovaní poisťného za rok 2019 zo dňa 4.8.2021).

Strata generovaná za bežné obdobie sa medziročne zmiernila o 24,0 % (z úrovne 114 118 tis. eur za rok 2020 na 86 750 tis. eur za rok 2021), najmä vplyvom výsledku zo zdravotného poisťovania. Výnosy z prijatého poisťného vzrástli o 5,1 % ako dôsledok vyšších výnosov z predpísaného poisťného od zamestnávateľov (rast o 3,4 %) a od štátu (rast o 10,2 %). Napriek negatívnemu vplyvu COVID-19 na výnosy, bol rast zaznamenaný na všetkých hlavných položkách výnosov z predpísaného poisťného. Zvýšenie výnosov z predpísaného poisťného od ekonomicky aktívnych poisťencov o 4,9 %, výnosov za poisťencov štátu vyššie o 6,2 % a výnosov z prerozdelenia poisťného o 22,6 %. Náklady vyvolané pandemiou dosiahli za rok 2021 úroveň 193 900 tis. eur (zvýšenie o 132,0 %). Náklady na zdravotnú starostlivosť zaznamenali medziročne rast o 5,2 % vplyvom rastu nákladov na výkony zariadení ústavnej starostlivosti a sociálnych služieb o 3,7 %, na zariadenia ambulantnej starostlivosti 14,2 % (vplyv zmeny ceny kapitalizácie, nákladov spojených s testovaním a očkovaním proti COVID-19 a zvýšenia počtu preventívnych prehliadok v súvislosti s uvoľnením opatrení) a polikliniky a ostatné zdravotnícke zariadenia o 13,9 % (vplyv valorizácie miezd zdravotníckych zamestnancov). Pozitívny dopad na zmiernenie straty bol zaznamenaný na položkách ostatných prevádzkových nákladov (najmä vplyvom nižších nákladov na odpis pohľadávok), položkách ostatných nákladov (vplyv nižších nákladov na tvorbu rezerv na trovy exekúcie, právneho zastúpenia a ostatné súdne poplatky) a na rozpustenia zostatku technickej rezervy na ročné zúčtovanie zdravotného poisťovania vytvorenou v minulom roku.

Poisťný kmeň VŠZP sa v roku 2021 zmenšil – priemerne evidovaný počet poisťencov v roku 2021 bol 2 893 198, čo v porovnaní s minulým rokom bolo menej o 77 506 osôb, pričom z uvedeného poisťného kmeňa tvorili 56,1 % poisťenci štátu; 43,9 % ekonomicky aktívni poisťenci.

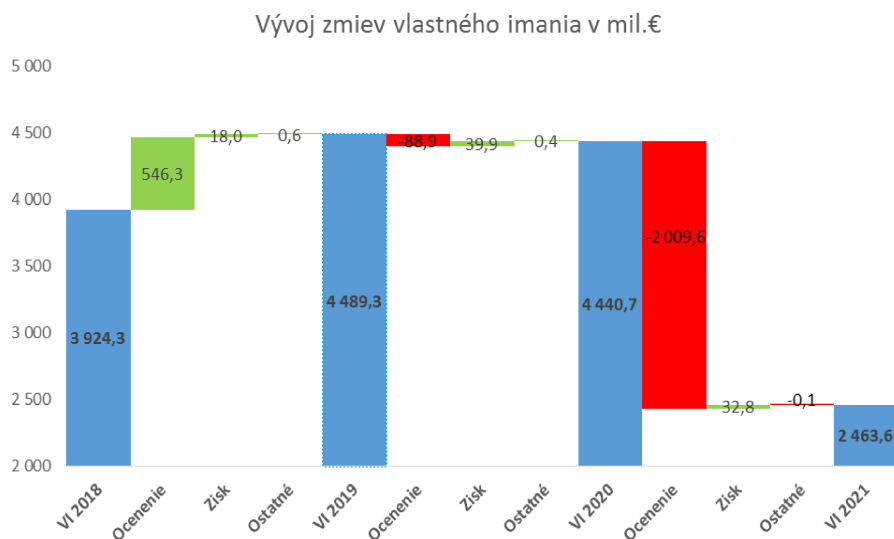
Objem príjmov VŠZP, ktorý v roku 2021 dosiahol výšku 3 601 200 tis. eur, sa medziročne znížil o 0,8 %. V roku 2021 bola medziročná zmena príjmov najvýraznejšia na položke príjmových finančných operácií, ktoré klesli o 99,5 % (z dôvodu absencie vkladu akcionára vo výške 198 000 tis. eur, ktorý bol zrealizovaný v roku 2020) oproti tomu príjmy poisťného od ekonomicky aktívnych poisťencov, od poisťencov štátu a príjmy z prerozdelenia poisťného od iných zdravotných poisťovní vzrástli o 4,6 %.

Slovenské elektrárne, a. s. (ďalej „SE“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala počas sledovaného obdobia rôznorodo. Kým v roku 2019 bola významným prvkom s pozitívnym vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania položka precenenie, od roku 2020 sa jej vplyv zmenil na negatívny. V roku 2019 bolo zdrojom pozitívneho vplyvu precenenia,

precenenie dlhodobého hmotného majetku. Od roku 2020 zmenu na negatívny vplyv malo za dôsledok precenenie zabezpečenia peňažných tokov³⁰ a aktualizácia stavu rezerv na vyradovanie jadrových a tepelných elektrární. Zmiernenie negatívneho vplyvu precenenia počas sledovaného obdobia zaistoval výsledok hospodárenia za bežné obdobie, ktorý bol generovaný vo forme zisku. Vplyv ostatných položiek vzhľadom na veľkosť ich vplyvu možno považovať počas sledovaného obdobia za nevýznamný.

Graf 16 - Zmena vlastného imania SE

Vlastné imanie SE sa v roku 2021 znížilo oproti predchádzajúcemu roku o 1 976 917 tis. eur najmä vplyvom čistej zmeny zabezpečenia peňažných tokov vo výške 1 989 727 tis. eur a aktualizácie stavu rezervy na likvidáciu tepelných a jadrových elektrární vo výške 22 738 tis. eur, ktorých negatívny vplyv čiastočne zmiernil pozitívny vplyv precenenia zamestnaneckých požitkov a dlhodobého majetku vo výške 2 911 tis. eur. Pozitívny vplyv zaznamenal aj výsledok hospodárenia za bežné obdobie generovaný vo forme zisku vo výške 32 827 tis. eur.

Čistú zmenu zabezpečenia peňažných tokov, ktoré v rámci zmeny stavu vlastného imania zaznamenali medziročný pokles o 1 944 828 tis. eur malo za dôsledok precenenie forwardov na elektrinu³¹ (pokles z 55 758 tis. eur v roku 2020 na 2 615 363 tis. eur v roku 2021).

Medziročný pokles zisku (o 17,7 %) bol spôsobený najmä vplyvom nižších úrokových výnosov z Národného jadrového fondu (o 45,7 %) a vyšších nákladov spojených s precenením rezerv na vyradovanie a likvidáciu jadrových elektrární a ukladanie vyhoritého paliva (o 6,2 %).

Negatívny vplyv položiek finančného výsledku eliminoval prevádzkových zisk, ktorý medziročne stúpol o 4,6 %. Zdrojom pozitívneho vývoja prevádzkového zisku boli vyššie výnosy z predaja energií (o 0,6 %) vplyvom vyšších výnosov z predaja elektrickej energie na domácom trhu a tržieb z tarify za prevádzkovanie systému a odchýlky. Prevádzkové náklady napriek svojmu medziročnému rastu (o 0,1 %) svojím vplyvom neprekročili pozitívny vplyv tržieb. Rast nákladov bol spôsobený najmä tvorbou rezervy na emisné kvóty, ktorá sa zvýšila 3 násobne oproti minulému roku. Tento negatívny jav čiastočne eliminovali úspory na nákladových položkách jadrové rezervy (nižšia tvorba o vplyv aktualizácie sadzby na diskontovanie rezerv) a náklady na nákup elektrickej energie určenej na predaj (pokles o 3,0 % - SE v roku 2021 vyrobila najvyšší objem elektrickej energie od roku 2017 z dôvodu realizácie projektu zvýšenia účinnosti 1. bloku Jadrovej elektrárne Mochovce).

Napriek pandémie COVID-19 sa realizácia dostavby 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce nezastavila. Ku koncu roka 2021 bol dosiahnutý fyzický postup prác na 99,96 % na 3. bloku a na 4. bloku na 88,83 %, pričom celkovo bolo počas roka preinvestovaných 211 mil. eur. Počas roka 2021 COjadrového

³⁰ Nástroj na zabezpečenie peňažných tokov je v tomto prípade zvolená zmena reálnej hodnoty derivátového nástroja.

³¹ SE zabezpečuje peňažné toky z budúceho predaja produkcie elektriny voči riziku pohybu cien elektriny prostredníctvom predaja produkcie cez forwardové kontrakty.

dozoru SR vydal prvostupňové povolenie pre uvádzanie do prevádzky pre 3. blok. Začiatkom roka 2022 vydal Úrad jadrového dozoru SR, návrh druhostupňového rozhodnutia. Po rozhodnutí druhostupňového orgánu môže SE pristúpiť k spusteniu 3. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach.

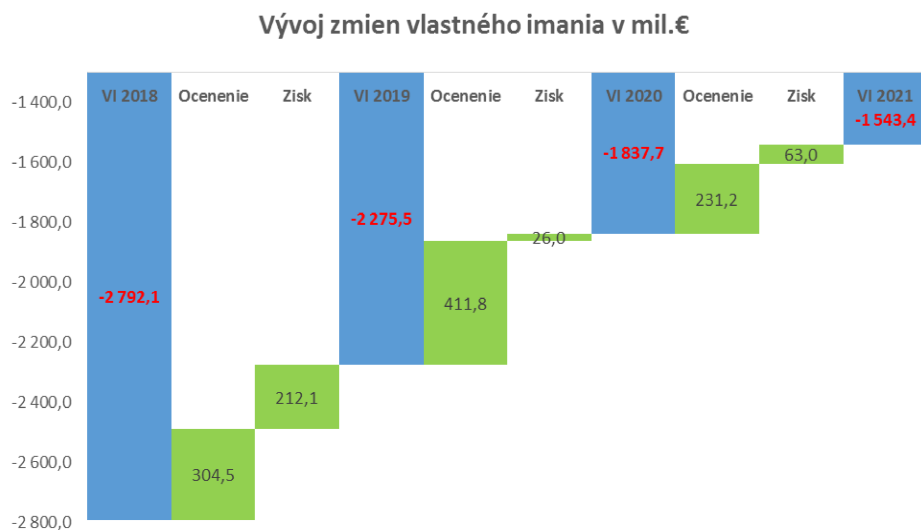
Dňa 16. februára 2022 uzavreli Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo financií SR a majoritný akcionár SE Slovak Power Holding B.V. Memorandum o porozumení o implementácii mimoriadnych opatrení na elimináciu dopadu rastu cien elektrickej energie na vybrané skupiny odberateľov. Na základe Memoranda sa predpokladá, že SE dodá elektrinu vybraným skupinám odberateľom v úhrnom množstve 6,15 TWh v rokoch 2023 – 24 za fixnú cenu 61,2077 za MWh v produkte baseload³².

3.2.3 Vlastné imanie Národnej banky Slovenska

Národná banka Slovenska (ďalej „NBS“) v roku 2021 čelila novým fenoménom. Po dvojročnom útlme ekonomiky spôsobenom pandémiou COVID-19, sa ekonomika začala postupne zotavovať. Oživovanie svetovej ako aj domácej ekonomiky spojené s rastom dopytu spustilo rast inflácie v celosvetovom meradle. Rast inflácie ešte viac umocnilo vypuknutie vojenského konfliktu na Ukrajine, ktorý so sebou prináša nové riziká a neistoty, či už v oblasti energetickej bezpečnosti, alebo závislosti aj našej krajiny na komoditách importovaných z Ukrajiny a Ruska.

V podmienkach Slovenska uvedené skutočnosti spôsobili, že výkonnosť ekonomiky zostala pod úrovňou dosahovanou pred pandémiou, zrýchľovanie rastu cien vstupov a energií, následne aj produktov a služieb, ako aj rast miezd vplyvom nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily. Dôsledkom uvedených trendov bol vývoj inflácie na Slovensku, ktorá v decembri 2021 dosiahla úroveň 5,1 % a v máji 2022 už úroveň 11,8 %.

Graf 17 - Zmena vlastného imania NBS

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala stabilne, výsledok bežného obdobia ako pozitívna zmena stavu, ako aj vplyv precenenia s pozitívnym dopadom na zmenu stavu vlastného imania. Hlavným zdrojom tvorby výsledku bežného obdobia generovaného počas sledovaného obdobia vo forme zisku, je stabilne zisk z finančných operácií. Vývoj zisku z finančných operácií závisí podobne ako veľkosť vplyvu precenenia, od vývoja podmienok v domácej ako aj globálnej ekonomike. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry možno považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné.

Vlastné imanie NBS sa v roku 2021 zvýšilo o 294 232 tis. eur vplyvom zisku bežného obdobia vo výške 63 004 tis. eur, ktorého pozitívny vplyv ešte viac umocnilo zvýšenie stavu účtov precenenia o 231 228 tis. eur.

Zisk bežného obdobia sa zvýšil takmer 2,5 násobne najmä vplyvom nižšej tvorby rezervy na finančné riziká o 40 000 tis. eur. Vývoj stavu rezervy na finančné riziká bol dôsledkom vývoja rizika z menovopolitických

³² Baseload produkt – spôsob pre zaistenie rizika daného pohybmi cien na trhu.

operácií ako reakcia na nestabilitu a rast rizika na finančných trhov spôsobený pandémiou COVID-19. Zisk z finančných operácií ako hlavných zdroj generovania zisku z činnosti NBS nezaznamenal medziročne významnú odchýlku, no bol výsledkom viacerých protichodných vývojových trendov. Medziročne negatívny vplyv zaistil nižší výnos NBS z podielu na predbežnom prerozdelení zisku za bežné obdobie ECB vrátane vplyvu podielu na zisku z minulého obdobia (pokles o 75,8 %) a negatívny vplyv výsledku z menovopolitických operácií (vplyv vyšších nákladov na realizáciu operácií z dôvodu rastu objemu refinančných operácií, ako aj rast nákupu pandemických aktív so záporným výnosom). Negatívny vplyv uvedených položiek zmiernil medziročný pokles strát z precenenia finančných aktív a pozícií v cudzej mene a derivátoch (o 63,6 %) a pozitívny medziročný vplyv čistého úrokového výnosu z bežných bankových účtov a terminovaných vkladov.

Pokles nákladov bol zaznamenaný aj na položke nákladov na emisiu bankoviek a mincí o 26,4 % (vplyv nižšieho rastu množstva vyrobených eurobankoviek o 8,9 mil. ks a vyrazených obehových mincí o 2,2 mil. ks).

K tvorbe konečnej úrovne zisku prispelo aj medziročné zvýšenie nákladov na prevádzku (o 12,9 %) z dôvodu rastu osobných nákladov nielen vplyvom zvýšenie počtu zamestnancov, ale súčasne aj vplyvom rastu nákladov na tvorbu dlhodobej rezervy na odchodné zamestnancov.

Počas roku 2021 NBS znovu rozhodla o odpustení ročných príspevkov na prvý polrok 2021 dohliadaným subjektom finančného trhu ako príspevkov na zmiernenie dopadov COVID-19 na finančný sektor. Plnohodnotný výber poplatkov bol obnovený až počas druhého polroka 2021.

3.2.4 Implicitné záväzky

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti definuje implicitné záväzky ako rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy. Implicitné záväzky vznikajú ako finančné nároky spôsobené budúcim uplatňovaním práv a povinností vyplývajúcim z legislatívy, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy. Z dôvodu ich problematického oceňovania a absencie vykazovania v súvahe subjektov verejnej správy dochádza k ich odhadu pomocou analytického postupu určenia súčasnej hodnoty budúcich záväzkov. Od roku 2020 sa medzi implicitné záväzky zaradila aj projekcia zvýšených platieb do rozpočtu EÚ súvisiacich so splácaním výdavkov z Plánu obnovy v rámci nástroja „Next Generation EU“. Je možné, že vysporiadanie so záväzkami z Plánu obnovy by sa v budúcnosti mohlo udiť aj formou zavedenia celoeurópskych daní.

Objem celkových implicitných záväzkov ku koncu roka 2021³³ medziročne vzrástol na konečnom horizonte do roku 2065 na úroveň 433,5 HDP³⁴. K medziročnému zhoršeniu implicitných záväzkov v roku 2021 prispeli takmer výlučne zmeny ovplyvňujúce záväzky zo starnutia populácie, ktoré oproti 2020 vzrástli o 39 p. b. HDP. PPP projekty, Národný jadrový fond a záväzky z Plánu obnovy kumulatívne zvýšili záväzky len o 0,1 p. b. HDP na celom horizonte do roku 2065.

³³ Implicitné záväzky za rok 2021 neuvažujú s legislatívnymi opatreniami prijatými v NR SR po 31.12.2021.

³⁴ Uvedené výsledky je zároveň potrebné interpretovať starostlivo. Pri výpočte implicitných záväzkov je potrebné brať do úvahy fakt, že hodnota implicitných záväzkov plynúcich zo starnutia je vyjadrená v súčasnej hodnote a v pomere k aktuálnemu výkonu ekonomiky (% HDP). Pozitívny efekt menovateľa z očakávaného rastu HDP v budúcnosti nie je v hodnote implicitných záväzkov zohľadnený. Zároveň, neistota celkových implicitných záväzkov pramení aj z relatívne vysokej váhy posledného bodu projekcie, ktorý je základom pre odhad záväzkov v nekonečnom horizonte.

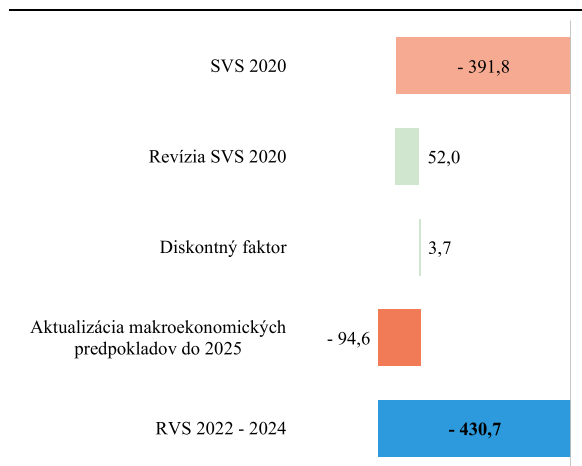
Tabuľka 17 - Odhad implicitných záväzkov za rok 2021

	Hodnota k 31.12.2021		Hodnota k 31.12.2020		Δ 2021-2020	
	% HDP	tis. eur	% HDP	tis. eur	p.b.	tis. eur
Starnutie obyvateľstva	-430,7%	-424 340 820	-391,8%	-360 753 476	-38,9%	-63 587 343
- dôchodkový systém	-235,3%	-221 816 699	-222,3%	-204 720 822	-2,8%	-17 095 878
- zdravotníctvo	-109,7%	-108 031 733	-87,8%	-80 885 560	-21,8%	-27 146 173
- dlhodobá starostlivosť	-71,1%	-70 080 032	-61,9%	-57 002 345	-9,2%	-13 077 687
- poistenie v nezamestnanosti	-1,1%	-1 121 052	-1,6%	-1 488 417	0,5%	367 365
- školstvo	-23,6%	-23 291 303	-18,1%	-16 656 332	-5,6%	-6 634 971
PPP projekty	-3,9%	-3 825 850	-4,4%	-4 049 520	0,5%	223 670
Vplyv Národného jadrového fondu	4,9%	4 838 728	5,6%	5 199 045	-0,7%	-360 316
Vplyv NGEU	-3,9%	-3 803 104	-4,2%	-3 836 738	0,3%	33 635
Implicitné záväzky spolu	-433,5%	-427 131 045	-394,7%	-363 440 690	-38,8%	-63 690 355

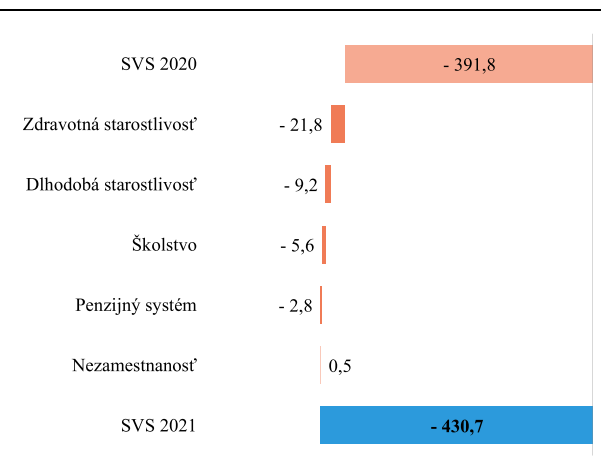
Zdroj: MF SR

Na stav implicitných záväzkov v roku 2021 vplývalo viacero nelegislatívnych faktorov, keďže všetky prijaté zmeny s vplyvom na záväzky zo starnutia populácie už boli súčasťou kvantifikácie ku koncu roka 2020.³⁵ Posledná legislatíva s vplyvom na výdavky súvisiace so starnutím populácie bola prijímaná ešte na jeseň a koncom roka 2020 s účinnosťou od roku 2021, resp. neskôr³⁶. Výška vyčíslených záväzkov za rok 2020³⁷ už preto zachytávala prijaté zmeny legislatívy. V priebehu roka 2021 neboli prijaté dodatočné opatrenia s vplyvom na záväzky, medziročné porovnanie je preto ovplyvnené výlučne aktualizáciami a metodickými položkami³⁸. Pozitívny vplyv revidovanej úrovne záväzkov za rok 2020 bol viac ako kompenzovaný aktualizáciou strednodobej makroprognózy, ktorá vo výsledku medziročne zhoršila stav záväzkov o necelých 40 p. b. HDP. Pozitívny vplyv reformy I. piliera penzijného systému, ktorú NR SR schválila v roku 2022, bude vyčíslený vo výročnej správe za rok 2022.

Graf 18 - Príspevky k zmene implicitných záväzkov vyplývajúcich zo starnutia populácie v roku 2021 oproti SVS 2020 (konečný horizont; % HDP)

Graf 19 - Vplyv aktualizácie na stav implicitných záväzkov z dôchodkového systému (konečný horizont; % HDP)

Pozn.: Revízia SVS 2020 – aktualizácia v súlade s notifikovanými údajmi. Diskontný faktor – posun horizontu o jeden rok.

Zdroj: MF SR

³⁵ V porovnaní s predchádzajúcim vyhodnotením implicitných záväzkov pre SVS na rok 2020 došlo k posunu sledovaného horizontu na roky 2021 až 2065.

³⁶ Posledné zmeny zahŕňali zníženie dôchodkového veku pre matky a zníženie 13. dôchodkov prijaté v roku 2020.

³⁷ [Súhrnná výročná správa SR za rok 2020.](#)

³⁸ Výška implicitných záväzkov aktuálne zahŕňa všetky položky citlivé na starnutie obyvateľstva pri využití rovnakého prístupu. Na zabránenie duplicitného započítania v čistom bohatstve boli zároveň výsluhové dôchodky silových zložiek vylúčené z vlastného imania súhrnného celku verejnej správy, a to vo výške účtovnej rezervy tvorenej na zamestnanecké požitky vykázané v súvahe Ministerstva financií SR.

Závazky vyplývajúce z PPP projektov predstavovali ku koncu roka 2021 hodnotu 3,9 % HDP, medziročne klesli o 0,5 p. b. HDP. Závazky sú kvantifikované na základe odhadu platieb štátu za dostupnosť počas ich celej doby trvania koncesie.³⁹ Medziročné zníženie odhadovaných budúcich záväzkov o 0,5 p. b. HDP vyjadrených v súčasných cenách vyplýva predovšetkým z aktualizácie makroekonomických predpokladov pri projekte rýchlostnej cesty R1, ako vstupov pre kvantifikáciu.

Tabuľka 18 - Vplyv PPP projektov

v % HDP

	2021	2030	2040	2050	Spolu
Platba za dostupnosť R1*	0,13	0,08	0,06	-	2,4
Platba za dostupnosť D4 a R7	0,02	0,05	0,04	0,02	1,3
Platba za dostupnosť - väznica Rimavská Sobota	0,00	0,02	0,02	-	0,3
Spolu					3,9

* bez započítania DPH za služby; Pozn.: diskontované k roku 2021.

Zdroj: MF SR

Výšku celkových implicitných záväzkov mierne kompenzovala schéma vyradovania jadrových zaradení, s pozitívnym vplyvom na celkové implicitné záväzky vo výške 4,4 % HDP.⁴⁰ Oproti predošlej správe došlo k zníženiu pozitívneho príspevku o 0,7 p. b. z dôvodov aktualizácie schémy očakávaných príjmov a nákladov Národného jadrového fondu na strednodobom horizonte, aktualizácie makropredpokladov a pod vplyvom zmeny diskontovaného obdobia.⁴¹

Tabuľka 19 - Vplyv Národného jadrového fondu

v % HDP

	2021	2050	2100	2140	Spolu
Vplyv NJF na saldo	-0,10	-0,13	0,03	0,00	-4,9

Pozn.: diskontované k roku 2021

Zdroj: MF SR

Implicitným záväzkom sú aj platby, ktoré SR odvedie do rozpočtu EÚ formou vyššieho odvodu za zdroje získane z nástroja Next Generation EU. Balíkom sa v nasledujúcich rokoch podporia najmä investície do zelenej a digitálnej transformácie. Finančné prostriedky na zabezpečenie týchto grantov získala priamo EÚ. Dohoda predpokladá, že ich splácanie sa začne najskôr v roku 2028 a bude trvať maximálne do roku 2058. Splácanie istiny a úrokových platieb sa následne prejaví v budúcich príspevkoch členských štátov do rozpočtu EÚ. V prípade, že by sa zdroje pre NGEU financovali zo zavedenia nových celoeurópskych daní⁴², vplyv NGEU na implicitné záväzky by sa neutralizoval. Slovensko v aktuálnych predpokladoch rozpočtu očakáva vyššie odvody, ktoré v súčasnom vyjadrení zvyšujú implicitné záväzky o 3,9 % HDP. Oproti minulému roku sa vplyv na záväzky znížil o 0,3 p. b. HDP pod výlučným vplyvom aktualizácie makroekonomických vstupov.

Tabuľka 20 - Vplyv Plánu obnovy

v % HDP

	2021	2030	2040	2050	2058	Spolu
Vplyv na saldo	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	2,6
- diskontovaná hodnota k roku 2021	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	3,9

Zdroj: MF SR

Implicitné záväzky v roku 2021 vzrástli na historicky najvyššiu hodnotu od počiatku ich monitorovania v roku 2012. Najväčšími prispievateľmi k úrovni implicitných záväzkov patria dlhodobé projekcie súvisiace s dôchodkovým systémom a zdravotníctvom.

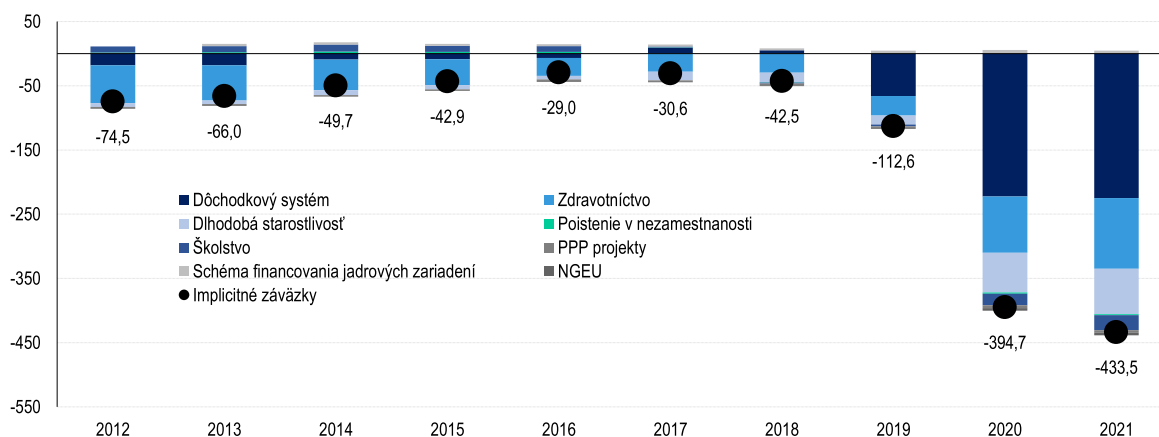
³⁹ Pri projektoch rýchlostnej cesty R1 a novom projekte výstavby väzenského zariadenia do roku 2041 a pri projekte D4/R7 do roku 2050.

⁴⁰ Schéma bola aktualizovaná o nové údaje o očakávaných príjmoch a nákladoch Národného jadrového fondu.

⁴¹ Na základe údajov MH SR a NJF. Implicitný záväzok súvisiaci s Národným jadrovým fondom vyplýva z financovania vyradovania jadrových zariadení. Veľkosť budúcich nákladov výraznejšie porastie kvôli zvyšujúcim sa nákladom na skladovanie a likvidáciu jadrového odpadu. Avšak v celom horizonte, najmä vďaka kumulujúcemu sa prebytku fondu v prvých dekádach, je vplyv Národného jadrového fondu kladný.

⁴² Diskusia sa vedie o nových karbónových daniach na CO₂, cezhraničných daniach na špecifický import, či digitálnej dani.

Graf 20 - Vývoj a štruktúra implicitných záväzkov na konečnom horizonte v % HDP

Pozn.: Nárast implicitných záväzkov predovšetkým zo starnutia populácie v roku 2020 oproti 2019 je spôsobený zmenou diskontovania pod vplyvom zníženia nominálnych úrokových mier v projekcii AWG 2021. Len tento efekt vyvolal medziročné zvýšenie záväzkov na konečnom horizonte celkovo o 214,4 p. b. HDP.

Zdroj: MF SR

3.2.5. Podmienené záväzky

Podmienené záväzky predstavujú položku iných pasív, ktoré za určitých okolností môžu negatívne ovplyvniť finančnú situáciu štátu či územnej samosprávy (v závislosti od toho, aký subjekt podmienené záväzky vykazuje). Tieto záväzky nie sú vykazované na súvahových položkách pasív, pretože nie sú splnené podmienky pre ich zaúčtovanie (výška takéhoto „neistého“ záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené alebo úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý). Z tohto dôvodu nie je možné jednoznačne odhadnúť vplyv na verejné financie z pohľadu času a už vôbec nie je možné stotožňovať hodnotu vyčíslených podmienených záväzkov v danom roku s aktuálnou potrebou peňažných prostriedkov na plnenie takýchto „možných“ povinností.

Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sú podmienené záväzky súčasťou Návrhu rozpočtu verejnej správy (v prílohe č. 4). Informácia v návrhu rozpočtu je smerodajná najmä pre účely hodnotenia dlhodobej udržateľnosti a výpočtu základného scenára zo strany Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, ako aj transparentné zverejňovanie mimobilančných položiek s potenciálnym vplyvom na verejné financie.

Požiadavku na zverejňovanie podmienených záväzkov obsahuje aj európska legislatíva, a to konkrétne smernica Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Podľa článku 14 ods. 3 tejto smernice členské štáty za všetky subsektory verejnej správy „uverejnia príslušné informácie o podmienených záväzkoch s možným veľkým vplyvom na rozpočet verejnej správy vrátane štátnych záruk, problémových úverov a záväzkov vyplývajúcich z činnosti verejnoprávnych korporácií vrátane ich rozsahu“. Podľa tejto smernice sa pravidelne zverejňujú záväzky zo záruk, mimobilančných projektov PPP a nesplácané úvery.

Z uvedeného vyplýva, že aj pri podmienených záväzkoch existuje viacero metodických prístupov a na konkrétne podmienené záväzky je možné nazerať odlišne. V ekonomickej teórii, ale aj v legislatívnej praxi účtovného výkazníctva sa ako ostatné pasíva (širší pojem od podmienených záväzkov) spomínajú najčastejšie pasíva z prebiehajúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z poskytnutých záruk, zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo sú to iné finančné povinnosti ako napríklad z devízových termínovaných obchodov, z opčných obchodov, zákonná alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty, napríklad z dodávateľských zmlúv a odberateľských zmlúv, povinnosti z nájomných zmlúv, koncesionárskych a iných zmlúv.

Subjekty verejnej správy majú z podstaty svojej činnosti často špecifické položky nielen na riadnych záväzkoch, ale aj v iných pasívach. Z pohľadu prezentácie údajov v účtovnej závierke často zverejňujú aj informácie, ktoré nemusia predstavovať podmienené záväzky, ale pre účely splnenia si povinnosti poskytnúť užívateľovi účtovnej závierky významné informácie, uvedú ich medzi mimobilančné položky. V súhrnnej výročnej správe pre účely odhadu čistého bohatstva a jeho jednotlivých zložiek sú preto

podmienené záväzky chápané podľa účtovnej definície (uvedenej v prvom odseku) a sú predmetom analytického skúmania ich vplyvu na zmenu čistého bohatstva⁴³.

Hodnota podmienených záväzkov k 31.12.2021 na nekonsolidovanej báze dosiahla úhrnom 20 209 065 tis. eur a ich členenie podľa jednotlivých skupín subjektov je nasledovné:

Tabuľka 21 - Podmienené záväzky nekonsolidované

Subjekty (v tis. eur)	2019	2020	2021	Δ 2021-2020
Ústredná správa a podniky štátnej správy	18 488 756	19 661 268	20 094 669	433 401
Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	53 257	67 691	113 245	45 554
Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	529	529	1 151	622
Spolu	18 542 542	19 729 488	20 209 065	479 577

Zdroj: Individuálne a konsolidované účtovné závierky subjektov k 31.12.2021 zverejnené v registri www.registeruz.sk a databáza MF SR

Keďže niektoré podmienené záväzky predstavujú vzťah medzi subjektmi verejnej správy, je vhodné prezentovať aj podmienené záväzky ako konsolidované. Hodnotu konsolidácie predstavujú napríklad potenciálne úhrady z konaní jedného subjektu verejnej správy voči inému subjektu verejnej správy (2 652 tis. eur) a majetok štátu, ktorý by na základe rozhodnutia súdu zmenil formálne len správcu v rámci verejnej správy (13 894 tis. eur). Takto očistené podmienené záväzky verejnej správy predstavujú 20 187 890 tis. eur.

Podľa údajov dostupných z účtovných závierok hodnotených subjektov dosiahli podmienené záväzky na nekonsolidovanej báze medziročne nárast 479 577 tis. eur (resp. 477 804 tis. eur po konsolidácii), pričom tento bol spôsobený najmä zvýšením záruk za finančné nástroje pomoci podnikateľským subjektom v reakcii na pandémiu koronavírusu podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (269 638 tis. eur), zvýšením podsúvahovej evidencie zabezpečovacích derivátov Slovenského plynárenského priemyslu (456 114 tis. eur), ale aj zvýšením hodnoty záruk v Paneurópskom záručnom fonde (75 484 tis. eur) a zvýšením call kapitálu v Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj (46 481 tis. eur).

Medzi podmienené záväzky ktoré sa medziročne znížili, patrí najmä hodnota súdnych sporov Kancelárie Národnej rady SR (210 510 tis. eur), ukončenie projektu odstraňovania kalov a sorbentov Jadrovou a vyradovacou spoločnosťou, a. s. (71 912 tis. eur), zníženie hodnoty úverových príslužob a poskytnutých záruk Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou, a. s. (30 120 tis. eur), pokles hodnoty súdnych sporov u niektorých subjektov napr. Ministerstva hospodárstva SR (35 220 tis. eur) a Vodohospodárskej výstavby, š. p. (32 047 tis. eur)

Medzi najvýznamnejšie podmienené záväzky patrí účasť SR na Európskom nástroji finančnej stability (EFSF) a Európskom mechanizme pre stabilitu (ESM). Ďalej sú to hroziace alebo už prebiehajúce súdne spory voči štátnym orgánom alebo podnikom štátnej správy, medzinárodné arbitráže, zabezpečovacie operácie Slovenského plynárenského priemyslu, poskytnuté záruky, záložné právo na majetok Slovenských elektrární.

⁴³ Na základe internej analýzy metodík a prístupov k podmieneným záväzkom a analýzy konkrétnych prípadov v účtovných závierkach subjektov, ktorú vykonalo Ministerstvo financií SR v roku 2021, sa ako podmienené záväzky nevykazujú napríklad deklarované kapitálové výdavky na obstaranie infraštruktúry, zmeny z aplikácie účtovných štandardov, podsúvahové položky majetku v úschove, majetok v nájme. Ide o položky, ktoré svojou povahou nezvyšujú čisté bohatstvo v danom čase. Napríklad spomenuté investičné výdavky resp. rozpočet kapitálových výdavkov, zazmluvnené kontrakty s dodávateľom sa najprv zhmotnia vo výdavkoch (odliv finančných prostriedkov) a následne v prírastku majetku. Ide teda o zmenu štruktúry majetku, kedy sa finančné prostriedky menia na hmotný či nehmotný majetok. Obdobne majetok v nájme či v úschove nie je vlastníctvom danej organizácie, preto nezvyšuje čisté bohatstvo do momentu zmeny vlastníctva.

Vybrané podmienené záväzky podľa subjektov na nekonsolidovanej báze sú uvedené v nasledovnom prehľade:

Tabuľka 22 - Prehľad najväčších podmienených záväzkov na nekonsolidovanej báze

(v tis. eur)	2019	2020	2021	Δ2021-2020
Kapitál na požiadanie a záruky v medzinárodných finančných inštitúciách	8 707 364	9 775 515	9 810 129	34 614
Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM)	5 108 800	6 148 450	6 148 450	0
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 426 842	2 372 001	2 288 850	-83 151
Európska investičná banka	573 996	684 231	684 231	0
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	424 485	400 805	447 286	46 481
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	101 359	0
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	3 051	2 793	3 026	233
Medzinárodná investičná banka	41 319	38 364	33 931	-4 433
Paneurópsky garančný fond	0	0	75 484	75 484
Medzinárodné investičné arbitráže	139 292	28 692	28 692	0
Eurogas Inc. a Belmont Resources Inc.	0	0	0	0
Zdravotná poisťovňa Union, a. s.	28 692	28 692	28 692	0
Spoldzielnica Pracy Muszynianka	110 600	0	0	0
Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory	4 247 528	4 153 954	3 881 743	-272 211
Ministerstvo financií SR	1 500 261	1 433 565	1 435 530	1 965
Ministerstvo vnútra SR	1 148 977	1 140 340	1 140 308	-32
Kancelária národnej rady SR	615 625	615 625	405 115	-210 510
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	451 089	452 469	451 102	-1 367
MH Manažment, a. s.	227 446	191 563	202 232	10 669
Slovenský pozemkový fond	101 900	79 942	66 124	-13 818
Ministerstvo hospodárstva SR	88 800	119 155	83 935	-35 220
Vodohospodárska výstavba, š.p.	59 856	59 856	27 809	-32 047
Železnice SR	0	52 757	53 166	409
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	1 823	8 682	16 422	7 740
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.	51 751	0	0	0
Iné podmienené záväzky	5 033 456	5 514 471	6 203 968	689 497
Slovenské elektrárne, a. s.	3 087 698	3 177 596	3 246 429	68 833
MH Manažment, a. s.	976 822	976 822	976 822	0
Slovenský plynárenský priemysel, a. s.	452 442	347 233	803 347	456 114
Záruky MF SR	9 765	221 195	419 147	197 952
Záruky NDF II, a. s.	0	310 683	381 410	70 727
Exportno-importná banka Slovenska	165 981	190 237	167 323	-22 914
Východoslovenská energetika, a. s.	112 200	112 200	134 609	22 409
Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.	121 941	89 215	59 095	-30 120
Lesy SR, š.p.	15 818	15 486	13 894	-1 592
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.	71 912	71 912	0	-71 912
MH Invest, s.r.o	18 877	1 892	0	-1 892
Spolu	18 127 640	19 472 632	19 924 532	451 900

Zdroj: Účtovné závierky subjektov k 31.12.2019 a k 31.12.2020 zverejnené v registri www.registeruz.sk a databáza MF SR

Medziročný rast v tab. 2 predstavuje časť medziročných zmien sumárne vypočítanej v tab. 1.

Pozn.: Za rok 2020 bol doplnený do prehľadu aj National Development Fund II, a. s. , ktorý sa podieľal na celkovej hodnote podmienených záväzkov aj za rok 2020.

Účasť Slovenskej republiky na európskych záchranných mechanizmoch a členstve v medzinárodných finančných inštitúciách

Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „ESM“) tvorí súčasť druhej vlny balíka opatrení určených na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny ocitávajúcich sa vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny samotnej. Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM) je nasledovníkom EFSF, ktorý bol vytvorený na dobu určitú, t. j. do júna 2013. ESM bol založený ako medzivládna organizácia založená na základe medzivládnej zmluvy. Na rozdiel od EFSF, ktorý funguje na báze záruk za dlhopisy emitované EFSF, sa do ESM prispieva priamo, a to formou upisovania akcií na základnom imaní spoločnosti. Slovenská republika splatila svoj podiel na vlastnom imaní vo výške 793 350 tis. eur v šiestich splátkach. Slovenskej republike vypršala výnimka na kľúči na určenie príspevkov do ESM k 1.1.2021, ktorá bola udelená na obdobie dvanástich rokov od vstupu do eurozóny pre všetky krajiny, ktoré v čase vzniku ESM mali hodnotu HDP na obyvateľa nižšiu, ako je 75 % priemeru Európskej únie. Slovenská republika preto uhradila 134 150 tis. eur v decembri 2020, čo upravilo kľúč na určenie príspevkov do ESM pre Slovenskú republiku na hodnotu 0,985 %. Navýšenie splatného kapitálu bolo schválené Národnou radou SR dňa 5.11. 2020. Slovenská republika sa zároveň zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválených 80 mld. eur absorbovaním strát ESM, Správna rada ESM vyzve akcionárov ESM na jeho splatenie (proces sa týka iba poklesu splateného imania, ktorý by mal v prípade jeho nedoplnenia za následok stratu „AAA“ ratingu ESM) alebo ak je potrebné zabrániť omeškaniu ESM v platení povinností voči svojim veriteľom, má generálny riaditeľ ESM právo vyzvať na úhradu upísaného základného imania prostredníctvom výzvy. Súčet výziev Správnej rady ESM a/alebo generálneho riaditeľa ESM nemôže v prípade Slovenskej republiky presiahnuť sumu 6 148 450 tis. eur.

Slovenská republika sa zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané **Európskym nástrojom finančnej stability** (EFSF) v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú podporu. V zmysle platnej a účinnej legislatívy (§ 5 zákona č. 381/2010 Z. z. o špecifických štátnych zárukách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) sa Slovenská republika musí podieľať na celkovej výške záruk podielom 7,72 mld. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad aj poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. K 31.12.2021 bol stav záruk vystavených Slovenskou republikou vo výške 2 288 850 tis. eur.

Kapitálová účasť v Medzinárodnej investičnej banke (MIB) sa oproti minulému roku znížila o 4 433 tis. eur z dôvodu úhrady podielu na splatenom kapitáli.

Kapitálová účasť v **Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj** (IBRD) sa zvýšila o 46 480 tis. eur z dôvodu zvýšenia účasti SR na základnom imaní o 13 029 tis. eur o 33 450 tis. eur z dôvodu kurzových rozdielov k 31.12.2021.

Paneurópsky garančný fond vytvorila Európska investičná banka na základe výzvy Rady Európskej únie z 23.4.2020, podporenej ministrami financií členských štátov EÚ. Celková výška fondu je 25 miliárd eur v rámci schémy v reakcii na COVID-19, ktorý by mal zmobilizovať dodatočné investície v celkovej výške približne 200 miliárd eur. Pomoc sa v rámci tejto schémy poskytuje prostredníctvom vykonávateľov, s ktorými uzatvára zmluvy EIB. Vykonávateľmi môžu byť finančné inštitúcie, ktoré spĺňajú dané kritériá. Vykonávatelia následne financujú súkromný sektor formou úverov, pričom EGF na tieto operácie poskytuje najmä záruky.

Arbitrážne konania

Arbitráž je vedená so spoločnosťou Achmea B.V. z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní v roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi odškodnenie vo výške cca 25 200 tis. eur plus úroky vo výške 2 900 tis. eur. Konanie o zrušení tohto rozsudku ako aj jurisdikčného rozhodnutia v tomto spore na Nemeckom spolkovom súde, pred ktorým SR napadla tieto rozhodnutia, je v súčasnosti prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o predbežnej otázke. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6.3.2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Nakoľko arbitrážny rozsudok, na výkon ktorého sa vedie exekučné konanie pred súdmi v Luxemburgu bol zrušený, SR žiada

o uvoľnenie zablokovaného majetku. Achmea sa v konaní pred Luxemburskými súdmi bráni tým, že podala pred nemeckým Ústavným súdom voči rozhodnutiu Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku ústavné sťažnosti, o ktorých prípustnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté. Luxemburský súd v novembri 2019 rozhodol, že konanie je pozastavené do rozhodnutia nemeckého Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach.

Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory

Žaloby, ktoré rieši **Ministerstvo financií SR** v úhrnnej hodnote 1 433 530 tis. eur sú najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje podmienené pasíva zo súdnych sporov najmä z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

Kancelária Národnej rady SR eviduje podmienené záväzky z existujúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby za náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane troch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní (spolu 405 115 tis. eur). Medziročné zníženie žalovanej sumy vychádza zo súdnych uznesení o výške žalovanej sumy a zo späťvzatí niektorých žalôb.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR eviduje najvýznamnejší spor s fyzickou osobou o náhradu škody vo výške 450 000 tis. eur, ktorá mala byť spôsobená údajnou nečinnosťou a nesprávnym úradným postupom.

MH Manažment, a. s. je v súčasnosti účastníkom rôznych súdnych sporov, ktoré voči nemu vedú tretie osoby, uplatňujúce si nároky voči MH Manažment, a. s. Na základe vyjadrení právnych zástupcov v príslušných sporoch spoločnosť MH Manažment, a. s. eviduje podmienené záväzky na súdne spory k 31.12.2021 v celkovej sume 202 232 tis. eur.

Slovenský pozemkový fond čelí viacerým súdnym žalobám a konaniam. Hodnotovo najväčší súdny spor (60 409 tis. eur), kde je žalovaný Slovenský pozemkový fond je z titulu údajne zmarenej investície z dôvodu, že fond vydal pozemky (na ktorých sa mal projekt realizovať).

Ministerstvo hospodárstva SR eviduje podmienené záväzky zo súdnych sporov vo výške 83 935 tis. eur, pričom medziročné zníženie bolo spôsobené oznámením súdu, že v konkrétnom súdnom spore môže byť orgánom konajúcim v mene štátu len Ministerstvo spravodlivosti.

Vodohospodárska výstavba, š. p. eviduje viaceré súdne spory, pričom väčšinu z uvedenej sumy tvorí spor o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia nájomnej zmluvy a spory so Slovenskými elektrárňami o úhradu platieb podľa zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Vodohospodárska výstavba, š. p. vykazuje voči Slovenským elektrárňam aj podmienené aktíva, z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť úhradou platieb Slovenským elektrárňam, a. s. podľa neplatnej zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. V súdnych sporoch sa naďalej pokračuje.

Iné podmienené záväzky

Do podmienených záväzkov bola zaradená aj hodnota založeného majetku **Slovenských elektrární, a. s.** v prospech banky. Hodnota záložného práva sa medziročne zvýšila o 199 863 tis. eur pri dlhodobom hmotnom majetku a o 2 588 tis. eur pri zásobách. Hodnota podmienených pasív reprezentuje 34 %-tný podiel štátu na základnom imaní spoločnosti.

MH Manažment, a. s. eviduje významnú hodnotu podmienených záväzkov z ručenia za splnenie záväzkov vyplývajúcich z niektorých privatizačných zmlúv uzavretých bývalým Fondom národného majetku (FNM). FNM sa zaviazal uhradiť nadobúdateľom privatizovaných spoločností určité straty na majetku, ktoré im môžu v budúcnosti vzniknúť v dôsledku určitých rizík definovaných v privatizačných zmluvách. Spoločnosť zároveň opätovne prehodnotila súdne spory a riziko plnenia z nich, pričom došlo k zníženiu vytvorených rezerv a vykázaniu podmienených pasív.

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. vykazuje podmienené pasíva v podobe finančných derivátov, používajúcich pri kontrahovaní zemného plynu na komoditných burzách. Zvýšenie hodnoty súvisí s rastúcou cenou zemného plynu a elektrickej energie, ktoré sa viažu ku komoditným derivátom.

Poskytnuté záruky Ministerstvom financií SR boli vykázané vo výške 419 147 tis. eur, a medziročne sa zvýšili o 197 952 tis. eur. Nárast spôsobili vystavené záruky podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v platnom znení, v prospech finančných inštitúcií (SZRB, Eximbanka a NDF II, a. s.), ktoré poskytnú úvery resp. záruky za úvery na podporu podnikateľom v čase pandémie COVID-19.

National Development Fund II, a. s. vykazuje portfóliové záruky za úvery komerčných bánk poskytované v rámci opatrení na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 na podnikateľský sektor.

Obdobne aj **Exportno-importná banka Slovenska** vykazuje v iných pasívach hodnotu poskytnutých záruk 127 113 tis. eur a neodvolateľné úverové prísľuby 63 124 tis. eur.

Východoslovenská energetika Holding, a. s. vykazuje podmienené pasívum v podobe bankových záruk v prospech skupiny. Podiel štátu na týchto potenciálnych záväzkoch bol prepočítaný na hodnotu podielu na základnom imaní spoločnosti (51 %).

Slovenská záručná a rozvojová banka Slovenska, a. s. vykazuje podmienené záväzky z titulu poskytnutých záruk v hodnote 35 056 tis. eur a úverových prísľubov vo výške 24 039 tis. eur.

Lesy Slovenskej republiky, š. p. dlhodobo vykazujú hodnotu majetku, ktorá je právne neusporiadaná (napr. pozemky a stavby), a ktoré môžu byť predmetom vrátenia pôvodným vlastníkom.

3.2.6. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva

Pod inými aktívami ako súčasť čistého bohatstva sa k 31.12.2021 vykazovali najmä podsúvahové ocenenie štátnych lesov a pohľadávky po lehote splatnosti v štádiu ich vymáhania. Iné aktíva dosiahli v súhrnnej výške 8 654 083 tis. eur pred vnútornou konsolidáciou.

Od roku 2017 je súčasťou podmienených aktív aj hodnota lesných porastov uvedená v poznámkach účtovnej závierky štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, š. p., ktorá je pravidelne aktualizovaná znalcom Národného lesníckeho centra. Toto iné aktívum tvorí 45,4 % z doteraz identifikovaných mimobilančných aktív verejnej správy. Druhým najväčším podmieneným aktívom – 36,5 %, sú pohľadávky postúpené z bankových inštitúcií alebo verejných inštitúcií na vymáhanie Slovenskej konsolidačnej, a. s. (3 162 420 tis. eur), ktorá ich na základe príslušnej legislatívy vymáha a uplatňuje si z nich exekučné nároky.

Tabuľka 23 - Podmienené aktíva nekonsolidované

Subjekty (v tis. eur)	2019	2020	2021	Δ 2021-2020
Ústredná správa a podniky štátnej správy	9 417 773	9 916 560	8 605 351	-1 311 209
Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	41 098	40 081	40 862	781
Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	7 295	6 936	7 870	934
Spolu	9 466 166	9 963 577	8 654 083	-1 309 494

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Z podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š. p. z dôvodu ocenenia lesných porastov, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných porastov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov nižšia o 86 212 tis. eur. Hlavným dôvodom a podkladom na zníženie hodnoty porastov je obnova programu starostlivosti o les po spracovaní veternej kalamity na niektorých odštepných závodoch.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a. s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív v hodnote 3 162 420 tis. eur. Medziročný pokles nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a. s. je výsledkom odpisu nevymožiteľných pohľadávok. Časť nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a. s. (2 512 377 tis. eur) je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, nakoľko je predmetom účtovnej konsolidácie vo verejnej správe, čo zabezpečuje vykázanie pohľadávok len jednou hodnotou, a to priamo v súvahe spolu s prislúchajúcimi opravnými položkami.

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov boli významné súdne konania, ktorých účastníkom je Vodohospodárska výstavba, š. p. voči Slovenským elektrárňam, a. s. o bezdôvodné obohatenie v sume 408 419 tis. eur. Spor sa týka platieb, ktoré platila Vodohospodárska výstavba, š. p. elektrárňam od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné. V prípade súdnych sporov vedených v prospech MH Manažmentu, a. s. bola zaznamenaná medziročne vyššia hodnota o 14 663 tis. eur.

Tabuľka 24 - Podmienené aktíva detail

v tis. eur	2019	2020	2021	Δ 2021-2020
Súdne spory a konania	839 548	442 422	460 941	18 519
Vodohospodárska výstavba, š. p.	407 873	408 419	408 419	0
MH Manažment, a. s.	41 686	26 550	41 213	14 663
Ministerstvo financií SR	380 928	3 910	3 910	0
Ministerstvo vnútra SR	5 019	3 543	3 322	-221
Finančné riaditeľstvo SR	4 042	0	4 077	4 077
Iné (štátne podniky)	8 520 184	8 849 304	8 096 525	-752 779
Lesy SR, š. p. (hodnota lesných porastov)	4 090 807	4 017 128	3 930 916	-86 212
SKo, a. s. (pohľadávky na podsúvahe)	3 420 121	3 624 879	3 162 420	-462 459
Exportno-importná banka (záruky)	276 900	373 493	418 023	44 530
Debitum, a. s.	200 642	323 820	0	-323 820
Slovenský plynárenský priemysel (záruky)	140 162	224 093	225 660	1 567
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (záruky)	122 835	136 493	224 513	88 020
MH Manažment, a. s. (privatizovaný majetok)	87 983	87 983	79 689	-8 294
Environmentálny fond (záložné zmluvy)	180 734	61 415	55 304	-6 111
Spolu	9 359 732	9 291 726	8 557 466	-734 260

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Z ostatných položiek podmienených aktív je významná hodnota zabezpečenia pohľadávok z poskytnutých úverov a poskytnutých záruk Exportno-importnej banky, a. s. v hodnote 418 023 tis. eur. Prijaté záruky a ručenie tvorilo 132 479 tis. eur, záruky na nehnuteľnosti 212 098 tis. eur, ostatné záruky 73 445 tis. eur. Medziročný rast bol spôsobený zabezpečením nehnuteľným majetkom o 33 967 tis. eur.

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP) vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností. Tieto záruky zaznamenali medziročný nárast o 1 567 tis. eur.

Skupina SEPS vykázala v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 224 513 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a. s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

MH Manažment, a. s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a. s. Platba vo výške 79 689 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia sporu vo veci hlasových služieb a sporu s Európskou komisiou.

Environmentálny fond eviduje potenciálne plnenie zo záložných zmlúv uzavretých bývalým Recyklačným fondom, ktorého činnosť prešla na Environmentálny fond v decembri 2017. Recyklačný fond poskytoval subjektom dotácie napríklad na separáciu odpadov (plastov, železa a podobne) na viacročné obdobie

a v prípade, že subjekt nespĺnil podmienky pre dotáciu, bol povinný vrátiť dotáciu aj so zmluvnou pokutou. Vo výške dotácie a možnej pokuty boli uzatvárané záložné zmluvy a ručiteľské vyhlásenia.

Pre koncept čistého bohatstva musia byť celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky:

- časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavba, š. p. so Slovenskými elektrárňami, a. s. (138 862 tis. eur). Táto časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a. s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu.
- záruky EXIM Banky (418 023 tis. eur),
- záruky SEPS (224 513 tis. eur)
- záruky SPP (225 660 tis. eur).

V týchto prípadoch, ak boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by sa nezmenilo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM banky a obchodné pohľadávky u SEPS a SPP). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj zvýšenia vlastného imania verejného sektora a tým ani čistého bohatstva.

- Pri pohľadávkach v správe Slovenskej konsolidačnej, a. s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy (2 512 377 tis. eur). Prevod splatných pohľadávok, ktoré postupujú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a. s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci iných aktív (vzájomné súdne spory, vystavené záruky, pohľadávky) je hodnota iných aktív vstupujúcich do čistého bohatstva znížená z hodnoty 8 654 083 tis. eur na hodnotu 5 134 648 tis. eur.

Zoznam skratiek

BIDSF – Bohunice International Decommissioning Support Fund
COVID-19 - Corona Virus Disease 2019
DPH – daň z pridanej hodnoty
DPPO – daň z príjmov právnickej osoby
DPFO - daň z príjmov fyzickej osoby
EFSF – Európsky nástroj finančnej stability
EK – Európska komisia
ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu
ESA 2010 - Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010
EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy
EUROSTAT – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva
EÚ – Európska únia
ETCS -European Train Control System
FNM SR – Fond národného majetku Slovenskej republiky
GNI – Hrubý národný príjem
HDP – hrubý domáci produkt
IPSAS - Medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor
KÚZ – konsolidovaná účtovná zvierka
MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MMF – Medzinárodný menový fond
OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP – operačný program
OS – obchodné spoločnosti
OSN – Organizácia spojených národov
PPP – projekt verejno-súkromného partnerstva
PO – príspevkové organizácie
RO – rozpočtové organizácie
SDR – špeciálne práva čerpania, jednotná menová a účtovná jednotka používaná v rámci Medzinárodného menového fondu
SVS – Súhrnná výročná správa SR
SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba

ŠFA – štátne finančné aktíva
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZÚ – Štátny záverečný účet SR
ÚJ – účtovná jednotka
VÚC – vyššie územné celky
ÚDZS – Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti - ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti
VPS – Všeobecná pokladničná správa
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (rozpočtové pravidlá) - zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy - zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov
zákon o obecnom zriadení - zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o samosprávnych krajoch - zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov
zákon o Sociálnej poisťovni – zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov
zákon o zdravotných poisťovniach - zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o audítoroch - zákon č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č.431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
ŽKV –železničné koľajové vozidlá

Slovník odborných pojmov

1. kapitola: Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

Súhrnná výročná správa SR – súhrnný dokument, ktorý obsahuje údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. októbra bežného roka, súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky, údaje ustanovené osobitným predpisom, ktorým je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti a ďalšie údaje o hospodárení Slovenskej republiky (§ 29a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny záverečný účet SR – správa o rozpočtovom hospodárení Slovenskej republiky, ktorá obsahuje výsledky rozpočtového hospodárenia verejnej správy za príslušný rozpočtový rok v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. apríla bežného roka, vyhodnotenie zamerania a opatrení rozpočtovej politiky, údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu a ďalšie údaje o plnení rozpočtu verejnej správy. (§ 29 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

ESA 2010 – Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010 je medzinárodne kompatibilný rámec pre systematické a podrobné opísanie národnej ekonomiky, jeho súčastí a jeho vzťahov s ostatnými národnými ekonomikami. Je založený na Systéme národných účtov 2008 (SNÚ 2008). SNÚ bol vypracovaný v súčinnosti štatistických orgánov OSN, EÚ, OECD, MMF a Svetovej banky a predstavuje celosvetový štandard v oblasti uplatňovania národných účtov. ESA 2010 sa zaviedla Nariadením Rady (ES) 549/2013 z 21. mája 2013 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve a reálne sa začala uplatňovať od septembra 2014. ESA 2010 je revíziou ESA 95. Nové štandardy priniesli v oblasti verejných financií zmeny dôležité pre vykazovanie salda a dlhu verejnej správy. Popis implementácie metodiky ESA 2010 a najvýznamnejších metodologických zmien je uvedený v kapitole 1.5. v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2013.

Aprílová notifikácia – Podľa nariadenia Komisie 479/2009 členské štáty vykazujú Komisii (Eurostatu) plánované a aktuálne schodky a dlh sektora verejnej správy dvakrát ročne, prvý krát do 1. apríla bežného roka (roka n) a druhý krát do 1. októbra roka n . Zároveň členské štáty oznámia Eurostatu, ktoré vnútroštátne orgány sú zodpovedné za vykazovanie postupu pri nadmernom schodku. Do 1. apríla roka n členské štáty oznámia Eurostatu plánovaný schodok verejnej správy za rok n a aktualizovaný odhad ich skutočného schodku verejných financií za rok $n - 1$ a ich skutočné schodky verejných financií za roky $n - 2$, $n - 3$ a $n - 4$.

Októbrová notifikácia – aktualizácia aprílovej notifikácie, ktorá je nutná vzhľadom na to, že viacero údajov za verejnú správu je dostupných až po termíne aprílovej notifikácie (tie sú nahradené odhadmi). Ani októbrovú notifikáciu však nemožno považovať za zdroj definitívnych údajov za verejnú správu, pretože aktuálne výnosy niektorých daňových príjmov (DPPO a DPFO) sú známe za rok $n - 1$ až na začiatku $n + 1$. Aj po tomto termíne sú v prípade údajov za verejnú správu (a národné účty vo všeobecnosti) pomerne časté revízie údajov za minulé roky. Revízie sa robia jednak kvôli úpravám či spresneným interpretáciám samotnej metodiky ESA a tiež kvôli tomu, že samotné krajiny (národné štatistické úrady) môžu v minulých údajoch odhaliť nezrovnalosti, ktoré v rámci revízií napravia.

Verejná správa – koncept, ktorý definujú národné účty (ESA 2010). Národné účty členia národné hospodárstvo (S.1) na päť inštitucionálnych sektorov: nefinančné korporácie (S.11), finančné korporácie (S.12), verejná správa (S.13), domácnosti (S.14) a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (S.15). Inštitucionálny sektor tvorí zoskupenie inštitucionálnych jednotiek, ktoré majú podobný charakter a ekonomické správanie (odvetvie produkčnej činnosti). Inštitucionálna jednotka je ekonomická jednotka oprávnená vlastniť výrobky a aktíva, prijímajúca záväzky a zaoberajúca sa ekonomickou činnosťou a transakciami s inými jednotkami vo vlastnom mene. Sektor verejnej správy tvoria inštitucionálne jednotky (subjekty) patriace do verejnej správy.

Verejné financie – alebo financie verejného sektora, je všeobecne zaužívaný výraz v ekonómii označujúci súhrn rozpočtov subjektov pod verejnou kontrolou alebo patriacich do verejného sektora. Verejný sektor môže byť definovaný rôzne v závislosti od cieľov analýzy a kritérií zaradenia subjektov

do verejného sektora. Ak nie je uvedené inak, verejné financie sa v krajinách EÚ najčastejšie hodnotia na základe údajov národných účtov v metodike ESA 2010, ktorá definuje subjekt verejnej správy. V tejto publikácii sú použité tri koncepty hodnotenia verejných financií, ktoré sa od seba líšia rôznym pokrytím subjektov: verejná správa (ESA 2010), súhrnný celok verejnej správy a verejný sektor.

Subjekty verejnej správy SR – právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ktoré sú zaradené v súlade s metodikou ESA v ústrednej správe, územnej samospráve a vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia. (§ 3 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy)

- Ústrednú správu tvoria ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Ich počet, organizáciu a pôsobnosť ustanovuje zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy. V ústrednej správe sú zaradené aj ďalšie subjekty (vysoké školy, Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenský pozemkový fond, štátne fondy, Slovenská konsolidačná, a. s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Tlačová agentúra SR, Audiovizuálny fond), ktoré hospodária s väčším či menším objemom verejných prostriedkov a ktorých pôsobnosť upravujú osobitné právne predpisy.
- Územnú samosprávu predstavujú obce a vyššie územné celky – samosprávne kraje a ďalšie subjekty územnej samosprávy. Obec je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt, samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami a jej základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. V Slovenskej republike je zriadených osem samosprávnych krajov, ktoré sú právnickými osobami samostatne hospodáriacimi s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami; zabezpečujú a chránia práva a záujmy svojich obyvateľov. Základnou legislatívou, ktorá upravuje pôsobnosť samospráv je zákon o obecnom zriadení a zákon o samosprávnych krajoch.
- Fondy sociálneho zabezpečenia tvoria Sociálna poisťovňa zriadená zákonom o Sociálnej poisťovni a zdravotné poisťovne (v súčasnosti tri, z toho jedna štátna a dve súkromné), ktorých pôsobnosť ustanovuje zákon o zdravotných poisťovniach.

Rozpočet verejnej správy – strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky štátu. Zostavuje sa každoročne na tri rozpočtové roky. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet verejnej správy tvoria štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky a súhrn rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy vrátane príjmov a výdavkov súvisiacich s vykonávaním verejného zdravotného poistenia v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky (§ 4 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny rozpočet – základná súčasť rozpočtu verejnej správy, ktorou sa zabezpečuje financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. Štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok obsahuje rozpočtované príjmy, rozpočtované výdavky a finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív alebo štátnych finančných pasív (§ 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Superdividenda – metodika ESA, na rozdiel od podnikového účtovníctva, rozoznáva dividendy a superdividendy. Superdividendy sú dividendy, ktoré sú vysoké z pohľadu poslednej (nedávnej) výšky úrovne dividend a ziskov. Logika členenia je tá, že pokiaľ dividendy rozdeľujú príjem z majetku, superdividendy rozdeľujú čisté bohatstvo podniku, keď znižujú vlastné zdroje podniku (vlastné imanie), predstavujú teda výber kapitálu (capital withdrawal). Inak povedané, dividendy prináležia bežnému zisku (operating profit), ktorý pochádza zo štandardných hlavných činností podniku (core business operations) a superdividendy prináležia iným (špeciálnym) výnosom. Na určenie výšky superdividend sa používa tzv. superdividendový test.

2. kapitola: Hospodárenie verejnej správy - požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Benchmarková revízia – pravidelná revízia štatistických údajov zo strany členských štátov EÚ na základe legislatívy Európskeho štatistického úradu, manuálu pre deficit a dlh verejnej správy a príručky pre aplikáciu revízie. Za revíziu sa považuje každá zmena štatistickej hodnoty ukazovateľov uložených v príslušných databázach a verejne publikovaných štatistických údajov. Dôvodom revízií, najmä benchmarkových (porovnávajúcich) sú napr. zmeny v legislatíve, úpravy metodických definícií a postupov na základe nových poznatkov a analýz, implementácia nových štatisticko-matematických metód. V rámci benchmarkovej revízie sa vykonáva aj tzv. rutinná revízia, ktorá spočíva najmä v oprave údajov na základe lepšej dostupnosti údajov, oprave vzorcov, revízii číselníkov a klasifikácií.

Bilancia rozpočtu verejnej správy – alebo bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie v tomto dokumente pozostáva z kombinácie klasifikácie kódov ESA 2010 a rozpočtovej klasifikácie.

Saldo rozpočtu verejnej správy – môže mať charakter schodku alebo prebytku. Schodok je záporný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. Prebytok je kladný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. V metodike národných účtov sa saldo verejnej správy nazýva „čisté pôžičky poskytnuté/prijaté“. Ich výška predstavuje sumu, ktorú verejná správa môže poskytnúť alebo prijať ako pôžičku na financovanie svojich nefinančných operácií.

Štrukturálne saldo – saldo rozpočtu verejnej správy upravené o vplyv hospodárskeho cyklu a jednorazové a dočasné vplyvy. Referenčná hodnota medziročnej zmeny štrukturálneho salda sa používa na hodnotenie charakteru fiškálnej politiky, či je expanzívna (medziročné zvyšovanie / znižovanie štrukturálneho schodku / prebytku) alebo reštriktívna (medziročné znižovanie / zvyšovanie štrukturálneho schodku / prebytku).

Jednorazové vplyvy – všeobecne definované ako príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo verejnej správy. Úprava salda verejnej správy o takéto vplyvy umožňuje analyticky vhodnejšie posúdenie jeho vývoja v čase.

Dlh verejnej správy hrubý – alebo hrubý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje konsolidovaný súčet všetkých záväzkov sektora verejnej správy v nominálnej (menovitej) hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov (bez akcií) a prijatých pôžičiek (bez záväzkov z nesplatených úrokov). Súčasťou prijatých pôžičiek sú aj imputované pôžičky, ktoré sa rovnajú hodnote majetku nadobudnutého prostredníctvom finančného lízingu. Dlh je konsolidovaný, teda sú vylúčené všetky záväzky a recipročné pohľadávky jednotiek patriacich do sektora VS. (Príručka vládneho deficitu a dlhu, vydanie 2019)

Dlh verejnej správy čistý – alebo čistý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom zlata a SDR, hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote. Čistý dlh vyjadruje schopnosť verejnej správy splatiť svoj maastrichtský dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. (Code of Conduct - Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the format and content of Stability and Convergence Programmes)

Európske fiškálne pravidlá – vznikli z potreby dodržiavania fiškálnej disciplíny v rámci Hospodárskej a menovej únie (eurozóny) kvôli zachovaniu stability spoločnej meny euro. Predstavujú súbor pravidiel numerických, procesných ale aj pravidiel transparentnosti o zverejňovaní údajov o hospodárení štátu. Pravidlá sú zakotvené v právnych predpisoch EÚ (Zmluva o fungovaní Európskej únie, nariadenia, smernica) ale ich súčasťou je aj medzinárodná zmluva. Predchodcom fiškálnych pravidiel EÚ boli tzv. maastrichtské kritériá, ktoré stanovili podmienky pre členstvo v eurozóne v podobe referenčnej hodnoty pre deficit (3 % HDP) a dlh verejnej správy (60 % HDP). Kvôli potrebe

udržiavať fiškálnu disciplínu aj po vstupe do eurozóny bol v roku 1997 schválený Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact – SGP), ktorý obsahuje aj sankcie, ak deficit krajiny prekročí 3 % HDP. V dôsledku ekonomickej a finančnej krízy bol SGP v roku 2011 druhý krát revidovaný (prvý krát v roku 2005) a boli prijaté ďalšie štyri nariadenia s cieľom sprísnenia pravidiel fiškálneho dohľadu a rozšírenia dohľadu aj na makroekonomickú oblasť. Tzv. Six-pack priniesol predovšetkým sprísnenie sankcií, keď krajina môže byť penalizovaná za nedodržiavanie fiškálnych pravidiel až do výšky 0,5 % HDP, väčšiu orientáciu na pravidlo verejného dlhu (jeho nedodržiavanie bolo dovtedy prakticky ignorované) a povinnosť konsolidovať verejný rozpočet aj po znížení deficitu pod 3 % HDP tempom znižovania štrukturálneho salda minimálne o 0,5% HDP až po dosiahnutie strednodobého cieľa (medium-term objective – MTO). Medzinárodná zmluva, ktorá bola podpísaná 25 členskými krajinami Európskej únie (všetky s výnimkou Česka a Veľkej Británie) v roku 2012, stanovila povinnosť zaviesť pravidlo o vyrovnanom štrukturálnom salde verejnej správy do národnej legislatívy (tzv. Fiscal compact). Naposledy v roku 2013 boli schválené dve nariadenia, ktoré ďalej sprísňujú a prehlbujú fiškálny dohľad v krajinách eurozóny (tzv. Two-pack). Podľa nich musia krajiny eurozóny napríklad každoročne do 15. októbra predkladať Európskej komisii na posúdenie návrh rozpočtového plánu na nasledujúci rok.

Stratégia riadenia štátneho dlhu – ďalej len stratégia, je strategický dokument, ktorý stanovuje základné rámce a smerovanie politiky riadenia štátneho dlhu. Stratégia formuluje vrcholové kvantitatívne ukazovatele a parametre štátneho dlhu a stanovuje tiež ciele, ktoré by mali prispieť ku kvalitatívnemu zlepšeniu riadenia dlhu. Dokument ďalej popisuje vývoj a štruktúru štátneho dlhu SR, makroekonomické a fiškálne východiská a riziká dlhového portfólia. Od stratégie sú odvodené jednotlivé predpisy upravujúce pravidlá pre riadenie rizík štátneho dlhu, limity pozícií štátu a systém kontroly. Podľa Ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je stratégia súčasťou Rozpočtu verejnej správy SR a vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie je súčasťou Súhrnnej výročnej správy SR.

3. kapitola: Čisté bohatstvo

Čisté bohatstvo – súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky a podmienené záväzky, iné aktíva a iné pasíva. (Čl. 2 písm. e) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Vlastné imanie – vlastný zdroj krytia majetku, vyjadruje nárok na majetok podniku po odpočítaní všetkých jeho účtovných dlhov. Vlastné imanie predstavuje v súvahe rozdiel medzi hodnotou majetku (aktív) a hodnotou záväzkov v širšom zmysle. Podľa slovenskej právnej úpravy pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva vlastné imanie tvorí: základné imanie, kapitálové fondy, fondy zo zisku, oceňovacie rozdiely z precenenia, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Verejný sektor – pre potreby súhrnnej správy definovaný ako sektor, za ktorý sa vyčísluje čisté bohatstvo. Okrem verejnej správy podľa metodiky ESA 2010 zahŕňa podniky štátnej správy, podniky územnej samosprávy a NBS.

Podniky verejnej správy – súhrnné pomenovanie používané v tomto dokumente pre podniky štátnej správy a podniky územnej samosprávy, ktoré sú definované legislatívou. Keďže podniky štátnej správy a samosprávy sú definované pre potreby výpočtu čistého bohatstva, do ktorého vchádzajú len podniky s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %, tento pojem môže byť použitý aj širšie, teda na všetky podniky bez obmedzenia majetkovej účasti štátu.

Podnik štátnej správy – štátny podnik, obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 % jej základného imania a právnická osoba zriadená zákonom, v ktorej má štát kvalifikovanú účasť; kvalifikovanou účasťou sa na účely tohto zákona rozumie priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 20 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach v právnickej osobe alebo možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu; nepriamym podielom sa na účely tohto zákona rozumie podiel držaný sprostredkovane prostredníctvom právnických osôb, v ktorých má

držiteľ nepriameho podielu kvalifikovaných účastí (Čl. 2 písm. f) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti).

Podnik územnej samosprávy – obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou územnej samosprávy v minimálnej výške 20 % jej základného imania (Čl. 2 písm. g) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Implicitné záväzky – rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy, ktoré vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy (Čl. 2 písm. h) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti). Najznámejším príkladom sú starobné dôchodky z priebežného piliera dôchodkového systému.

Podmienené záväzky – iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasť individuálnej účtovnej závierky (zákon o účtovníctve). Nejde teda o záväzok, ktorý je vykázaný na súvahových položkách pasív, pretože nie je splnená podmienka na ich zaúčtovanie - výška záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené, úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý. Ako iné pasíva sa vykazuje:

1. možná povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo
2. povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

PPP projekt – forma spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom s cieľom financovania výstavby, rekonštrukcie, prevádzky a údržby infraštruktúry a poskytovania verejných služieb prostredníctvom tejto infraštruktúry. V rámci PPP projektov sú subjekty verejného sektora partnerom a zákazníkom súkromného sektora, od ktorého nakupujú služby. Súkromný partner v zásade financuje výstavbu a prevádzkuje dielo a ako protihodnota je mu umožnené poskytovať služby spojené s týmto dielom za platby od jeho používateľov alebo od verejného partnera. Dôležitou charakteristikou PPP je rozdelenie rizík spojených s výstavbou a prevádzkou diela medzi súkromným a verejným partnerom a dlhodobosť zmluvných vzťahov medzi súkromným a verejným partnerom.

Centrálny konsolidačný systém – systém zberu, spracovania, analyzovania, konsolidovania a prezentovania údajov z účtovníctva od účtovných jednotiek súhrnného celku. Súčasťou Centrálného konsolidačného systému je spracovanie údajov z finančných výkazov a konsolidačného balíka.

Príloha č. 1

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

(tis. eur)

	VP v %	VI/VH	2019	2020	2021	Δ(2021-2020)
Ministerstvo dopravy a výstavby SR						
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	1 679 733	1 665 678	1 646 350	-19 328
		VH	-2 307	-15 176	-19 629	-4 453
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	112 788	80 564	86 913	6 349
		VH	-1 820	-32 224	6 349	38 573
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	174 899	185 715	189 704	3 989
		VH	28	10 590	2 998	-7 592
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.*11	100,00	VI	3 835 644	3 890 142	3 902 796	12 654
		VH	13 991	33 970	10 840	-23 130
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	228 952	211 522	201 403	-10 119
		VH	1 390	-15 997	-9 326	6 671
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	593 885	594 870	593 536	-1 334
		VH	919	995	-1 324	-2 319
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	72 318	66 616	62 784	-3 832
		VH	852	-18 302	-6 958	11 344
Letisko Sliač, a. s. 14	100,00	VI	1 574	731	1 786	1 055
		VH	-221	-843	255	1 098
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.*12	34,00	VI	-60	-32	-171	-139
		VH	-96	28	-139	-167
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	20 994	21 161	20 994	-167
		VH	-312	167	0	-167
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	226 685	212 669	203 537	-9 132
		VH	-4 393	-14 016	-9 132	4 884
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	53 712	50 400	50 726	326
		VH	2 653	-925	326	1 251
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	18 725	18 433	18 325	-108
		VH	-304	-291	-108	183
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	15 773	15 973	16 188	215
		VH	27	201	215	14
Ministerstvo zdravotníctva SR						
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	68 019	152 473	35 149	-117 324
		VH	7 293	-114 180	-86 750	27 430
Debitum, a.s.*	100,00	VI	109 387	49	15	-34
		VH	-37 447	-109 338	-34	109 304
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	28 968	28 962	29 283	321
		VH	-291	-6	321	327
Nemocnica budúcnosti Martin, a.s.*	100,00	VI	25	21	19	-2
		VH	-2	-4	-2	2
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	99 103	99 257	99 287	30
		VH	322	154	30	-124

	VP v %	VI/VH	2019	2020	2021	Δ(2021-2020)
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	29 462	29 540	29 710	170
		VH	405	77	170	93
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	36 458	37 661	37 988	327
		VH	517	1 203	327	-876
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	24 705	25 653	27 178	1 525
		VH	1 034	948	1 525	577
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	4 788	4 657	3 712	-945
		VH	50	-125	-945	-820
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	5 466	4 740	4 526	-214
		VH	-158	-726	-214	512

Ministerstvo financií SR

Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	293 327	343 303	343 224	-79
		VH	626	484	616	132
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	281 849	282 110	264 040	-18 070
		VH	578	598	-17 733	-18 331
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	23 155	20 583	22 082	1 499
		VH	3 284	713	2 212	1 499
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	19 943	25 658	41 081	15 423
		VH	7 453	9 632	18 878	9 246
Mincovňa Kremnica, š. p.	100,00	VI	21 607	22 283	22 774	491
		VH	550	706	491	-215
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	648 322	838 910	870 683	31 773
		VH	69 305	59 306	18 339	-40 967
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	1 739	2 632	2 528	-104
		VH	878	893	-104	-997

Ministerstvo hospodárstva SR

Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	2 422 987	2 501 763	2 798 532	296 769
		VH	220 935	259 080	234 449	-24 631
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	4 489 316	4 440 720	2 463 803	-1 976 917
		VH	17 969	39 870	32 827	-7 043
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	355 385	371 293	372 562	1 269
		VH	74 358	89 816	90 490	674
Stredoslovenská energetika Holding, a.s. ⁹	51,00	VI	997 544	930 616	936 770	6 154
		VH	221 174	121 707	227 862	106 155
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	588 523	571 295	557 844	-13 451
		VH	39 857	49 451	52 451	3 000
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	325 606	332 368	338 353	5 985
		VH	4 777	6 966	8 215	1 249
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	218 399	216 375	213 507	-2 868
		VH	4 605	4 382	3 324	-1 058
MH Invest, s.r.o.* ³	100,00	VI	59 659	57 765	184 105	126 340
		VH	-4 328	-1 894	-3 567	-1 673
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	51 732	46 806	48 450	1 644
		VH	-778	-4 927	60	4 987

	VP v %	VI/VH	2019	2020	2021	Δ(2021-2020)
InvEast SK, s.r.o. ¹⁵	100,00	VI	1 673	1 583	0	-1 583
		VH	-146	-97	0	97
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	2 070	2 009	2 128	119
		VH	75	20	139	119
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	217 493	293 116	293 026	-90
		VH	-9 848	-601	-602	-1
Ministerstvo obrany SR						
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	71 083	71 150	74 721	3 571
		VH	116	98	696	598
HOREZZA, a.s.	100,00	VI	18 318	15 294	18 028	2 734
		VH	262	-1 745	734	2 479
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	61 156	54 177	54 181	4
		VH	-2 230	-6 979	76	7 055
Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a.s.* ⁵	50,00	VI	78 746	84 317	82 784	-1 533
		VH	-27 633	-4 429	-1 533	2 896
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	25 007	25 231	30 358	5 127
		VH	-1 191	-615	-947	-332
Ministerstvo vnútra SR						
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	15 426	15 549	15 687	138
		VH	64	123	138	15
Letecká vojenská nemocnica, a.s.* ¹⁰	100,00	VI	8 347	0	0	0
		VH	-392	0	0	0
Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a.s.*	50,00	VI	78 746	84 317	82 784	-1 533
		VH	-27 633	-4 429	-1 533	2 896
Ministerstvo zahraničných vecí SR						
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	54 876	54 523	54 564	41
		VH	1 448	431	348	-83
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR						
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	3 022	3 073	3 110	37
		VH	149	153	79	-74
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR						
Biont, a. s.*	95,00	VI	6 576	7 047	11 063	4 016
		VH	249	471	73	-398
Správa štátnych hmotných rezerv SR						
Poľnonákup Tatry, a.s.	100,00	VI	1 202	1 272	1 268	-4
		VH	-56	70	3	-67
Spoločnosť pre skladovanie, a.s. ⁴	13,45	VI	85 967	87 862	86 667	-1 195
		VH	1 354	1 914	1 715	-199
Ministerstvo životného prostredia SR						
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	100,00	VI	914 275	918 522	921 644	3 122
		VH	-17 965	2 599	2 777	178
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	447 229	447 290	449 721	2 431
		VH	4 321	2 143	4 364	2 221

	VP v %	VI/VH	2019	2020	2021	Δ(2021-2020)
Ministerstvo pôdohospodárstva SR						
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	755 573	754 743	766 000	11 257
		VH	3 030	821	12 244	11 423
Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, š. p.	100,00	VI	26 644	25 890	26 270	380
		VH	73	-418	80	498
Hydromeliorácie, š. p.*	100,00	VI	27 076	22 016	17 916	-4 100
		VH	-5 195	-5 060	-4 100	960
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š. p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š. p.)	100,00	VI	23 654	19 530	18 292	-1 238
		VH	-867	-4 124	-1 238	2 886
Agroinštitút Nitra, š. p.	100,00	VI	2 179	2 023	1 914	-109
		VH	34	-156	-109	47
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	5 933	6 207	6 312	105
		VH	128	307	207	-100
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	2 176	2 179	2 175	-4
		VH	5	3	-4	-7
Závodisko, š. p.	100,00	VI	2 680	2 754	2 758	4
		VH	12	75	4	-71
Ministerstvo investícií, region.rozvoja a informatizácie SR						
Slovensko IT, a.s. * ¹³⁾	100,00	VI		2 680	110	-2 570
		VH		-1 320	-2 570	-1 250
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR						
Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p.	100,00	VI	3 970	4 273	4 259	-14
		VH	73	380	184	-196
Biont, a.s.*	5,00	VI	6 576	7 047	11 063	4 016
		VH	249	471	73	-398
MH Manažment, a.s.						
Bratislavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	22 709	43 248	48 870	5 622
		VH	-764	2 477	-8 673	-11 150
Martinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	27 439	26 728	33 801	7 073
		VH	-2 308	-711	-5 101	-4 390
Trnavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	23 739	23 293	23 376	83
		VH	111	17	-6 703	-6 720
Zvolenská teplárenská, a.s.	100,00	VI	8 497	8 730	4 005	-4 725
		VH	-4 517	-2 396	-6 945	-4 549
Žilinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	31 592	32 131	21 617	-10 514
		VH	-1 360	-438	-25 404	-24 966
MH Teplárenský holding, a.s. ⁵	100,00	VI	51 959	57 788	64 123	6 335
		VH	2 267	6 166	4 931	-1 235
Dlhopis, o. c. p., a.s.	100,00	VI	2 072	2 095	1 457	-638
		VH	-97	17	44	27
Poliklinika Tehelná, a.s.	100,00	VI	2 121	1 980	2 034	54
		VH	92	-141	53	194

	VP v %	VI/VH	2019	2020	2021	Δ(2021-2020)
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	12 611	12 766	16 087	3 321
		VH	116	155	3 321	3 166
Kúpele Sliač, a.s.*	72,54	VI	2 970	2 155	3 042	887
		VH	-633	-1 314	-1 573	-259
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	41 262	41 882	41 864	-18
		VH	823	770	132	-638
Eurobus, a.s.	39,50	VI	23 106	23 309	24 036	727
		VH	569	255	780	525
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	5 115	5 049	5 070	21
		VH	26	-66	21	87
SAD Dunajská Streda, a.s.	32,79	VI	5 164	5 184	5 215	31
		VH	31	30	41	11
SAD Humenné, a.s.	32,98	VI	7 407	7 415	7 409	-6
		VH	610	42	36	-6
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	10 179	11 491	12 256	765
		VH	266	1 483	1 275	-208
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	5 965	6 013	6 534	521
		VH	227	48	521	473
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	7 161	7 128	6 932	-196
		VH	84	-33	-196	-163
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	12 151	11 258	10 942	-316
		VH	67	-893	-316	577
SAD Prievidza, a.s. ⁸	39,66	VI	15 357	15 682	15 732	50
		VH	988	525	350	-175
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	14 035	14 232	14 410	178
		VH	670	722	757	35
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	13 549	13 514	14 942	1 428
		VH	105	184	1 766	1 582
SAD Zvolen, a.s.	37,84	VI	12 863	12 970	13 080	110
		VH	-1 519	98	12	-86
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	13 930	14 005	14 193	188
		VH	466	498	652	154
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	8 169	8 282	8 179	-103
		VH	152	163	-54	-217
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	11 165	8 371	7 954	-417
		VH	-330	-2 794	-417	2 377
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	11 953	12 080	12 879	799
		VH	1 185	521	954	433

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnicky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

- * Subjekt je zaradený v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA 2010
- (1) V zozname sa nachádzajú len podniky ovládané priamo kapitolou štátneho rozpočtu, nie sú uvedené ich spoločné, dcérske či pridružené účtovné jednotky.
 - (2) Fond národného majetku SR bol zrušený k 15.12.2015, zostávajúce majetkové účasti v podnikoch prešli od 1.1.2016 na MH Manažment, a.s.
 - (3) V tabuľke sú uvedené len podniky štátnej správy, ktoré sú podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti definované ako spoločnosti s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %. Ostatné spoločnosti patriace pod kapitoly štátneho rozpočtu mali k 31.12.2021 nasledovnú majetkovú účasť štátu: Poštová banka, a.s. 0,03 %, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,02 %, Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,05 %, Bardejovské kúpele, a.s. 0,08 %..
 - (4) Spoločnosť pre skladovanie, a.s. s priamym vlastníckym podielom štátu 13,45 % je zaradená medzi podniky štátnej správy, pretože zvyšný podiel Spoločnosti pre skladovanie, a.s. vo výške 86,55 % vlastní Transpetrol, a.s., ktorý je v 100 % vlastníctve štátu. Spoločnosť pre skladovanie, a.s. je preto prostredníctvom priameho a nepriameho podielu tiež v 100 % vlastníctve štátu.
 - (5) Tepláreň Košice, a.s. zmena mena od 1.1.2022.
 - (6) MHM predal svoj podiel 8.12.2021 majoritnému akcionárovi.
 - (7) MHM predal svoj podiel 7.12.2021.
 - (8) MHM predal svoj podiel 9.12.2021.
 - (9) Zmena obchodného mena zo Stredoslovenskej energetiky, a.s. na Stredoslovenskú energetiku Holding, a.s. s platnosťou od 01.01.2019
 - (10) K 1. máju 2019 sa nemocnica zlúčila a zanikla bez likvidácie. Právnym nástupcom sa stala Nemocnica sv. Michala, a.s.
 - (11) K 03.03.2020 bol zrealizovaný zápis zmeny výšky základného imania Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s.,
 - (12) Zmena akcionárskej štruktúry spoločnosti k 26.01.2020 - Ministerstvo dopravy 34 % a Žilinský samosprávny kraj 66 %.
 - (13) Vznik spoločnosti 05.09.2020.
 - (14) 6.12.2021 podalo MDV SR návrh na zrušenie obchodnej spoločnosti Letisko Sliač, a.s. a Okresný súd Banská Bystrica vydal k návrhu Uznesenie č. 6121555736 na zrušenie obchodnej spoločnosti Letisko Sliač, a.s. a nariadil jej likvidáciu. Uznesenie sa stalo právoplatným dňa 17.02.2022.
 - (15) Spoločnosť sa zlúčila so spoločnosťou MH Invest II, s.r.o., rozhodný deň bolo stanovený na 01.01.2021.

Príloha č. 2

Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Vlastné imanie podnikov štátnej správy

(tis. eur)

	VP v %	VI	Δ(2021-2020)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo dopravy a výstavby SR								
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	-19 328	-19 629	0	-186	487	0
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	6 349	6 349	0	0	0	0
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	3 989	2 998	0	991	0	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.*	100,00	VI	12 654	10 840	0	2 132	0	-318
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	-10 119	-9 326	0	-793	0	0
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	-1 334	-1 324	0	0	0	-10
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	-3 832	-6 958	0	0	3 400	-274
Letisko Sliač, a. s.	100,00	VI	1 055	255	0	0	800	0
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.*	34,00	VI	-139	-139	0	0	0	0
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	-167	0	0	0	0	-167
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	-9 132	-9 132	0	0	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	326	326	0	0	0	0
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	-108	-108	0	0	0	0
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	215	215	0	0	0	0
Ministerstvo zdravotníctva SR								
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	-117 324	-86 750	0	-178	0	-30 396
Debitum, a.s.*	100,00	VI	-34	-34	0	0	0	0
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	321	321	0	0	0	0
Nemocnica budúcnosti Martin, a.s.*	100,00	VI	-2	-2	0	0	0	0
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	30	30	0	0	0	0
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	170	170	0	0	0	0
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	327	327	0	0	0	0
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	1 525	1 525	0	0	0	0
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	-945	-945	0	0	0	0
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	-214	-214	0	0	0	0
Ministerstvo financií SR								
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	-79	616	0	-695	0	0
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	-18 070	-17 733	-250	0	0	-87
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	1 499	2 212	-575	0	0	-138
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	15 423	18 878	-2 500	0	0	-955
Mincovňa Kremnica, š.p.	100,00	VI	491	491	0	0	0	0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	31 773	18 339	-29 335	42 769	0	0
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	-104	-104	0	0	0	0

	VP v %	VI	Δ(2021-2020)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo hospodárstva SR								
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	296 769	234 449	-254 400	316 705	0	15
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	-1 976 917	32 827	0	-2 013 201	0	3 457
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	1 269	90 490	-89 602	381	0	0
Stredoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	6 154	227 862	-221 707	0	0	-1
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	-13 451	52 451	-66 034	0	0	132
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	5 985	8 215	-2 000	0	0	-230
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	-2 868	3 324	-3 000	-898	0	-2 294
MH Invest, s.r.o.*	100,00	VI	126 340	-3 567	0	0	129 907	0
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	1 644	60	0	0	2 125	-541
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	119	139	0	0	0	-20
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	-90	-602	0	512	0	0
Ministerstvo obrany SR								
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	3 571	696	0	0	3 006	-131
HOREZZA, a.s.	100,00	VI	2 734	734	0	0	2 000	0
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	4	76	0	0	0	-72
UN - Nemocnica svätého Michala, a. s.	50,00	VI	-1 533	-1 533	0	0	0	0
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	5 127	-947	0	1 074	5 000	0
Ministerstvo vnútra SR								
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	138	138	0	0	0	0
UN - Nemocnica svätého Michala, a. s.	50,00	VI	-1 533	-1 533	0	0	0	0
Ministerstvo zahraničných vecí SR								
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	41	348	-250	0	0	-57
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR								
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	37	79	0	72	0	-114
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR								
Biont, a. s.*	95,00	VI	4 016	73	0	0	0	3 943
Správa štátnych hmotných rezerv SR								
Poľnonákup Tatry, a.s.	100,00	VI	-4	3	0	0	0	-7
Spoločnosť pre skladovanie, a.s.	13,45	VI	-1 195	1 715	-908	0	0	-2 002
Ministerstvo životného prostredia SR								
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	100,00	VI	3 122	2 777	0	0	345	0
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	2 431	4 364	-200	-44	0	-1 689

	VP v %	VI	Δ(2021-2020)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo pôdohospodárstva SR								
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	11 257	12 244	0	0	60	-1 047
Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, š. p.	100,00	VI	380	80	0	0	0	300
Hydromeliorácie, š. p.*	100,00	VI	-4 100	-4 100	0	0	0	0
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š. p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š. p.)	100,00	VI	-1 238	-1 238	0	0	0	0
Agroinštitút Nitra, š. p.	100,00	VI	-109	-109	0	0	0	0
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	105	207	0	0	0	-102
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	-4	-4	0	0	0	0
Závodisko, š. p.	100,00	VI	4	4	0	0	0	0
Ministerstvo investícií, region.rozvoja a informatizácie SR								
Slovensko IT, a.s. *	100,00	VI	-2 570	-2 570	0	0	0	0
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR								
Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p.	100,00	VI	-14	184	0	0	0	-198
Biont, a. s.*	5,00	VI	4 016	73	0	0	0	3 943
MH Manažment, a.s.								
Bratislavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	5 622	-8 673	0	14 295	0	0
Martinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	7 073	-5 101	0	12 174	0	0
Trnavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	83	-6 703	0	6 786	0	0
Zvolenská teplárenská, a.s.	100,00	VI	-4 725	-6 945	-49	2 269	0	0
Žilinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	-10 514	-25 404	-185	15 075	0	0
MH Teplárenský holding, a.s.	100,00	VI	6 335	4 931	-619	2 023	0	0
Dlhopis, o. c. p., a.s.	100,00	VI	-638	44	-680	-2	0	0
Poliklinika Tehelná, a.s.	100,00	VI	54	53	0	0	0	1
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	3 321	3 321	0	0	0	0
Kúpele Sliač, a.s.*	72,54	VI	887	-1 573	0	0	2 460	0
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	-18	132	-150	0	0	0
Eurobus, a.s.	39,50	VI	727	780	-52	0	0	-1
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	21	21	0	0	0	0
SAD Dunajská Streda, a.s.	32,79	VI	31	41	-10	0	0	0
SAD Humenné, a.s.	32,98	VI	-6	36	-42	0	0	0
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	765	1 275	-490	0	0	-20
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	521	521	0	0	0	0
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	-196	-196	0	0	0	0
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	-316	-316	0	0	0	0
SAD Prievidza, a.s.	39,66	VI	50	350	-300	0	0	0

	VP v %	VI	$\Delta(2021-2020)$	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	178	757	-365	-97	0	-117
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	1 428	1 766	-338	0	0	0
SAD Zvolen, a.s.	37,84	VI	110	12	0	125	0	-27
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	188	652	-373	-91	0	0
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	-103	-54	-48	0	0	-1
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	-417	-417	0	0	0	0
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	799	954	-155	0	0	0

Národná banka Slovenska	100,00	VI	294 230	63 004	0	231 226	0	0
-------------------------	--------	----	---------	--------	---	---------	---	---

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnícky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

* Subjekt je zaradený v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA

Príloha č. 3

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky za rok 2021

SÚVAHA K 31. 12. 2021

(v tis. eur)

AKTÍVA		2021	2020
MAJETOK SPOLU (A+B+C)		79 067 837	74 917 353
A.	pozn. Dlhodobý majetok (A.I. až A.IV.)	60 737 774	59 620 836
A.I.	Nehmotný majetok	562 046	617 393
1	<i>v tom softvér</i>	414 826	463 601
2	<i>oceniteľné práva</i>	21 238	25 708
3	<i>obstaranie nehmotného majetku</i>	95 689	101 476
4	<i>ostatný nehmotný majetok</i>	30 293	26 608
A.II.	Hmotný majetok	52 727 846	51 011 794
5	<i>v tom stavby</i>	31 121 753	29 359 898
6	<i>pozemky</i>	10 085 155	10 030 106
7	<i>samostatné hmotné veci a súbory hmotných vecí</i>	2 636 118	2 585 777
8	<i>dopravné prostriedky</i>	2 146 975	2 159 953
9	<i>poskytnuté preddavky</i>	1 474 438	1 075 386
10	<i>obstaranie hmotného majetku</i>	4 520 598	5 067 871
0	<i>ostatný hmotný majetok</i>	742 809	732 803
A.III.	Finančný majetok	6 597 593	7 164 011
0	<i>v tom cenné papiere a podiely</i>	4 045 577	4 666 977
13	<i>dlhodobé pôžičky</i>	1 307 776	1 308 425
14	<i>termínované účty v bankách</i>	28 079	29 370
15	<i>ostatný dlhodobý finančný majetok</i>	1 216 161	1 159 239
A.IV.	Pohľadávky	850 289	827 638
B.	Krátkodobý majetok (B.I. až B.III.)	17 918 794	14 904 086
B.I.	Zásoby	1 493 795	1 440 488
16	<i>v tom materiál</i>	1 162 615	1 125 405
17	<i>tovar</i>	160 767	156 026
18	<i>výrobky</i>	127 030	112 227
19	<i>ostatné zásoby</i>	43 383	46 830
B. II.	Pohľadávky	7 731 830	6 699 134
20	<i>v tom daňové a colné pohľadávky štátu</i>	282 729	656 094
21	<i>daňové pohľadávky územnej samosprávy</i>	41 115	41 097
22	<i>nedaňové pohľadávky štátu a územnej samosprávy</i>	176 405	163 985
23	<i>odberatelia</i>	832 531	587 568
24	<i>poskytnuté preddavky</i>	516 757	475 645
25	<i>pohľadávky zo zúčtovania s EÚ</i>	178 940	198 788
26	<i>zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	79 368	18 948
27	<i>ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy</i>	5 623 985	4 557 009
B.III.	Finančné účty a krátkodobý finančný majetok	8 693 169	6 764 464
0	<i>v tom bežné bankové účty, pokladnica a ceniny</i>	3 119 849	2 733 472
29	<i>účty Štátnej pokladnice</i>	5 568 105	4 025 861
30	<i>ostatný krátkodobý finančný majetok</i>	5 215	5 131
C.	Časové rozlíšenie	411 269	392 430

SÚVAHA K 31. 12. 2021

(v tis. eur)

PASÍVA		2021	2020
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY SPOLU (A+B+C)		79 067 837	74 917 353
A.	pozn. Vlastné imanie (A.I až A.III.)	-45 753 235	-33 152 716
A.I.	Oceňovacie rozdiely	17 433	19 014
A.II.	Výsledok hospodárenia (A.II.1.+A.II.2.)	-45 927 478	-33 344 399
31	<i>nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov</i>	-39 682 665	-26 151 778
32	<i>výsledok hospodárenia za účtovné obdobie</i>	-6 244 813	-7 192 621
A.III.	Podiely iných účtovných jednotiek	156 810	172 669
B.	Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci (B.I až B.IV.)	113 602 541	98 298 922
B.I.	Dlhodobé záväzky	57 195 918	51 236 900
33	<i>v tom štátne dlhopisy</i>	49 612 947	44 271 375
0	<i>bankové úvery</i>	5 841 026	5 366 170
35	<i>ostatné dlhodobé záväzky</i>	1 741 945	1 599 355
B.II.	Dlhodobé rezervy	41 381 105	34 045 141
0	<i>v tom zamestnanecké požitky štátnych rozp. a príspev. organizácií</i>	39 791 252	32 467 540
37	<i>ostatné dlhodobé rezervy</i>	1 589 853	1 577 601
B.III.	Krátkodobé záväzky	13 712 118	11 837 481
38	<i>v tom štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky</i>	2 069 377	2 960 564
39	<i>dodávatelia</i>	1 693 862	1 348 252
40	<i>záväzky zo zúčtovania s EÚ</i>	2 539 364	1 672 427
41	<i>zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	823 870	802 403
42	<i>bankové úvery</i>	648 235	794 708
0	<i>zamestnanci</i>	599 929	527 450
44	<i>prijaté preddavky</i>	184 444	201 895
45	<i>ostatné záväzky</i>	5 153 037	3 529 782
B.IV.	Krátkodobé rezervy	1 313 400	1 179 400
C.	Časové rozlíšenie	11 218 531	9 771 147

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT K 31. 12. 2021

(v tis. eur)

VÝNOSY		2021	2020
I.	pozn. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	19 028 362	17 379 615
46	<i>v tom daňové výnosy štátu</i>	14 209 974	12 768 723
47	<i>daňové výnosy územnej samosprávy</i>	3 726 088	3 578 018
48	<i>poplatky</i>	1 092 300	1 032 874
II.	Výnosy z transferov	4 934 540	5 181 489
49	<i>v tom výnosy z rozpočtu EÚ</i>	2 435 523	2 089 639
50	<i>výnosy z ostatných transferov</i>	2 499 017	3 091 850
III.	Tržby za vlastné výkony a tovar	35 617 872	30 968 853
51	<i>v tom služby</i>	31 047 501	28 488 347
52	<i>výrobky</i>	1 901 787	1 625 664
53	<i>tovar</i>	2 505 182	889 863
54	<i>ostatné výnosy</i>	163 402	-35 021
IV.	Finančné výnosy	1 763 669	1 229 428
55	<i>v tom úroky</i>	311 297	265 264
56	<i>kurzové zisky</i>	179 931	184 336
57	<i>podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ</i>	423 098	559 899
58	<i>ostatné finančné výnosy</i>	849 343	219 929
V.	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	2 061 155	2 336 638
59	<i>v tom rezervy</i>	1 233 474	970 012
60	<i>opravné položky</i>	827 681	1 366 626
VI.	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	2 851 404	2 478 256
VÝNOSY SPOLU (I. až VI.)		66 257 002	59 574 279
NÁKLADY		2021	2020
I.	Náklady na transfery	34 380 172	32 420 649
61	<i>v tom Odvod do rozpočtu EÚ</i>	966 750	877 392
62	<i>ostatné transfery</i>	33 413 422	31 543 257
II.	Spotrebované nákupy a služby	12 960 494	9 499 193
63	<i>v tom služby</i>	6 580 677	5 813 151
64	<i>spotreba materiálu</i>	3 321 642	2 200 332
65	<i>predaný tovar</i>	2 391 327	836 718
66	<i>spotreba energií</i>	657 019	639 049
67	<i>ostatné</i>	9 829	9 943
III.	Osobné náklady	11 168 910	10 553 523
68	<i>v tom mzdy</i>	8 304 748	7 896 665
69	<i>zdravotné a sociálne odvody</i>	2 251 797	2 078 860
70	<i>ostatné sociálne náklady</i>	612 365	577 998
IV.	Odpisy, rezervy a opravné položky	6 404 212	7 061 679
71	<i>v tom odpisy dlhodobého majetku</i>	2 092 121	2 077 792
72	<i>rezervy</i>	2 899 891	3 772 830
73	<i>opravné položky</i>	1 412 200	1 211 057
V.	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	5 169 011	5 367 739
VI.	Finančné náklady	2 354 756	1 830 524
0	<i>v tom úroky</i>	1 258 392	1 283 559
75	<i>kurzové straty</i>	166 760	192 602
76	<i>podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ</i>	654 414	21 679
77	<i>ostatné finančné náklady</i>	275 190	332 684
VII.	Dane a poplatky	62 208	27 585
NÁKLADY SPOLU (I. až VII.)		72 499 763	66 760 892
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA (Výnosy - Náklady)		-6 242 761	-7 186 613
<i>z toho pripadajúci na podiely iných účtovných jednotiek</i>		2 665	-236

I. VŠEOBECNÉ ÚDAJE A ZVEREJNENIA

1. Právny dôvod na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy Slovenskej republiky

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Primerane boli použité aj ustanovenia Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008–31 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy (ďalej len „opatrenie“), a to v oblasti použitých metód konsolidácie a postupu konsolidácie.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy je sprístupnená k nahliadnutiu v sídle konsolidujúcej účtovnej jednotky, ktorou je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. V elektronickej podobe je súhrnná účtovná závierka uložená aj v Registri účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy za rok 2021 bola spracovaná na základe agregácie údajov z:

- konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy,
- konsolidovaných účtovných závierok obcí (1 138),
- konsolidovaných účtovných závierok vyšších územných celkov (8),
- individuálnych účtovných závierok obcí (1 776), ktoré nemali povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo do dňa zostavenia súhrnnej účtovnej závierky ju nezostavili,
- individuálnych účtovných závierok ostatných subjektov verejnej správy založených podľa osobitných predpisov¹ (47).
- individuálnych účtovných závierok neziskových organizácií štátu, neziskových organizácií a záujmových združení miestnej samosprávy nezahrnutých do konsolidovaných závierok iných subjektov verejnej správy (319).

V nasledujúcom texte poznámok sa pre účely opisu významných položiek aktív, pasív, nákladov a výnosov zoskupujú organizácie súhrnného celku do skupín: ústredná správa, územná samospráva a ostatné subjekty, pričom:

Ústrednou správou sa rozumejú štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti, v ktorých majú ústredné orgány štátnej správy majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy.

Subjektmi územnej samosprávy sa rozumejú obce, vyššie územné celky, rozpočtové a príspevkové organizácie obcí a vyšších územných celkov, obchodné spoločnosti obcí a vyšších územných celkov, v ktorých majú obce alebo vyššie územné celky majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovaných účtovných závierok obcí a vyšších územných celkov. Za rok 2021 z celkového počtu obcí a miest vrátane mestských častí Bratislavy a Košíc, nezostavovalo KUZ 1 794 z nich.

Ostatnými subjektmi sa rozumejú subjekty založené osobitným zákonom a neziskové organizácie územnej samosprávy vedené v registri organizácií ako subjekty verejnej správy. Ide napríklad o verejné vysoké školy (20), Sociálnu poisťovňu, Slovenský pozemkový fond, Audiovizuálny fond, Radu pre vysielanie a retransmisiu, Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Tlačovú agentúru Slovenskej republiky, Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Ústav pamäti národa a ďalšie. Podrobný prehľad týchto subjektov je uvedený v prílohe č. 1. súhrnnej účtovnej závierky.

Koncept „súhrnného celku“ je odlišný od definície verejnej správy podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Verejná správa tvorí najpodstatnejšiu časť súhrnného celku, avšak do súhrnného celku vstupujú aj iné subjekty, ktoré

¹ Napríklad zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy podľa metodiky ESA 2010. Zoskupenie do vyššie uvedených skupín je vytvorené na základe §22a zákona o účtovníctve.

2. Informácie o súhrnnom celku verejnej správy

Do súhrnného celku za rok 2021 boli zaradené účtovné jednotky v súlade s §22a zákona o účtovníctve. Súhrnný celok verejnej správy za rok 2021 tvorilo spolu 8 356 účtovných jednotiek. Spôsob zahrnutia jednotiek do súhrnného celku je na základe a) princípu kontroly – rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obchodné spoločnosti, štátne podniky a štátne fondy a b) zaradenia ostatných subjektov do sektora verejnej správy – napr. verejné vysoké školy, obce, vyššie územné celky, neziskové organizácie a ďalšie.

Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky nevykonáva reálne kontrolu nad všetkými účtovnými jednotkami súhrnného celku, z tohto dôvodu je rozhodujúce pre ich zahrnutie do súhrnného celku zaradenie do sektora verejnej správy (§ 22a ods. 3 zákona o účtovníctve).

Z uvedeného dôvodu súhrnný celok nie je totožný so sektorom verejnej správy (v metodike ESA2010 označovaný pod kódom S.13), nakoľko zahŕňa aj tie jednotky, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy. Do súhrnného celku naopak nie sú zahrnuté jednotky v likvidácii alebo v konkurze a organizácie, ktoré ukončili svoju činnosť v priebehu roka 2020 resp. k 1.1.2021.

V porovnaní s rokom 2020 je počet organizácií v súhrnnom celku v absolútnom vyjadrení vyšší o 79, a to najmä z dôvodu vyššieho počtu obchodných spoločností v konsolidovaných celkoch územnej samosprávy o 41 a neziskových organizácií miestnej samosprávy o 30. Ústrednú správu reprezentuje spolu 883 účtovných jednotiek, pričom celková zmena za ústrednú správu nebola medziročne významná. Vyššie územné celky vykazovali vo svojich konsolidovaných celkoch spolu 22 obchodných spoločností (o 5 viac ako v roku 2020) a obce 638 (medziročne o 36 viac). V rámci ostatných subjektov došlo k nárastu o 33, pričom neziskové organizácie obcí a miest SR (štatisticky zaradené do sektora verejnej správy) dosiahli medziročný nárast o 30.

Tabuľka o počte organizácií v súhrnnom celku je založená na princípe vzniku týchto organizácií, či už patria do zriaďovateľskej pôsobnosti štátu, územnej samosprávy alebo boli založené zákonom alebo v prípade obchodných spoločností v nich vykonáva kontrolu subjekt verejnej správy. Do počtu organizácií sú zahrnuté aj pridružené účtovné jednotky. Hodnoty v súvahe a vo výkaze ziskov a strát sú prezentované len za subjekty, ktoré predložili účtovnú závierku za rok 2021 (a takisto okrem pridružených účtovných jednotiek, ktoré nevstupujú do agregovaných údajov).

Tabuľka 1

Počet organizácií v súhrnnom celku			
	2021	2020	Δ 2021-2020
Súhrnný celok spolu	8 356	8 277	+79
v tom			
Ústredná správa	883	885	-2
Rozpočtové a príspevkové organizácie štátu	801	803	-2
Obchodné spoločnosti štátu a štátne podniky	79	79	4
Štátne účelové fondy	3	3	0
Územná samospráva	6 905	6 857	+48
Rozpočtové a príspevkové organizácie územnej samosprávy*	3 311	3 304	+7
Obchodné spoločnosti územnej samosprávy*	660	619	+41
Obce*	2 926	2 926	0
Vyššie územné celky	8	8	0
Ostatné subjekty	568	535	+33
Verejné vysoké školy	20	20	0
Subjekty založené zákonom v ústrednej správe	27	24	+3
Neziskové organizácie ústrednej správy a územnej samosprávy*	421	491	+30

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

*Do dňa zostavenia výkazov súhrnnej účtovnej závierky za rok 2021 nebolo započítaných 37 IUZ obcí, 18 KUZ obcí a 202 IUZ neziskových organizácií z dôvodu ich nepredloženia.

Bližší prehľad o počte subjektov súhrnného celku je uvedený v prílohe č. 1 poznámok súhrnnej účtovnej závierky.

3. Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

Účtovné zásady a účtovné metódy sú uplatňované v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania pre jednotlivé právne formy účtovných jednotiek, ktoré sú definované:

- opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v systave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/22930/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre zdravotné poisťovne,
- opatrením MF SR č. MF/24035/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre Sociálnu poisťovňu,
- opatrením MF SR č. MF/24342/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania a
- medzinárodnými štandardami pre finančné výkazníctvo (IFRS) v prípade niektorých obchodných spoločností.

Pre účely zostavenia súhrnnej účtovnej závierky sa výkazy účtovných jednotiek, ktorých právna forma je iná než rozpočtová organizácia, upravili prostredníctvom *prevodových mostíkov* na štruktúru výkazov platných pre Ministerstvo financií SR. Tým je zabezpečená agregácia údajov v rovnakej štruktúre za všetky účtovné jednotky v súhrnnom celku. Číselné údaje v poznámkach súhrnnej účtovnej závierky sú vykazované v mene euro, zaokrúhlené na tisíce, ak nie je uvedené inak.

4. Ďalšie informácie z konsolidovaných a individuálnych účtovných závierok

Opis položiek v účtovných výkazoch závierky (súvaha, výkaz ziskov a strát) sa zakladá na informáciách, ktoré sú uvedené v poznámkach individuálnych alebo konsolidovaných účtovných závierkach subjektov súhrnného celku, výročných správ a na informáciách vyžiadaných materskou účtovnou jednotkou. Pre tieto účely je možné nahliadnuť do Registra účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

INFORMÁCIE O METÓDACH A POSTUPE KONSOLIDÁCIE

1. Informácie o použitých metódach konsolidácie

Na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky boli primerane použité metódy a postupy konsolidácie podľa opatrenia ku konsolidácii vo verejnej správe. Účtovné jednotky boli zahrnuté do súhrnnej účtovnej závierky nasledovnými metódami:

Tabuľka 2

Metóda zahrnutia účtovných jednotiek do súhrnného celku	
Druh účtovnej jednotky	Metóda
Rozpočtové a príspevkové organizácie	metóda úplnej konsolidácie
Obce a vyššie územné celky	metóda úplnej konsolidácie
Štátne fondy	metóda úplnej konsolidácie
Obchodné spoločnosti štátu (dcérske ÚJ) a štátne podniky	metóda úplnej konsolidácie
Verejné vysoké školy	metóda úplnej konsolidácie
Ostatné subjekty podľa osobitného zákona	metóda úplnej konsolidácie
Spoločné a pridružené účtovné jednotky	metóda vlastného imania

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Popis metód konsolidácie

- Metóda úplnej konsolidácie

Pri použití tejto metódy sa prispôsobujú účtovné výkazy všetkých dcérskych účtovných jednotiek na štruktúru výkazov účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie. Položky účtovných výkazov sa do agregácie preberajú v plnej miere a identifikované vzájomné vzťahy v rámci súhrnného celku sa vylučujú v plnej výške.

- Metóda vlastného imania

Pri použití tejto metódy sa položky účtovných výkazov spoločných a pridružených účtovných jednotiek do agregácie nepreberajú. Zosúladí sa hodnota podielov konsolidujúcej účtovnej jednotky na konsolidovanej účtovnej jednotke s tou časťou reálnej hodnoty majetku a záväzkov účtovnej jednotky, ktorá na tieto podiely pripadá.

Postup pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky

- Prevod účtovných výkazov na rovnaký základ a štruktúru

Za spoločný základ účtovných výkazov bola použitá štruktúra individuálnej účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky. Týkalo sa to všetkých obchodných spoločností, štátnych podnikov, verejných vysokých škôl, verejných výskumných inštitúcií, Sociálnej poisťovne a ostatných subjektov verejnej správy. Prevod údajov sa zabezpečuje použitím prevodových mostíkov, ktoré vypracovalo Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy. V rámci spracovania údajov dochádza aj k zosúladeniu metodických odlišností vyplývajúcich z rôznych postupov účtovania (napríklad odúčtovanie pohľadávok a záväzkov, vykazovanie rezervy a opravných položiek).

- Agregácia údajov

Agregovali sa konsolidované účtovné závierky, individuálne účtovné závierky a podklady pre identifikáciu vzájomných vzťahov. Ak bola účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku na nižšej úrovni, bola vykázaná v rámci konsolidovaných výkazov materskej účtovnej jednotky (napr. obchodná spoločnosť obce).

- Konsolidačné operácie

V rámci súhrnného celku boli vykonané konsolidačné operácie v oblasti pohľadávok a záväzkov, nákladov a výnosov. V prípade nekonzistentne vykázaných vzájomných vzťahov sa pred elimináciou vykonala ich úprava. Na identifikáciu vzájomných vzťahov boli spracované *konsolidačné balíky* a za obce a ich organizácie boli spracované formuláre vzájomných vzťahov.

V rámci súhrnného celku nebola vykonaná konsolidácia kapitálu a ani konsolidácia medzivýsledku.

Z dôvodu odlišnej metodiky účtovania niektorých transakcií, časového posunu vykázaní vzájomných hodnôt, ako aj z dôvodu neidentifikovaných vzájomných vzťahov v rovnakej hodnote neboli na úrovni súhrnnej účtovnej závierky eliminované nasledovné vzťahy:

- v súvahe daň z príjmu právnických osôb, fyzických osôb, daň z pridanej hodnoty,
- sociálne poistenie v oblasti pohľadávok, záväzkov, nákladov a výnosov,
- ostatné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy a časové rozlíšenie nákladov a výnosov s rozdielnou hodnotou vykázanou v podkladoch pre eliminácie za jednotlivé účtovné jednotky.

- Spracovanie výkazov súhrnnej účtovnej závierky

Výkazy súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy za rok 2021 sa predkladajú v osobitnej štruktúre. Vzhľadom na to, že ich štruktúra nie je predpísaná žiadnym všeobecne záväzným právnym predpisom, boli použité princípy medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS), ktoré kladú dôraz na významnosť a prehľadnosť údajov. V porovnaní so závierkou zostavenou za rok 2020 nedošlo k zmene štruktúry výkazov za rok 2021.

▪ Hodnota konsolidácie na úrovni súhrnného celku

V roku 2021 dosiahla výška konsolidácie aktív/pasív 4 304 336 tis. eur a nákladov/výnosov 2 143 800 tis. eur. V rámci konsolidácie došlo k eliminácii zostatkov účtov klientov v ŠP medziročne viac o 338 588 tis. eur z dôvodu vyšších zostatkov účtov dobrovoľných klientov a ostatných subjektov verejnej správy vedených na účtoch v Štátnej pokladnici.

Z dôvodu bezodplatného poskytnutia a prijatia zásob (liekov, vakcín, iného zdravotníckeho materiálu) medzi subjektami verejnej správy v súvislosti s pandemiou COVID-19 boli eliminované vzájomné vzťahy v súvahe v hodnote 2 475 tis. eur (časovo rozlíšené náklady a výnosy) a vo výkaze ziskov a strát v hodnote 112 349 tis. eur (náklady na bezodplatne poskytnutý transfer a výnosy z ich zúčtovania). Obdobne ako v roku 2020 aj v roku 2021 bol predmetom eliminácie vo vzájomných nákladoch a výnosoch transfer poskytnutý zo štátnych finančných aktív Sociálnej poisťovni na zmiernenie negatívnych dopadov pandémie v celkovom objeme 840 000 tis. eur (2020: 969 865 tis. eur).

2. Zmeny účtovných metód a účtovných zásad

Účtovanie pohľadávok z poskytnutých transferov z prostriedkov EÚ na Pôdohospodárskej platobnej agentúre

Pôdohospodárska platobná agentúra pod Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zmenila postupy účtovania pohľadávok a poskytnutých preddavkov z prostriedkov EÚ. Do roku 2021 boli všetky pohľadávky z nezrovnalostí vzniknutých z poskytnutých dotácií z prostriedkov EŠIF, účtované do výnosov a ovplyvňovali výsledok hospodárenia za dané účtovné obdobie v ktorom vznikli. Od roku 2021 sa pohľadávky súvisiace s poskytnutými transfermi zo zdroja EŠIF účtujú súvzťažne s účtom 371 bez vplyvu na výsledok hospodárenia účtovnej jednotky.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. zmenila spôsob účtovania trov exekúcie, trov právneho zastúpenia a ostatných súdnych poplatkov, ktoré od 1. 1. 2021 účtuje na technický syntetický účet 516 medzi ostatnými technickými nákladmi (v rámci účtovej skupiny 51 – Obstarávacie náklady na poistné zmluvy, podľa postupov účtovania pre zdravotné poisťovne), a to v súlade so zmenou opatrenia Ministerstva financií SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre zdravotné poisťovne platnou od 1. 1. 2021. V predchádzajúcich účtovných obdobiach boli tieto náklady účtované na netechnický syntetický účet 558 (ako súčasť nákladov na finančné umiestnenie). Po vykonaní prevodu týchto nákladov na postupy účtovania pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky sa tieto náklady vykazujú v rámci ostatných nákladov na prevádzkovú činnosť (na účte 548) pokiaľ ide o trovy exekúcie a súdne poplatky alebo v rámci ostatných služieb (na účte 518) pokiaľ ide o trovy právneho zastupovania.

V prípade ostatných subjektov súhrnného celku v porovnaní s predchádzajúcim rokom nedošlo k významnej zmene účtovných metód a zásad.

III. INFORMÁCIE O ÚDAJOCH NA STRANE AKTÍV A PASÍV SÚVAHY

AKTÍVA

Celkové aktíva dosiahli k 31.12.2021 hodnotu 79 067 837 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2020 viac o 4 150 484 tis. eur. Celkové aktíva sú tvorené najmä dlhodobým hmotným majetkom (66,7 %), pohľadávkami (32,4 %), finančnými účtami vrátane krátkodobého finančného majetku (11 %) a dlhodobým finančným majetkom (8,3 %).

V medziročnom porovnaní vzrástol najmä dlhodobý hmotný majetok o 1 716 052 tis. eur, účty Štátnej pokladnice o 1 542 244 tis. eur a pohľadávky o 1 055 347 tis. eur. Naopak, k medziročnému poklesu došlo najmä u dlhodobého finančného majetku o 566 418 tis. eur a dlhodobého nehmotného majetku o 55 347 tis. eur a celkové daňové a colné pohľadávky štátu boli medziročne nižšie o 373 365 tis. eur.

V rámci dlhodobého hmotného majetku predstavovali nárast hodnoty skoro všetky položky majetku, pričom najväčší nárast bol zaznamenaný najmä na položkách: stavby o 1 761 855 tis. eur, poskytnuté preddavky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 399 052 tis. eur, pozemky o 55 049 tis. eur a samostatné huteľné veci a súbory huteľných vecí o 50 341 tis. eur. Naopak pokles bol zaznamenaný na položke obstarania dlhodobého hmotného majetku o 547 273 tis. eur z dôvodu postupného zaradenia majetku do používania a na položke dopravné prostriedky o 12 978 tis. eur v súvislosti s odpisovaním daného majetku. Na celkovom náraste dlhodobého hmotného majetku sa podieľala najmä ústredná správa o 1 716 671 tis. eur (v tom na položke stavby o 1 727 571 tis. eur).

Finančné účty zaznamenali nárast najmä v ústrednej správe o 1 759 540 tis. eur, u miest a obcí o 116 641 tis. eur a v ostatných subjektoch verejnej správy o 52 525 tis. eur. V ústrednej správe ide najmä o zvýšenie stavu finančných prostriedkov na účtoch Štátnej pokladnice vedených v NBS a ostatných bankách (1 542 244 tis. eur).

Prírastok hodnoty pohľadávok o 1 055 347 tis. eur (dlhodobých aj krátkodobých) bol spôsobený najmä vyššími úložkami Ministerstva financií SR v komerčných bankách, medziročne viac o 498 000 tis. eur, väčším objemom pohľadávok voči odberateľom o 254 617 tis. eur, pohľadávok z pevných termínovaných operácií o 175 632 tis. eur, vyššími zostatkami poskytnutých transferov subjektom verejnej správy o 60 420 tis. eur, poskytnutých prevádzkových preddavkov o 41 112 tis. eur, poskytnutých návratných finančných výpomocí o 31 478 tis. eur. Daňové a colné pohľadávky štátu boli medziročne nižšie o 373 365 tis. eur a pohľadávky zo zúčtovania s EÚ poklesli o 19 848 tis. eur.

V zásobách, ktoré medziročne vykazujú prírastok 53 307 tis. eur došlo k prírastku hodnoty materiálu o 37 2010 tis. eur, výrobkov o 14 803 tis. eur a tovaru o 4 741 tis. eur, pričom hodnota ostatných druhov zásob poklesla o 3 447 tis. eur.

Dlhodobý finančný majetok poklesol o 566 418 tis. eur, a to najmä v podobe podielových cenných papierov a podielov v pridružených účtovných jednotkách o 619 549 tis. eur a podielových cenných papierov a podielov v dcérskej účtovnej jednotke o 4 935 tis. eur, za súčasného zvýšenia hodnoty ostatného dlhodobého finančného majetku o 59 056 tis. eur a realizovateľných cenných papierov a podielov o 3 544 tis. eur. Medziročná zmena hodnoty podielových cenných papierov a podielov v pridružených účtovných jednotkách je najvýznamnejšia v rámci ústrednej správy v podobe poklesu o 619 114 tis. eur.

Pri poklese dlhodobého nehmotného majetku išlo najmä o pokles hodnoty softvéru o 48 775 tis. eur, obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 5 788 tis. eur a ocenených práv o 4 470 tis. eur najmä z dôvodu postupného uvedenia majetku do používania a odpisov k tomuto majetku. Hodnota ostatného dlhodobého nehmotného majetku a poskytnutých preddavkov sa medziročne zvýšila o 4 092 tis. eur.

Pri nasledovnom podrobnejšom opise jednotlivých položiek majetku je dôležité vnímať prírastky a úbytky ako celkovú zmenu medzi dvomi obdobiami. Celková zmena však môže obsahovať aj zníženie hodnoty danej položky majetku, pričom pri opise konkrétnych jednotiek súhrnného celku je tento prístup v texte použitý primerane na základe dostupnosti údajov.

A. Dlhodobý majetok

A.I. Nehmotný majetok

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2021 hodnotu 562 046 tis. eur. Najväčší podiel tvorí softvér (414 826 tis. eur), obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (95 689 tis. eur), ostatný dlhodobý nehmotný majetok (25 850 tis. eur) a ocenieľné práva (21 238 tis. eur).

Tabuľka 3

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)		
Druh nehmotného majetku	2021	2020	Δ 2021-2020	
Softvér	414 826	463 601	-48 775	
Obstaranie nehmotného majetku	95 689	101 476	-5 787	
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	30 293	26 608	3 685	
Oceniťné práva	21 238	25 708	-4 470	
Spolu	562 046	617 393	-55 347	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Dlhodobý nehmotný majetok oproti roku 2020 celkovo poklesol o 55 347 tis. eur. Úbytok bol zaznamenaný na položke softvéru o 48 775 tis. eur, obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 5 787 tis. eur a oceniťných práv o 4 470 tis. eur.

1 *Softvér*

Najväčší podiel na zostatkovej hodnote softvéru má ústredná správa, pričom ide najmä o ministerstvá a ostatné štátne rozpočtové a príspevkové organizácie. Ústredná správa tvorí z jeho celkovej hodnoty v súhrnnom celku 94,7 %, v absolútnej hodnote je to 392 931 tis. eur (2020: 435 391 tis. eur), a zároveň má aj rozhodujúci podiel na medziročnom poklese hodnoty tohto majetku o 48 775 tis. eur (v tom ústredná správa o 42 561 tis. eur).

V rozhodujúcej miere ide o informačné systémy, ktoré sú budované s cieľom zvyšovania elektronizácie výkonov verejnej správy, zjednodušovania komunikácie občanov so štátnymi úradmi, zabezpečenia nových úloh a kompetencií štátnych organizácií a elektronizácie ich súčasných procesov (napríklad účtovníctvo, výkazníctvo, registre, údajové databázy, komunikačné systémy a podobne). Medzi takéto projekty patrí napríklad elektronizácia súdnych služieb, poskytovanie služieb verejnosti a podnikateľským subjektom cez elektronický priečinok, jednotný informačný systém cestnej dopravy, elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, internetizácia Národného emisného informačného systému, povodňový a predpovedný systém, elektronické služby katastra nehnuteľností, informačný systém Finančnej správy a mnohé ďalšie.

Do druhej kategórie softvérov patria systémy, ktoré majú slúžiť na zber, analýzu a vyhodnocovanie dát od fyzických a právnických osôb, napríklad Register obyvateľov, Rezortný informačný systém pod rezortom školstva, register úpadcov v rezorte spravodlivosti, Centrálny konsolidačný systém, Centrálny ekonomický systém a Rozpočtový informačný systém Ministerstva financií SR, informačný systém Štátnej pokladnice, Nadrezortný ekonomický systém, Register účtovných závierok, ekonomické softvéry ministerstiev a organizácií štátnej správy.

V ústrednej správe došlo medziročne k poklesu hodnoty softvéru najmä u Finančného riaditeľstva SR o 20 791 tis. eur, Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a.s. (ďalej aj ako „SEPS“) o 5 140 tis. eur, Ministerstva vnútra SR o 4 962 tis. eur a Ministerstva financií SR o 4 0325 tis. eur. Naopak najvýraznejší celkový nárast zaznamenal Štatistický úrad SR o 8 816 tis. eur, Štátny inštitút odborného vzdelávania o 6 813 tis. eur, Letové prevádzkové služby SR, š.p. o 4 724 tis. eur a Slovenská pošta, a.s. o 3 176 tis. eur.

V rámci kapitoly Ministerstva financií SR (169 779 tis. eur) vykazuje najvyššiu hodnotu Finančné riaditeľstvo SR (61 526 tis. eur) a samotné Ministerstvo financií SR (53 252 tis. eur). V prípade Finančného riaditeľstva ide o komplex softvérových programov v oblasti správy, účtovania, evidencie a vymáhania daní, eKasy a podobne. Finančné riaditeľstvo SR vykázalo celkový pokles hodnoty

softvéru o 20 791 tis. eur, pričom zníženie hodnoty v podobe ročných účtovných odpisov bolo 36 230 tis. eur a zvýšenie hodnoty zaradením nového majetku bolo v obstarávacej cene 15 443 tis. eur. Obstarané boli najmä licencie a upgrade existujúcich informačných systémov, ktoré sa týkali hlavne zabezpečenia nových funkcionalít Informačného systému Finančnej správy – správa daní, rozšírenie funkcionality aplikačného programového vybavenia pre správu nepriamych daní a iné. Ministerstvo financií SR je správcom viacerých rezortných i nadrezortných informačných systémov, ako napr. Rozpočtový informačný systém, Centrálny konsolidačný systém, Rozpočtový informačný systém pre územnú samosprávu, Register účtovných závierok, ekonomický informačný systém IS ESO a podobne. Uvedenými softvérmi plní ministerstvo úlohy v oblasti riadenia verejných financií a sú prístupné najmä pre štátne organizácie a pre subjekty územnej samosprávy. Netto hodnota softvéru v správe Ministerstva financií SR je 53 252 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 4 035 tis. eur. V priebehu roka 2021 došlo k obstaraniu softvéru formou nového resp. rozšírením funkčností existujúcich systémov (napr. APV pre Finančnú správu, IS NES, RIS) v celkovej hodnote 16 830 tis. eur. Úbytky softvéru vo výške 58 tis. eur nastali v dôsledku delimitácie IS Registra vylúčených osôb na Úrad pre reguláciu hazardných hier a ročné odpisy boli v úhrnej sume 20 815 tis. eur.

V rámci kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR (63 089 tis. eur) sú významné položky softvéru u obchodných spoločností, ako napríklad Slovenská pošta, a.s. (19 698 tis. eur), Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (10 692 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (8 516 tis. eur) a Železnice SR (7 519 tis. eur). Väčšinou ide o prevádzkové informačné systémy, ako aj o systémy pre komunikáciu s verejnosťou v online prostredí (nákupné online systémy) ktorých úbytky predstavujú ročné oprávky a prírastky znamenajú rozširovanie funkcionalít podľa potrieb resp. legislatívnych požiadaviek. Napríklad Slovenská pošta, a.s. spravuje softvér pre systém úhrad poplatkov štátu cez E-kolok, ktorý tvorí súčasť elektronizácie verejnej správy a patrí k najmodernejším platobným systémom v Európe.

Z ostatných subjektov súhrnného celku vykazujú významnú hodnotu softvéru obce 8 718 tis. eur, vyššie územné celky 6 730 tis. eur, a ostatné subjekty 6 446 tis. eur. Zo skupiny ostatných subjektov vykázala Sociálna poisťovňa 1 124 tis. eur. Verejné vysoké školy vykázali hodnotu softvéru za 2 009 tis. eur, najviac Slovenská technická univerzita v Bratislave 554 tis. eur.

2 Oceniteľné práva

Na hodnote oceniteľných práv (rovnako aj na medziročnom poklese) sa podieľa v rozhodujúcej miere ústredná správa sumou 18 840 tis. eur (na poklese 3 313 tis. eur). V rámci tejto skupiny subjektov ide najmä o Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (3 298 tis. eur), SEPS (3 065 tis. eur), Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (2 499 tis. eur), Ministerstvo financií SR (1 938 tis. eur) a DMD Group, a.s. (1 856 tis. eur). Najväčší pokles hodnoty bol zaznamenaný u Konštrukty – Defence, a.s. (o 1 478 tis. eur). Subjekty na tejto položke súvahy vykazujú napríklad obstarané licencie k softvérovým aplikáciám, ktoré nie sú spojené s dodávkou hardvéru, ako aj iné práva vytvorené vlastnou činnosťou.

3 Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku

Hodnota nehmotného majetku zatiaľ nezaradeného do používania dosiahla k 31.12.2021 sumu 95 689 tis. eur a medziročne je úhrnom nižšia o 5 787 tis. eur, najmä z dôvodu postupného zaraďovania obstarávaných informačných systémov do používania (na položku softvér). V rámci obstarania dlhodobého nehmotného majetku vykázali organizácie ústrednej správy sumu 84 226 tis. eur (pokles o 6 814 tis. eur), územná samospráva spolu 8 769 tis. eur a ostatné subjekty 2 694 tis. eur.

Najvyššiu hodnotu majetku ústrednej správy z celého súhrnného celku (a to aj za predchádzajúce účtovné obdobia) je možné odôvodniť tým, že predmetom obstarávania sú softvérové riešenia, ktorých proces obstarávania často presahuje jedno účtovné obdobie vzhľadom na ich zložitosť a komplexnosť.

Väčšinu hodnoty tohto majetku v ústrednej správe tvorí 21 subjektov s hodnotou obstarávaného nehmotného majetku nad 1 000 tis. eur. Ide hlavne o Ministerstvo životného prostredia SR (14 872 tis. eur), Železničnú spoločnosť Slovensko, a.s. (8 232 tis. eur), Finančné riaditeľstvo SR (7 726 tis. eur), SEPS (6 945 tis. eur) a Národnú agentúru pre sieťové a elektronické služby (5 354 tis. eur). Najväčší medziročný pokles v prípade Štatistického úradu SR o 7 270 tis. eur bol spôsobený zaradením dlhodobého nehmotného majetku do používania, a to modernizácie programového vybavenia

Elektronických služieb Štatistického úradu SR (IŠIS), softvéru Elektronického informačného systému a softvérových licencií. Naopak, najväčší prírastok dlhodobého nehmotného majetku v obstarávaní bol zaznamenaný u SEPS o 5 055 tis. eur v súvislosti so zvýšením zabezpečenia RIS (upgradeom obchodného systému) a obstarávaním vedenia Veľký Meder – štátna hranica s Maďarskom.

Ministerstvo životného prostredia SR obstaráva Informačný systém odpadového hospodárstva. Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vykazuje na danej položke hodnotu obstaraného ekonomického systému, softvéru pre predaj cestovných dokladov v rámci realizácie projektu TAP TSI, bezpečnostné systémy a podobne. Finančné riaditeľstvo SR medzi nehmotným majetkom v procese obstarávania vykazuje upgrade existujúcich informačných systémov, ktoré sa týka hlavne zabezpečenia nových funkcionalít Informačného systému FS – správa daní, rozšírenie funkcionality aplikačného programového vybavenia pre správu nepriamych daní, upgrade Administratívneho informačného systému a ďalších. SEPS vykazuje na danej položke hodnotu ekonomického informačného systému, softvéru pre registratúru, centrálného riadiaceho informačného systému objektov prenosovej sústavy a komplexného informačného systému pre obchodné riadenie prenosovej sústavy. Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby obstaráva unikátny softvér „Ústredný portál verejnej správy“.

4 Ostatný nehmotný majetok

V rámci ostatného nehmotného majetku sa vykazujú najmä aktivované náklady na rôznu dokumentáciu, územné plány miest a obcí, plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí, mapy a ostatný drobný nehmotný majetok, aktivované náklady na vývoj (2 232 tis. eur) a goodwill (1 072 tis. eur). Ústredná správa vykázala 13 202 tis. eur a územná samospráva hodnotu 16 900 tis. eur.

A.II. Hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2021 hodnotu 52 727 846 tis. eur. Najväčší podiel tvoria stavby, pozemky a obstaranie majetku. Celková medziročná zmena predstavovala nárast o 1 716 052 tis. eur (v roku 2020 bol prírastok o 3 698 767 tis. eur²), a to najmä v prípade prírastku hodnoty stavieb o 1 761 855 tis. eur, poskytnutých preddavkov na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 399 052 tis. eur, hodnoty pozemkov o 55 049 tis. eur a hodnoty samostatných hnutel'nych vecí a súborov hnutel'nych vecí o 50 341 tis. eur. Hodnota nezaradeného dlhodobého hmotného majetku bola v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižšia o 547 273 tis. eur z dôvodu postupného zaradenia príslušných položiek majetku do používania a hodnota dopravných prostriedkov poklesla o 12 978 tis. eur najmä v súvislosti s odpismi daného majetku. Najvýznamnejší prírastok dlhodobého hmotného majetku bol zaznamenaný medzi subjektami ústrednej správy o 1 716 671 tis. eur a to predovšetkým v prípade stavieb o 1 727 571 tis. eur a poskytnutých preddavkov na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 404 713 tis. eur za súčasného poklesu nezaradeného majetku o 525 441 tis. eur.

Tabuľka 4

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)		
Druh hmotného majetku	2021	2020	Δ 2021-2020	
Stavby	31 121 753	29 359 898	1 761 855	
Pozemky	10 085 155	10 030 106	55 049	
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	4 520 598	5 067 871	-547 273	
Samostatné hnutel'né veci a súbory hnutel'nych vecí	2 636 118	2 585 777	50 341	
Dopravné prostriedky	2 146 975	2 159 953	-12 978	
Poskytnuté preddavky	1 474 438	1 075 386	399 052	
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	742 809	732 803	10 006	
Spolu	52 727 846	51 011 794	1 716 052	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

² V roku 2020 sa zostavovala SUZ za rok 2019, avšak z dôvodu legislatívneho posunu termínov na spracovanie individuálnych a konsolidovaných účtovných zvierok vo verejnej správe, neboli zahrnuté všetky dáta za účtovné jednotky súhrnného celku. V roku 2021 sa zostavovala SUZ za rok 2020, ktorá už obsahovala takmer 100 % údajov. Medziročné porovnanie je tak v prospech roku 2020.

5 Stavby

Hodnota stavieb medziročne vzrástla o 1 761 855 tis. eur a tvorí 59 % z celkovej hodnoty dlhodobého hmotného majetku. Najvyšší prírastok zaznamenala ústredná správa o 1 727 571 tis. eur (v tom Ministerstvo dopravy a výstavby SR o 830 096 tis. eur a Národná diaľničná spoločnosť o 810 909 tis. eur, Železnice SR o 85 577 tis. eur a SEPS o 28 354 tis. eur. Nasledujú subjekty vyšších územných celkov s prírastkom o 110 835 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy o 56 836 tis. eur. Medziročný pokles bol zaznamenaný len u obcí o 133 388 tis. eur. Ústredná správa drží budovy a stavby v hodnote 19 327 533 tis. eur, územná samospráva v hodnote 10 716 755 tis. eur.

Obchodné spoločnosti štátu vykázali stavby v hodnote 9 186 491 tis. eur, pričom rozhodujúcim subjektom ostáva Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá má vo vlastníctve diaľničnú infraštruktúru v hodnote 7 515 699 tis. eur. Diaľnice a rýchlostné cesty obsahujú hodnotu telesa vozovky a ostatných komponentov dlhodobého majetku diaľnic a rýchlostných ciest, nosnej konštrukcie tunelov a mostov. Národná diaľničná spoločnosť, a.s. vykázala úhrnom medziročný celkový prírastok hodnoty stavieb o 810 909 tis. eur. Tento je výsledkom zaradenia nového majetku a odpismi k existujúcemu a používanému majetku. V roku 2021 sa do používania zaradili viaceré úseky diaľničnej infraštruktúry, ako napríklad D1 Prešov západ – Prešov juh v hodnote 371 942 tis. eur a križovatka Triblavina v hodnote 7 238 tis. eur.

Druhou najvýznamnejšou obchodnou spoločnosťou z pohľadu hodnoty stavieb je SEPS (557 139 tis. eur) s medziročným úhrnným prírastkom o 28 354 tis. eur. Ide o stavby slúžiace na prenos elektrickej energie, stožiare, trafostanice, pričom na prenosovej sústave je realizovaná dlhodobá modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových objektov.

Štátne podniky dosiahli hodnotu stavieb vo výške 4 556 599 tis. eur, pričom medziročný prírastok bol úhrnom 82 576 tis. eur. Celkovo štátne podniky tvoria 23,6 % hodnoty stavieb ústrednej správy. Najvyššiu hodnotu vykazujú Železnice SR (2 369 265 tis. eur) v podobe železničnej infraštruktúry (budovy, železničný zvršok a spodok, mosty, tunely a iné) s najvyšším medziročným prírastkom hodnoty stavieb štátnych podnikov (o 85 577 tis. eur). Medziročný prírastok bol tvorený jednak prírastkom majetku obstaraného v roku 2021 ako aj zaradením majetku z predchádzajúceho účtovného obdobia po jeho dokončení (celkom 182 482 tis. eur). Vyradenie majetku a odpisy k majetku znížili jeho hodnotu o 97 462 tis. eur. V roku 2021 išlo najmä o pokračujúcu modernizáciu trate v úseku Púchov – Žilina (95 480 tis. eur), Liptovský Mikuláš – Poprad (13 998 tis. eur), rekonštrukciu koľají na úseku Kral'ovany – Liptovský Mikuláš (12 093 tis. eur), rekonštrukciu železničného zvršku a spodku a výhybiiek (15 296 tis. eur), atď.

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. vykázal stavby v hodnote 1 022 608 tis. eur (prívodné kanály, vodné stavby a vodné nádrže, ochranné hrádze a podobne) a Vodohospodárska výstavba, š. p. 833 774 tis. eur (hydroenergetické diela ako napr. vodné diela Gabčíkovo v hodnote 603 621 tis. eur, Žilina v hodnote 217 094 tis. eur, administratívne budovy v hodnote 5 517 tis. eur a ostatné objekty v hodnote 7 542 tis. eur). V prípade Vodohospodárskej výstavby, š. p. došlo k medziročnému nárastu hodnoty stavieb o 12 725 tis. eur najmä v dôsledku technického zhodnotenia stavebných objektov v rámci projektu „Inovácia a modernizácia plavebných komôr vodného diela Gabčíkovo“.

Zo štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy a výstavby SR (2 188 804 tis. eur), ktoré medziročne zvýšilo hodnotu stavieb úhrnom o 830 096 tis. eur. V najväčšej miere ide o cestnú infraštruktúru v majetku štátu (cestná komunikácia a rýchlostné cesty) vrátane jej vybavenosti (preložky vedení, káblové vedenia, dažďové kanalizácie, oporné múry, protihlukové steny, mosty, križovatky a pod.) a budovy Ministerstva dopravy a výstavby SR v Bratislave s príslušenstvom. Významný medziročný prírastok bol spôsobený zaradením ďalších komunikácií a rýchlostných ciest – D4/R7 a ich úsekov vrátane vybavenosti do majetku v hodnote 842 688 tis. eur.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR realizuje 2 projekty v oblasti dopravnej infraštruktúry formou verejno-súkromného partnerstva (tzv. PPP projekty) a to:

- Koncesia na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu rýchlostnej cesty R1 (51,6 km rýchlostnej cesty v Nitrianskom a Banskobystrickom VÚC), na základe zmluvy zo dňa 23. 3. 2009 medzi súkromným partnerom GRANVIA, a.s. a Ministerstvom dopravy a výstavby SR na obdobie 30 rokov.
- Koncesia na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu úsekov diaľnice D4 Jarovce – Rača a rýchlostnej cesty R7 Bratislava Prievoz – Holice (59 km diaľničného obchvatu Bratislavy a rýchlostnej cesty R7), na základe zmluvy zo dňa 20. 5. 2016 medzi súkromným partnerom Zero Bypass Limited a Ministerstvom dopravy a výstavby SR na obdobie 30 rokov. Cieľom projektu je vybudovanie južnej časti nultého obchvatu Bratislavy a časti južnej siete rýchlostných ciest spájajúcich západ a východ Slovenska, ktorý zahŕňa výstavbu 14 križovatiek a 122 mostných konštrukcií, vrátane nového mostu nad riekou Dunaj a viaduktu na úrovni Slovnaftu. Verejnosti boli sprístupnené všetky úseky diaľnice D4 od Jaroviec po Raču v hodnote 700 836 tis. eur a rýchlostnej cesty R7 od Holíc po Prievoz v hodnote 459 016 tis. eur v októbri 2021 s celkovou dĺžkou 59 km. Súčasťou projektu bola, okrem iného, aj kompletná rekonštrukcia mimoúrovňovej križovatky Prievoz a obchvat Mostu pri Bratislave (5 km). Tento medzinárodne ocenený projekt predstavuje najväčšiu ucelenú investíciu štátu do cestnej infraštruktúry od otvorenia rýchlostnej cesty R1 Nitra – Tekovské Nemce (október 2011) a významne uľahčuje obyvateľstvu dochádzanie do Bratislavy z južného smeru a vytvára alternatívne možnosti dopravy a vedenia tranzitu na území južne a východne od Bratislavy. Hodnota investície je postupne uhrádzaná platbou za dostupnosť, t.j. pravidelnými mesačnými splátkami.

Slovenská správa ciest vykazuje v rámci stavieb v hodnote 1 317 971 tis. eur najmä cesty I. triedy (1 020 069 tis. eur), mosty I. triedy (167 481 tis. eur), bezpečnostné zariadenia I. triedy (8 016 tis. eur) a budovy a haly (4 731 tis. eur). Medziročne znížila hodnotu stavieb úhrnom o 21 578 tis. eur najmä v dôsledku odpisov (24 443 tis. eur), pričom realizovala aj v roku 2021 viaceré opravy mostov a ciest I. triedy, v celkovej hodnote 9 111 tis. eur a obstarala nový most cez Dunaj medzi mestami Komárno a Komárom v hodnote 3 893 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje stavby v hodnote 462 304 tis. eur (budovy a stavby okresných úradov, klientskych centier, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru), pričom medziročný pokles o 7 628 tis. eur bol spôsobený najmä postupným odpisovaním majetku v sume 14 987 tis. eur za súčasného obstarania a zaradenia majetku do používania v hodnote 11 467 tis. eur.

Obce a ich organizácie majú vo vlastníctve stavby v hodnote 9 134 938 tis. eur, vyššie územné celky 1 581 817 tis. eur a ostatné subjekty súhrnného celku 1 077 465 tis. eur (z toho verejné vysoké školy 868 232 tis. eur).

6 Pozemky

Z hodnoty pozemkov súhrnného celku tvorí ústredná správa 4 608 395 tis. eur a obce so svojimi organizáciami 4 753 065 tis. eur, čo predstavuje spolu takmer 92,8 % celkovej hodnoty pozemkov. Medziročná zmena hodnoty o 55 048 tis. eur bola spôsobená prírastkom v ústrednej správe o 59 647 tis. eur a v konsolidovaných celkoch vyšších územných celkov o 13 043 tis. eur za súčasného poklesu hodnoty u obcí o 14 212 tis. eur a u ostatných subjektov verejnej správy o 3 430 tis. eur.

V ústrednej správe vlastní pozemky podľa najvyššej účtovnej hodnoty Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 1 244 501 tis. eur, ide najmä o pozemky pod existujúcou a pripravovanou diaľničnou a cestnou infraštruktúrou. V roku 2021 predstavoval prírastok pozemkov pod rôznymi rozpracovanými úsekmi ciest 6 181 tis. eur (napr. D1 – D4 za 4 028 tis. eur a R1 – R7 za 2 360 tis. eur), pričom k vyradeniu pozemkom došlo len v hodnote 207 tis. eur. Ďalej sú rozhodujúcimi jednotkami Verejné prístavy, a.s. (585 627 tis. eur), Železnice SR (551 317 tis. eur) a Lesy SR, š.p. (524 811 tis. eur).

Na medziročnom prírastku hodnoty pozemkov ústrednej správy sa najviac podieľa Ministerstvo hospodárstva SR sumou 43 923 tis. eur z dôvodu zosúladenia účtovnej evidencie pozemkov (ako výsledok inventarizácie pozemkov) podľa údajov Katastra nehnuteľností a Univerzitná nemocnica

Bratislava sumou 14 951 tis. eur z titulu obstarania pozemkov formou zámenny medzi Univerzitnou nemocnicou Bratislava a Hlavným mestom Bratislava a miestnou časťou Ružinov a Petržalka.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazujú najvyššie hodnoty Slovenský pozemkový fond 268 582 tis. eur a verejné vysoké školy 127 785 tis. eur.

7 Samostatné hnutel'né veci a súbory hnutel'ných vecí

Tento druh majetku predstavujú najmä prístroje, stroje, technické zariadenia, počítačové vybavenie, ktoré sú použiteľné samostatne alebo tvoria určitý súbor zariadení, ktoré môžu fungovať len v spoločnom zapojení (multimediálne zariadenia, laboratórne zariadenia), ale aj vojenská a špeciálna technika. Hodnota tohto majetku dosiahla 2 636 118 tis. eur a medziročne sa zvýšila o 50 341 tis. eur.

Ústredná správa vykazuje úhrnom 1 614 981 tis. eur, a v porovnaní s rokom 2020 je to viac o 61 307 tis. eur. Najvyššie hodnoty vykazuje SEPS (259 769 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (238 953 tis. eur), Železnice SR (162 736 tis. eur) a Vodohospodárska výstavba, š. p. (146 475 tis. eur).

Na medziročnej zmene v ústrednej správe sa podieľali najmä Ministerstvo obrany SR (nárast o 64 014 tis. eur), Vodohospodárska výstavba, š.p. (nárast o 41 732 tis. eur), Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. (nárast o 13 929 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (pokles o 16 374 tis. eur) a Železnice Slovenskej republiky (pokles o 13 235 tis. eur). Ministerstvo obrany SR zaradilo do používania húfnice ZUZANA 155mm v obstarávacej cene 65 648 tis. eur, vybavenia dátového centra a vysokozdvížne vozíky v sume 7 094 tis. eur.

Územná samospráva vykázala úhrnom 389 697 tis. eur (v roku 2020 to bolo 403 069 tis. eur), z čoho obce tvoria 306 022 tis. eur a vyššie územné celky 83 675 tis. eur. Významné hodnoty vykázali aj verejné vysoké školy (62 048 tis. eur), pričom najčastejšie ide o vybavenie vedeckých laboratórií, učební a pracovísk.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (539 747 tis. eur, 85,5 %) z dôvodu vykazovania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov v rámci dlhodobého majetku.

8 Dopravné prostriedky

Dopravné prostriedky dosiahli hodnotu 2 146 975 tis. eur a medziročný pokles o 12 978 tis. eur. V prípade členenia hodnoty majetku podľa skupín subjektov, 79,9 % resp. 1 716 043 tis. eur tvorí ústredná správa a v tom obchodné spoločnosti (1 013 918 tis. eur), štátne rozpočtové a príspevkové organizácie (657 366 tis. eur) a štátne podniky (44 660 tis. eur).

Najvyššiu hodnotu ako aj najvyšší medziročný nárast vykazuje Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (866 354 tis. eur, a medziročný nárast o 70 317 tis. eur) z titulu vlastníctva vozidlového parku (rušňov a vagónov) pre osobnú železničnú dopravu. Nárast netto hodnoty bol spôsobený zaradením zrealizovaných technických zhodnotení (prestavba a modernizácia) osobných vozňov (8 378 tis. eur) ako aj zaradením novoobstaraných klimatizovaných osobných vozňov (3 970 tis. eur), dieselmotorových jednotiek (16 850 tis. eur), elektrických jednotiek (101 775 tis. eur) a elektrických jednotiek pre Tatranskú električku a zubačku (18 144 tis. eur). Oprávky boli medziročne taktiež vyššie a dosiahli hodnotu 79 104 tis. eur.

Železničná spoločnosť Cargo, a.s. (nákladný železničný prepravca) dosiahol hodnotu 112 462 tis. eur a medziročne pokles o 13 209 tis. eur, ktorý bol spôsobený na jednej strane zaradením technického zhodnotenia hnacích dráhových vozidiel a obstarania hnacích dráhových vozidiel, motorových vozidiel a nákladných vozňov v celkovej hodnote 4 397 tis. eur, na strane druhej odpredajom hnacích dráhových vozidiel, fyzickou likvidáciou zastaralých hnacích dráhových vozidiel a nákladných vozňov a ich odpredajom v celkovej hodnote 7 165 tis. eur, pričom ročné oprávky boli medziročne vyššie o 7 608 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo aj k navýšeniu opravných položiek v celkovej sume 2 834 tis. eur z dôvodu dodatočnej tvorby opravných položiek k nevyužívaným, poškodeným, nepotrebným hnacím dráhovým vozidlám a nákladným vozňom.

Hodnotu dopravných prostriedkov ústrednej správy tvoria v rozhodujúcej miere dve ministerstvá, Ministerstvo vnútra SR 335 034 tis. eur a Ministerstvo obrany SR 290 183 tis. eur. A podieľajú sa aj na

medziročnom úbytku, spolu o 43 454 tis. eur. Ministerstvo vnútra SR disponuje vozovým parkom pre policajný a hasičský záchranný zbor, horskú záchrannú službu, špeciálne dopravné prostriedky ako aj bežné vozidlá na prevoz osôb (napr. pod Úradom na ochranu ústavných činiteľov), policajné vrtuľníky, lietadlá vládnej letky SR a ďalšie dopravné prostriedky. Úbytok v hodnote 29 121 tis. eur bol spôsobený najmä postupným odpisovaním daného majetku v súlade s jeho životnosťou (44 904 tis. eur), vyradením majetku v dôsledku darovania, fyzickej likvidácie, prevodu správy majetku a delimitácie (4 560 tis. eur) ale aj prírastkom majetku v dôsledku jeho zaradenia do používania, obstaraním formou daru, prevodom správy resp. prepadnutím v prospech majetku štátu (20 343 tis. eur). Ministerstvo obrany SR znížilo hodnotu dopravných prostriedkov o 14 333 tis. eur najmä v súvislosti s odpismi daného majetku.

V rámci tejto položky majetku tvoria významnú hodnotu aj obce SR, a to 381 880 tis. eur, nasledujú subjekty vyšších územných celkov 45 053 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy 3 999 tis. eur. V prípade subjektov územnej samosprávy ide najmä o vozidlá dopravných podnikov, spoločností poskytujúcich verejnú službu, odvoz a likvidáciu odpadu, servisné činnosti a podobne.

9 Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok

Položku tvorí takmer výlučne ústredná správa (99,9 %) a v rámci nej dve organizácie, Ministerstvo obrany SR 1 435 036 tis. eur a Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 32 763 tis. eur. Ministerstvo obrany SR vykazuje poskytnuté preddavky súvisiace s vládnyim nákupom taktických stíhacích lietadiel F-16 (1 224 804 tis. eur), viacúčelových vrtuľníkov (81 220 tis. eur), rekonštrukciou základne Sliač (67 504 tis. eur), nákupom radarov (32 833 tis. eur) a rádiostaníc a pozorovacích zariadení (16 648 tis. eur). Medziročný nárast poskytnutých preddavkov bol spôsobený práve u Ministerstva obrany SR, a to 410 810 tis. eur z dôvodu plnenia programu nákupu nových taktických stíhacích lietadiel F-16 (378 105 tis. eur) a radarov (32 833 tis. eur). Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. poskytlo preddavky na nové motorové jednotky pre ozubnicovú železnicu (14 824 tis. eur), dodanie elektrických jednotiek (7 628 tis. eur), na modernizáciu osobných vozňov (4 788 tis. eur), nákup nových osobných vozňov (3 298 tis. eur) a dodanie ETCS – európskeho vlakového zabezpečovacieho systému do elektrických jednotiek (1 500 tis. eur).

10 Obstaranie dlhodobého hmotného majetku

Hodnota obstarania nového dlhodobého hmotného majetku (zatiaľ nezaradeného do používania) medziročne poklesla o 547 272 tis. eur, a to najmä vplyvom subjektov ústrednej štátnej správy o 525 441 tis. eur. Ostatné subjekty vykazujú pokles v hodnote 20 718 tis. eur a vyššie územné celky 18 199 tis. eur. Obce naopak vykazujú väčší objem dlhodobého hmotného majetku v procese obstarávania v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 17 086 tis. eur.

Z celkovej sumy 4 520 598 tis. eur tejto položky majetku vykázali organizácie ústrednej správy 3 133 930 tis. eur. Obstaranie majetku tvorí najmä budúca infraštruktúra v podobe ciest, stavieb, ale aj pozemkov, dopravných prostriedkov, strojov, prístrojov a zariadení.

Z ústrednej správy vykázala Národná diaľničná spoločnosť, a.s. hodnotu 1 216 453 tis. eur. Jej celkový úbytok o 479 524 tis. eur bol tvorený na jednej strane zaradením nových stavieb, pozemkov a zariadení do užívania (diaľnic v hodnote 946 954 tis. eur, rýchlostných ciest v hodnote 4 836 tis. eur a iného hmotného majetku v celkovej sume 5 894 tis. eur) a na druhej strane pokračujúcou výstavbou diaľničných úsekov a rýchlostných ciest (diaľnic v hodnote 261 774 tis. eur, rýchlostných ciest v hodnote 114 259 tis. eur, ostatných stavieb v celkovej sume 16 930 tis. eur a ostatného dlhodobého majetku celkom 7 499 tis. eur).

Slovenská správa ciest vykázala zostatok 607 400 tis. eur a celkový nárast hodnoty o 75 243 tis. eur z dôvodu nižšieho zaradenia stavebných prác a majetku (25 586 tis. eur; z toho stavebné práce 19 349 tis. eur) ako bola hodnota nového obstarania (77 553 tis. eur; z toho stavebné práce 71 312 tis. eur). Železnice SR vykázali zostatok 496 803 tis. eur a úbytok 8 995 tis. eur. Obdobne ako v prípade NDS, a.s. alebo SSC ide o rozdiel z dlhodobého obstarávania majetku (modernizácia železničných tratí a nástupíšť, obstaranie strojov a zariadení železničnej infraštruktúry) v sume 226 471 tis. eur a zaraďovania dokončeného majetku do používania v hodnote 234 115 tis. eur.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR je z pomedzi rozpočtových organizácií ústrednej správy ďalším významným obstarávateľom hmotného majetku za rok 2021, dosiahlo hodnotu 80 372 tis. eur, pričom

ide najmä o obstaranie investícií na úsekoch diaľnic D1, D4, a rýchlostnej cesty R7 v sume 50 082 tis. eur a odpočívadla Pohranice v sume 17 760 tis. eur.

Významný prírastok hodnoty obstarávaného majetku v ústrednej správe vykázali okrem Slovenskej správy ciest aj Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. 14 631 tis. eur, Ministerstvo obrany SR 13 399 tis. eur, Slovenská národná galéria 12 421 tis. eur a Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. 11 360 tis. eur. Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. vykazuje prírastky obstarania významných investícií v rámci projektov „Vyrad'ovanie jadrovej elektrárne A-1, III. a IV. etapa“, „Demontáž veľkorozmerných komponentov primárneho okruhu“ a „Dobudovanie skladovacích kapacít vyhoreteho jadroveho paliva“. Ministerstvo obrany SR realizuje investičnú výstavbu v hodnote 15 282 tis. eur, obstaranie modernizácie obranných systémov v sume 13 097 tis. eur, modernizácie a zvyšovania informačnej bezpečnosti komunikačných a informačných systémov v hodnote 12 755 tis. eur a iného špeciálneho vybavenia, strojov a zariadení. Najvýznamnejšou investičnou akciou realizovanou Slovenskou národnou galériou je rekonštrukcia, modernizácia a dostavba areálu Slovenskej národnej galérie v sume 54 231 tis. eur, v rámci ktorej bol v roku 2021 zaznamenaný prírastok na účte obstarania v hodnote 12 418 tis. eur. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. v priebehu roka 2021 obstarával majetok v rámci projektov zvýšenia bezpečnosti Malého Dunaja a Klátovského ramena (7 070 tis. eur) a ochrany intravilánu v Banskej Bystrici pred povodňami (8 448 tis. eur).

Medziročný pokles obstarávaného dlhodobého hmotného majetku vykazuje okrem Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. aj Vodohospodárska výstavba, š.p. (53 312 tis. eur), SEPS (40 434 tis. eur), Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s. (32 785 tis. eur) a Ministerstvo hospodárstva SR (9 028 tis. eur). V prípade Vodohospodárskej výstavby, š.p. došlo k zaradeniu majetku v rámci realizácie projektu „Inovácia a modernizácia plavebných komôr vodného diela Gabčíkovo“, konkrétne pravej plavebnej komory, ktorá bola v roku 2021 opätovne uvedená do prevádzky. SEPS uviedla do používania súbor stavieb, ktoré majú významnú úlohu pri transformácii regiónu Hornej Nitry, ukončila práce na výstavbe slovensko-maďarských cezhraničných prepojení a iné. Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. zaradil do používania Detské kardiocentrum a technické zhodnotenie budovy organizácie.

V územnej samospráve vykazujú obce zostatok obstarávaného hmotného majetku vo výške 1 136 748 tis. eur (prírastok 17 086 tis. eur), a vyššie územné celky 196 459 tis. eur (úbytok 18 199 tis. eur). Ide najmä o budovanie a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, na ktorých financovanie boli použité aj prostriedky návratných finančných výpomocí od Ministerstva financií SR, ďalej modernizáciu a rekonštrukcie školských zariadení, mostov, budovanie cyklotrás, ihrísk a podobne.

11 Ostatný dlhodobý hmotný majetok

V rámci ostatného dlhodobého hmotného majetku sa vykazuje najmä technické zhodnotenie budov a stavieb štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií. Dôvodom pre samostatné účtovania o technickom zhodnotení je evidencia niektorých budov ako nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktorých ocenenie nie je možné spoľahlivo určiť. Z tohto dôvodu bolo v majetku ponechané len následné technické zhodnotenie týchto budov uskutočnené po uvedení budov do používania. Významnú hodnotu vykazuje ústredná správa 393 880 tis. eur a v rámci nej napríklad Kancelária národnej rady SR (89 991 tis. eur) v podobe technického zhodnotenia bratislavského hradu. Ďalej sa do ostatného majetku sumarizujú pestovateľské celky trvalých porastov, umelecké diela a zbierky, predmety z drahých kovov, drobný hmotný dlhodobý majetok a základné stádo a ťažné zvieratá.

A.III. Finančný majetok

Celkovo dlhodobý finančný majetok dosiahol hodnotu 6 597 593 tis. eur a medziročne je nižší o 566 418 tis. eur. V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú aj zostatky termínovaných účtoch v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok v hodnote 28 079 tis. eur (2020: 29 370 tis. eur). Ústredná štátna správa vykázala 5 528 445 tis. eur, obce 1 017 725 tis. eur, vyššie územné celky 10 218 tis. eur a ostatné subjekty 41 206 tis. eur. Medziročný pokles hodnoty bol vykázaný najmä v ústrednej správe (o 568 249 tis. eur). Hodnota dlhodobého finančného majetku u obcí vzrástla úhrnom o 5 068 tis. eur.

V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú najmä podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (3 017 676 tis. eur), ktorý znamená podiel na základnom imaní v rozsahu 20 – 50 %. Ide o pridružené účtovné jednotky kapitol ŠR ako aj podiely v takýchto spoločnostiach, ktoré vlastnia dcérske spoločnosti štátu.

Druhou významnou položkou finančného majetku sú pôžičky Štátneho fondu rozvoja bývania (1 248 235 tis. eur), ktoré sa poskytujú nielen subjektom územnej samosprávy, ale aj fyzickým osobám a právnickým osobám mimo súhrnného celku (napr. bytové spoločenstvá).

Tretiu najvyššiu hodnotu v rámci ostatného finančného majetku tvoria podiely Slovenskej republiky v zahraničných finančných inštitúciách ako je napríklad Svetová banka, Európska investičná banka a ďalšie. Rozhodujúcu hodnotu tvorí podiel SR v Európskom stabilizačnom mechanizme.

Tabuľka 5

Dlhodobý finančný majetok			
(v tis. eur)			
Druh finančného majetku	2021	2020	Δ 2021-2020
Cenné papiere a podiely	4 045 577	4 666 977	-621 400
<i>Z toho: Podiely v dcérskych účtovných jednotkách</i>	<i>192 233</i>	<i>197 168</i>	<i>-4 935</i>
<i>Podiely v pridružených účtovných jednotkách</i>	<i>3 017 676</i>	<i>3 637 224</i>	<i>-619 548</i>
Dlhodobé pôžičky	1 307 776	1 308 424	-648
<i>Z toho: ŠFRB</i>	<i>1 248 235</i>	<i>1 251 053</i>	<i>-2 818</i>
<i>Environmentálny fond</i>	<i>2 650</i>	<i>2 967</i>	<i>-317</i>
<i>National Development Fund II, a.s.</i>	<i>21 811</i>	<i>11 894</i>	<i>9 917</i>
Termínované účty v bankách	28 079	29 370	-1 291
Ostatný dlhodobý finančný majetok	1 216 161	1 159 240	56 921
<i>Z toho: Podiely v medzinárodných finančných inštitúciách</i>	<i>1 081 341</i>	<i>1 063 485</i>	<i>17 856</i>
Spolu	6 597 593	7 164 011	-566 418

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

12 Cenné papiere a podiely

Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú minimálne 51% podiel na ich vlastnom imaní, a ktoré neboli predmetom konsolidácie. Hodnota tohto dlhodobého finančného majetku dosiahla k 31.12.2021 sumu 192 233 tis. eur a je medziročne nižšia o 4 935 tis. eur, najmä v ústrednej štátnej správe (o 12 089 tis. eur). V prípade obcí došlo k medziročnému nárastu o 6 982 tis. eur.

Z ústrednej správy vykazuje významnú hodnotu MH Manažment, a.s. (177 309 tis. eur), ktorý spravuje podiely v 27 obchodných spoločnostiach, z toho 17 v oblasti dopravy (SAD-ky) a 6 v oblasti teplárstva. Ide o podiely, ktoré spravoval zaniknutý Fond národného majetku do 31.12.2015. Nárast hodnoty zo 170 093 tis. eur na 177 309 tis. eur bol spôsobený precenením hodnoty týchto podielov.

Podiely Investičných fondov (NDF I a NDF II), ktoré zmenou štruktúry súhrnného celku boli preradené do konsolidovaného celku Ministerstva financií SR, boli preklasifikované na ostatný dlhodobý finančný majetok v hodnote 19 305 tis. eur. Ide o podiely v obchodných spoločnostiach, do ktorých sa investujú zdroje EÚ a štátneho rozpočtu návratným spôsobom. Ide o formu podpory podnikov prostredníctvom kapitálovej angažovanosti týchto fondov.

Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v iných obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú 20 až 50% podiel na ich vlastnom imaní a účtovná jednotka nie je definovaná ako spoločná účtovná jednotka dvoch alebo viacerých účtovných jednotiek súhrnného celku.

Rozhodujúcu hodnotu predstavujú podiely obchodných spoločností štátu v iných podnikateľských subjektoch (tzv. obchodné spoločnosti v druhom resp. treťom rade). Tieto podiely sú v niektorých podnikoch štátu vykázané na základe konsolidovanej účtovnej závierky a precenené metódou vlastného imania.

Dlhodobý finančný majetok vo forme týchto podielov dosiahol sumu 3 017 676 tis. eur a medziročne sa hodnota znížila o 619 548 tis. eur. Z celkovej hodnoty týchto podielov vykazuje ústredná správa viac ako 94 %, čo predstavuje 2 837 116 tis. eur, a z nej hlavne Ministerstvo hospodárstva SR 1 422 477 tis. eur (podiely v energetických spoločnostiach) a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (ďalej aj ako „SPP“) 1 170 127 tis. eur, JAVYS, a. s. vykázal hodnotu podielu v spoločnosti JESS, a.s. vo výške 104 326 tis. eur a MH Manažment, a.s. vykázal hodnotu svojich podielov vo výške 58 419 tis. eur. Významnú hodnotu vykazujú aj jednotky v rámci kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR (58 374 tis. eur), a v rámci nich hlavne Ministerstvo dopravy a výstavby SR 26 547 tis. eur (napríklad podiely v spoločnosti Letisko Košice – Airport Košice, a.s. 17 249 tis. eur, Metro Bratislava, a.s. 5 504 tis. eur, Letisko Piešťany, a.s. 3 794 tis. eur) a Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (22 961 tis. eur).

Hodnota týchto podielov je priamo závislá od hodnoty vlastného imania tej spoločnosti, v ktorej štát drží menšinové podiely priamo alebo nepriamo cez iné účastiny. Vlastné imanie obchodných spoločností je pritom ovplyvnené (pri nezmenenom základnom imaní) dosiahnutým výsledkom hospodárenia (zisk/strata), nevysporiadaným výsledkom minulých období, pričom ide hlavne o výsledok obchodnej činnosti, ale môžu ho ovplyvniť napríklad aj metódy oceňovania majetku. Medziročne Ministerstvo hospodárstva SR vykázalo po použití metódy vlastného imania úbytok hodnoty svojich podielov o 703 421 tis. eur (a to hlavne hodnota 34%-ného podielu v Slovenských elektrárnach, ktorá sa znížila o 652 525 tis. eur vplyvom zníženia vlastného imania spoločnosti v dôsledku premietnutia čistej zmeny zabezpečenia peňažných tokov, hodnota 51%-ného podielu v Stredoslovenskej energetike, a.s., ktorá sa znížila o 63 238 tis. eur, hodnota 51%-ného podielu vo Východoslovenskej energetike Holding, a.s., ktorá sa znížila o 14 194 tis. eur a hodnota 51%-ného podielu v Západoslovenskej energetike, a.s., ktorá sa zvýšila o 26 536 tis. eur).

V prípade SPP došlo k zvýšeniu hodnoty finančnej investície v spoločnostiach SPP Infrastructure a ESCO Slovensko o 87 369 tis. eur.

Obce v rámci tejto položky vykázali 170 211 tis. eur, vyššie územné celky 9 924 tis. eur.

Realizovateľné cenné papiere

Realizovateľné cenné papiere znamenajú podiely na základnom imaní obchodnej spoločnosti vo výške menej ako 20 %. Z celkovej hodnoty 806 794 tis. eur vlastní rozhodujúcu hodnotu obce, a to 770 679 tis. eur, ako minoritné podiely v obchodných spoločnostiach z oblasti dodávky vody, výroby tepla a osobnej prepravy. Celkový medziročný prírastok v hodnote 3 544 tis. eur bol spôsobený prírastkom v ústrednej správe (o 7 033 tis. eur) a úbytkom v obciach SR (o 3 473 tis. eur) a VÚC (o 15 tis. eur).

Zvýšenie hodnoty v ústrednej správe z 29 050 tis. eur na 36 082 tis. eur tvorili najmä dlhodobé investície investičného fondu Venture to Future Fund, a.s. do cieľových spoločností vrátane súvisiacich obstarávacích nákladov, ktoré boli z účtu obstarania dlhodobého finančného majetku zaradené v momente prevodu investovaných prostriedkov do cieľovej spoločnosti spôsobom a v závislosti od charakteru investície. Alternatívne investičné fondy patriace do súhrnného celku vykazujú realizovateľné cenné papiere a podiely v sume 14 355 tis. eur, najmä National Development Fund II, a.s. 7 140 tis. eur a Venture to Future Fund, a.s. 5 961 tis. eur (z toho nekótované akcie 2 499 tis. eur a ostatné podiely v spoločnostiach s ručením obmedzeným 3 463 tis. eur).

Dlhové cenné papiere držané do splatnosti

Základným znakom dlhového cenného papiera držaného do splatnosti je okrem možnosti poberania výnosov z jeho držba aj návratnosť vložených investícií. Medzi dlhové cenné papiere svojím charakterom patria všetky druhy dlhopisov, pokladničné poukážky, šeky, vkladové listy, zmenky, atď. Viac ako v 86%-ách sú vykazované jedným subjektom ústrednej správy, a to SZRB, a.s. (25 042 tis. eur). V roku 2018 skupina SZRB nakúpila krytý dlhopis Všeobecnej úverovej banky, a.s.

v menovitej hodnote 24 999 tis. eur a v rokoch 2019, 2020 a 2021 zaznamenala celkový prírastok v hodnote 43 tis. eur, z dôvodu kladnej amortizácie.

13 Dlhodobé pôžičky

V rámci pôžičiek vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Štátny fond rozvoja bývania 1 248 235 tis. eur (konsolidovaná hodnota). Ďalej vykazujú významnejšie hodnoty aj NDF II 21 811 tis. eur a Environmentálny fond 2 650 tis. eur. Medziročný úbytok v prípade Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. v hodnote 10 000 tis. eur bol spôsobený úhradou poskytnutej pôžičky spoločnosti Cargo Wagon, a.s. vrátane úrokov v hodnote 3 927 tis. eur.

14 Termínované účty v bankách

Zostatok na účtoch v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, vzhľadom na svoj dlhodobý charakter, sa vykazuje v rámci dlhodobého finančného majetku a nie ako položka finančných účtov. Medzi subjektami ústrednej správy vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu MH Invest, s.r.o. (14 999 tis. eur). Zostatok prostriedkov na termínovaných účtoch obcí predstavuje 11 779 tis. eur (nárast o 4 129 tis. eur).

15 Ostatný dlhodobý finančný majetok

V ostatnom dlhodobom finančnom majetku sa vykazujú hlavne podiely Slovenskej republiky v medzinárodných finančných inštitúciách a finančných stabilizačných mechanizmoch.

Tabuľka 6

Majetková účasť SR v medzinárodných inštitúciách v správe Ministerstva financií SR			(v tis. eur)
Medzinárodná inštitúcia	2021	2020	Δ 2021-2020
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	793 350	793 350	0
Európska investičná banka	122 608	122 608	0
Skupina Svetovej banky	93 782	80 359	13 423
z toho:			
Medzinárodná finančná korporácia	33 091	27 694	5 397
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	32 016	27 625	4 391
Medzinárodná asociácia pre rozvoj	27 965	24 385	3 580
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	710	655	55
Medzinárodná investičná banka	28 869	24 436	4 433
Európska banka pre obnovu a rozvoj	26 711	26 711	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	13 342	13 342	0
Rozvojová banka Rady Európy	2 397	2 397	0
Európsky finančný stabilizačný nástroj (EFSF)	282	282	0
Spolu	1 081 341	1 063 485	17 856

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Z celkovej sumy ostatného dlhodobého finančného majetku vykázala ústredná správa hodnotu 1 161 548 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 1 081 341 tis. eur. Ide najmä o kapitálovú účasť v rôznych medzinárodných finančných inštitúciách, ktoré boli založené spolu s vládami iných krajín alebo medzinárodnými organizáciami na podporu slabších regiónov v Európe ale aj v iných krajinách, na podporu reforiem ich hospodárstva, ekonomiky a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva.

V roku 2021 došlo k zvýšeniu základného imania Medzinárodnej investičnej banky o 4 433 tis. eur, Medzinárodnej finančnej korporácie o 2 931 tis. eur, Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj o 1 964 tis. eur a k úhrade splátky Slovenskej republiky v rámci doplnenia zdrojov pre Medzinárodnú asociáciu pre rozvoj v sume 2 840 tis. eur. Ostatné zmeny boli z dôvodu kurzových rozdielov z vkladov v medzinárodných finančných inštitúciách.

K podielom v medzinárodných finančných inštitúciách a k európskym stabilizačným mechanizmom sa viaže aj kapitál splatný na požiadanie, a to podľa zmluvných podmienok dojednaných s konkrétnou inštitúciou. Ide o tzv. call capital, ktorý sa vykazuje ako podmienené záväzky v iných pasívach (časť III poznámok).

Významnú hodnotu ostatného finančného majetku vykazuje aj National Development Fund II, a.s., a to 74 345 tis. eur v podobe priamych ekvityných investícií do spoločností v zmysle investičnej stratégie spoločnosti a National Development Fund I, s.r.o a to 3 570 tis. eur.

A.IV. Pohľadávky

Medzi položkami dlhodobého majetku sa vykazujú pohľadávky subjektov súhrnného celku so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok. Súčasťou dlhodobých pohľadávok sú aj pohľadávky z poskytnutých návratných finančných výpomocí, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je dlhšia ako 1 rok.

Dlhodobé pohľadávky dosiahli k 31.12.2021 úhrnom sumu 850 289 tis. eur, z toho dlhodobé návratné finančné výpomoci predstavujú 56 777 tis. eur. Medziročne ide o nárast hodnoty pohľadávok o 22 651 tis. eur.

Poskytovanie návratných finančných výpomocí je špecifikom pre štátnu správu a územnú samosprávu. V rámci ústrednej správy môže návratné finančné výpomoci poskytovať Ministerstvo financií SR a iný orgán štátnej správy, ak tak umožňuje príslušný zákon (napríklad Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo hospodárstva SR). Návratné finančné výpomoci sa poskytujú subjektom na riešenie špecifických situácií pri nedostatku vlastných zdrojov subjektu alebo v situácii, že by subjekt musel financovať svoje neočakávané potreby cez úvery a zhoršovalo by to jeho platobnú schopnosť. Návratné finančné výpomoci Ministerstva financií SR sú úročené s priaznivejšími platobnými podmienkami z hľadiska začiatku a doby splácania istiny alebo úroku.

Všetky návratné finančné výpomoci poskytnuté ústrednou správou napr. mestám, obciam a podnikateľským subjektom v rámci súhrnného celku, sú predmetom vzájomnej eliminácie. V prípade dlhodobých návratných finančných výpomocí eliminácia predstavuje 595 022 tis. eur. Ide najmä o návratnú finančnú výpomoc poskytnutú Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov v hodnote 280 000 tis. eur, výpomoci mestám SR v objeme 138 601 tis. eur a výpomoci poskytnuté VÚC 174 346 tis. eur, vrátane poskytnutých NFV za účelom finančnej stabilizácie územnej samosprávy v čase pandémie. Po vzájomnej eliminácii dlhodobých návratných finančných výpomocí medzi subjektami súhrnného celku sú najvýznamnejšie finančné výpomoci poskytované podnikateľským subjektom v celkovej sume 54 717 tis. eur.

Tabuľka 7

Dlhodobé pohľadávky súhrnného celku				(v tis. eur)
Druh pohľadávky	2021	2020	Δ 2021-2020	
Pohľadávky EXIM banky z poskytnutých úverov	392 345	411 461	-19 116	
Pohľadávky SZRB z poskytnutých úverov	267 639	265 421	2 218	
Návratné finančné výpomoci	56 776	25 725	31 051	
Pohľadávky voči zamestnancom	24 165	24 973	-808	
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	17 084	12 926	4 158	
Pohľadávky MF SR z derivátových operácií	0	14 550	-14 550	
Ostatné dlhodobé pohľadávky	92 280	72 582	19 698	
Spolu	850 289	827 638	22 651	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Z dlhodobých pohľadávok predstavujú najvyššiu hodnotu pohľadávky Exportno-importnej banky z poskytnutých úverov a záruk exportujúcim podnikom a bankám. Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. vykazuje pohľadávky voči prijímateľom úverov a finančných výpomocí, ktorými banka

podporuje podnikateľskú činnosť malých a stredných podnikateľov, poľnohospodárskych prvovýrobcov, obnovu bytového fondu a realizáciu projektov z EÚ fondov.

Pohľadávky voči zamestnancom tvorí najmä Ministerstvo vnútra SR (23 700 tis. eur) z titulu poskytnutých návratných výpomocí zo sociálneho fondu na riešenie bytovej situácie policajtov a zamestnancov rezortu a za odpredaj služobných bytov.

Dlhodobé pohľadávky Ministerstva financií sú z titulu finančných derivátov vznikajúcich z obchodov (Cross-currency swap-ov), ktoré sa používajú pri zabezpečovacích operáciách na finančnom trhu v cudzej mene pri správe štátneho dlhu zaznamenali medziročný pokles o 14 550 tis. eur z dôvodu ich vykazovania medzi krátkodobými pohľadávkami, nakoľko splatnosť istín je v období kratšom ako 1 rok.

Pohľadávky v špecifickom režime správy predstavujú vládne pohľadávky voči zahraničiu, ktoré sa vedú voči jednotlivým dlžníckym krajinám. Ide o pohľadávky z delenia federácie, ktoré sú v správe NBS a ČSOB, a.s. Praha, účtovne vedené na Ministerstve financií SR. Pre vymoženie dlžnej sumy sa vykonávajú všetky nevyhnutné úkony, ako je pravidelné kontaktovanie dlžnej strany, negociácia podmienok za ktorých pohľadávky vznikli a ďalšie.

Tabuľka 8

Vybrané pohľadávky SR voči zahraničiu v správe Ministerstva financií SR			(v tis. eur)
Dlžnícka krajina	2021	2020	Δ 2021-2020
bývalá SFRJ	17 018	73 496	-56 478
Alžírka demokratická a ľudová republika	14 611	13 254	1 357
Čínska ľudová republika	11 111	10 627	484
Ruská federácia - Krivoj Rog	4 722	4 649	73
Kórejská ľudovodemokratická republika	1 664	1 536	128
Slovinsko	0	92	-92
India	22	21	1
Spolu	49 148	103 675	-54 527

*hodnoty sú pred zohľadnením opravných položiek

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ide o pohľadávky úverového charakteru voči iným krajinám a pohľadávky z barterových obchodov voči podnikom v zahraničí, ktoré vznikli pred rokom 1993, pričom ich podrobnejší popis je možné nájsť v Súhrnných účtovných závierkach Slovenskej republiky za predchádzajúce účtovné obdobia.³ Netto hodnota týchto pohľadávok je 3 532 tis. eur.

Celková brutto hodnota týchto pohľadávok bola znížená z dôvodu odpisu úrokov voči bývalej Juhoslávii v hodnote 61 037 tis. eur, na základe uznesenia vlády SR č. 763 zo dňa 14. 12. 2021 k návrhu na zníženie stavu štátnych finančných aktív z dôvodu nevyožiteľnosti niektorých pohľadávok štátu. Medziročné zmeny ostatných pohľadávok boli spôsobené kurzovými rozdielmi a predpisom nových úrokov.

³ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/klucove-dokumenty-uctovne-zavierky/suhrnna-vyrocnna-sprava-sr/>

B. Krátkodobý majetok

B.I. Zásoby

Ako zásoby sa vykazujú materiál na sklade, tovar, výrobky, nedokončená výroba a polotovary a zvieratá. Celková hodnota zásob súhrnného celku k 31.12.2021 dosiahla 1 493 795 tis. eur a oproti roku 2020 sa hodnota zásob zvýšila o 53 307 tis. eur.

Tabuľka 9

Zásoby súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh zásob	2021	2020	Δ 2021-2020
Materiál	1 162 615	1 125 405	37 210
Tovar	160 767	156 026	4 741
Výrobky	127 030	112 227	14 803
Ostatné zásoby	43 383	46 830	-3 447
Spolu	1 493 795	1 440 488	53 307

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Na celkovej hodnote zásob sa podieľa najmä ústredná správa 94,9 % (v absolútnom vyjadrení je to 1 417 259 tis. eur). Hodnota zásob je medziročne vyššia o 53 307 tis. eur najmä z dôvodu zvýšenia stavu materiálu o 37 210 tis. eur, výrobkov o 14 803 tis. eur a tovaru o 4 742 tis. eur, pričom hodnota nedokončenej výroby a polotovarov sa znížila o 3 563 tis. eur.

Prírastok hodnoty zásob v ústrednej správe o 55 435 tis. eur bol spôsobený zvýšením stavu materiálu o 38 428 tis. eur (z toho u Ministerstva zdravotníctva SR o 30 007 tis. eur), výrobkov o 15 034 tis. eur a tovaru o 6 004 tis. eur, za súčasného zníženia stavu nedokončenej výroby a polotovarov o 4 124 tis. eur. Zásoby ústrednej správy tvoria hlavne materiál (1 098 224 tis. eur), tovar (154 409 tis. eur) a výrobky (123 795 tis. eur).

Objemovo najvyššiu hodnotu zásob vykazuje tak ako minulé účtovné obdobie Ministerstvo obrany SR 754 477 tis. eur (hlavne materiál v podobe vojenského a obranného charakteru), ďalej Správa štátnych hmotných rezerv 133 739 tis. eur v podobe tovaru (zásoby hmotných a mobilizačných rezerv), SPP 104 331 tis. eur v podobe výrobkov (zemného plynu určeného na predaj) a Ministerstvo vnútra SR 90 035 tis. eur (ako materiál špecifickej povahy). Zmena hodnoty zásob ústrednej správy bola ovplyvnená najmä prírastkom hodnoty materiálu Ministerstva zdravotníctva SR o 30 007 tis. eur z dôvodu obstarania liekov a vakcín a prírastkom hodnoty výrobkov SPP o 13 865 tis. eur z dôvodu navýšenia trhovej ceny tejto komodity a úbytkom hodnoty zásob u spoločnosti Konštrukta – Defence, a.s. (o 12 358 tis. eur) z dôvodu dokončenia výroby a následného predaja výrobkov a Ministerstva obrany (o 11 954 tis. eur) najmä vplyvom tvorby opravných položiek k nepotrebným, prebytočným a neupotrebitelným zásobám (materiálu).

Subjekty územnej samosprávy vykazujú hodnotu zásob v celkovom objeme 66 698 tis. eur (v tom materiál 58 413 tis. eur), ktoré boli medziročne nižšie o 1 854 tis.

16 Materiál

Materiál tvorí 77,8 % z celkovej hodnoty zásob v netto vyjadrení a v porovnaní s rokom 2020 zaznamenali nárast o 37 210 tis. eur. Až 94,5 % hodnoty materiálu sústredujú subjekty ústrednej správy, čo je 1 098 224 tis. eur. Na subjekty územnej samosprávy pripadá 58 413 tis. eur a na ostatné subjekty verejnej správy 5 979 tis. eur.

V rámci ústrednej správy sa na zásobách materiálu v najvyššej miere podieľa kapitola Ministerstva obrany SR v hodnote 783 219 tis. eur, pričom vykazuje aj najvyšší medziročný úbytok o 14 545 tis. eur. Zníženie stavu zásob materiálu ovplyvnilo najmä prehodnotenie využiteľnosti materiálu, ktorého dôsledkom bola tvorba opravných položiek k prebytočným a neupotrebitelným zásobám.

Kapitola Ministerstva zdravotníctva SR vykazuje druhý najväčší objem materiálu v sume 109 875 tis. eur, ktorý bol v porovnaní s rokom 2020 vyšší až o 48 897 tis. eur. Ide napr. o obstarané lieky a vakcíny

voči COVID-19 v správe Ministerstva zdravotníctva SR, univerzitných a fakultných nemocníc, Úradu a regionálny úradov verejného zdravotníctva. Z dôvodu mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej so šírením nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19 došlo k zvýšenému nákupu liekov, ochranných pracovných prostriedkov, dezinfekčných a čistiacich prostriedkov a očkovacích látok.

Kapitola Ministerstva vnútra SR vykazuje tretí najväčší objem materiálu v sume 92 818 tis. eur. Ide napr. o interiérové vybavenie, stavebno-inštalačný materiál, výzbroj a muníciu, kancelárske potreby a kancelársku techniku, výpočtovú, telekomunikačnú, zdravotnícku a veterinárnu techniku.

17 Tovar

Zásoby tovaru dosiahli hodnotu 160 767 tis. eur (2020: 156 026 tis. eur) a viac ako v 96 %-ách sú vykazované subjektami ústrednej správy (154 409 tis. eur).

Najväčší prírastok hodnoty zásob (tovaru) bol zaznamenaný u Správy štátnych hmotných rezerv (o 5 077 tis. eur) z dôvodu obstarania pohotovostných zásob, najmä zdravotníckeho materiálu. Správa štátnych hmotných rezerv zároveň vykazuje najväčší (86,5%-ný) podiel na celkovej hodnote tovaru v rámci ústrednej správy z dôvodu tvorby, zabezpečenia, doplnenia a správy štátnych hmotných a mobilizačných rezerv pre riešenie krízovej situácie, v rámci opatrení hospodárskej mobilizácie a v súlade s úlohami určenými jednotlivými ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy.

18 Výrobky

Hodnota výrobkov za rok 2021 dosiahla 127 030 tis. eur, čo predstavuje nárast oproti roku 2020 o 14 803 tis. eur. Podiel spoločnosti SPP (104 322 tis. eur), predstavuje až 82,1 % na celkovom objeme, a taktiež sa najväčšou mierou podieľa na medziročnom náraste o 13 865 tis. eur. Ide o zásoby zemného plynu určených na obchodovanie, ktorých hodnota je medziročne vyššia najmä z dôvodu významného nárastu trhovej ceny plynu.

19 Ostatné zásoby

V rámci ostatných zásob sa vykazuje nedokončená výroba a polotovary (40 666 tis. eur) a zvieratá (2 717 tis. eur), najmä v ústrednej správe v hodnote 40 831 tis. eur.

B.II. Krátkodobé Pohľadávky

Za krátkodobé pohľadávky sa považujú také, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je najviac 1 rok. Krátkodobé pohľadávky dosiahli k 31.12.2021 úhrnom sumu 7 731 830 tis. eur. Medziročne ide o nárast hodnoty týchto pohľadávok o 1 032 696 tis. eur, z toho vplyvom nárastu pohľadávok zo špecifických operácií štátu na finančnom trhu o 498 000 tis. eur.

Tabuľka 10

Pohľadávky súhrnného celku		(v tis. eur)		
Krátkodobé pohľadávky	2021	2020	Δ 2021-2020	
Pohľadávky MF SR z operácií na finančnom trhu	3 585 000	3 087 000	498 000	
Odberatelia	832 531	587 568	244 963	
Poskytnuté prevádzkové preddavky	516 757	475 645	41 112	
Pohľadávky Sociálnej poisťovne	507 023	432 575	74 448	
Pohľadávky Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	377 563	362 887	14 676	
Pohľadávky Slovenského plynárenského priemyslu, a.s.	335 447	37 972	297 475	
Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu	282 729	656 094	-373 365	
Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ	178 940	198 788	-19 848	
Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov	149 362	86 820	62 542	
Pohľadávky z nedaňových príjmov štátu	88 352	83 843	4 509	
Pohľadávky z nedaňových príjmov územnej samosprávy	88 053	80 142	7 911	
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	79 368	18 948	60 420	
Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdrav. starostlivosťou	74 071	81 043	-6 972	
Pohľadávky z daňových príjmov územnej samosprávy	41 115	41 097	18	
Ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy	595 519	468 712	126 807	
Spolu	7 731 830	6 699 134	1 032 696	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Z pohľadu činnosti jednotlivých subjektov súhrnného celku je možné konštatovať, že pre rozpočtové a príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky sú najdôležitejšie pohľadávky z daní, poplatkov a nedaňových príjmov (napr. z predaja prebytočného majetku, z nájomného a iných nepodnikateľských aktivít). Štátne podniky a obchodné spoločnosti vykazujú najväčší podiel na pohľadávkach z obchodných vzťahov voči odberateľom a svojim klientom.

20 Daňové a colné pohľadávky štátu

Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu vykazuje Ministerstvo financií SR vo výške 282 729 tis. eur. Medziročný pokles o 373 365 tis. eur je spôsobený najmä tvorbou opravných položiek k pohľadávkam na dani z pridanej hodnoty (o 180 832 tis. eur) a pokles pohľadávok na dani z príjmov právnických osôb z dôvodu zrušenia mimoriadnych legislatívnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktoré v predchádzajúcom období umožnili posun platenia preddavkov na daň.

21 Daňové pohľadávky územnej samosprávy

V rámci daňových pohľadávok územnej samosprávy sa vykazujú pohľadávky obcí a miest z predpisu miestnych daní a poplatkov, ktoré sú ukladané na základe zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku a príslušného všeobecne záväzného nariadenia, ktorý ustanovuje podrobnosti o výške dane a poplatku, podmienkach ich určenia a výberu. Medzi miestne dane, ktoré ukladá obec patrí napr. daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, daň za jadrové zariadenia. Medzi miestne poplatky patrí napr. poplatok

za komunálny odpad a drobné stavebné odpady a poplatok za rozvoj. Tieto pohľadávky obcí dosiahli úhrnom 41 115 tis. eur a boli medziročne vyššie o 18 tis. eur.

22 Nedaňové pohľadávky štátu a územnej samosprávy

Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vo výške 74 071 tis. eur sú najmä voči zdravotným poisťovňam a iným štátom z činnosti styčného orgánu a za udelené pokuty.

Z nedaňových pohľadávok štátu vykazuje Protimonopolný úrad SR 18 355 tis. eur, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny 10 213 tis. eur, Regionálna veterinárna a potravinová správa v Bratislave 10 206 tis. eur, Ministerstvo financií SR 9 678 tis. eur, Úrad vládneho auditu 7 100 tis. eur a ďalšie rozpočtové organizácie štátu. Ide najmä o pokuty za priestupky udelené policajnými útvarmi, hasičským a záchranným zborom a okresnými úradmi a z výkonu svojej činnosti ďalších štátnych organizácií (poplatky, predaj prebytočného majetku, nájomné a podobne). Protimonopolný úrad vykazuje pohľadávky voči iným subjektom z vydaných rozhodnutí napríklad o porušení hospodárskej súťaže. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny spravuje najmä pohľadávky vzniknuté z rôznych poskytnutých príspevkov v dôsledku nedodržania zákonných podmienok ich prijatia.

Nedaňové pohľadávky územnej samosprávy dosiahli 88 053 tis. eur (v tom obce 77 644 tis. eur a VUC 10 408 tis. eur) a medziročne boli vyššie o 7 910 tis. eur.

23 Odberatelia

Z hodnoty pohľadávok voči odberateľom vykazuje najvyššiu hodnotu SPP (347 141 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (88 090 tis. eur), SEPS (61 387 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (40 842 tis. eur) a ďalšie obchodné spoločnosti štátu. Tie tvoria spolu vyše 71 % z celkovej hodnoty pohľadávok voči odberateľom (medziročný rast je o 57,2 p. b pri náraste hodnoty o 217 674 tis. eur).

24 Poskytnuté preddavky

Poskytnuté prevádzkové preddavky vykazuje najmä ústredná správa, a to 509 683 tis. eur a medziročný prírastok činil 24 745 tis. eur. V rámci nich vykazuje významnú hodnotu Ministerstvo obrany SR 337 812 tis. eur, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR 38 224 tis. eur a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR 31 413 tis. eur.

Prírastok v ústrednej správe tvorili poskytnuté preddavky Ministerstva obrany SR (62 292 tis. eur) na logistickú podporu a iné služby k obstarávaným taktickým stíhacím lietadlám F-16 (261 802 tis. eur) a viacúčelovým vrtuľníkom UH-60M Black Hawk (15 636 tis. eur), na muníciu (45 261 tis. eur), nosný modulárny systém (4 586 tis. eur) a opravy lietadiel MIG (1 490 tis. eur).

25 Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ

Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. úhrnom 73 259 tis. eur, z dôvodu pokračujúceho projektu vyrad'ovania jadrových zariadení na území SR, ďalej Vodohospodárska výstavba, š. p. v hodnote 65 577 tis. eur a SEPS 15 669 tis. eur v rámci spolufinancovania viacerých projektov rozvíjajúcich spoločné aktivity s EÚ.

26 Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenanie poskytnutých a prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z účtovného pohľadu ide zaznamenanie prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtu obce a vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám v rámci verejnej správy, a tieto ich majú následne zúčtovať. Hodnota transferov k 31.12.2021 bola 79 368 tis. eur, z toho ostatné subjekty vykázali 8 089 tis. eur.

27 Ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy

V rámci nich vykazuje rozhodujúcu hodnotu Ministerstvo financií SR z titulu špecifických operácií štátu - uloženie voľných finančných prostriedkov v komerčných bankách v rámci riadenia likvidity štátneho rozpočtu (3 585 000 tis. eur), ktoré boli medziročne vyššie o 498 000 tis. eur.

Pohľadávky Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. sú najmä z dôvodu predpisu sociálnych a zdravotných odvodov za bežné obdobie ako aj za predchádzajúce obdobia, ktoré neboli splatené.

Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov predstavujú najmä pohľadávky Banskobystrického a Košického samosprávneho kraja (118 770 tis. eur) z nezúčtovaných dotácií poskytnutých napr. dopravným podnikom a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb.

Pohľadávky SPP (okrem odberateľov a poskytnutých prevádzkových preddavkov) v objeme 335 447 tis. eur predstavujú najmä ostatné pohľadávky z titulu poskytnutých zábezpek a pohľadávky v súvislosti s burzovými obchodmi (clearing) a zabezpečujúcimi derivátmi, pričom medziročný nárast o 293 339 tis. eur bol spôsobený najmä nárastom hodnoty zabezpečujúcich derivátov (z dôvodu rastu cien komodít) a nárastom pohľadávok z burzových obchodov.

Obdobne ako v prípade dlhodobých návratných finančných výpomocí, aj krátkodobé návratné finančné výpomoci sú poskytované subjektmi štátnej správy a územnej samosprávy, pričom ich splatnosť je najviac do jedného roka. Na celkovom objeme krátkodobých návratných finančných výpomocí sa podieľa územná samospráva 84,7 %-ami (1 316 tis. eur). Predmetom vzájomnej eliminácie na úrovni súhrnného celku boli návratné finančné výpomoci poskytované Ministerstvom hospodárstva SR subjektom územnej samosprávy v celkovej sume 369 tis. eur.

Tabuľka 11

Krátkodobé návratné finančné výpomoci súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh výpomoci	2021	2020	Δ 2021-2020
Ostatným organizáciám	739	197	542
Subjektom verejnej správy	306	406	-100
Subjektom v rámci konsolidovaného celku	146	150	-4
Fyzickým osobám	96	106	-10
Podnikateľským subjektom	29	30	-1
Spolu	1 316	889	427

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

V rámci ostatných pohľadávok sa vykazujú aj pohľadávky Ministerstva financií SR voči prijímateľom EÚ prostriedkov z titulu ich vrátenia (362 876 tis. eur), pohľadávky z kolaterálu (24 350 tis. eur) a ostatné pohľadávky územnej samosprávy a ostatných subjektov verejnej správy.

B.III. Finančné účty a krátkodobý finančný majetok

Ako finančné účty, resp. krátkodobý finančný majetok sa vykazujú hlavne prostriedky na bankových účtoch, účtoch Štátnej pokladnice, okrem termínovaných účtoch s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, krátkodobé majetkové a dlhové cenné papiere a zostatok vo fyzických pokladniciach účtovných jednotiek.

Hodnota finančných účtov a krátkodobého finančného majetku k 31.12.2021 bola 8 693 169 tis. eur. Z toho najvyššiu sumu tvorili účty Štátnej pokladnice v hodnote 5 568 105 tis. eur bankové účty 3 048 536 tis. eur. Medziročný prírastok bol spôsobený najmä prírastkom účtov Štátnej pokladnice (o 1 542 244 tis. eur) a zostatkom účtov subjektov územnej samosprávy, ostatných subjektov verejnej správy a niektorých obchodných spoločností v ústrednej správe (napríklad Slovenskej pošty, a.s. o 282 787 tis. eur, Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. o 64 797 tis. eur a SPP o 50 626 tis. eur). Účty Štátnej pokladnice vzrástli z dôvodu zvýšenia stavu finančných prostriedkov na zúčtovacích účtoch zriadených v NBS z dôvodu zvýšenia stavu finančných prostriedkov na PM účte Štátnej pokladnice ako účastníka systému Target2.

Tabuľka 12

Finančné účty a krátkodobý finančný majetok súhrnného celku			
	(v tis. eur)		
Finančné účty	2021	2020	Δ 2021-2020
Účty Štátnej pokladnice	5 568 105	4 025 861	1 542 244
Bankové účty	3 048 536	2 654 636	393 900
Pokladnica a ceniny	71 313	78 835	-7 522
Spolu	8 687 954	6 759 332	1 928 622
Krátkodobý finančný majetok	2021	2020	Δ 2021-2020
Realizovateľné cenné papiere	2 613	3 892	-1 279
Dlhové cenné papiere	1 883	704	1 179
Majetkové cenné papiere	599	209	390
Ostatný krátkodobý finančný majetok	120	326	-206
Spolu	5 215	5 131	84

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

28 Bežné bankové účty, pokladnica a ceniny

Zostatky na bankových účtoch, hotovosti a cenín dosiahli úhrnom 3 119 849 tis. eur a v porovnaní s rokom 2020 boli vyššie o 386 377 tis. eur. Najvýznamnejšiu položku predstavujú zostatky na bežných bankových účtoch v sume 3 046 240 tis. eur (2020: 2 652 866 tis. eur), v tom zostatky účtov subjektov ústrednej správy 1 334 604 tis. eur a obcí 1 625 851 tis. eur. Hodnota pokladničnej hotovosti dosiahla 52 917 tis. eur a cenín 18 395 tis. eur.

V rámci ústrednej správy dochádza k eliminácii hodnoty bankových účtov tých subjektov, ktorí sú klientmi Štátnej pokladnice a majú v nej vedené účty (napríklad štátne fondy, Sociálna poisťovňa, verejné vysoké školy, vyššie územné celky, dobrovoľní klienti). Preto sa zostatky týchto organizácií neuvádzajú.

Z vykazaného zostatku bankových účtov súhrnného celku vykazujú najvyššiu hodnotu obce a organizácie v ich konsolidovaných celkoch (1 628 148 tis. eur) vrátane zostatkov výdavkových a príjmových rozpočtových účtov.

29 Účty Štátnej pokladnice

Účty Štátnej pokladnice predstavujú prostriedky uložené na bežných účtoch v Národnej banke Slovenska a v ostatných komerčných bankách, bežné účty na zabezpečenie vkladov a výberov finančných prostriedkov v hotovosti pre klientov Štátnej pokladnice prostredníctvom NBS a komerčnej banky. Bežnými účtami môže Štátna pokladnica voľne disponovať. Účty Štátnej pokladnice dosiahli k 31.12.2021 stav 5 568 105 tis. eur, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2020 nárast o 1 542 244 tis. eur. V rámci nich najväčší nárast zaznamenali zúčtovacie účty Štátnej pokladnice zriadené v NBS, a to o 1 555 613 tis. eur (zostatok k 31.12. 2020: 3 992 936 tis. eur), pričom časť prostriedkov bola zhodnocovaná v komerčných bankách (19 552 tis. eur).

30 Ostatný krátkodobý finančný majetok

V rámci krátkodobého finančného majetku došlo medziročne k nárastu hodnoty o 84 tis. eur, pričom rozhodujúci podiel tvoria ostatné realizovateľné cenné papiere spoločnosti MH Manažment a.s. (2 613 tis. eur), ktoré predstavujú nevyplatené štátne dlhopisy zaniknutého FNM.

C. Časové rozlíšenie aktív

V rámci časového rozlíšenia na strane aktív sa vykazujú náklady budúcich období a príjmy budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zaznamenanie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a medzi príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie aktív dosiahlo hodnotu 411 269 tis. eur a medziročne sa zvýšilo o 18 839 tis. eur. Náklady budúcich období dosiahli hodnotu 264 490 tis. eur (vrátane komplexných nákladov budúcich období) a príjmy budúcich období 46 736 tis. eur.

Rozhodujúci podiel na nákladoch budúcich období má ústredná správa, a to 366 966 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR 175 758 tis. eur (medziročne menej o 1 708 tis. eur) ako časovo rozlíšené úroky zo štátnych cenných papierov a úverov, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. 24 746 tis. eur najmä časovo rozlíšený zákonný príspevok na činnosť Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a na správu a rozvoj národného zdravotníckeho informačného systému a Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 24 216 tis. eur najmä ako náklady spojené s platbami za služby elektronického výberu mýta (medziročne menej o 25 088 tis. eur).

Príjmy budúcich období sú tvorené opäť ústrednou správou (34 818 tis. eur) a v rámci toho Národný jadrový fond vykazuje 12 989 tis. eur, Ministerstvo hospodárstva SR 5 667 tis. eur, JAVYS, a.s. 4 380 tis. eur a Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice 2 060 tis. eur. Ide najmä o časové rozlíšenie hotovostných platieb, ktoré sa viažu k výnosom bežného obdobia a budú vyinkasované nasledujúce účtovné obdobie.

PASÍVA

Celkové pasíva dosiahli k 31.12.2021 hodnotu 79 067 837 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2020 viac o 4 150 484 tis. eur. Celkové pasíva sú tvorené záväzkami (89,7 %, v tom bankové úvery 8,2 %), rezervami (54 %), vlastným imanom (-57,9 %), a časovým rozlíšením (14,2 %).

Na zmene celkových pasív sa podieľalo najmä zvýšenie záväzkov o 7 833 655 tis. eur (v tom štátnych dlhopisov a pokladničných poukázok o 4 450 385 tis. eur a bankových úverov o 328 383 tis. eur) a rezerv o 7 469 962 tis. eur. Z položiek vlastného imania sa medziročne negatívne zmenil výsledok hospodárenia minulých období o 13 530 887 tis. eur (ovplyvnený výsledkom hospodárenia z roku 2020), ktorý bol medziročne nižší o 6 137 189 tis. eur a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie roku 2020 (zvýšenie „straty“ o 6 244 813 tis. eur).

Vlastné imanie sa znížilo o 12 600 519 tis. eur (v roku 2020 to bolo o 6 401 905 tis. eur) najmä z dôvodu vyššieho záporného výsledku hospodárenia minulých období o 13 530 887 tis. eur a znížením záporného výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie o 947 808 tis. eur.

Z cudzích zdrojov zaznamenali významný medziročný prírastok dlhodobé záväzky o 5 959 018 tis. eur, najmä záväzky Slovenskej republiky z vydaných dlhopisov (o 5 341 572 tis. eur). Krátkodobé záväzky boli medziročne vyššie o 1 874 637 tis. eur. V porovnaní s rokom 2020 boli rezervy vyššie o 7 469 962 tis. eur, čo je výsledkom zvýšenia najmä rezervy na zamestnanecké požitky v ústrednej správe o 7 323 712 tis. eur, a mierneho zvýšenia stavu krátkodobých rezerv o 134 000 tis. eur.

A. Vlastné imanie

Vlastné imanie súhrnného celku dosiahlo -45 753 235 tis. eur, z toho celkový výsledok hospodárenia -45 927 478 tis. eur, oceňovacie rozdiely dosiahli 17 433 tis. eur a podiely iných účtovných jednotiek 156 810 tis. eur. Do výsledku hospodárenia minulých období sú zahrnuté aj kapitálové a rezervné fondy tvorené v rámci vlastného imania, ktorých hodnota za rok 2021 bola 4 369 691 tis. eur.

A.I. Oceňovacie rozdiely

Oceňovacie rozdiely sú tvorené rozdielmi z precenenia majetku a záväzkov v sume -10 411 tis. eur a rozdielmi z precenenia kapitálových účastí v obchodných spoločnostiach, ktoré nie sú zaradené do súhrnného celku ako dcérske účtovné jednotky, v hodnote 27 844 tis. eur. Oceňovacie rozdiely sa úhrnom znížili o 1 581 tis. eur, a to z 19 014 tis. eur na 17 433 tis. eur. Aj v roku 2021 rozhodujúci podiel tvorili ústredná správa sumou 24 975 tis. eur a obce a ich organizácie sumou 2 517 tis. eur. Záporný oceňovací rozdiel z precenenia majetku a záväzkov vykazujú ostatné subjekty verejnej správy v hodnote -9 441 tis. eur a vyššie územné celky v hodnote - 618 tis. eur.

A.II. Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia v sume -45 927 478 tis. eur je tvorený výsledkom hospodárenia za bežné účtovné obdobie vo výške -6 244 813 tis. eur a výsledkom hospodárenia minulých období (vytvorených v minulých rokoch) v hodnote -39 682 665 tis. eur.

31 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov

Výsledok hospodárenia minulých rokov bez vplyvu položky fondov dosiahol hodnotu -44 052 356 tis. eur a medziročne sa zhoršil o 13 601 155 tis. eur. Na tejto položke sa za rok 2021 vykazuje najmä prevod výsledku hospodárenia za predchádzajúce obdobie (za rok 2020 to bolo -7 192 621 tis. eur, čo bol horší výsledok ako v roku 2019, o 6 137 189 tis. eur).

Vykazovanie fondov v rámci výsledku hospodárenia platí pre subjekty, ktoré sa prispôbujú postupom účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie. Z tohto dôvodu sú vo výsledku hospodárenia minulých rokov agregované aj všetky kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku a ostatné fondy obchodných spoločností, neziskových organizácií, verejnoprávnych inštitúcií (ako napríklad verejné vysoké školy), záujmových združení v súhrnnom celku v prípade, že neboli predmetom eliminácií. Tieto položky zlepšujú výsledok hospodárenia, nakoľko fondy z podstaty ich tvorby a použitia nemajú záporný zostatok. Ich hodnota k 31.12.2021 bola 4 369 691 tis. eur, pričom boli medziročne vyššie o 70 269 tis. eur. Na tomto zvýšení sa podieľa najmä prírastok fondov ostatných subjektov verejnej správy o 90 751 tis. eur (v tom prírastok ostatných fondov predstavuje 78 669 tis. eur a zákonného rezervného fondu 12 083 tis. eur). Najvyšší prírastok ostatných fondov vykazuje Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov z dôvodu presunu výsledku hospodárenia za rok 2020 (42 258 tis. eur) do fondov.

Najvýznamnejšou položkou sú fondy štátnych rozpočtových organizácií (ministerstiev), ktoré evidujú v kapitálových fondoch hodnotu kmeňového imania v štátnych podnikoch (3 063 650 tis. eur). Medziročne došlo k ich poklesu o 26 984 tis. eur najmä vplyvom zníženia podielov Ministerstva hospodárstva SR na kmeňovom imaní štátnych podnikov, ktoré boli vymazané z obchodného registra po ukončení ich likvidácie (46 584 tis. eur), a zvýšenie týchto fondov na Ministerstve dopravy a výstavby SR (o 16 600 tis. eur) a Ministerstve obrany SR (o 3 000 tis. eur).

Ministerstvo financií SR záúčtovalo na účte 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov opravu v súvislosti s tvorbou rezervy na zamestnanecké požitky rozpočtových a príspevkových organizácií v súvislosti s vplyvom zmeny niektorých premenných vstupujúcich do oceňovacieho modelu na výpočet rezervy zohľadnený do výsledku minulých období. Iňovacieho modelu na výpočet rezervy zohľadnený do výsledku minulých období. Išlo najmä o zmenu diskontnej sadzby NBS medzi rokmi 2019 a 2020 a zmena rastu výsluhových dôchodkov silových rezortov. Ministerstvo financií SR v čase zostavovania konsolidovanej účtovnej závierky považovalo niektoré zmeny premenných za dočasné, ovplyvnené pandemiou COVID-19. Pričom neštandardné zmeny vo faktoroch vyplývajúcich na výšku rezervy sa nemajú do modelu aplikovať (napr. miera úmrtnosti, ktorá počas pandémie vzrástla a bola priamo súvisiaca s pandemiou). Na základe detailnejšej analýzy dôvodov zmien niektorých faktorov v roku 2019 a 2020 bol ich vplyv na výsledok minulých období vo výške 5 980 785 tis. eur. Aktuálne zmeny premenných medzi rokmi 2020 a 2021 sú zachytené v rámci výsledku hospodárenia bežného obdobia, a to vo výške 1 342 928 tis. eur.

32 Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Výsledok hospodárenia za rok 2021 dosiahol zápornú hodnotu -6 244 813 tis. eur a medziročne bola jeho záporná hodnota nižšia o 947 808 tis. eur. Na negatívnom výsledku hospodárenia sa podieľali subjekty ústrednej správy hodnotou - 6 885 717 tis. eur, pričom medziročne došlo k zlepšeniu výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie o 879 728 tis. eur, najmä u Ministerstva financií SR o 1 211 398 tis. eur. Naopak subjekty územnej samosprávy v porovnaní s rokom 2020 zhoršili výsledok hospodárenia o 96 830 tis. eur.

Tento negatívny výsledok bol dosiahnutý vyššími nákladmi na spotrebované nákupy a služby o 3 461 301 tis. eur, najmä na predaný tovar (o 1 554 609 tis. eur) a spotrebu materiálu (o 1 121 310 tis. eur), vyššími osobnými nákladmi o 615 387 tis. eur a finančnými nákladmi

o 524 232 tis. eur. Zároveň medziročne boli nižšie výnosy zo zúčtovania opravných položiek o 538 945 tis. eur a výnosy zo zúčtovania poskytnutých transferov o 246 949 tis. eur.

A.III. Podiely iných účtovných jednotiek

Podiely iných účtovných jednotiek predstavujú pasívum v podobe vlastnickeho podielu iných spoločností na základnom imaní v obchodných spoločnostiach súhrnného celku. Vznikajú pri konsolidácii kapitálu u tých spoločností, v ktorých subjekty súhrnného celku majú podiel menší ako 100 %, ale vyšší ako 51 %. Podiely iných účtovných jednotiek teda jedným číslom vyjadrujú aktíva a pasíva danej obchodnej spoločnosti, ktoré subjekty súhrnného celku nevlastnia, pretože nevlastnia 100% podiel. Oproti roku 2020 sa znížili o 15 859 tis. eur, a to najmä v prípade ústrednej štátnej správy o 8 768 tis. eur a obcí o 7 016 tis. eur, ktoré zároveň vykazujú najväčší podiel iných účtovných jednotiek (134 690 tis. eur). Vo väčšine prípadov ide o podiely v spoločnostiach, ktoré sú vlastnené viacerými obcami a mestami zároveň (vodárenské, teplárenské spoločnosti, spoločnosti spravujúce kanalizácie a podobne).

B. Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci

Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci (tiež označované aj ako cudzie zdroje) spolu dosiahli hodnotu 113 602 541 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 15 303 619 tis. eur. Medzi krátkodobými záväzkami sa vykazujú aj záväzky vyplývajúce zo zúčtovacích vzťahov medzi subjektami verejnej správy v celkovej hodnote 823 870 tis. eur (2020: 802 403 tis. eur). Bankové úvery so splatnosťou dlhšou ako jeden rok sa vykazujú ako súčasť dlhodobých záväzkov v hodnote 5 841 026 tis. eur (2020: 5 366 170 tis. eur) a so splatnosťou do jedného roka ako položka v rámci krátkodobých záväzkov v hodnote 648 235 tis. eur (2020: 794 708 tis. eur).

Z celkovej sumy týchto záväzkov sú najvýznamnejšou položkou záväzky zo štátnych dlhopisov⁴ ktoré tvoria väčšinu dlhu Slovenskej republiky. Dlhodobé štátne dlhopisy tvoria z celkovej hodnoty cudzích zdrojov 43,7 % a medziročne ich podiel mierne poklesol o 1,4 p. b.

Krátkodobé dlhové cenné papiere štátu tvoria z hodnoty cudzích zdrojov 1,8 %. Celková hodnota záväzkov zo štátnych dlhopisov bola 51 682 324 tis. eur (2020: 47 231 939 tis. eur).

Druhú najväčšou položku v rámci skupiny B. pasív predstavujú účtovné rezervy v hodnote 42 694 503 tis. eur, čo predstavuje medziročný kumulatívny prírastok 7 469 962 tis. eur.

Bankové úvery tvoria tretie najvyššie záväzky a dosiahli 6 489 261 tis. eur (v tom dlhodobé 5 841 026 tis. eur a krátkodobé 648 235 tis. eur), medziročne boli vyššie kumulatívne o 328 383 tis. eur.

Z ostatných záväzkov sú významné záväzky Finančného riaditeľstva SR (1 440 109 tis. eur) zo správy daní (najmä z nadmerných odpočtov, úhrad na základe predbežných opatrení), záväzky zo zúčtovania s Európskou úniou (2 527 442 tis. eur), záväzky voči dodávateľom s krátkodobou dobou splatnosti (1 693 862 tis. eur), záväzky Národného jadrového fondu (1 322 069 tis. eur), záväzky SPP (1 149 583 tis. eur), záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy (823 870 tis. eur), záväzky voči zamestnancom (599 929 tis. eur), prijaté preddavky (184 444 tis. eur) a ďalšie.

B.I. Dlhodobé záväzky

Dlhodobé záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 57 195 918 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 5 959 018 tis. eur.

33 Štátne dlhopisy

Štátom emitované dlhodobé dlhopisy dosiahli konsolidovanú hodnotu 49 612 947 tis. eur, čo je o 5 341 572 tis. eur viac ako k ultimu roka 2020. Vydávanie dlhopisov, ich predaj a splácanie má v kompetencii Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, v súlade so stratégiou riadenia dlhu schválenou

⁴ Vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu, riadenie rizík štátneho dlhu je popísané v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2020, v kapitole 2.3.

Ministerstvom financií SR. Dlhodobé štátne dlhopisy emitované v tuzemsku boli v celkovej výške 48 603 173 tis. eur a emitované v zahraničí v celkovej výške 1 009 774 tis. eur. V roku 2021 boli emitované štátne dlhopisy v celkovej nominálnej hodnote 6 702 000 tis. eur, dlhopisy boli splatné vo výške 1 000 000 tis. eur. Potreba emitovania nových dlhopisov v uvedenom objeme vychádzala z predpokladov výrazne negatívneho dopadu pandémie COVID-19 na ekonomiku krajiny pri rastúcich výdavkoch na vládne protipandemické opatrenia.

Krátkodobá časť štátnych dlhopisov vrátane štátom vydaných pokladničných poukážok dosiahla hodnotu 2 069 377 tis. eur a popisuje sa v časti B.III. pasív.

Tabuľka 13

Závazky súhrnného celku			(v tis. eur)
Dlhodobé záväzky	2021	2020	Δ 2021-2020
Štátne dlhopisy	49 612 947	44 271 375	5 341 572
Bankové úvery	5 841 026	5 366 170	474 856
Závazky z NJF	1 322 069	1 202 056	120 013
Závazky VV, š.p.	107 984	105 145	2 839
Závazky sociálneho fondu	80 844	74 808	6 036
Finančná rezerva Ministerstva životného prostredia SR	54 998	50 933	4 065
Závazky z pevných termínových operácií	42 072	0	42 072
Závazky NDS, a.s.	15 149	20 746	-5 597
Závazky z nájmu	11 922	10 668	1 254
Závazky ŽSR	3 572	22 533	-18 961
Ostatné záväzky	103 335	112 466	-9 131
Spolu	57 195 918	51 236 900	5 959 018

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

34 Bankové úvery

Bankové úvery, ktoré sú poskytované bankami mimo verejnú správu, so splatnosťou dlhšou ako jeden rok dosiahli objem 5 841 026 tis. eur. V najväčšej miere sú dlhodobé bankové úvery čerpané subjektami ústrednej správy (4 772 948 tis. eur) a subjektami územnej samosprávy (1 072 705 tis. eur). Zostatok dlhodobých bankových úverov sa medziročne zvýšil o 474 856 tis. eur najmä vplyvom zvýšenia v ústrednej správe o 415 744 tis. eur.

Z ústrednej správy je rozhodujúcim subjektom vo výške prijatých a splácaných úverov Ministerstvo financií SR, ktoré využíva výhodnejšie úrokové a úverové podmienky od medzinárodných finančných inštitúcií (ktorých väčšinou je Slovensko aj samotným členom a prispievateľom) na financovanie projektov v oblasti infraštruktúry, životného prostredia, podpory hospodárstva a jeho modernizácie, na krytie zvýšených výdavkov spôsobených celosvetovou pandemiou a na podporu hospodárstva v čase krízy. Prostriedky sú väčšinou používané ako zdroj spolufinancovania k spoločným projektom s EÚ v rámci jednotlivých programových období.

Tabuľka 14

Dlhodobé úvery SR voči zahraničným inštitúciám v správe Ministerstva financií SR			(v tis. eur)
Finančná inštitúcia	2021	2020	Δ 2021-2020
Európska investičná banka (EIB)	2 420 724	2 326 178	94 546
Rozvojová banka Rady Európy (CEB)	855 000	855 000	0
Európska únia (nástroj SURE)	630 000	300 000	330 000
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	8 109	13 038	-4 929
Spolu	3 913 833	3 494 216	419 617

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ministerstvo financií SR vykazuje v mene Slovenskej republiky dlhodobé bankové úvery prijaté na podporu infraštruktúry a na podporu významných rozvojových projektov v oblasti dopravy, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne. Hodnota týchto investičných úverov dosiahla k 31. 12. 2021 sumu 3 913 833 tis. eur, pričom v roku 2021 došlo k čerpaniu úverov v celkovej sume 430 000 tis. eur (od Európskej investičnej banky 100 000 tis. eur, od Európskej únie 330 000 tis. eur). Financovanie prostredníctvom týchto úverov vstupuje do štátneho dlhu resp. do krytia potrieb štátneho rozpočtu v danom roku.

Najväčším záväzkom je rámcový úver od EIB načerpaný zo strany SR v niekoľkých tranžiach v rokoch 2011 až 2013 na spolufinancovanie národného rozvojového plánu, v celkovom objeme 1 300 000 tis. eur. V rokoch 2015 až 2018 boli podpísané s EIB a CEB ďalšie rámcové úverové zmluvy na spolufinancovanie národného rozvojového plánu (v celkovom objeme 900 000 tis. eur) a okrem toho boli s EIB podpísané rámcové úverové zmluvy na spolufinancovanie projektov v oblasti dopravných projektov (669 600 tis. eur) a rozvoja vidieka SR (250 000 tis. eur). Z týchto úverov SR do konca roku 2019 načerpala vo viacerých tranžiach sumu 831 000 tis. eur, konkrétne v roku 2019 išlo o 151 000 tis. eur od EIB a 150 000 tis. eur od CEB. V priebehu roka 2020 bola čerpaná druhá tranža úveru Národný rozvojový plán IV – Doprava v hodnote 172 970 tis. eur a druhá a tretia tranža úveru na Spolufinancovanie rozvoja vidieka SR II v celkovej hodnote 175 000 tis. eur. Od rozvojovej banky Rady Európy sa čerpala tretia tranža úveru na Spolufinancovanie operačných programov v hodnote 280 000 tis. eur a prvá tranža úveru v súvislosti s opatreniami COVID-19 v sume 200 000 tis. eur. V priebehu roka 2021 bola čerpaná tretia tranža úveru v rámci realizácie Národného rozvojového plánu III – Doprava v hodnote 100 000 tis. eur.

Od Európskej únie bol prijatý mimoriadny úver SURE, ktorého prvá tranža sa čerpala v mesiaci december 2020 v sume 300 000 tis. eur a druhá tranža v mesiaci marec 2021 v sume 330 000 tis. eur. Ide o úver krytý dlhopismi EÚ emitovanými v nominálnej hodnote 630 000 tis. eur. Prostriedky sú určené na krytie výdavkov spôsobených pandémiou a na podporu hospodárstva v čase krízy a v pokrízovom období.

Časť zahraničných bankových úverov, ktorých splatnosť je do jedného roka, sa vykazuje v časti B.III. pasív, ako súčasť Krátkodobých záväzkov.

Zvyšnú časť dlhodobých úverov ústrednej správy vykazujú obchodné spoločnosti a štátne podniky (719 114 tis. eur), ako napríklad Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 330 413 tis. eur, Vodohospodárska výstavba, š. p. 136 519 tis. eur, Železnice Slovenskej republiky 68 490 tis. eur, Slovenská pošta, a.s. 59 257 tis. eur a ďalšie a Exportno-importná banka SR (140 000 tis. eur).

Nové úvery týchto subjektov predstavovali napríklad 30 000 tis. eur u Exportno-importnej banky SR z dôvodu čerpania úverov od komerčných bánk na financovanie úverov klientom banky za účelom podpory vývozu Slovenskej republiky.

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. čerpala nový dlhodobý investičný úver vo výške 29 861 tis. eur na refinancovanie investícií. V roku 2021 došlo aj k refinancovaniu investičného úveru vo výške 45 244 tis. eur.

Železnice Slovenskej republiky obstarali a načerpali investičný úver zo Slovenskej sporiteľne, a.s. vo výške 10 000 tis. eur na financovanie investičných projektov – rekonštrukcia ozubnice Štrba – Štrbské pleso vo výške 6 141 tis. eur a rekonštrukcia koľají v úseku ŽST Kral'ovany – ŽST Lubochňa vo výške 3 859 tis. eur.

V prípade Slovenskej pošty, a.s. došlo k čerpaniu bezúčelového investičného úveru vo výške 34 500 tis. eur na nákup služobných motorových vozidiel.

Na druhej strane došlo k poklesu dlhodobých úverov u Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. o 37 177 tis. eur z dôvodu postupného splácania úverov počas roka a z dôvodu vykazovanie časti dlhodobého úveru splatného do jedného roka medzi krátkodobými bankovými úvermi.

35 Ostatné dlhodobé záväzky

Záväzky Národného jadrového fondu z prijatých príspevkov od povinných osôb za účelom kumulovania prostriedkov na vyradovanie jadrových zariadení a rádioaktívneho odpadu boli medziročne vyššie o 120 014 tis. eur a dosiahli objem 1 322 069 tis. eur.

Záväzky Vodohospodárskej výstavby, š. p. predstavujú najmä dlhodobé záväzky voči Slovenským elektrárňam, a.s. (102 729 tis. eur) na základe dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG z roku 2016 a záväzky zo zádržného zo zmlúv s obchodnými partnermi.

Záväzky Ministerstva životného prostredia SR vo výške 54 998 tis. eur tvoria účelové finančné rezervy, ktorú hradia na účet ministerstva prevádzkovateľa skládok odpadov a ktorej prostriedky sa použijú na uzavretie, rekultiváciu, monitorovanie a zabezpečenie starostlivosti o skládku odpadov po jej uzavretí v zmysle §24 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Túto povinnosť majú prevádzkovatelia skládok odpadov od roku 2019.

B.II. Dlhodobé rezervy

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou a predstavujú takú povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti znížia ekonomické úžitky (peňažné prostriedky). V prípade dlhodobých rezerv je predpoklad možného budúceho plnenia v časovom horizonte dlhšom ako jeden rok.

Dlhodobé rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- zamestnanecké požitky v ústrednej správe,
- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov,
- rekultiváciu pozemku, uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládky odpadov po jej uzavretí,
- iné budúce povinnosti.

Celkové dlhodobé rezervy dosiahli hodnotu 41 381 105 tis. eur. Dlhodobé zákonné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe príslušných predpisov s dobou predpokladaného plnenia dlhšou ako jeden rok, boli vykázané v hodnote 34 018 tis. eur. Ostatné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe účtovných postupov a vnútorných predpisov účtovných jednotiek dosiahli hodnotu 41 347 087 tis. eur.

Tabuľka 15

Dlhodobé rezervy súhrnného celku podľa druhu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2021	2020	Δ 2021-2020
Dlhodobé ostatné	41 347 087	34 007 324	7 339 763
Dlhodobé zákonné	34 018	37 817	-3 799
Spolu	41 381 105	34 045 141	7 335 964

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Rozhodujúci podiel na rezervách ako aj na medziročnom prírastku má rezerva ústrednej správy na zamestnanecké benefity zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií, ktorá na základe expertného odhadu zaznamenala v roku 2021 prírastok 7 323 712 tis. eur a dosiahla hodnotu 39 791 252 tis. eur.

Tabuľka 16

Dlhodobé rezervy podľa účelu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2021	2020	Δ 2021-2020
Zamestnanecké požitky v ústrednej správe	39 791 252	32 467 540	7 323 712
Vyradovanie jadrových zariadení a rád. paliva	701 729	762 599	-60 870
Súdne spory	424 335	390 985	33 350
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	56 917	63 238	-6 321

Technické rezervy Eximbanky na poistenie	30 982	32 798	-1 816
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	29 269	28 644	625
Ostatné	346 621	299 337	47 284
Spolu	41 381 105	34 045 141	7 335 964

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

36 Rezerva MF SR na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií

Ministerstvo financií SR tvorí rezervu na zamestnanecké požitky za všetky rozpočtové a príspevkové organizácie ústrednej správy. Na výpočet rezervy používa expertný model založený na princípoch poistnej matematiky. Na výšku rezervy majú vplyv ustanovenia kolektívnych zmlúv jednotlivých organizácií, ustanovenie príslušnej legislatívy a jej zmeny, ako aj počet zamestnancov, počet odpracovaných rokov v organizácii a podobne. Ďalšími premennými, ktoré vstupujú do modelu výpočtu rezervy sú demografické premenné (miera úmrtnosti) a ekonomické premenné. Ide napríklad o mieru inflácie meranú indexom CPI, rast miezd a diskontná sadzba určená NBS z odhadovanej výnosovej krivky bezrizikových štátnych dlhopisov s dobou splatnosti 15 rokov. Diskontnou sadzbou sa určí súčasná hodnota budúcich nákladov na zamestnanecké požitky.

Pri výpočte za rok 2021 boli aktualizované parametre (diskontná sadzba, rast miezd, inflácia) a taktiež vstupné dáta (počet zamestnancov, priemerná mzda, priemerný počet odpracovaných rokov, výška benefitu, typ benefitu a fluktuácia).

Na celkovej výške rezervy (39 791 252 tis. eur) na zamestnanecké požitky sa v rozhodujúcej miere podieľajú rezervy vytvorené za príslušníkov (potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok) silových rezortov ako sú Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo spravodlivosti SR a Národný bezpečnostný úrad, a to konkrétne na výsluhové dôchodky súčasných zamestnancov, ale aj na výsluhové dôchodky pre dôchodcov, siroty a vdovy v celkovej sume 38 690 034 tis. eur (97,2 % celkových rezerv).

Z toho rezerva pre potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok tvorí 22 258 529 tis. eur a pre dôchodcov, vdovy, vdovcov, siroty tvorí 16 431 505 tis. eur z toho samotní dôchodcovia 15 769 919 tis. eur.

Medziročne sa rezerva na zamestnanecké požitky na základe prepočtu expertného odhadu zvýšila o 7 323 713 tis. eur. Najvýznamnejší vplyv na zvýšenie rezervy mala zmena diskontnej sadzby z hodnoty 0,54 na hodnotu -0,15 (v sume 5 980 785 tis. eur), ktorá bola do výpočtu premietnutá pre rok 2021 (medziročný pokles diskontnej sadzby sa týkal roku 2020) a preto bola zaúčtovaná ako oprava nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov.

Aktualizovanie ekonomických a demografických predpokladov týkajúcich sa roka 2021 ako aj vstupných dát za aktuálne účtovné obdobie malo vplyv na zvýšenie rezervy v roku 2021 o 1 342 928 tis. eur. Aj pre rok 2021 mala najväčší vplyv zmena diskontnej sadzby, ktorá bola k 31. 12. 2021 zverejnená NBS na úrovni 0,51.

Najvýznamnejšie sa na celkovej medziročnej zmene podieľali Ministerstvo obrany SR (3 777 370 tis. eur) a Ministerstvo vnútra SR (2 351 856 tis. eur), ktorých počty príslušníkov (potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok) a súčasných poberateľov výsluhových dávok sú vždy najvyššie a za tieto 2 rezorty rezerva dosiahla k 31. 12. 2021 hodnotu 33 315 149 tis. eur.

Pri výpočte rezervy na výsluhové dávky poberateľov výsluhového dôchodku za Ministerstvo vnútra SR (2 351 856 tis. eur), ktorých počty príslušníkov (potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok) a súčasných poberateľov výsluhových dávok sú vždy najvyššie a za tieto 2 rezorty rezerva dosiahla k 31. 12. 2021 hodnotu 33 315 149 tis. eur.

Pri výpočte rezervy na výsluhové dávky poberateľov výsluhového dôchodku došlo k zmene spôsobu výpočtu v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, kde sa od 1. 1. 2022 dôchodky valorizujú iba podľa % inflácie.

37 Ostatné dlhodobé rezervy

Rezervy na vyradovanie jadrových elektrární, na likvidáciu a vyradovanie neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoreného jadrového paliva

Hodnota týchto dlhodobých rezerv Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s. k 31.12.2021 dosiahla 701 729 tis. eur. Ide najmä o rezervu vytvorenú na vyradovanie a likvidáciu jadrových elektrární A1 a V1 v sume 484 672 tis. eur, rezervu na skladovanie a uloženie vyhoreného jadrového paliva a rádioaktívneho odpadu (82 130 tis. eur) a rezervu na likvidáciu a vyradovanie neenergetických zariadení (134 927 tis. eur). Rezervy sa účtujú v očakávanej výške budúcich peňažných tokov na uhradenie záväzku. Vykázané sú v plnej výške diskontovaných očakávaných budúcich peňažných tokov spojených s aktivitami na vyradovanie jadrových elektrární a zariadení na spracovanie, likvidáciu a ukladanie rádioaktívneho odpadu. Diskontný faktor sa každoročne prehodnocuje, a k 31.12.2021 predstavuje rovnako ako v roku 2020 3,47 %. Rezervy na prechodné skladovanie vyhoreného jadrového paliva a trvalé uloženie v hlbinnom úložisku sú vytvorené na vyhoreté jadrové palivo, ktoré vzniklo počas prevádzky jadrovej elektrárne V1 vo vlastníctve spoločnosti. Zmena výšky rezerv v roku 2021 je spôsobená aktualizáciou odhadov očakávaných nákladov na vyradenie, z dôvodu schválenia aktualizovanej koncepcie stratégie záverečnej časti jadrovej energetiky Vládou Slovenskej republiky, zvýšenej o vplyv uvoľňovania úrokov a zníženej o použitie rezervy na vyradovanie jadrovej elektrárne A1 a V1 vo výške skutočných nákladov vynaložených počas roka 2021. Čerpanie rezerv na vyradovanie jadrových elektrární A1, V1, neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoreného jadrového paliva sa očakáva v rokoch 2021 – 2118.

Rezervy na súdne spory boli identifikované prostredníctvom informácií z individuálnych účtovných závierok subjektov územnej samosprávy (obcí, VUC a ich rozpočtových a príspevkových organizácií) a štátnej správy. Do sumáru neboli započítané niektoré jednotky, ktoré nepredkladajú detailné informácie o rezervách (napríklad obchodné spoločnosti obcí). Najvýznamnejšiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR (130 443 tis. eur), najmä na možné budúce plnenie voči daňovému subjektu, a.s. (74 785 tis. eur), z dôvodu podania žiadosti o vrátenie preplatku, ktorá bola doručená na Úrad pre vybrané hospodárske subjekty. V roku 2021 bola najvýznamnejšia tvorba rezervy z dôvodu súdneho sporu vyplývajúceho z vydaných rozhodnutí na základe ukončenej kontroly na dani z príjmov voči inému daňovému subjektu vo výške 3 364 tis. eur a z dôvodu súdneho sporu vyplývajúceho z vydaných rozhodnutí na základe ukončenej kontroly na dani z pridanej hodnoty voči daňovému subjektu vo výške 3 637 tis. eur. Ďalej vykazujú významné dlhodobé rezervy na súdne spory obchodné spoločnosti a štátne podniky v sume 45 267 tis. eur, ostatné subjekty verejnej správy 68 901 tis. eur (v tom Slovenský pozemkový fond 54 035 tis. eur) a Ministerstvo vnútra SR 32 402 tis. eur.

B.III. Krátkodobé záväzky

Krátkodobé záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 13 712 118 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 1 874 637 tis. eur. Najväčšiu položku celkových krátkodobých záväzkov tvoria záväzky vyplývajúce zo zúčtovania s EÚ v sume 2 539 364 tis. eur s medziročným nárastom o 866 937 tis. eur a štátom emitované krátkodobé dlhopisy, ktoré dosiahli konsolidovanú hodnotu 2 069 377 tis. eur, čo je o 891 187 tis. eur menej ako k ultimu roka 2020.

Súčasťou krátkodobých záväzkov sú aj záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy v sume 823 870 tis. eur (2020: 802 403 tis. eur) a bankové úvery so splatnosťou do jedného roka v sume 648 235 tis. eur (2020: 794 708 tis. eur).

V rámci krátkodobých dlhových cenných papierov sa vykazujú štátne dlhopisy, ktorých doba splatnosti je kratšia ako jeden rok odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a krátkodobé dlhopisy zrušeného Fondu národného majetku SR.

Tabuľka 17

Závazky súhrnného celku		(v tis. eur)		
Krátkodobé záväzky	2021	2020	Δ 2021-2020	
Štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky	2 069 123	2 960 480	-891 357	
Zúčtovanie prijatých prostriedkov z EÚ	2 539 364	1 672 427	866 937	
Špecifické záväzky MF SR	1 791 950	1 721 558	70 392	
Dodávatelia	1 693 862	1 348 252	345 610	
Špecifické záväzky SPP	1 149 583	623 000	526 583	
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	823 870	802 403	21 467	
Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	651 654	501 356	150 298	
Bankové úvery krátkodobé	648 235	794 708	-146 473	
Zamestnanci	599 929	527 450	72 479	
Vzťahy k účtom klientov ŠP	294 642	177 057	117 585	
Prijaté preddavky	184 444	201 895	-17 451	
Záväzky SZRB, a.s.	105 253	128 390	-23 137	
Zúčtovanie transferov mimo verejnej správy	101 412	99 595	1 817	
Nevyfakturované dodávky	63 293	54 630	8 663	
Záväzky z daní a poplatkov	60 324	52 932	7 392	
Ostatné záväzky	935 180	171 348	763 832	
Spolu	13 712 118	11 837 481	1 874 637	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

38 Štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky

Hodnota krátkodobých štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok k 31.12.2021 bola 2 069 123 tis. eur, z toho istina 1 493 779 tis. eur a úroky 575 343 tis. eur. Medziročne sa hodnota štátnych dlhových nástrojov znížila o 891 357 tis. eur. V roku 2021 neboli emitované štátne pokladničné poukážky, ale boli realizované spätné odkupy štátnych pokladničných poukážok splatných v roku 2021 v nominálnej hodnote 1 380 000 tis. eur.

39 Dodávatelia

Záväzky voči dodávateľom dosiahli 1 693 862 tis. eur a medziročne sú vyššie o 345 610 tis. eur. Subjekty ústrednej správy vykázali 1 416 206 tis. eur, subjekty územnej samosprávy 229 414 tis. eur a ostatné subjekty 48 241 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazujú najvyššiu hodnotu krátkodobých záväzkov voči dodávateľom SPP 304 732 tis. eur, SEPS 157 197 tis. eur, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 147 415 tis. eur, Železnice Slovenskej republiky 67 210 tis. eur, Ministerstvo dopravy a výstavby SR 64 405 tis. eur, Univerzitná nemocnica Bratislava 61 722 tis. eur.

Na medziročnom zvýšení hodnoty záväzkov voči dodávateľom o 345 610 tis. eur sa ústredná správa podieľala sumou 306 695 tis. eur a územná samospráva spolu 37 317 tis. eur. U ostatných subjektoch tieto záväzky vzrástli o 1 598 tis. eur.

Nárast v rámci ústrednej správy bol spôsobený najmä vyššími záväzkami SPP o 196 933 tis. eur z dôvodu zvýšenia hodnoty záväzkov z nákupu zemného plynu vplyvom vyššej ceny tejto komodity. Ďalej nasleduje nárast záväzkov voči dodávateľom v prípade SEPS o 66 499 tis. eur, Ministerstva zdravotníctva SR o 41 869 tis. eur, Železníc Slovenskej republiky o 34 578 tis. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. o 16 774 tis. eur. Naopak medziročne poklesli záväzky Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. o 61 839 tis. eur z dôvodu vyrovnania záväzkov z obstarania elektrických a dieselmotorových jednotiek a osobných vozňov, Ministerstva dopravy a výstavby SR o 13 803 tis. eur a Univerzitetnej nemocnice Bratislava o 13 580 tis. eur.

Celkové záväzky voči dodávateľom obchodných spoločností v ústrednej správe boli medziročne vyššie o 213 029 tis. eur a dosiahli 738 142 tis. eur.

40 Záväzky zo zúčtovania s EÚ

Záväzky zo zúčtovania s EÚ dosiahli úhrnom 2 539 364 tis. eur, z toho ústredná správa vykazuje 2 527 442 tis. eur a subjekty územnej samosprávy 11 922 tis. eur. Ide o zúčtovanie prijatých prostriedkov z rozpočtu EÚ a iných finančných nástrojov. Najväčšiu časť záväzku vykazuje kapitola Ministerstva financií (1 265 857 tis. eur) a kapitola Úrad vlády SR (818 508 tis. eur). Ministerstvo financií ako certifikačný orgán, ktorý prijíma a následne poskytuje prostriedky na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a iných finančných nástrojov. Zúčtovanie s EÚ v správe Ministerstva financií SR zahŕňa okrem zúčtovacích vzťahov voči orgánom EÚ, vrátane záväzkov z titulu vlastných zdrojov EÚ, aj zúčtovacie vzťahy voči donorom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Celková hodnota tohto záväzku bola 1 265 797 tis. eur, čo predstavovalo nárast oproti minulému roku o 15 946 tis. eur. Tento nárast bol spôsobený opravou výšky záväzkov vo forme ich navýšenia voči EÚ z dôvodu zníženia základného imania NDF I z vložených prostriedkov o 28 834 tis. eur pričom zároveň došlo aj k zníženiu celkových záväzkov v rámci zúčtovania s EÚ o 12 888 tis. eur. V rámci zúčtovania z EÚ došlo k zníženiu v sume 144 637 tis. eur pre prostriedky európskych štrukturálnych a investičných fondov za programové obdobie 2014 – 2020 v dôsledku nárastu pohľadávok voči EK zo žiadostí o platbu zaslaných na EK, zvýšeniu v sume 90 509 tis. eur z titulu vlastných zdrojov EÚ (najmä zvýšenie prostriedkov na osobitnom účte Ministerstva financií SR vedenom v mene EK) a zvýšeniu v sume 27 005 tis. eur v rámci zúčtovania prostriedkov pre európske štrukturálne a investičné fondy pre programové obdobia 2004 – 2006 a 2007 – 2013 v dôsledku nárastu záväzkov z titulu nezrovnalostí.

Úrad vlády SR v sume 818 508 tis. eur vykazuje najmä zostatok prijatých a nepoužitých prostriedkov Národnej implementačnej a koordinačnej autority v rámci realizácie Mechanizmu plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vykazuje nepoužité prostriedky 181 154 tis. eur, ktorými financuje programy v oblasti poľnohospodárstva a prideluje priame platby poľnohospodárom. Ide o prijaté prostriedky z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EAGF), Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRD) a iné zahraničné dary a granty (napr. prostriedky FOREST EUROPE a projekty lesného hospodárstva). Ďalšiu významnú hodnotu vykazuje Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA, štátna príspevková organizácia) 148 344 tis. eur, ktorá spravuje prostriedky EÚ v zmysle Dohody o delegovaní programu Bohunice na postupné vyradenie blokov 1 a 2 JE Bohunice V1. Podpisom dohody o delegovaní právomocí zo dňa 10. 8. 2016 s Európskou komisiou sa SIEA stala Národnou agentúrou pre Program Bohunice. SIEA tak pôsobí ako ďalší implementačný orgán programu, ktorý dovtedy prebiehal iba prostredníctvom Európskej banky pre obnovu a rozvoj spravujúcej fond BIDSF.

41 Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenávanie prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z pohľadu účtovníctva ide o časovo rozlíšené prostriedky štátneho rozpočtu, rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám. V rámci tejto skupiny záväzkov sa vykazujú aj transfery v územnej samospráve, ktoré neboli predmetom eliminácie a vzťah štátneho rozpočtu voči územnej samospráve z podielových daní.

Hodnota transferov k 31.12.2021 bola 823 870 tis. eur a medziročne boli vyššie o 21 467 tis. eur. Ústredná štátna správa vykázala 403 468 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 397 623 tis. eur. Ostatné subjekty vykázali 464 239 tis. eur, pričom k vylúčeniu vzájomných vzťahov medzi subjektami súhrnného celku došlo v hodnote 43 837 tis. eur.

V prípade Ministerstva financií SR ide o prechodné vykázanie záväzku z úhrady podielovej dane z príjmu fyzických osôb územnej samospráve, ktoré sú zasielané na účty samosprávy nasledovné účtovné obdobie. Verejné vysoké školy vykazujú bežné a kapitálové transfery od subjektov verejnej správy, ktoré neboli predmetom eliminácie v hodnote 88 215 tis. eur.

42 Bankové úvery

Bežné bankové úvery sú vykazované najmä ústrednou správou (474 181 tis. eur) a územnou samosprávou (172 399 tis. eur). V rámci ústrednej štátnej správy predstavujú časť bankových úverov, ktorých splatnosť je do jedného roka, najmä u Ministerstva financií SR (41 668 tis. eur) a obchodných spoločností štátu (395 019 tis. eur), v podobe krátkodobej časti investičných úverov resp. úverov na financovanie prevádzkových potrieb obchodných spoločností.

Medzi krátkodobými bankovými úvermi vykazuje Ministerstvo financií SR krátkodobú časť úverov prijatých od medzinárodných inštitúcií na podporu infraštruktúry a na podporu významných rozvojových projektov v oblasti dopravy, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne v celkovej hodnote 41 668 tis. eur. Medziročne došlo k zníženiu týchto úverov o 75 806 tis. eur z dôvodu ich postupného splácania v zmysle splátkových kalendárov.

Tabuľka 18

Krátkodobé úvery SR voči zahraničným inštitúciám v správe Ministerstva financií SR			(v tis. eur)
Finančná inštitúcia	2021	2020	Δ 2021-2020
Európska investičná banka (EIB)	33 838	34 917	-1 079
Rozvojová banka Rady Európy (CEB)	1 979	1 979	0
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	5 325	80 578	-75 253
Európska únia	526	0	526
Spolu	41 668	117 474	-75 806

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

43 Zamestnanci

Závazky voči zamestnancom boli vykázané celkovo za 599 929 tis. eur, z toho ústredná správa vykázala 342 850 tis. eur, územná samospráva 213 344 tis. eur a ostatné subjekty 43 734 tis. eur, pričom ide najmä o predpis miezd za mesiac december vyplácaných nasledujúce účtovné obdobie. Medziročný rast o 72 479 tis. eur je možné zdôvodniť najmä rastom mzdovej bázy v národnom hospodárstve (v súkromnom ako aj verejnom sektore), pričom priemerná nominálna mesačná mzda medziročne vzrástla na 1 211 eur z 1 133 eur v roku 2020.

44 Prijaté preddavky

Z prijatých preddavkov v celkovej hodnote 184 444 tis. eur vykazuje ústredná správa 126 771 tis. eur a v rámci nej Slovenská pošta, a.s. (46 751 tis. eur) najmä z prijatých preddavkov v medzinárodnej poštovej prevádzke, SEPS (42 796 tis. eur) z prijatých záloh a zábezpek od energetických firiem na podporné služby, ďalej Ministerstvo financií SR (25 484 tis. eur) zo zábezpek z colného a daňového konania. Druhú najvyššiu hodnotu vykazujú obce 54 368 tis. eur.

Z dôvodu ukončenia platnosti mimoriadnych opatrení vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 došlo k poklesu prijatých preddavkov na ročné zúčtovanie poisťného plateného štátom u Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. (o 13 938 tis. eur) a prijatých preddavkov od zdravotných poisťovní na príspevok na správu a rozvoj národného zdravotného informačného systému a na príspevok na činnosť operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby na Ministerstve zdravotníctva SR (o 11 951 tis. eur).

45 Ostatné záväzky

Špecifické záväzky Ministerstva financií SR predstavujú záväzky v rámci účtovania daňových príjmov (resp. správy daní) voči platiteľom daní, napr. z dôvodu nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo úhrady na základe predbežných opatrení. V porovnaní s rokom 2020 došlo k poklesu týchto záväzkov najmä z dôvodu poklesu záväzkov na daní z príjmov právnických osôb so sídlom v tuzemsku aj v cudzine, pričom záväzky na DPH vzrástli z dôvodu nárastu záväzkov z nadmerných odpočtov DPH zaúčtovaných v decembri 2021. Ďalšími špecifickými záväzkami Ministerstva financií SR sú záväzky z prijatých finančných zábezpek podľa § 67 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách v hodnote 52 924 tis. eur, záväzkov z pasívneho kolaterálu v hodnote 143 010 tis. eur a záväzky z DEPO obchodov v hodnote 9 242 tis. eur.

Špecifické záväzky SPP predstavujú najmä ostatné záväzky z obchodného styku a iné záväzky z prijatých zábezpek vo výške 1 148 tis. eur prijaté od protistrán, s ktorými má spoločnosť uzatvorené zabezpečovacie derivátové kontrakty. Medziročne boli tieto ostatné záväzky vyššie o 1 150 tis. eur najmä vplyvom nárastu cien plynu na svetových trhoch.

Záväzky zo sociálneho a zdravotného poistenia po čiastočnej konsolidácii v súhrnnom celku dosiahli 651 654 tis. eur, z toho ústredná štátna správa vykázala 474 752 tis. eur, územná samospráva 169 396 tis. eur a ostatné subjekty 32 013 tis. eur, za súčasnej eliminácie záväzkov voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. v hodnote 24 507 tis. eur. Na medziročnom náraste týchto záväzkov o 150 299 tis. eur sa podieľala najmä ústredná štátna správa (o 119 442 tis. eur).

Vzťahy k účtom Štátnej pokladnice predstavujú záväzky z uložených prostriedkov dobrovoľných klientov, ktoré boli medziročne vyššie o 117 586 tis. eur. Ide najmä o prostriedky súkromných zdravotných poisťovní v celkovej hodnote 215 727 tis. eur a prostriedky ostatných klientov nezaraďovaných do súhrnného celku.

Záväzky SZRB, a.s. predstavujú záväzky voči bankám a voči klientom, ktorí majú uložené peňažné prostriedky v SZRB, a.s. vo forme bežných a termínovaných účtov.

Záväzky z transferov prijatých od subjektov mimo verejnej správy (a zároveň potenciálne od subjektov mimo súhrnného celku) dosiahli 101 412 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 1 818 tis. eur. Významnú časť tvoria opäť ústredná správa (67 954 tis. eur) a obce (15 025 tis. eur). V ústrednej správe ide hlavne o Ministerstvo vnútra SR (49 526 tis. eur) s medziročným prírastkom 2 664 tis. eur. Najvyšší podiel, 47 823 tis. eur, tvoria prijaté a nepoužité prostriedky z titulu prijatého poistného v zmysle zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve.

Z hodnoty nevyfakturovaných záväzkov tvorí ústredná správa 52 267 tis. eur, a v rámci nej najmä Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 23 682 tis. eur ako záväzky z nevyfakturovaných dodávok v rámci realizovaných investičných akcií spojených so stavebnými prácami na diaľničných úsekoch a úsekoch rýchlostných ciest, nevyfakturovaných služieb súvisiacich s prevádzkou elektronického mýta a iné.

B.IV. Krátkodobé rezervy

Krátkodobé rezervy sa tvoria na také neisté riziká a straty, kde je predpoklad možného budúceho plnenia v časovom horizonte najviac jeden rok.

Krátkodobé rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- nevyfakturované dodávky tovarov a služieb,
- zamestnanecké požitky obchodných spoločností,
- náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov,
- rekultiváciu pozemku, uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládky odpadov po jej uzavretí,
- špecifické riziká a budúce plnenia niektorých subjektov verejnej správy,
- iné budúce povinnosti.

Tabuľka 19

Krátkodobé rezervy súhrnného celku podľa druhu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2021	2020	Δ 2021-2020
Krátkodobé ostatné	1 002 828	790 180	212 648
Krátkodobé zákonné	310 572	389 220	-78 648
Spolu	1 313 400	1 179 400	134 000

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Tabuľka 20

Krátkodobé rezervy podľa účelu		(v tis. eur)	
Druh rezerv	2021	2020	Δ 2021-2020
Rezerva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	235 497	342 965	- 107 468
Súdne spory	263 584	229 485	34 099
Rezerva na nezrovnalosti	151 401	78 130	73 271
Vyrad'ovanie jadrových zariadení a rád. paliva	114 577	111 824	2 753
Rezerva na pestovnú činnosť a ochranu lesa	25 316	7 465	17 851
Nevyfakturované dodávky	27 289	31 082	-3 793
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	6 539	6 181	358
Náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy	4 634	4 670	-36
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	929	710	219
Ostatné	483 634	366 888	116 746
Spolu	1 313 400	1 179 400	134 000

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Rezerva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. je tvorená najmä technickou rezervou na poistné plnenie (na liečbu na území Slovenskej republiky a v cudzine a na výkony pre poistencov čakajúcich na poskytnutie zdravotnej starostlivosti) a inou technickou rezervou. Medziročne je nižšia o 107 468 tis. eur. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. tvorí technické rezervy na neuhradenú a plánovanú zdravotnú starostlivosť voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a iné technické rezervy najmä na vratky poistencom za doplatky za lieky a na príspevok na činnosť operačných stredísk tiesňového volania zdravotnej záchranej služby. Od 1.1.2019 boli technické rezervy poisťovne účtované ako zmena ich stavu, t. j. na ťarchu (tvorba), resp. v prospech (odúčtovanie/zníženie) nákladov. Použitie, resp. zrušenie technických rezerv bolo účtované v prospech výnosov len v prípade, ak išlo o použitie, resp. zrušenie rezerv vytvorených v predchádzajúcich účtovných obdobiach, v ktorých sa tvorba technických rezerv v plnej výške účtovala na ťarchu nákladov a ich použitie, resp. zrušenie v plnej výške v prospech výnosov.

Z krátkodobých rezerv na súdne spory vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Ministerstvo dopravy a výstavby SR (82 208 tis. eur), Ministerstvo spravodlivosti SR (72 948 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (37 167 tis. eur). Ďalej vykazujú významné krátkodobé rezervy na súdne spory obchodné spoločnosti a štátne podniky v sume 50 328 tis. eur (v tom Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 42 884 tis. eur).

Rezervy na vyrad'ovanie jadrových elektrární, na likvidáciu a vyrad'ovanie neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoretého jadrového paliva

Hodnota krátkodobej časti rezerv Jadrovej a vyrad'ovacej spoločnosti, a.s. k 31.12.2021 dosiahla 114 577 tis. eur. V prípade týchto rezerv je predpokladaná doba vyrovnania záväzku do jedného roka. Ide o rezervu vytvorenú na vyrad'ovanie a likvidáciu jadrových elektrární A1 a V1.

Rezerva na záväzky z nezrovnalostí a vrátení

Certifikačný orgán Ministerstva financií SR tvorí od roku 2017 rezervu na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za 7. účtovný rok programového obdobia 2014-2020, za výdavky deklarované od 1. 5. 2020 do 30. 4. 2021. Výška rezervy zodpovedá sume nezrovnalostí a vrátených prostriedkov, ktoré neboli odpočítané v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu (EK) v priebehu 7. účtovného roka a priebežne schvaľovaných EK. Jej celková hodnota je 153 050 tis. eur. Rezerva sa zúčtuje na základe schválenia účtov za 7. účtovný rok v systéme na elektronickú výmenu informácií o riadení Fondov EU 2014+ a súčasne schválenia celkovej výšky záväzku voči EK z nezrovnalostí a vrátení za 7. účtovný rok v roku 2022.

C. Časové rozlíšenie pasív

V rámci časového rozlíšenia na strane pasív sa vykazujú výnosy budúcich období a výdavky budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zachytenie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu aktuálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie pasív dosiahlo k 31.12.2021 hodnotu 11 218 531 tis. eur, z toho výnosy budúcich období 11 193 781 tis. eur a výdavky budúcich období 24 750 tis. eur. Medziročne sa celková hodnota časového rozlíšenia pasív zvýšila o 1 447 384 tis. eur, a to hlavne výnosy budúceho obdobia o 1 442 538 tis. eur.

Takmer 50 % časovo rozlíšených výnosov vykazujú subjekty územnej samosprávy v celkovej sume 5 554 853 tis. eur, najmä ako prijaté časovo rozlíšené bežné a kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov, ktoré v súvislosti s nákladmi (odpismi k majetku, spotrebou zásob, prevádzkovými nákladmi) postupne zúčtovávajú do výnosov daného obdobia. Medziročne územná samospráva zaznamenala prírastok v hodnote 148 965 tis. eur. Uvedené transakcie nie sú zatiaľ predmetom eliminácií v plnej výške z dôvodu obtiažnosti procesu konsolidácie.

Ústredná správa vykazuje časovo rozlíšené výnosy v hodnote 4 765 197 tis. eur, a medziročne sú vyššie o 1 153 303 tis. eur. V rámci transferov vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy a výstavby SR za PPP projekty rýchlostných ciest R1 a R7 a diaľnice D4, ktoré sú na strane pasív časovo rozlíšené v konsolidovanej výške 1 805 664 tis. eur a postupne zúčtovávané vo výške oprávok do výnosov bežného obdobia. Prírastok časového rozlíšenia u Ministerstva dopravy a výstavby SR bol 700 252 tis. eur a predstavuje nárast majetku postupne obstarávaného formou koncesie (úseky D4/R7, projektová dokumentácia a podobne).

Ministerstvo financií SR vykazuje v rámci výnosov budúcich období prémii z predaných cenných papierov (štátnych dlhopisov) vo výške 1 404 001 tis. eur (2020: 1 092 279 tis. eur) a prémii z úveru v sume 4 166 tis. eur. Nárast časovo rozlíšených výnosov bol spôsobený predajom takmer všetkých štátnych dlhopisov s premiou.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje výnosy budúcich období v hodnote 282 004 tis. eur najmä z titulu zostatkovej hodnoty majetku nadobudnutého z iných zdrojov ako rozpočtových prostriedkov v sume 280 221 tis. eur (napríklad z prijatých grantov a majetok v správe ministerstva, získaného prepadnutím alebo zabavením majetku od subjektov mimo súhrnného celku).

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. vykázal 269 774 tis. eur ako časovo rozlíšené dotácie od subjektov mimo verejnej správy a majetok bezodplatne prevedený do vlastníctva podniku (napr. stavby, úpravy potokov, meracie a vytyčovacie plavidlá). Medziročný prírastok bol v hodnote 7 763 tis. eur.

SEPS vykazuje časovo rozlíšené výnosy v celkovej sume 235 954 tis. eur z dôvodu prijatých grantov napr. od banky EBOR (91 823 tis. eur) na rekonštrukciu elektrickej siete a výnosy z regulovaných taríf 25 907 tis. eur, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb SR (bývalý Telekomunikačný úrad) časovo rozlíšené výnosy z predaja frekvencií (169 779 tis. eur), Vodohospodárska výstavba, š.p. (128 130 tis. eur) ako zostatkovú hodnotu dotácií na obstaranie majetku z prostriedkov EÚ (napr. inovácia a modernizácia plavebných komôr vodných diel, mostov, atď.), Jadrová a vyradňovacia spoločnosť, a.s. (116 732 tis. eur) z prijatých prostriedkov od Národného jadrového fondu vyinkasované od elektrárenských spoločností a z prostriedkov BIDSF (Medzinárodný fond na podporu odstavenia jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach).

Z ostatných subjektov vykazujú verejné vysoké školy výnosy budúcich období úhrnom 645 925 tis. eur, najviac Slovenská technická univerzita v Bratislave (146 938 tis. eur), Univerzita Komenského v Bratislave (144 994 tis. eur) a Žilinská univerzita v Žiline (81 305 tis. eur). Ide najmä o výnosy z dotácií a transferov (zahraničných a EÚ, 2 % z dane z príjmov fyzických osôb, dary a granty), ktoré sa časovo rozlišujú a do výnosov bežného obdobia sa zúčtovávajú spolu s dosahovanými nákladmi, napr. pri používaní dlhodobého majetku (v podobe odpisov).

IV. INFORMÁCIE O NÁKLADOCH A VÝNOSOCH

VÝNOSY

Výnosy súhrnného celku dosiahli k 31.12.2021 hodnotu 66 257 002 tis. eur a oproti minulému obdobiu boli vyššie o 6 682 723 tis. eur. Na tomto medzioročnom zvýšení sa podieľali najmä vyššie tržby z predaja vlastných služieb o 2 559 154 tis. eur, tovaru o 1 615 319 tis. eur, vyššie daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov o 1 648 747 tis. eur a vyššie finančné výnosy o 534 241 tis. eur.

Ako prevádzkové výnosy sa vykazujú tržby za vlastné výkony a tovar, výnosy z aktivácie a zmeny stavu zásob, daňové a colné výnosy, výnosy z poplatkov, zúčtovanie rezerv a opravných položiek a ostatné prevádzkové výnosy uvedené v nasledovnom texte.

I. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov

Ako daňové a colné výnosy sa vykazujú výnosy z daní a cla, ktoré plynú do štátneho rozpočtu: daň z príjmov právnických osôb, daň z pridanej hodnoty, spotrebné dane, dovozné clo a ďalšie. Do rozpočtov obcí a vyšších územných celkov patria miestne dane, podielová daň z príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľnosti a podobne. Výnosy z poplatkov zahŕňajú súdne a správne poplatky (hlavne e-kolky), poplatky za znečisťovanie ovzdušia a ostatné.

O výnosoch z daní v súhrnnom celku môže účtovať subjekt, ktorý je prijímateľom daňových príjmov. V ústrednej správe je to Ministerstvo financií SR, pričom evidenciu daňových príjmov štátu a pohľadávok z nich zabezpečuje Finančné riaditeľstvo SR. Ide o dane z príjmu právnických osôb a fyzických osôb, spotrebné dane, daň z pridanej hodnoty, daň vyberaná zrážkou, daň z motorových vozidiel a ostatné dane. Ďalšie dane sú príjmom rozpočtov obcí a vyšších územných celkov. Ide o podiel na dani z príjmu fyzických osôb, daň z nehnuteľností (pozemkov, stavieb, z bytov a nebytových priestorov), miestne dane (za psa, za predajné automaty, za ubytovanie atď.).

46 Daňové výnosy štátu

Daňové výnosy štátu dosiahli k 31.12.2021 konsolidovanú hodnotu 14 209 974 tis. eur, čo je medzioročne viac o 1 441 251 tis. eur. Najvyššiu hodnotu dosiahla daň z pridanej hodnoty (7 925 700 tis. eur), ďalej daň z príjmov právnických osôb (3 048 314 tis. eur), spotrebné dane (2 380 862 tis. eur) a daň z motorových vozidiel (102 143 tis. eur). Na medzioročnom náraste výnosov z daní sa najviac podieľala daň z pridanej hodnoty o 642 789 tis. eur, daň z príjmov právnických osôb o 561 360 tis. eur a spotrebné dane o 113 438 tis. eur. Výnos z dane z motorových vozidiel bol medzioročne nižší o 51 758 tis. eur.

Na tomto raste a celkovom pozitívnom vývoji daňových výnosov sa výraznou mierou podpísali vysoké ceny ropy na svetových trhoch a masívny rozbeh výroby zaznamenaný v automobilovom priemysle, ktorý nastal po stagnujúcom období spôsobenom pandemiou COVID-19. Nárast daňovej povinnosti odrážal pozitívny ekonomický vývoj a hlavne vyššiu spotrebu domácností. Výnos z dane z príjmov právnických osôb bol ovplyvnený najmä vyššími daňovými povinnosťami vyčíslenými daňovými subjektami v daňových priznaniach za rok 2020 a z toho vyplývajúcich vyšších predpisov preddavkov na rok 2021. Spotrebné dane sú ovplyvňované najmä výškou sadzieb, ako aj efektívnosťou ich výberu, ale taktiež ako aj všetky dane, boli ovplyvnené uvoľňovaním opatrení súvisiacich s COVID-19.

Daň z príjmov fyzických osôb je podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov podielovo rozdeľovaná medzi obce a vyššie územné celky. Výnosy z tejto dane sa od roku 2016 rozdeľujú pomerom 70 % v prospech obcí a 30 % v prospech vyšších územných celkov. Za rok 2021 sa previedlo do rozpočtu obcí a VUC spolu 3 277 965 tis. eur z dane z príjmov fyzických osôb.

Výnosy zo spotrebných daní sa medzioročne zvýšili o 113 438 tis. eur, pričom najvyšší podiel tvorí spotrebná daň z minerálnych olejov (1 236 633 tis. eur), spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (834 166 tis. eur) a spotrebná daň z liehu (214 841 tis. eur). Najvyšší pokles zaznamenala spotrebná daň z elektriny o 1 792 tis. eur a spotrebná daň z piva o 1 655 tis. eur. Zo spotrebných daní najviac vzrástla spotrebná daň z tabakových výrobkov o 71 354 tis. eur.

47 Daňové výnosy územnej samosprávy

Daňové výnosy územnej samosprávy dosiahli hodnotu 3 726 088 tis. eur a medziročne sú vyššie o 148 070 tis. eur, pričom na rast mal vplyv odolnejší trh práce a vyššie tempo rastu miezd ktorého dôsledkom je vyšší výber dane, z ktorej sa odvádza hlavná (podielová) daň z príjmov fyzických osôb do rozpočtov územnej samosprávy. Obce vykázali hodnotu 2 742 698 tis. eur (2020: 2 634 151 tis. eur) a vyššie územné celky 983 390 tis. eur (2020: 943 867 tis. eur).

48 Poplatky

Výnosy z poplatkov dosiahli 1 092 300 tis. eur, pričom v porovnaní s rokom 2021 boli vyššie o 59 426 tis. eur. Najvyššiu hodnotu v súhrnnom celku vykazuje Ministerstvo financií SR 382 346 tis. eur z predaja elektronických kolkov, zo súdnych a správnych poplatkov a z poplatkov za hazardné hry. Obce dosiahli úhrnom 258 761 tis. eur z úhrad za miestne poplatky, Environmentálny fond 320 436 tis. eur z predaja emisných kvót, poplatkov za znečisťovanie ovzdušia, poplatkov za skládky a odkaliská. Rozhlas a televízia Slovenska 74 886 tis. eur z úhrad za poskytovanie služieb verejnosti, verejné vysoké školy 35 759 tis. eur ako zákonné poplatky za školné a iné poplatky spojené so štúdiom.

Medziročný nárast bol spôsobený najmä u Environmentálneho fondu o 38 714 tis. eur (napr. z predaja emisných kvót a poplatkov za skládky a odkaliská) a Ministerstva financií SR o 15 397 tis. eur

II. Výnosy z transferov

Výnosy z transferov dosiahli hodnotu 4 934 540 tis. eur, medziročne sa znížili o 246 949 tis. eur. Najväčšou mierou sa na týchto výnosoch podieľa ústredná správa v sume 1 730 057 tis. eur a územná samospráva 2 331 894 tis. eur. Ostatné subjekty vykázali 872 588 tis. eur. Medzi výnosy z transferov patria aj výnosy od subjektov mimo verejnej správy, fyzických osôb, podnikateľských subjektov mimo súhrnného celku ako aj zahraničných právnických osôb. Rast výnosov z transferov vykázali subjekty územnej samosprávy o 81 246 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy o 73 921 tis. eur. V ústrednej správe boli výnosy zo zúčtovania transferov medziročnej nižšie o 402 116 tis. eur.

49 Výnosy z rozpočtu EÚ

Výnosy zo zúčtovania bežných a kapitálových transferov čerpaných z prostriedkov rozpočtu EÚ alebo zahraničných grantov uzatvorených na základe medzinárodných zmlúv dosiahli 2 435 523 tis. eur (2020: 2 089 639 tis. eur). Viac ako 97 % týchto výnosov je vykazovaných subjektami ústrednej správy (2 237 274 tis. eur). Nasledujú výnosy subjektov územnej samosprávy v hodnote 42 526 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy vykazujú 20 723 tis. eur.

V ústrednej správe ide najmä o výnosy z prostriedkov rozpočtu EÚ a zahraničných grantov a transferov na základe medzinárodných zmlúv, ktoré sú zaraďované do štátneho rozpočtu alebo čerpané cez samostatné účty podľa povahy programu a účelu fondu. Najvýznamnejšiu hodnotu na výnosoch z prostriedkov EÚ v rámci ústrednej správy dosiahlo Ministerstvo financií SR (1 850 745 tis. eur) a Pôdohospodárska platobná agentúra (496 098 tis. eur). Medziročne ústredná správa dosiahla nárast výnosov z transferov úhrnom o 353 116 tis. eur.

50 Výnosy z ostatných transferov

Výnosy z ostatných transferov dosiahli hodnotu 2 499 017 tis. eur a medziročne boli nižšie o 592 833 tis. eur. Tvorené sú najmä výnosmi samosprávy z prostriedkov získaných zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy (2 255 843 tis. eur), výnosmi ostatných subjektov verejnej správy z transferov z prostriedkov štátneho rozpočtu (59 951 tis. eur) a výnosmi zo zúčtovania transferov od ostatných subjektov verejnej správy (72 826 tis. eur). Tieto výnosy vzhľadom na obtiažnosť procesu ich vzájomného odsúhlasenia neboli predmetom eliminácie pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky. Celkové výnosy z transferov získaných od subjektov nezarađených do sektora verejnej správy predstavujú 181 963 tis. eur.

Územná samospráva vykazuje hlavne výnosy z prostriedkov štátneho rozpočtu (2 244 459 tis. eur), ktoré predstavujú bežné a kapitálové transfery pre obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové

organizácie, pričom tieto transfery sú zo zdroja štátneho rozpočtu ako aj európskych prostriedkov zapojených do štátneho rozpočtu (napríklad štrukturálne fondy, kohézny fond). Tieto výnosy neboli predmetom úplnej eliminácie.

Výnosy z transferov u ostatných subjektov verejnej správy, bez výnosov zo účtovania transferov z prostriedkov EÚ, dosiahli hodnotu 851 865 tis. eur, z toho zo štátneho rozpočtu v objeme 798 511 tis. eur. Objemovo najvýznamnejšie hodnoty vykazujú, tak ako v roku 2020 verejné vysoké školy 696 380 tis. eur. Tieto výnosy neboli predmetom úplnej eliminácie.

III. Tržby za vlastné výkony a tovar

V rámci tržieb za vlastné výkony a tovar sú rozhodujúcou položkou výnosy z predaných služieb v hodnote 31 047 501 tis. eur. Tieto výnosy boli vyššie oproti roku 2020 o 2 559 154 tis. eur. Výnosy za predaný tovar dosiahli 2 505 182 tis. eur a za predané výrobky 1 901 787 tis. eur.

51 Služby

Výnosy zo služieb sú tvorené najmä Sociálnou poisťovňou (23 256 231 tis. eur), Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. (2 771 334 tis. eur) a štátnymi obchodnými spoločnosťami ako je SEPS (1 088 314 tis. eur), spoločnosť Tipos, a.s. (978 448 tis. eur), Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (288 685 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (273 356 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (262 323 tis. eur), a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (122 464 tis. eur).

Štátne podniky a štátne obchodné spoločnosti (okrem zdravotnej poisťovne) vykázali výnosy zo služieb v objeme 3 388 237 tis. eur a medziročne dosiahli nárast o 549 804 tis. eur, z toho najmä TIPOS, a.s. (293 101 tis. eur) vplyvom zvýšenia tržieb z hazardných hier prevádzkovaných prostredníctvom internetu, SEPS (179 741 tis. eur), najmä vplyvom nárastu výnosov za pridelenie cezhraničnej prenosovej kapacity (112 063 tis. eur) a nárastom tržieb za odchýlky a prevádzku systému (73 056 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (37 665 tis. eur), SPP (23 516 tis. eur) a Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (13 936 tis. eur).

U Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. ide o vykázanie príspevkov z odvodov, ktoré plynú do jednotlivých fondov a na technické účty poistenia. Pri prevode účtovnej závierky na štruktúru ROPO organizácií, sa tvorba a použitie týchto fondov resp. technických účtov prevádza na náklady a výnosy, pričom vecnú zmenu výnosov (ako aj nákladov) je nutné odvodiť od zmeny príjmov z odvodov a výdavkov na platené dávky a poistenie.

Výnosy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. boli medziročne vyššie o 179 838 tis. eur, najmä vplyvom vyššieho predpísaného poistného voči platiteľom poistného vrátane ročného zúčtovania poistného a jeho ako aj vyšším objemom výnosov z prerozdelenia poistného voči iným zdravotným poisťovňam.

V prípade Sociálnej poisťovne sa tvorba fondov v hotovostnom vyjadrení medziročne zvýšila o 353 892 tis. eur, napríklad z dôvodu vyšších príjmov od ekonomicky aktívneho obyvateľstva (od zamestnancov, zamestnávateľov, SZČO a dobrovoľne poistené osoby) súvisiacich s rastom priemernej mzdy v hospodárstve.

V prípade štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov ide o tržby z ich podnikateľských aktivít, napríklad výnosy Tipos-u sú z predaných žrebov a lotérií, výnosy Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. pochádzajú z predaja diaľničných známok a z výberu elektronického mýta, výnosy železničných spoločností pochádzajú z prepravných výkonov tovarov a osôb.

Výnosy za predané služby v územnej samospráve dosiahli spolu 805 835 tis. eur, z toho v konsolidovaných celkoch obcí 516 766 tis. eur a konsolidovaných celkoch VUC 289 069 tis. eur.

52 Výrobky

Tržby za vlastné výrobky dosiahli 1 901 787 tis. eur a medziročne boli vyššie o 276 123 tis. eur. Významnú hodnotu týchto tržieb ako aj medziročného prírastku tvorí spoločnosť SPP (1 267 868 tis. eur a nárast 197 234 tis. eur) z predaja zemného plynu a elektrickej energie vplyvom citlivosti trhu s plynom na vývoj klimatických podmienok a rozšírením portfólia zákazníkov

a zahraničných dodávok. Ďalšou jednotkou s významným podielom sú Lesy SR, š. p. (216 743 tis. eur), ktoré vykazujú hlavne tržby za predanú drevnú hmotu. Tie boli medziročne vyššie o 40 420 tis. eur najmä z dôvodu vyšších výnosov z predaja dreva o 39 983 tis. eur z dôvodu zvýšenia ceny tejto komodity.

53 Tovar

Významné zvýšenie tržieb z predaja tovaru o 1 615 319 tis. eur je ovplyvnený výnosmi napr. spoločnosti SEPS, ktoré dosiahli 2 018 116 tis. eur a medziročne boli vyššie o 1 534 319 tis. eur z dôvodu nárastu výnosov za funkciu shipping agenta v sume o 1 036 334 tis. eur a výnosov z predaja elektriny na dennom trhu v sume 492 784 tis. eur. Druhou najvýznamnejšou spoločnosťou je SPP, ktorej konsolidované výnosy dosiahli 349 084 tis. eur a prírastok 66 291 tis. eur z predaja zemného plynu a elektrickej energie.

54 Ostatné výnosy

Ostatné výnosy v rámci skupiny tržieb za vlastné výkony a tovar sú výnosy vyplývajúce z účtovania zmeny stavu vnútroorganizačných zásob (49 334 tis. eur) a aktivácie majetku a služieb (114 068 tis. eur).

IV. Finančné výnosy

Tabuľka 21

Finančné výnosy	(v tis. eur)		
	2021	2020	Δ 2021-2020
Výnosy z derivátových operácií	795 281	7 046	788 235
Podiel konsolidujúcej účtovnej jednotky na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek verejnej správy	423 098	559 899	-136 801
Úroky	311 297	265 264	46 033
Kurzové zisky	179 931	184 336	-4 405
Výnosy z odvodov vybraných finančných inštitúcií	0	148 554	-148 554
Ostatné finančné výnosy	54 062	64 329	-10 267
Spolu	1 763 669	1 229 428	534 241

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Finančné výnosy dosiahli hodnotu 1 763 669 tis. eur (v roku 2020: 1 229 428 tis. eur), z čoho najväčšiu časť tvoria výnosy z derivátových operácií v hodnote 795 281 tis. eur (v tom SPP 672 538 tis. eur vplyvom vysporiadania derivátových obchodov z titulu pohybu cien plynu na spotových trhoch a SEPS 122 736 tis. eur z dôvodu vyššieho objemu obchodovania na burze s elektrinou), podieľy konsolidujúcich účtovných jednotiek (vypočítané na nižšej úrovni konsolidácie, napríklad za obchodné spoločnosti) na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek vo výške 423 098 tis. eur, ďalej úroky 311 297 tis. eur a kurzové zisky v hodnote 179 931 tis. eur.

55 Úroky

Úroky dosiahli hodnotu 311 297 tis. eur a medziročne sú vyššie o 46 033 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR, a to 265 673 tis. eur. Ide o úroky dosiahnuté na medzibankovom finančnom trhu z úložiek, ostatných finančných operácií pri správe štátneho dlhu a návratných finančných výpomocí poskytnutých subjektom mimo súhrnného celku. Ďalšie úroky vykazuje napr. Štátny fond rozvoja bývania z poskytnutých úverov (13 425 tis. eur), Exportno-importná banka SR (15 821 tis. eur) a Slovenská záručná a rozvojová banka SR (112 288 tis. eur).

56 Kurzové zisky

Kurzové zisky dosiahli hodnotu 179 931 tis. eur a medziročne poklesli o 4 404 tis. eur. Najvyššiu celkovú sumu (163 807 tis. eur) ako aj medziročný pokles (o 6 630 tis. eur) opäť tvorí Ministerstvo financií SR, a to z obchodov na finančnom trhu pri zabezpečovaní likvidity štátneho rozpočtu a riadení dlhu, precenenia vládnych pohľadávok voči zahraničiu, vkladov štátu

v medzinárodných inštitúciách atď. Dôvodom bola zmena kurzov cudzích mien ako aj objem obchodov realizovaných v zahraničných menách.

57 Podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ

Podiel na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek bol vykázaný v hodnote 423 098 tis. eur, pričom ústredná správa vykázala 419 120 tis. eur. V prípade týchto výnosov ide najmä o podiel SPP na jeho konsolidovaných účtovných jednotkách vo výške 277 078 tis. eur a podiel Ministerstva hospodárstva SR na pridružených energetických spoločnostiach, 141 549 tis. eur.

58 Ostatné finančné výnosy

Ostatné finančné výnosy v celkovej výške 54 062 tis. eur tvoria najmä tržby z predaja cenných papierov a podielov v hodnote 26 490 tis. eur a výnosy z dlhodobého a krátkodobého finančného majetku v sume 14 153 tis. eur v podobe napr. dividend alebo podielov na zisku.

Najvýznamnejší pokles ostatných finančných výnosov bol zaznamenaný na Ministerstve financií SR v sume 148 554 tis. eur z dôvodu zrušenia osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií na základe zákona č. 353/2020 Z. z. o zrušení osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií a o niektorých opatreniach súvisiacich s jeho zrušením a o doplnení zákona č. 67/2020 Z. u. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Ostatné finančné výnosy subjektov územnej samosprávy predstavujú 8 926 tis. eur a ostatných subjektov verejnej správy 3 482 tis. eur.

V. Zúčtovanie rezerv a opravných položiek

Zúčtovanie rezerv a opravných položiek vytvorených v predchádzajúcich obdobiach, bolo k 31.12.2021 v hodnote 2 061 155 tis. eur. Medziročne sa znížili tieto nepeňažné výnosy o 275 483 tis. eur nižším zúčtovaním opravných položiek o 538 945 tis. eur a vyšším zúčtovaním rezerv o 263 462 tis. eur. Na celkovej hodnote týchto výnosov sa v rozhodujúcej miere (90,7 %) podieľa ústredná správa sumou 1 869 141 tis. eur (v tom zúčtovanie rezerv 1 160 950 tis. eur a zúčtovanie opravných položiek 708 191 tis. eur).

59 Rezervy

Výnosy zo zúčtovania rezerv v celkovej sume 1 233 474 tis. eur sú tvorené najmä výnosmi zo zúčtovania ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti (947 221 tis. eur) a zúčtovania zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti (276 677 tis. eur) z dôvodu ich použitia na vymedzený účel resp. z dôvodu rozpustenia pri zániku rizika, na ktoré boli rezervy tvorené.

Ide najmä o zúčtovanie rezervy na zamestnanecké požitky vo výške 528 431 tis. eur a zrušenie rezervy na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za 6. účtovný rok programového obdobia 2014 - 2020 a zaúčtovanie záväzkov voči EK v schválenej výške 78 145 tis. eur.

Celkovo boli výnosy zo zúčtovania rezerv medziročne vyššie o 263 462 tis. eur. Zvýšenie výnosov bolo spôsobené vyššími výnosmi zo zúčtovania ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti o 377 579 tis. eur, najmä na Ministerstve financií SR, kde boli tieto výnosy oproti roku 2020 vyššie až o 297 940 tis. eur. Výnosy zo zúčtovania zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti naopak poklesli o 112 808 tis. eur, najmä vplyvom nižších výnosov Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. o 109 238 tis. eur. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykázala zúčtovanie rezerv vo výške 233 721 tis. eur, najmä v dôsledku použitia technických rezerv vytvorených v roku 2020 na zdravotnú starostlivosť, centrálny nákup liekov a doplatky na lieky poisťencom, liečbu poisťencov v zahraničí a použitia rezervy na mzdy a súvisiace odvody za nevyčerpané dovolenky. Medziročný pokles výnosov zo zúčtovania zákonných rezerv o 109 238 tis. eur bol spôsobený najmä nižším použitím technických rezerv pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti za výkony vrátane kúpeľnej liečby pre poisťencov na území Slovenskej republiky a nižším použitím technických rezerv na schválenú liečbu v zahraničí. Územná samospráva vykázala zúčtovanie rezerv vo výške 72 014 tis. eur.

60 Opravné položky

Výnosy zo zúčtovania opravných položiek dosiahli 827 681 tis. eur a medziročne boli nižšie o 538 945 tis. eur. Najvýznamnejšie sú výnosy zo zúčtovania ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti v sume 679 860 tis. eur. Obdobne ako v prípade výnosov zo zúčtovania rezerv, aj výnosy zo zúčtovania opravných položiek pri ich zrušení alebo rozpustení, sú najvýznamnejšie v ústrednej správe v hodnote 708 191 tis. eur (85,6 %).

Na medziročnej zmene sa podieľalo Ministerstvo financií SR, ktoré v roku 2021 vykázalo zúčtovanie opravných položiek 372 161 tis. eur a v roku 2020 až 884 737 tis. eur. Daňová a colná správa k 31. 12. 2021 zrušila opravné položky z prevádzkovej činnosti vo výške 295 315 tis. eur najmä z dôvodu odpísania pohľadávok so zánikom v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní v znení neskorších predpisov a zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, ako aj z dôvodu prehodnotenia opodstatnenosti vytvorenej opravnej položky v predchádzajúcich rokoch a z dôvodu úhrady pohľadávok. Ministerstvo financií SR ďalej zrušilo opravné položky k uhradeným pohľadávkam za individuálne nezrovnalosti v rámci programového obdobia 2004 – 2006 a 2007 – 2013 vo výške 37 862 tis. eur, opravné položky v súvislosti s odpisom pohľadávok v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky k návrhu na zníženie stavu štátnych finančných aktív z dôvodu nevykonalosti niektorých pohľadávok štátu voči krajinám Slovensko, Juhoslávia a spoločnosti Unicoop spol. s r.o. vo výške 36 720 tis. eur.

Medziročne boli nižšie aj výnosy zo zúčtovania zákonných opravných položiek o 60 078 tis. eur, najmä k pohľadávkam Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. a to o 60 181 tis. eur, a to v súvislosti s poklesom nákladov na odpis nevykonalých pohľadávok z verejného zdravotného poistenia v porovnaní s rokom 2020, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 233/2019 o ukončení niektorých exekučných konaní. Celkové výnosy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. zo zúčtovania zákonných opravných položiek k poisťnému dosiahli hodnotu 29 731 tis. eur. Územná samospráva vykázala zúčtovanie opravných položiek za 118 880 tis. eur.

VI. Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti

Tabuľka 22

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti podľa druhu	(v tis. eur)		
	2021	2020	Δ 2021-2020
Špecifické výnosy Ministerstva financií SR	632 930	358 857	274 073
Výnosy Sociálnej poisťovne	419 652	409 318	10 334
Výnosy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. z poisťného	381 044	316 908	64 136
Výnosy Ministerstva vnútra SR z poistenia príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru	226 895	228 789	-1 894
Tržby z predaja dlhodobého majetku	188 903	130 337	58 566
Pokuty, penále a úroky z omeškania	88 782	100 941	-12 159
Výnosy Ministerstva hospodárstva SR z odvodov z prenosovej a distribučných sústav	76 988	68 903	8 085
Výnosy Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z poistenia profesionálnych vojakov	37 527	38 561	-1 034
Tržby z predaja materiálu	11 163	7 336	3 827
Výnosy z odpísaných pohľadávok	8 775	18 085	-9 310
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	778 745	800 221	-21 476
Spolu	2 851 404	2 478 256	373 148

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti dosiahli hodnotu 2 851 404 tis. eur a sú oproti roku 2020 vyššie o 373 148 tis. eur. Ústredná správa vykázala 1 909 345 tis. eur, územná samospráva 411 559 tis. eur a ostatné subjekty 530 500 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazuje špecifické výnosy Ministerstvo financií SR úhrnom 632 930 tis. eur v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov s prijímateľom a Európskou komisiou z dôvodu

nezrovnalostí alebo vrátenia prostriedkov poskytovaných z fondov EÚ prostredníctvom ministerstva ako certifikačného orgánu, resp. platobného orgánu, výnosy z vratiek z finančného zúčtovania so štátnym rozpočtom. Ministerstvo financií SR vykázalo medzi ostatnými výnosmi z prevádzkovej činnosti výnosy súvisiace s vysporiadaním finančných vzťahov s Európskou komisiou alebo prijímateľom z dôvodu nezrovnalostí alebo vrátenia prostriedkov od prijímateľov mimo konsolidovaného celku ústrednej správy, výnosy z vratiek a finančného zúčtovania so štátnym rozpočtom, výnosy z vrátených prostriedkov a nepoužitých zálohových platieb a iné výnosy v celkovej sume 632 930 tis. eur. Tieto výnosy zaznamenali aj najvyšší medziročný nárast o 274 073 tis. eur.

Sociálna poisťovňa medzi ostatnými výnosmi z prevádzkovej činnosti vykazuje najmä výnosy zo zúčtovania správneho fondu v súvislosti s nákladmi na prevádzku a odpismi dlhodobého majetku.

Ďalej Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykazuje ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 381 044 tis. eur napríklad z poistného plnenia zo zahraničia, prerozdelenia poistného od ostatných poisťovní, výnosy z náhrad zavineného protiprávneho konania, revíznej činnosti, atď. Najvýznamnejšie položky tvorili výnosy z prerozdeľovania poistného medzi zdravotnými poisťovňami vrátane ročného prerozdeľovania a odhadov mesačného a ročného prerozdeľovania, vrátane odhadu výsledku ročného prerozdeľovania poistného (336 109 tis. eur). Medziročný nárast bol spôsobený najmä vyššími výnosmi z prerozdeľovania poistného v sume 64 135 tis. eur. Ministerstvo vnútra SR vykazuje tieto výnosy z titulu poistného hradeného zamestnancom a zamestnávateľom na starobné poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie a invalidné poistenie príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru v celkovej sume 226 895 tis. eur, výnosy za odňatie poľnohospodárskej pôdy v hodnote 2 892 tis. eur. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia vykazuje výnosy z úhrad na zákonné sociálne poistenie profesionálnych vojakov 37 527 tis. eur.

Ďalšie výnosy ako tržby z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku tvoria sumu 188 903 tis. eur (2020: 133 159 tis. eur), zmluvné a ostatné pokuty a penále 88 782 tis. eur (2020: 102 172 tis. eur), výnosy z odpísaných pohľadávok 8 775 tis. eur (2020: 18 085 tis. eur).

V rámci ostatných výnosov z prevádzkovej činnosti vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. 134 732 tis. eur v súvislosti so zúčtovaním transferov od subjektov mimo verejnej správy a Ministerstvo hospodárstva SR výnosy z odvodov z prenosovej sústavy a distribučných sústav v sume 76 988 tis. eur.

Subjekty územnej samosprávy vykázali tieto ostatné výnosy úhrnom 304 360 tis. eur a medziročne boli nižšie o 13 320 tis. eur.

NÁKLADY

Náklady súhrnného celku za rok 2021 dosiahli hodnotu 72 499 763 tis. eur. Oproti roku 2021 sa celkové náklady zvýšili o 5 738 871 tis. eur, pričom toto zvýšenie bolo spôsobené najmä vyššími nákladmi na spotrebované nákupy a služby (o 3 461 301 tis. eur), vyššími nákladmi na transfery (o 1 959 523 tis. eur) a vyššími osobnými nákladmi (o 615 387 tis. eur). Naopak medziročne nižšie boli náklady na tvorbu rezerv (o 872 939 tis. eur) a ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (o 198 728 tis. eur).

Ako prevádzkové náklady sa vykazujú spotrebované nákupy a služby, osobné náklady, dane a poplatky, odpisy, rezervy a opravné položky a ostatné prevádzkové náklady uvedené v nasledovnom texte.

I. Náklady na transfery

V rámci celkových nákladov tvoria hodnotu 34 380 172 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 1 959 523 tis. eur. Transfery sa poskytujú fyzickým osobám – obyvateľstvu, podnikateľským subjektom, zahraničným subjektom a podobne. V konsolidačných operáciách boli eliminované transfery v rámci ústrednej správy a aj náklady medzi ústrednou správou a územnou samosprávou resp. ostatnými subjektami verejnej správy (bez zohľadnenia časového rozlíšenia) v hodnote 59 131 tis. eur ako náklady na transfery poskytnuté Environmentálnym fondom 766 383 tis. eur a transfery poskytnuté Ministerstvom financií SR. Medzi jednotlivými subjektami územnej samosprávy (obce) došlo k eliminácii transferových vzťahov v hodnote 30 382 tis. eur. Predmetom eliminácie bol aj transfer poskytnutý Ministerstvom financií SR pre Sociálnu poisťovňu v sume 840 000 tis. eur (2020: 969 865 tis. eur). Hodnota bezhotovostných transferov poskytovaných subjektom územnej samosprávy v podobe zásob (lieky, vakcíny, ochranné prostriedky a iný zdravotnícky materiál) najmä zo strany Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Správy štátnych hmotných rezerv a iných subjektov v rámci ústrednej správy bola eliminovaná v sume 112 349 tis. eur.

61 Odvod do rozpočtu EÚ

Rozpočet EÚ je financovaný vlastnými zdrojmi a ostatnými príjmami, pričom vlastné zdroje EÚ možno charakterizovať ako príjmy pridelené EÚ s cieľom financovania svojho rozpočtu a plynúce do tohto rozpočtu automaticky. V súčasnosti systém vlastných zdrojov EÚ pozostáva z tradičných vlastných zdrojov (clá a odvody v sektore cukru), zdroja založeného na DPH a zdroja založeného na HND. Celková hodnota nákladov na odvod prostriedkov do rozpočtu EÚ za rok 2021 bola v sume 966 750 tis. eur a v porovnaní s rokom 2020 boli tieto náklady vyššie o 89 358 tis. eur.

62 Ostatné transfery

Náklady na ostatné transfery okrem nákladov na odvod do rozpočtu EÚ dosiahli 33 413 422 tis. eur a oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu dosiahli nárast o 1 870 165 tis. eur.

V rámci týchto transferov sa vykazujú aj náklady Ministerstva financií SR na úhradu straty na tradičných vlastných zdrojoch v súvislosti s podhodnoteným dovozom textilu a obuvi z Čínskej ľudovej republiky vo výške 277 251 tis. eur.

Ako v roku 2020, tak aj v roku 2021 vykazuje najvyššiu hodnotu Sociálna poisťovňa 23 839 588 tis. eur (2020: 22 452 440 tis. eur), hlavne ako náklady na použitie fondov Sociálnej poisťovne (napr. na poskytnuté sociálne príspevky a dôchodky obyvateľstvu). Medziročná zmena v prípade transferov Sociálnej poisťovne znamenala zvýšenie o 1 387 149 tis. eur, najmä z dôvodu vyšších výdavkov poistenia v súvislosti s pandemiou COVID-19 (pandemické nemocenské dávky, ošetrovné a dávky v nezamestnanosti). V rámci týchto nákladov sa odzrkadlila valorizácia dôchodkových dávok o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, najmenej však o pevnú sumu určenú ako 2 % z priemernej sumy príslušného druhu dôchodku (zvýšenie od 1. januára 2021 o 2,6 %), zvýšenie úrazových dávok v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien (zvýšenie od 1. januára 2021 o 2,3 %) a ďalšie vplyvy.

Ministerstvo financií SR vykazuje náklady na transfery v hodnote 9 723 394 tis. eur (2020: 9 379 615 tis. eur, ktoré boli poskytnuté zo štátneho rozpočtu ostatným subjektom,

podnikateľským subjektom a obyvateľstvu. Medziročné zvýšenie nákladov na transfery zo štátneho rozpočtu, o ktorých účtovalo Ministerstvo financií SR bolo vo výške 343 779 tis. eur, a to vplyvom nižších nákladov na transfery ostatným subjektom verejnej správy (o 663 007 tis. eur), a vyšších nákladov na transfery subjektom mimo verejnej správy (o 637 219 tis. eur) a vyššími nákladmi na ostatné transfery (o 369 567 tis. eur).

Obce a vyššie územné celky poskytujú bežné a kapitálové transfery zo svojho rozpočtu (transfery svojim rozpočtovým, príspevkovým a obchodným organizáciám sú predmetom eliminácií) aj ostatným subjektom verejnej správy resp. mimo verejnej správy. Spolu vykázali 506 150 tis. eur (2020: 445 341 tis. eur), z toho obce 239 001 tis. eur a vyššie územné celky 267 149 tis. eur.

Významnú hodnotu z ostatných subjektov vykazuje napríklad štátny Environmentálny fond (69 464 tis. eur; po eliminácii 10 333 tis. eur) z titulu poskytovania podpory v oblasti odstraňovania znečistenia životného prostredia, čiernych skládok, podpory poskytujúcej po zaniknutom Recyklačnom fonde (tvorba a prevádzka zberných dvorov v obciach a mestách SR, recyklačných liniek) a ďalšie transfery.

II. Spotrebované nákupy a služby

V rámci týchto nákladov tvoria najvyššiu hodnotu náklady na služby 6 580 677 tis. eur (2020: 5 813 151 tis. eur), spotreba materiálu 3 321 642 tis. eur (2020: 2 200 332 tis. eur), predaný tovar 2 391 327 tis. eur (2020: 836 718 tis. eur) a spotreba energií 657 019 tis. eur (2020: 639 049 tis. eur). Medziročný nárast týchto nákladov o 3 461 301 tis. eur bol spôsobený najmä nárastom nákladov na predaný tovar o 1 554 609 tis. eur, nákladov na spotrebu materiálu o 1 121 310 tis. eur a prijaté služby o 767 526 tis. eur.

63 Služby

Na hodnote nákladov spotrebovaných služieb sa podieľa najmä ústredná správa (5 366 907 tis. eur) a obce so svojimi organizáciami v konsolidovaných celkoch (799 214 tis. eur).

Tabuľka 23

Služby	(v tis. eur)		
	2021	2020	Δ 2021-2020
Náklady na zdravotnú starostlivosť VŠZP, a.s.	2 460 840	2 364 531	96 309
Opravy a udržiavanie	809 295	684 499	124 796
Náklady SEPS na prevádzku systému	651 251	364 690	286 561
Náklady za dostupnosť cesty R1	152 987	130 067	22 920
Cestovné	44 968	39 455	5 513
Ostatné služby	2 461 336	2 229 909	231 427
Spolu	6 580 677	5 883 185	767 526

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ako ostatné služby vykazuje Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. najmä Náklady na zdravotnú starostlivosť v celkovej sume 2 460 840 tis. eur. Ide o náklady na poistné plnenia – zdravotnú starostlivosť vrátane centrálného nákupu liekov. Zvýšené náklady u štátnej zdravotnej poisťovni (o 96 309 tis. eur) súvisia s vyššími nákladmi na úhrady poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vyplývajúce z platnej legislatívy, pričom toto zvýšenie sa týkalo prevažne úhrad pre zariadenia poskytujúce ústavnú zdravotnú starostlivosť resp. starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb.

V rámci služieb sa vykazujú aj náklady na opravy a udržiavanie majetku účtovných jednotiek. Spolu dosiahli 809 295 tis. eur, z toho ústredná správa 493 959 tis. eur a obce 227 926 tis. eur. Rozhodujúci podiel týchto subjektov vyplýva z vlastníctva rozsiahleho hmotného a nehmotného majetku. Medziročne tieto náklady vzrástli o 124 796 tis. eur.

Z ústrednej správy vykazuje najvyššie náklady na opravy a údržbu majetku Slovenská správa ciest (113 165 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (68 624 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (61 041 tis. eur), Finančné riaditeľstvo SR (23 747 tis. eur). Ide najmä o opravu a údržbu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku v podobe budov, stavieb, cestnej infraštruktúry a súvisiaceho vybavenia ciest, mostov, vozového parku a špeciálnej vojenskej techniky, telekomunikačnej a spravodajskej techniky ako aj nehmotného majetku v podobe softvéru. K významnému medziročnému nárastu nákladov došlo u Slovenskej správy ciest (o 77 658 tis. eur) z dôvodu realizácie veľkoplošných opráv ciest prvej triedy. Obchodné spoločnosti a štátne podniky v sektore ústrednej štátnej správy vykazujú náklady na opravu a údržbu úhrnom 151 921 tis. eur.

Skupina SEPS vykazuje v rámci ostatných služieb v sume 651 251 tis. eur náklady na prevádzku elektrizačnej prenosovej sústavy napr. na nákup podporných služieb potrebných na poskytovanie systémových služieb, náklady na prevádzku systému, nákup elektriny, náklady na regulačnú energiu a cezhraničný prenos elektriny, náklady súvisiace s odchýlkami subjektov zúčtovania, náklady súvisiace s elektrinou na dennom trhu a ostatné náklady potrebné na prevádzku prenosovej sústavy. Tieto náklady boli medziročne vyššie o 286 561 tis. eur najmä z dôvodu nárastu nákladov na aukcie a rozpojenie trhov s elektrinou, ktoré vzrástli hlavne vplyvom nárastu ceny elektriny koncom roka 2021 a nárastu nákladov na prevádzkovanie systému.

V zmysle Koncesnej zmluvy RI Ministerstvo dopravy a výstavby SR vykazuje v rámci ostatných služieb Náklady za dostupnosť rýchlostnej cesty R1 v celkovej sume 152 987 tis. eur, ktoré sa uhrádzajú formou mesačných a polročných jednotkových platieb ako aj formou platby za dosiahnutú úroveň bezpečnosti.

Z ostatných služieb sú ďalej významné náklady SPP (129 766 tis. eur) na skladovanie zemného plynu, distribúciu elektrickej energie, Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (120 652 tis. eur) na prevádzku elektronického mýta a elektronických diaľničných známok a iných obchodných spoločností štátu a štátnych podnikov (517 263 tis. eur). Rozpočtové a príspevkové organizácie ústrednej správy (okrem nákladov Ministerstva dopravy a výstavby SR za dostupnosť R1) vykazujú náklady na ostatné služby v hodnote 790 101 tis. eur, v tom najviac Ministerstvo zdravotníctva SR (88 933 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (86 368 tis. eur), Ministerstvo financií SR (40 283 tis. eur). Subjekty územnej samosprávy dosiahli hodnotu nákladov na ostatné služby 642 925 tis. eur (v tom obce 559 545 tis. eur a VÚC 83 379 tis. eur) a ostatné subjekty 235 671 tis. eur.

64 Spotreba materiálu

Zo spotrebovaných nákupov tvorila spotreba materiálu 3 321 642 tis. eur, a z toho najvýznamnejší podiel tvorili náklady SPP v sume 1 632 789 tis. eur. Ďalej náklady Univerzitnej nemocnice Bratislava 67 130 tis. eur, Ministerstva obrany SR 65 058 tis. eur, Ministerstva vnútra SR 58 995 tis. eur a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice 50 413 tis. eur. Obce vykázali spotrebu materiálu v hodnote 409 230 tis. eur a vyššie územné celky 167 304 tis. eur. Medziročný nárast nákladov u SPP o 897 096 tis. eur bol spôsobený vyššími nákladmi na nákup zemného plynu a na Ministerstve obrany SR o 20 582 tis. eur vyššími nákladmi na vydanie riadených rakiet a ostrej munície, spotrebu pohonných hmôt, zdravotníckeho, stavebného a veterinárneho materiálu atď. Kapitola Ministerstva zdravotníctva SR dosiahla medziročné zvýšenie spotreby materiálu, a to o 54 226 tis. eur a dosiahla hodnotu 556 535 tis. eur. Zvýšenie spotreby materiálu súvisí najmä s pandemiou COVID-19, v dôsledku ktorej došlo na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva k zvýšenej spotrebe diagnostického materiálu, výterových a odberových setov, osobných ochranných pracovných pomôcok a drobného hmotného majetku pre vybavenie laboratórií. V nemocniciach bol zaznamenaný výrazný medziročný nárast spotreby zdravotníckych pomôcok hrađených osobitným režimom. V dôsledku zhoršenej epidemiologickej situácie stúpili nemocniciam náklady na spotrebu jednorazového operačného materiálu, dezinfekčných prostriedkov, odevných ochranných pomôcok, liekov atď.

65 Predaný tovar

Na celkovej hodnote predaného tovaru sa podieľa ústredná správa 98,8 %, a tvoria ju prakticky dve obchodné spoločnosti. SEPS sumou 1 781 294 tis. eur a SPP sumou 442 627 tis. eur. V porovnaní s rokom 2020 došlo k nárastu nákladov na predaný tovar v ústrednej správe o 1 552 259 tis. eur najmä v dôsledku ich zvýšenia u SEPS o 1 387 100 tis. eur z dôvodu nárastu nákladov na nákup elektriny

predávanej na dennom trhu (496 966 tis. eur), nárastu nákladov v rámci systému IGCC slúžiaceho na zamedzenie súčasnej dodávky regulačnej elektriny v opačných smeroch cez cezhraničné spojenia (o 12 131 tis. eur), zvýšením nákladov na shippera (o 943 639 tis. eur) a nárastom nákladov na neplánované výmeny elektrickej energie (2 843 tis. eur). U SPP boli náklady na predaný tovar medziročne vyššie o 154 166 tis. eur vplyvom nárastu nákladov za vykúpenú elektrickú energiu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie a zdrojov s vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla od výrobcov a tradingových obchodov z dôvodu zvýšenej nákupnej ceny.

66 Spotreba energií

Náklady na spotrebu energií rôznych druhov boli medziročne vyššie o 17 969 tis. a dosiahli úroveň 657 019 tis. eur (v tom územná samospráva 362 583 tis. eur a ústredná správa 256 512 tis. eur).

67 Ostatné

Ide o náklady na spotrebu ostatných neskladovateľných dodávok v celkovej sume 9 829 tis. eur (2020: 9 943 tis. eur). Tvorené sú takmer výlučne subjektami územnej samosprávy úhrnom v sume 9 050 tis. eur (v tom obce 9 034 tis. eur).

III. Osobné náklady

Tabuľka 24

Osobné náklady podľa druhu	(v tis. eur)		
	2021	2020	Δ 2021-2020
Mzdové náklady	8 304 748	7 896 665	408 083
Zákonné sociálne poistenie	2 251 797	2 078 860	172 937
Zákonné sociálne náklady	518 952	490 743	28 209
Ostatné sociálne poistenie	80 223	75 880	4 343
Ostatné sociálne náklady	13 190	11 375	1 815
Spolu	11 168 910	10 553 523	615 387

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Osobné náklady tvorili najmä mzdové náklady vo výške 8 304 748 tis. eur (2020: 7 896 665 tis. eur), zákonné sociálne poistenie 2 251 797 tis. eur (2020: 2 078 860 tis. eur), zákonné sociálne náklady 518 953 tis. eur (2020: 490 743 tis. eur) a ostatné sociálne poistenie a sociálne náklady 93 412 tis. eur (2020: 87 255 tis. eur). Všetky zložky osobných nákladov celkovo medziročne vzrástli o 615 387 tis. eur.

Vzhľadom na počet zamestnancov v jednotlivých skupinách subjektov súhrnného celku vykazuje ústredná správa celkové osobné náklady (vrátane zákonného a ostatného poistenia) vo výške 6 248 016 tis. eur, čo je medziročne viac o 304 302 tis. eur, pričom tieto náklady sú vrátane aj všetkých obchodných spoločností štátu.

Štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie (s počtom zamestnancov viac ako 124 tisíc) dosiahli osobné náklady 4 889 333 tis. eur a medziročný nárast nákladov o 250 609 tis. eur. Medziročný nárast ovplyvnili predovšetkým legislatívne zmeny v podobe novely zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov (85 309 tis. eur), kompetenčných zákonov určujúcich pôsobnosť kapitol Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Úradu vlády SR (8 828 tis. eur), zriadenia novej kapitoly štátneho rozpočtu Kancelárie Najvyššieho správneho súdu (3 535 tis. eur) a iné. Z ostatných nelegislatívnych zmien, ktoré ovplyvnili medziročné zvýšenie mzdových nákladov, možno za najvýznamnejšie považovať zvýšenie miezd v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR v sume 20 796 tis. eur. Plnením ustanovení Dodatku č. 1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa v štátnej službe na rok 2021 a Dodatku č. 1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2021 (vyplatenie odmeny 350 eur) došlo k navýšeniu mzdových nákladov o 36 155 tis. eur. Z dôvodu mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 boli mzdové výdavky vyššie o 9 602 tis. eur.

Osobné náklady štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov medziročne vzrástli o 52 481 tis. eur a celkovo dosiahli 1 347 526 tis. eur.

Zvyšovanie miezd pracovníkov vo verejnej správe sa dotklo aj územnej samosprávy. Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie dosiahli osobné náklady vo výške 3 166 428 tis. eur, a zaznamenali rast o 175 955 tis. eur.

68 Mzdové náklady

Náklady subjektov súhrnného celku na mzdy, platy a iné formy odmeňovania dosiahli 8 304 748 tis. eur a boli o 408 083 tis. eur vyššie ako v roku 2020. Vzhľadom na celkový počet zamestnancov sú najvyššie v ústrednej správe (4 635 681 tis. eur) a územnej samospráve (obce 2 261 827 tis. eur, VUC 779 956 tis. eur). Ostatné subjekty verejnej správy vykazujú mzdové náklady vo výške 627 285 tis. eur. Najväčší nárast bol zaznamenaný opäť v ústrednej správe (o 205 553 tis. eur), ktorý možno pripísať najmä zmene systému odmeňovania profesionálnych vojakov v štátnej službe (zvýšenie o 85 309 tis. eur), zvýšeniu miezd zdravotníckych zamestnancov, vyplateniu mimoriadnych odmien a zvýšeným mzdovým výdavkom počas núdzového alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19.

Mzdové náklady štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov dosiahli 968 410 tis. eur a v porovnaní s rokom 2020 boli vyššie o 32 089 tis. eur.

Zvyšovanie miezd pracovníkov vo verejnej správe sa dotklo aj územnej samosprávy. Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie dosiahli nárast miezd o 108 279 tis. eur a boli na úrovni 2 261 826 tis. eur.

69 Zdravotné a sociálne odvody

Náklady zamestnávateľa na odvody do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní dosiahli 2 251 797 tis. eur (2020: 2 078 860 tis. eur). Na úrovni súhrnného celku boli eliminované vzájomné náklady na zdravotné poistenie uhrádzané štátnej zdravotnej poisťovni v sume 218 645 tis. eur. Vzhľadom na zložitosť eliminácie vzájomných vzťahov na úrovni súhrnného celku neboli eliminované náklady na sociálne odvody hradené Sociálnej poisťovni. Ústredná správa vykazuje náklady na zákonné sociálne poistenie 1 199 651 tis. eur (v tom obchodné spoločnosti a štátne podniky 281 277 tis. eur). Medziročný nárast o 172 936 tis. eur priamo súvisí so zvyšovaním vymeriavacieho základu v súvislosti s valorizáciou mzdovej základne a vyššími odmenami.

70 Ostatné sociálne náklady

Ostatné sociálne náklady v celkovej sume 612 365 tis. eur sú tvorené ostatným sociálnym poistením (80 222 tis. eur), zákonnými sociálnymi nákladmi (518 952 tis. eur) a ostatnými sociálnymi nákladmi (13 190 tis. eur). Tieto sociálne náklady zaznamenali medziročný nárast o 34 367 tis. eur.

IV. Odpisy, rezervy a opravné položky

Náklady na odpisy, tvorbu rezerv a opravných položiek dosiahli spolu sumu 6 404 212 tis. eur a medziročne boli vykázané nižšie o 657 467 tis. eur. Toto zníženie je z dôvodu nižšej tvorby rezerv o 872 939 tis. eur a vyššej tvorby opravných položiek o 201 143 tis. eur. Ministerstvo financií SR v roku 2021 znížilo tvorbu rezerv o 1 009 119 tis. eur, hlavne na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií.

V rámci ostatných subjektov verejnej správy vykazuje najvyššie náklady na tvorbu rezerv Sociálna poisťovňa v sume 17 347 tis. eur, ktorá zároveň dosiahla medzi týmito subjektami aj najvýznamnejší medziročný nárast o 12 964 tis. eur. Vodohospodárska výstavba, štátny podnik medziročne zvýšila náklady na tvorbu rezervy o 65 068 tis. eur, čím dosiahla úroveň týchto nákladov v hodnote 66 513 tis. eur. Od roku 2021 podnik vytvára rezervu na odstraňovanie sedimentov zo zdrže Hrušov z dôvodu zabezpečenia prevedenia zvýšených prietokov cez objekty stupňa Čunovo a Gabčíkovo v hodnote 64 700 tis. eur.

71 Odpisy dlhodobého majetku

Odpisy dlhodobého majetku dosiahli 2 092 121 tis. eur a medziročne boli vyššie o 14 329 tis. eur. Rozhodujúci podiel na týchto nákladoch má ústredná správa (1 248 528 tis. eur) a z nej štátne podniky a obchodné spoločnosti (681 514 tis. eur), obce a ich organizácie (662 250 tis. eur), vyššie územné celky (105 568 tis. eur) a ostatné subjekty verejnej správy (75 775 tis. eur).

72 Rezervy

Náklady na rezervy vykazuje v rámci ústrednej správy najmä Ministerstvo financií SR. Ministerstvo financií SR vykázalo tvorbu rezervy do nákladov úhrnom 2 042 463 tis. eur, z toho rezervu na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vo výške 1 871 359 tis. eur (pozri komentár uvedený v časti B.II Dlhodobé rezervy). Oproti minulému roku bol zaznamenaný pokles tvorby rezervy na zamestnanecké požitky o 1 092 270 tis. eur. Pri výpočte rezervy na zamestnanecké požitky za rok 2021 boli aktualizované parametre (diskontná sadzba, rast miezd, inflácia) a taktiež vstupné dáta (počet zamestnancov, priemerná mzda, priemerný počet odpracovaných rokov, výška benefitu, typ benefitu a fluktuácia).

Ďalšou významnou rezervou tvorenou Ministerstvom financií SR je rezerva na záväzky voči EK z nezrovnalostí a vrátení prostriedkov tvorenou vo výške 153 050 tis. eur.

Ďalším subjektom s významnou tvorbou rezerv v hodnote 228 075 tis. eur je Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pričom ide najmä o technickú rezervu na poistné a úhrady za poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Medziročne boli náklady na tvorbu rezervy poisťovne nižšie o 103 088 tis. eur a to z dôvodu nižšej tvorby rezervy za poskytnutú ale doposiaľ neuhradenú zdravotnú starostlivosť jednotlivým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vrátane výkonov liečebných kúpeľov a poskytnutú zdravotnú starostlivosť v cudzine. Od 1.1.2019 sú technické rezervy poisťovne účtované ako zmena ich stavu, t. j. na ťarchu (tvorba), resp. v prospech (odúčtovanie/zníženie) nákladov. Použitie, resp. zrušenie technických rezerv je účtované v prospech výnosov len v prípade, ak ide o použitie, resp. zrušenie rezerv vytvorených v predchádzajúcich účtovných obdobiach, v ktorých sa tvorba technických rezerv v plnej výške účtovala na ťarchu nákladov a ich použitie, resp. zrušenie v plnej výške v prospech výnosov.

73 Opravné položky

Náklady na tvorbu opravných položiek boli medziročne vyššie o 201 143 tis. eur. Najvýznamnejšie boli u Ministerstva financií SR v sume 1 058 761 tis. eur, ktoré boli tvorené najmä k pohľadávkam z daňových a colných príjmov po lehote splatnosti, ktoré sú nedobytné resp. ich vymáhanie by bolo neehospodárne (1 043 881 tis. eur) a k pohľadávkam zo vzniknutých nezrovnalostí pri poskytovaní prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (13 754 tis. eur). Medziročne sa tieto náklady zvýšili o 202 704 tis. eur z dôvodu aktualizácie rizika nevymožiteľnosti pohľadávok. Ministerstvo financií SR tvorí takmer 75 % z celkovej hodnoty tvorby opravných položiek súhrnného celku. Významnú hodnotu vykazujú aj obce a ich organizácie, úhrnom 60 749 tis. eur.

V. Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

Tabuľka 25

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť podľa druhu		(v tis. eur)	
	2021	2020	Δ 2021-2020
Náklady na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky	1 821 720	1 571 855	249 865
Náklady na výhry TIPOS, a.s.	822 781	545 132	277 649
Odpis špecifických pohľadávok Ministerstva financií SR	306 849	698 857	-392 008
Náklady SEPS na výkup elektriny	262 913	466 499	-203 586
Špecifické náklady MF SR	224 207	457 487	-233 280
Odpis ostatných pohľadávok	160 069	216 668	-56 599
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku	94 382	89 197	5 185
Pokuty, penále a úroky z omeškania	88 808	113 704	-24 896
Predaný materiál	15 817	14 351	1 466
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	1 371 465	1 193 989	177 476
Spolu	5 169 011	5 367 739	-198 728

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Celkovo ostatné náklady na prevádzkovú činnosť dosiahli 5 169 011 tis. eur a medziročne poklesli o 198 728 tis. eur. Z hodnoty ostatných nákladov tvorí ústredná správa 94,7 % resp. 4 687 308 tis. eur, územná samospráva 167 520 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy 314 184 tis. eur.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť boli tvorené najmä nákladmi na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky poskytované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny v sume 1 821 720 tis. eur (2020: 1 571 855 tis. eur). Ide napr. o náklady na rodičovský príspevok (649 862 tis. eur), prídavok na dieťa (345 788 tis. eur), peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (492 632 tis. eur), dávky v hmotnej núdzi a príspevok k dávke (109 497 tis. eur), príspevok pri narodení dieťaťa (42 453 tis. eur), príspevok na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa (28 327 tis. eur), náhradné výživné (6 681 tis. eur) a iné príspevky a dávky⁵. V rámci dotácií na podporu humanitárnej pomoci bolo poskytnutých celkom 65 695 tis. eur. Medziročný prírastok v sume 249 865 tis. eur bol spôsobený poskytnutím mimoriadnych dotácií na podporu humanitárnej pomoci a valorizáciou jednotlivých typov dávok.

Druhé najväčšie sú náklady národnej lotériovej spoločnosti TIPOS, a.s. na vyplatené výhry, ktoré zaznamenali nárast o 277 649 tis. eur z dôvodu nárastu tržieb z prevádzkovania hazardných hier a k nim prislúchajúce náklady na výhry.

Hodnotovo tretie najvýznamnejšie (306 849 tis. eur) sú náklady Ministerstva financií SR v súvislosti s odpisom nedobytných daňových a colných pohľadávok (238 349 tis. eur) a odpis pohľadávok z predpísaných úrokov voči bývalej Juhoslávii (61 037 tis. eur) v súlade s uznesením vlády SR č. 762 zo dňa 14. 12. 2021 k návrhu na zníženie stavu štátnych finančných aktív z dôvodu nevykonalnosti niektorých pohľadávok štátu.

Významné sú ďalej náklady SEPS v podobe doplatkov a odmien na činnosť výkupcu v rámci podpory a výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla. Významný medziročný pokles súvisí práve s organizovaním a zúčtovaním podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou v roli zúčtovateľa podpory od 1.1.2020. Objem podpory

⁵ Jednotlivé druhy výdavkov na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky sú uvádzané v členení podľa podpoložiek ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004 č. MF-010175-2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

doplatkom priamo súvisí s hodnotou ročného indexu elektriny na dennom trhu. Z dôvodu, že bol tento ročný index v roku 2021 výrazne vyšší ako v predchádzajúcom účtovnom období, hodnota doplatku ako rozdielu pevnej ceny elektriny určenej Úradom pre reguláciu sieťových odvetví a trhovej ceny elektriny, bola medziročne výrazne nižšia.

Nasledujú špecifické náklady Ministerstva financií SR vzťahujúce sa na Európske štrukturálne a investičné fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 z nezrovnalostí a odpočítaných súm v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu v sume 164 919 tis. eur a príspevky pre Rozvojový program OSN a Európsky rozvojový fond v celkovej sume 4 517 tis. eur.

Odpis ostatných pohľadávok predstavuje náklady v súvislosti s odpisom nevyožiteľných pohľadávok alebo pohľadávok, ktorých vymáhanie by bolo nerentabilné. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. odpísala pohľadávky vzniknuté najmä z verejného zdravotného poistenia, pohľadávky voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a iným zdravotným poisťovniam v celkovej sume 73 146 tis. eur. SPP odpísala nevyožiteľné pohľadávky a pohľadávky, v prípade ktorých došlo k zániku nároku na ich vymáhanie v celkovej sume 38 830 tis. eur. Odpísané pohľadávky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny boli v sume 7 164 tis. eur a dôvodom na ich odpis bol ich nevyožiteľnosť napr. pri ukončených exekučných konaniach, dedičských a konkurzných konaniach z dôvodu nemajetnosti.

Zostatková cena predaného dlhodobého majetku predstavovala 94 382 tis. eur a predaného materiálu 15 817 tis. eur.

Náklady na pokuty a penále medziročne poklesli o 24 896 tis. eur a to najmä v ústrednej správe o 27 895 tis. eur a dosiahli celkovú hodnotu 88 808 tis. eur. Tieto náklady vznikajú z dôvodu predpisu sankčných úrokov z omeškania u zdravotníckych zariadení a predpisu nezrovnalostí pri čerpaní z prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Ústredná správa vykázala 81 676 tis. eur a územná samospráva 5 024 tis. eur. Sankčné úroky z omeškania, penále a pokuty v prípade zdravotníckych zariadení predstavujú 18 950 tis. eur a najvýznamnejšie sú u Univerzitetnej nemocnice Bratislava (14 492 tis. eur), Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura Košice (1 559 tis. eur) a Fakultnej nemocnice s poliklinikou J.A. Reimana Prešov (1 595 tis. eur). Náklady v súvislosti so vznikom individuálnych a systémových nezrovnalostí pri porušení podmienok čerpania prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov sú významné v prípade Ministerstva dopravy SR (23 547 tis. eur), Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (18 328 tis. eur), Ministerstva vnútra SR (8 383 tis. eur) a Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (3 133 tis. eur).

V rámci ostatných nákladov sa ďalej vykazujú napríklad náklady sociálneho zabezpečenia policajtov a hasičov na výplatu výsluhových dávok a ostatných dávok a obdobné náklady na úhradu dávok čerpaných z osobitného účtu sociálneho zabezpečenia vojakov a policajtov, ktoré realizuje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia pod kapitolou Ministerstva obrany SR (188 370 tis. eur). Ministerstvo vnútra SR vykazuje náklady na sociálne zabezpečenie policajtov, hasičov a príslušníkov Horskej záchranej služby v hodnote 278 771 tis. eur, náhradu škody spôsobenej chránenými živočíchmi a za obmedzenie obhospodarovania pôdy v sume 11 349 tis. eur, náhrady zdravotnej starostlivosti a príspevkov na odievanie v sume 11 169 tis. eur. Sociálna poisťovňa v rámci ostatných nákladov (208 748 tis. eur) vykazuje najmä náklady na tvorbu správneho a sociálneho fondu z príspevkov. Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť obsahujú aj náklady na manká a škody, ostatné mimoriadne náklady a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období.

VI. Finančné náklady

Finančné náklady dosiahli hodnotu 2 354 756 tis. eur a oproti roku 2020 sú vyššie o 524 232 tis. eur.

Tabuľka 26

Finančné náklady podľa druhu	(v tis. eur)		
	2021	2020	Δ 2021-2020
Úroky	1 258 392	1 283 559	-25 167
Podiel konsolidujúcej účtovnej jednotky na VH pridružených účtovných jednotiek	654 414	21 679	632 735
Kurzové straty	166 760	192 602	-25 842
Náklady na derivátové operácie	83 501	196 195	-112 694
Ostatné finančné náklady Ministerstva hospodárstva SR	71 215	22 946	48 269
Ostatné finančné náklady Ministerstva financií SR	9 842	18 307	-8 465
Ostatné finančné náklady	110 632	95 236	15 396
Spolu	2 354 756	1 830 524	524 232

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

74 Úroky

Významnú hodnotu tvorili náklady na úroky vo výške 1 258 392 tis. eur, ktoré sú nižšie o 25 167 tis. eur (2020: 1 283 559 tis. eur), a to najmä z emitovaných štátnych dlhových cenných papierov a čerpaných úverov Ministerstvom financií SR (spolu 1 188 092 tis. eur), pričom úrokové náklady Ministerstva financií SR sa medziročne znížili o 5 430 tis. eur.

Obce a ich organizácie vykázali úrokové náklady spolu za 16 748 tis. eur.

75 Kurzové straty

Kurzové náklady dosiahli 166 760 tis. eur, čo predstavuje medziročné zníženie o 25 842 tis. eur. Najvyššiu sumu vykazuje Ministerstvo financií SR 157 398 tis. eur, Štátna pokladnica 3 458 tis. eur a Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 3 339 tis. eur. Medziročný pokles kurzových strát u Ministerstva financií SR bol vo výške 19 420 tis. eur, najmä z dôvodu poklesu kurzu cudzích mien pri emitovaných štátnych dlhopisoch. Štátna pokladnica zaznamenala pokles kurzových strát o 3 721 tis. eur.

76 Podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ

Podiel na nákladoch pridružených účtovných jednotiek sa zvýšil z minuloročných 21 679 tis. eur na 654 414 tis. eur, najmä u Ministerstva hospodárstva SR (o 634 050 tis. eur) z podielu na nákladoch Slovenských elektrární, a.s. o 642 441 tis. eur za súčasného poklesu z podielu na nákladoch Stredoslovenskej energetiky, a.s. o 8 168 tis. eur.

77 Ostatné finančné náklady

Náklady na derivátové operácie sú tvorené nákladmi SEPS. Ide o náklady s obchodmi so zabezpečovacími derivátmi, ktorých cieľom je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého pohybu cien komodít, s ktorými sa obchoduje, úrokových sadzieb a kurzového rizika. V prípade SEPS ide o future kontrakty s podkladovým komoditným nástrojom – elektrina, ktorých cieľom je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého vývoja ceny danej komodity. Zabezpečované sú budúce nákupy elektriny, pričom medziročná zmena nákladov (nárast o 78 368 tis. eur) súvisí s vývojom cien elektriny.

Ostatné finančné náklady Ministerstva hospodárstva SR predstavujú najmä náklady na odpis majetkového podielu na kmeňovom imaní viacerých štátnych podnikov v likvidácii na základe ich výmazu z Obchodného registra SR v hodnote 46 582 tis. eur a na základom imaní zaniknutej akciovej spoločnosti v hodnote 24 633 tis. eur. V prípade Ministerstva financií SR ide o poplatky tuzemským

a zahraničným bankám a finančným sprostredkovateľom obchodov so štátnymi cennými papiermi a poplatok za čerpanie úveru EU SURE.

Ostatné finančné náklady v hodnote 110 632 tis. eur tvoria napr. náklady v podobe poplatkov komerčným bankám za vedenie účtov, rôzne typy poistenia a iné.

VII. Dane a poplatky

Dane a poplatky boli vykázané v hodnote 62 208 tis. eur, oproti roku 2020 sa zvýšili o 34 623 tis. eur. Daň z motorových vozidiel bola vykázaná v hodnote 1 304 tis. eur ako nekonsolidovaná časť nákladov v rámci súhrnného celku. Daň z nehnuteľností, ktorej príjmom sú obce SR bola eliminovaná v identifikovanej výške, a to 40 634 tis. eur. Ostatné dane a poplatky (napríklad miestne dane v prípade územnej samosprávy) boli vykázané v hodnote 60 904 tis. eur, čo je medziročne viac o 34 676 tis. eur. Na tomto prírastku sa podieľala najmä ústredná správa o 40 372 tis. eur. Tento prírastok bol ovplyvnený vykázaním úhrady zo strany Ministerstva dopravy a výstavby SR spoločnosti Zero Bypass Limited na základe Rozhodnutia Medzinárodného arbitrážneho súdu v celkovej sume 41 646 tis. eur. Rozhodcovské konanie bolo iniciované spoločnosťou Zero Bypass Limited (koncesionár PPP projektu D4/R7) ako žalobcom voči Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom dopravy a výstavby SR (verejný obstarávateľ PPP projektu D4/R7) ako žalovanému vo veci uplatňovania nárokov koncesionára z oznámených kompenzačných udalostí v súvislosti s oneskoreným poskytnutím stavebných povolení na úseky projektu D4/R7.

III. INFORMÁCIE O INÝCH AKTÍVACH A INÝCH PASÍVACH

Iné aktíva súhrnného celku predstavujú najmä možné príjmy zo súdnych sporov, finančné nároky zo zmlúv, prírodné bohatstvo, historické a kultúrne pamiatky, ktorých hodnota sa však ťažko vyčísluje. Ako iné aktíva sa vykazuje aj hodnota aktív, ktorými sa rozumie možný majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí, a ktorého existencia alebo ekonomický benefit plynúci z neho závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti. Vznik týchto udalostí pritom nezávisí od účtovnej jednotky.

K 31.12.2021 vykázali subjekty súhrnného celku iné aktíva na nekonsolidovanej báze v hodnote 8 654 083 tis. eur (medziročne menej o 1 309 494 tis. eur). Konsolidácia iných aktív dosiahla 3 519 435 tis. eur, čo znamená, že iné aktíva po vylúčení vzájomných vzťahov dosiahli potenciálnu hodnotu 5 134 648 tis. eur (medziročne menej o 814 897 tis. eur).

Na zmenu v hodnote podmienených aktív oproti roku 2020 mali vplyv najmä tri faktory. Zníženie podsúvahovej hodnoty pohľadávok Slovenskej konsolidačnej, a.s. z dôvodu ich definitívneho odpísania, spôsobilo zníženie podmienených aktív súhrnného celku o 462 459 tis. eur. Slovenská konsolidačná vymáha pohľadávky, ktoré na ňu prevádzajú (bezodplatne resp. za odplatu) iné verejné inštitúcie v súlade s príslušnou legislatívou (napr. zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu).

Oprava zahrnutia podmienených aktív Vodohospodárskej výstavby, š.p. v hodnote 408 409 tis. eur, ktoré boli započítané do celkových podmienených aktív duplicitne. Za rok 2021 boli zahrnuté do nekonsolidovanej hodnoty podmienených aktív len raz, čo spôsobilo medziročný pokles. Z dôvodu zachovania konzistencie údajov za bezprostredne predchádzajúce obdobie, údaje k 31.12.2020 neboli spätne revidované.

V roku 2020 sa vykazovali (na nekonsolidovanej báze) práva z postúpených pohľadávok, ktoré boli odpísané na základe príslušných dohôd o odpustení dlhu v súlade s Konceptiou oddĺženia zdravotníckych zariadení, ktorá bola schválená vládou SR v roku 2017. Postupom pohľadávok bola Sociálna poisťovňa a postupníkom spoločnosť Debitum, s.r.o. Ďalšie oddĺžovanie sa realizuje v roku 2022. Nominálna hodnota týchto pohľadávok za rok 2020 bola 323 820 tis. eur.

Zvýšenie podmienených aktív medziročne spôsobili najmä vyššie záruky a ručenia v prospech Exportno-importnej banky, a.s. (44 530 tis. eur), vystavené bankové záruky v prospech skupiny SEPS (88 020 tis. eur) a hodnota súdnych sporov spoločnosti MH Manažment, a.s. (14 663 tis. eur).

Tabuľka 27

Podmienené aktíva podľa zložiek verejného sektora - nekonsolidované			(v tis. eur)
	2021	2020	Δ 2021-2020
Ústredná správa a ostatné subjekty	8 605 351	9 916 560	-1 311 209
Obce a ich účtovné jednotky	40 862	40 081	781
Vyššie územné celky a ich účtovné jednotky	7 870	6 936	934
Spolu	8 654 083	9 963 577	-1 309 494

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Z podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š. p. z dôvodu ocenenia lesných porastov, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných porastov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov nižšia o 86 212 tis. eur. Hlavným dôvodom a podkladom na zníženie hodnoty porastov je obnova programu starostlivosti o les po spracovaní veternej kalamity na niektorých odštepných závodoch.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a. s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív v hodnote 3 162 420 tis. eur. Medziročný pokles nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. je výsledkom odpisu nevymožiteľných pohľadávok. Časť nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. (2 512 377 tis. eur) je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, nakoľko je predmetom účtovnej konsolidácie vo verejnej správe, čo zabezpečuje vykázanie pohľadávok len jednou hodnotou, a to priamo v súvahe spolu s prislúchajúcimi opravnými položkami.

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov boli významné súdne konania, ktorých účastníkom je Vodohospodárska výstavba, š.p. voči Slovenským elektrárňam, a.s. o bezdôvodné obohatenie v sume 408 419 tis. eur. Spor sa týka platieb, ktoré platila Vodohospodárska výstavba, š.p. elektrárňam od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné. V prípade súdnych sporov vedených v prospech MH Manažmentu, a.s. bola zaznamenaná medziročne vyššia hodnota o 14 663 tis. eur.

Tabuľka 28

Prehľad najväčších podmienených aktív			(v tis. eur)
	2021	2020	Δ 2021-2020
Súdne spory a konania	460 941	442 422	18 519
Vodohospodárska výstavba, š. p.	408 419	408 419	0
MH Manažment, a.s.	41 213	26 550	14 663
Ministerstvo financií SR	3 910	3 910	0
Ministerstvo vnútra SR	3 322	3 543	-221
Finančné riaditeľstvo SR	4 077	0	4 077
Iné (štátne podniky)	8 096 525	8 849 304	-752 779
Lesy SR, š. p. (hodnota lesných porastov)	3 930 916	4 017 128	-86 212
SKo, a.s. (pohľadávky na podsúvahe)	3 162 420	3 624 879	-462 459
Exportno-importná banka (záruky)	418 023	373 493	44 530
Debitum, a.s.	0	323 820	-323 820
Slovenský plynárenský priemysel (záruky)	225 660	224 093	1 567
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (záruky)	224 513	136 493	88 020
MH Manažment, a.s.(privatizovaný majetok)	79 689	87 983	-8 294
Environmentálny fond (záložné zmluvy)	55 304	61 415	-6 111
Spolu	8 557 466	9 291 726	-734 260

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Z ostatných položiek podmienených aktív je významná hodnota zabezpečenia pohľadávok z poskytnutých úverov a poskytnutých záruk Exportno-importnej banky, a.s. v hodnote 418 023 tis. eur. Prijaté záruky a ručenie tvorilo 132 479 tis. eur, záruky na nehnuteľnosti 212 098 tis. eur, ostatné záruky 73 445 tis. eur. Medziročný rast bol spôsobený zabezpečením nehnuteľným majetkom o 33 967 tis. eur.

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP) vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností. Tieto záruky zaznamenali medziročný nárast o 1 567 tis. eur.

Skupina SEPS vykázala v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 224 513 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a. s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a.s. Platba vo výške 79 689 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia Sporu vo veci hlasových služieb a Sporu s Európskou komisiou.

Environmentálny fond eviduje potenciálne plnenie zo záložných zmlúv uzavretých bývalým Recyklačným fondom, ktorého činnosť prešla na Environmentálny fond v decembri 2017. Recyklačný fond poskytoval subjektom dotácie napríklad na separáciu odpadov (plastov, železa a podobne) na viacročné obdobie a v prípade, že subjekt nespĺnil podmienky pre dotáciu, bol povinný vrátiť dotáciu aj so zmluvnou pokutou. Vo výške dotácie a možnej pokuty boli uzatvárané záložné zmluvy a ručiteľské vyhlásenia.

Pre koncept čistého bohatstva musia byť celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky. Časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavba, š. p. so Slovenskými elektrárnami, a.s., bola od celkových podmienených aktív odpočítaná (138 862 tis. eur). Táto časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a.s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu. Odpočítané boli tiež záruky EXIM Banky (418 023 tis. eur), SEPS (224 513 tis. eur) a SPP (225 660 tis. eur). V týchto prípadoch, ak boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by sa nezmenilo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM banky a obchodné pohľadávky u SEPS a SPP). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj zvýšenia vlastného imania verejného sektora a tým ani čistého bohatstva.

Pri pohľadávkach v správe Sko, a.s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy (2 512 377 tis. eur). Prevod splatných pohľadávok, ktoré postupujú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a.s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci iných aktív (vzájomné súdne spory, vystavené záruky, pohľadávky) je ich hodnota znížená z hodnoty 8 654 083 tis. eur na hodnotu 5 134 648 tis. eur.

Iné pasíva vo verejnej správe predstavujú podmienené záväzky z poskytnutých záruk, hroziacich alebo už prebiehajúcich súdnych sporov, záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov, ručenia, iné finančné povinnosti a podobne.

Hodnota týchto pasív k 31.12.2021 dosiahla 20 209 065 tis. eur (v konsolidovanej hodnote 20 187 890 tis. eur) a medziročne sa zvýšila o 479 577 tis. eur (resp. 477 804 tis. eur po konsolidácii), pričom tento bol spôsobený najmä zvýšením hodnoty finančných derivátov spoločnosti SPP súvisiace so zvyšovaním cien komoditných derivátov z dôvodu rastu cien energií (456 114 tis. eur), zvýšením záruk za bankové úvery poskytované komerčnými bankami podnikateľom za účelom zmiernenia negatívnych dopadov pandémie (269 638 tis. eur), vznikom Paneurópskeho záručného fondu (75 484 tis. eur) a zvýšením hodnoty záložného práva na majetok Slovenských elektrární, a.s. (68 833 tis. eur).

Medzi najvýznamnejšie úbytky patrí pokles hodnoty účasti na Európskom nástroji finančnej stability (83 151 tis. eur), ktorý je pravidelne prepočítavaný inštitúciami EÚ vzhľadom na otvorenú expozíciu dlhopisov EÚ, cez ktoré sa financujú pôžičky niektorým členským krajinám, zníženie hodnoty súdnych sporov vedených voči Kancelárii Národnej rady SR (210 510 tis. eur) na základe ďalšieho vývoja týchto sporov a k nim vydaných uznesení súdu o výške jednotlivých žalôb, ukončenie projektu odstraňovania kalov a sorbentov spoločnosťou Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s. (71 912 tis. eur).

Tabuľka 29

Podmienené záväzky podľa zložiek verejného sektora – nekonsolidované	(tis. eur)		
	2021	2020	Δ 2021- 2020
Ústredná správa a ostatné subjekty	20 094 669	19 661 268	433 401
Obce a ich účtovné jednotky	113 245	67 691	45 554
VÚC a ich účtovné jednotky	78 913	529	-30 822
Spolu	20 209 065	19 729 488	479 577

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Hodnotovo najvýznamnejšiu skupinu tvoria **podmienené záväzky vyplývajúce z poskytnutých záruk** vyplývajúcich zo stabilizačných mechanizmov (v správe Ministerstva financií SR) a **kapitálu splatného na požiadanie** v medzinárodných finančných inštitúciách. Najväčší podmienený záväzok ostáva vykázaný pri Európskom stabilizačnom mechanizme (ESM) vo výške 6 148 450 tis. eur. Tento finančný mechanizmus je určený na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny. Základné imanie ESM v sume 704 798 700 tis. eur tvorí 80 548 400 tis. eur vo forme splatených akcií (z toho podiel SR: 793 350 tis. eur) a 624 250 300 tis. eur vo forme akcií splatných na vyzvanie (z toho podiel SR: 5 768 000 tis. eur). Slovenská republika sa ratifikáciou zmluvy, ktorou sa zriaďuje ESM zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválenú úroveň absorbovaním strát vzniknutých v rámci pomoci členským štátom eurozóny, Správna rada ESM vyzve akcionárov na jeho splatenie jednoduchou väčšinou. V rokoch 2015-2020 nebola uskutočnená žiadna dodatočná platba (do roku 2020 sa uhradilo 793 350 tis. eur). Slovenskej republike vypršala výnimka na kľúči na určenie príspevkov do ESM k 1.1.2021, ktorá bola udelená na obdobie 12 rokov od vstupu do eurozóny pre všetky krajiny, ktoré v čase vzniku ESM mali hodnotu HDP na obyvateľa nižšiu ako bol 75 % priemeru EÚ. Slovenská republika preto uhradila 134 150 tis. eur v decembri 2020, čo upravilo kľúč na určenie príspevkov do ESM pre Slovenskú republiku na hodnotu 0,985 %. Navýšenie splatného kapitálu bolo schválené Národnou radou 5.11.2020.

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF) je predchodca ESM (tzv. euroval 1). Slovenská republika sa ako členský štát EFSF zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané EFSF v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú stabilizačnú pomoc. V zmysle zákona č. 381/2010 Z. z. o špecifických štátnych zárukách a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa Slovensko musí podieľať na celkovej výške záruk do sumy, ktorá nepresiahne 7 727 570 tis. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. Stav záruk vystavených Slovenskou republikou bol k 31.12.2021 vo výške 2 288 850 tis. eur a medziročne sa znížil o 83 151 tis. eur.

Kapitál splatný na vyzvanie (tzv. „call capital“) v medzinárodných finančných inštitúciách je takisto v správe Ministerstva financií SR. Ide o nesplatenú časť podielov na základnom imaní konkrétnych finančných inštitúcií, k splateniu ktorej je nutná výzva pre akcionárov („call“). Keďže táto úhrada je podmienená výzvou (existuje aj predbežný harmonogram upisovania akcií), rozvrhnutý podiel pripadajúci na Slovenskú republiku, ako člena v medzinárodných finančných inštitúciách, sa vykazuje na podsúvahe ako podmienené pasívum. Primárnym cieľom členstva v medzinárodných bankách je vzájomná pomoc v oblasti hospodárskeho rozvoja prostredníctvom koncentrácie kapitálu z národných zdrojov. Samotná Slovenská republika čerpá zvýhodnené úvery od niektorých z týchto bánk, napríklad na spolufinancovanie budovania cestnej infraštruktúry a podporu spoločných programov SR a EÚ.

Kapitálová účasť v Medzinárodnej investičnej banke (MIB) sa oproti minulému roku znížila o 4 433 tis. eur z dôvodu úhrady podielu na splatenom kapitáli.

Kapitálová účasť v **Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj** (IBRD) sa zvýšila o 46 480 tis. eur z dôvodu zvýšenia účasti SR na základnom imaní o 13 029 tis. eur zo zdroja štátnych finančných aktív a o 33 450 tis. eur z dôvodu kurzových rozdielov k 31.12.2021.

Tabuľka 30

Prehľad najväčších podmienených záväzkov	(tis. eur)		
	31.12.2021	31.12.2020	Δ2021-2020
Kapitál na požiadanie a záruky v medzinárodných finančných inštitúciách	9 810 129	9 775 515	34 614
Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM)	6 148 450	6 148 450	0
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 288 850	2 372 001	-83 151
Európska investičná banka	684 231	684 231	0
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	447 286	400 805	46 481
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	0
Medzinárodná investičná banka	33 931	38 364	-4 433
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	3 026	2 793	233
Paneurópsky garančný fond	75 484	0	75 484
Medzinárodné investičné arbitráže	28 692	28 692	0
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	28 692	28 692	0
Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory	3 881 743	4 153 954	-272 211
Ministerstvo financií SR	1 435 530	1 433 565	1 965
Ministerstvo vnútra SR	1 140 308	1 140 340	-32
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	451 102	452 469	-1 367
Kancelária národnej rady SR	405 115	615 625	-210 510
MH Manažment, a.s.	202 232	191 563	10 669
Ministerstvo hospodárstva SR	83 935	119 155	-35 220
Slovenský pozemkový fond	66 124	79 942	-13 818
Vodohospodárska výstavba, š.p.	27 809	59 856	-32 047
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	16 422	8 682	7 740
Iné podmienené záväzky	6 203 968	5 514 471	689 497
Slovenské elektrárne, a.s.	3 246 429	3 177 596	68 833
MH Manažment, a.s.	976 822	976 822	0
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	803 347	347 233	456 114
Záruky MF SR	419 147	221 195	197 952
Záruky NDF II, a.s.	381 410	310 683	70 727
Exportno-importná banka Slovenska	167 323	190 237	-22 914
Východoslovenská energetika, a.s.	134 609	112 200	22 409
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	59 095	89 215	-30 120
Lesy SR, š.p.	13 894	15 486	-1 592
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s.	0	71 912	-71 912
MH Invest, s.r.o	0	1 892	-1 892
Spolu	19 924 532	19 472 632	451 900

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Paneurópsky garančný fond (EGF) vytvorila Európska investičná banka na základe výzvy Rady Európskej únie z 23. apríla 2020, podporenej ministrami financií členských štátov EÚ. Celková výška fondu je 25 miliárd eur v rámci schémy v reakcii na COVID-19, ktorý by mal zmobilizovať dodatočné investície v celkovej výške približne 200 miliárd eur. Pomoc sa v rámci tejto schémy poskytuje prostredníctvom vykonávateľov, s ktorými uzatvára zmluvy EIB. Vykonávateľmi môžu byť finančné inštitúcie, ktoré spĺňajú dané kritériá. Vykonávatelia následne financujú súkromný sektor formou úverov, pričom EGF na tieto operácie poskytuje najmä záruky.

Medzinárodné investičné arbitráže vznikajú domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi. Predmetom sporov je náhrada škody za porušenie dohôd o podpore a ochrane investícií.

Ministerstvo financií SR viedlo ku koncu roka 2021 už len jednu oficiálnu arbitráž so spoločnosťou Achmea B.V. vs. Slovenská republika, z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní v roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi odškodnenie vo výške cca 25 200 tis. eur plus úroky vo výške 2 900 tis. eur. Konanie o zrušení tohto rozsudku ako aj jurisdikčného rozhodnutia v tomto spore na Nemeckom spolkovom súde, pred ktorým SR napadla tieto rozhodnutia, je v súčasnosti prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o predbežnej otázke. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6. marca 2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Nakoľko arbitrážny rozsudok, na výkon ktorého sa vedie exekučné konanie pred súdmi v Luxemburgu bol zrušený, SR žiada o uvoľnenie zablokovaného majetku. Achmea sa v konaní pred Luxemburskými súdmi bráni tým, že podala pred nemeckým Ústavným súdom voči rozhodnutiu Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku ústavné sťažnosti, o ktorých prípustnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté. Luxemburský súd v novembri 2019 rozhodol, že konanie je pozastavené do rozhodnutia nemeckého Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach.

Z **hroziacich alebo prebiehajúcich súdnych sporov** vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo financií SR v úhrnnej hodnote 1 435 530 tis. eur, pričom ide najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje podmienené pasíva zo súdnych sporov v sume 1 140 308 tis. eur najmä z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, náhrada škody, antidiskriminačná žaloba, náhrada majetkovej ujmy a iné).

Kancelária Národnej rady SR eviduje podmienené záväzky z existujúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby za náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní. Medziročné zníženie žalovanej sumy vychádza zo súdnych uznesení o výške žalovanej sumy a zo späťvzatí niektorých žalôb.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaznamenalo pokles hodnoty súdnych sporov o 1 367 tis. eur. Najvýznamnejší je spor s fyzickou osobou o náhradu škody vo výške 450 000 tis. eur, ktorá mala byť spôsobená údajnou nečinnosťou a nesprávnym úradným postupom.

MH Manažment, a.s. vykazuje hodnotu súdnych sporov, na ktoré nie sú vytvorené rezervy, resp. riadne záväzky, vo výške 202 232 tis. eur.

Ministerstvo hospodárstva SR eviduje podmienené záväzky zo súdnych sporov vo výške 83 935 tis. eur, pričom medziročné zníženie bolo spôsobené oznámením súdu, že v konkrétnom súdnom spore môže byť orgánom konajúcim v mene štátu len Ministerstvo spravodlivosti SR.

Slovenský pozemkový fond čelí viacerým súdnym žalobám a konaniam. Hodnotovo najväčší súdny spor (60 409 tis. eur), kde je žalovaný Slovenský pozemkový fond je z titulu údajne zmarenej investície z dôvodu, že fond vydal pozemky, na ktorých sa mal projekt realizovať.

Železnice SR evidujú súdne spory vo výške 53 166 tis. eur z dôvodu žalôb v súvislosti s projektami modernizácie trate, pri ktorých však spoločnosť nepredpokladá ukončenie v jej neprospech.

Vodohospodárska výstavba, š. p. eviduje viaceré súdne spory, pričom väčšinu z uvedenej sumy tvorí spor o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia nájomnej zmluvy a spory so Slovenskými elektrárňami o úhradu platieb podľa zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Vodohospodárska výstavba, š.p. vykazuje voči Slovenským elektrárňam aj podmienené aktíva, z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť úhradou platieb Slovenským elektrárňam, a.s. podľa neplatnej zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. V súdnych sporoch sa naďalej pokračuje. Pre účely vyčíslenia čistého bohatstva je nutné znížiť túto hodnotu o podiel, ktorý pripadá na štát z dôvodu vlastníckeho podielu v SE, a.s. (34 %).

Z ostatných podmienených záväzkov vykazujú najvyššiu hodnotu Slovenské elektrárne, a. s. Vo svojej účtovnej závierke vykázali podmienené pasíva (okrem iných) v podobe záložného práva na dlhodobý hmotný majetok a zásoby. Hodnota záložného práva medziročne vzrástla o 68 833 tis. eur. Hodnota novej straty pre štát pri neplnení si záväzkov dlžníka bola pre násobená podielom 34 %.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené záväzky z ručenia za splnenie záväzkov vyplývajúcich z niektorých privatizačných zmlúv uzavretých bývalým Fondom národného majetku. Fond národného majetku sa zaviazal uhradiť nadobúdateľom privatizovaných spoločností určité straty na majetku, ktoré im môžu v budúcnosti vzniknúť v dôsledku určitých rizík definovaných v privatizačných zmluvách.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje podmienené pasíva v podobe finančných derivátov, využívajúcich sa pri kontrahovaní zemného plynu na komoditných burzách. Medziročný nárast súvisí s rastúcou cenou elektrickej energie a plynu, ktoré ovplyvňujú cenu komoditných derivátov.

Poskytnuté záruky Ministerstvom financií SR boli vykázané vo výške 419 147 tis. eur, a medziročne sa zvýšili o 197 952 tis. eur. Nárast spôsobili vystavené záruky podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v platnom znení, v prospech finančných inštitúcií (Eximbanka a NDF I, a.s.), ktoré poskytnú úvery resp. záruky za úvery na podporu podnikateľom v čase pandémie COVID-19.

Obdobne aj spoločnosť National Development Fund II, a.s. poskytuje záruky za úvery komerčných bánk pre podnikateľský sektor za účelom zmiernenia negatívnych dopadov pandémie COVID-19. Zdrojom krytia týchto záruk u tejto spoločnosti sú, na rozdiel od Ministerstva financií SR, prostriedky EŠIF.

Exportno-importná banka Slovenska vykazuje v iných pasívach hodnotu poskytnutých záruk 140 226 tis. eur a ostatné iné pasíva vo výške 27 097 tis. eur, ktoré predstavujú zostatok nečerpanej istiny z uzatvorených úverových zmlúv.

Východoslovenská energetika Holding, a.s. vykazuje vystavené záruky za skupinu po prepočítaní na vlastnícky podiel štátu v hodnote 134 609 tis. eur. Spoločnosť nepovažuje tieto záruky za rizikové resp. významné, keďže v minulosti existovali úvery poskytnuté skupine VSEH, a.s. a neboli zabezpečené finančnými zárukami a úrokový diferenciel medzi zaručenými a nezaručenými úvermi bol zanedbateľný.

Obdobne Slovenská záručná a rozvojová banka Slovenska, a.s. vykazuje záruky (35 056 tis. eur) a úverové prísluhy (24 039 tis. eur) v zmysle Záručnej listiny a Zmluvy o podmienkach poskytovania finančnej pomoci pre malé podniky a stredné podniky.

Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. v roku 2020 a 2021 ukončovala projekt odstraňovania kalov a sorbentov. Ku koncu účtovného obdobia už neevidovala žiadne podmienené záväzky z titulu obdobných kontraktov.

Lesy Slovenskej republiky, š.p. dlhodobo vykazujú hodnotu majetku, ktorá je právne neusporiadaná (napr. pozemky a stavby), a ktoré môžu byť predmetom vrátenia pôvodným vlastníkom resp. podnikom povodí.

Po abstrahovaní od vzájomných vzťahov v rámci podmienených záväzkov (vzájomné súdne spory, poskytnuté záruky) a vylúčenia duplicitného vplyvu niektorých pasív, je ich hodnota znížená z 20 209 065 tis. eur na 20 187 890 tis. eur.

IV. SKUTOČNOSTI, KTORÉ NASTALI PO DNI, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, DO DŇA JEJ ZOSTAVENIA

V súvislosti s prebiehajúcim vojenským konfliktom na Ukrajine, ktorý začal 24. februára 2022 inváziou ozbrojených síl Ruskej federácie na Ukrajinu, prijala vláda SR viaceré opatrenia. V prvých týždňoch a mesiacoch boli vynaložené prostriedky štátneho rozpočtu a rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na pomoc utečencom prichádzajúcim na Slovensko alebo tranzitujúcim cez Slovensko do ostatných krajín Európy. Slovenská republika poskytla Ukrajine aj vojenský materiál, muníciu, palivo a vojenské zariadenia. Konflikt v nasledujúcich mesiacoch prispel k zvyšovaniu cien energií a pohonných hmôt, a Slovensko čelí novej - energetickej kríze. Už počas roka 2022 sa negatívne vplyvy odzrkadlili v raste inflácie a následne aj vo zvyšovaní úrokových sadzieb. Predpokladá sa, že uvedené faktory budú mať negatívny dopad na rast hospodárstva SR v nasledujúcom účtovnom období, na verejné financie a na subjekty súhrnného celku.

Vplyv pandémie COVID-19, vojny na Ukrajine a dopadov energetickej krízy na hospodárstvo SR je bližšie popísaný v dokumentoch Návrh rozpočtu verejnej správy SR na roky 2023-2025, v Návrhu rozpočtového plánu na rok 2022 a v Programe stability 2022-2025.

Po 31.decembri 2021 nenastali ďalšie udalosti, ktoré by mali významný vplyv na súhrnnú účtovnú závierku.

Príloha č. 1: Prehľad o subjektoch zaradených do súhrnného celku za rok 2021

Názov subjektu	Počet ÚJ spolu	z toho				
		Počet RO	Počet PO	Počet OS	Počet š.p.	Počet š.f.
Ministerstvo vnútra SR	325	313	10	2	-	-
Ministerstvo zdravotníctva SR	86	39	37	8	2	-
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	86	83	1	2	-	-
Ministerstvo spravodlivosti SR	86	86	-	-	-	-
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	61	46	7	-	8	-
Slovenská akadémia vied	48	22	26	-	-	-
Ministerstvo kultúry SR	32	7	25	-	-	-
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	25	6	-	16	2	1
Ministerstvo hospodárstva SR	20	4	3	11	1	1
Ministerstvo obrany SR	20	10	2	7	1	-
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	18	10	6	2	-	-
Ministerstvo financií SR	19	8	-	10	1	-
Ministerstvo životného prostredia SR	13	2	8	-	2	1
Generálna prokuratúra SR	9	9	-	-	-	-
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	5	3	1	1	-	-
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	4	2	1	-	1	-
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	3	2	1	-	-	-
Správa štátnych hmotných rezerv SR	2	1	-	1	-	-
Štatistický úrad SR	2	1	1	-	-	-
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	3	1	1	1	-	-
Národný bezpečnostný úrad SR	2	1	1	-	-	-
Úrad vlády SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Národnej rady SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária prezidenta SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Ústavného súdu SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Súdnej rady	1	1	-	-	-	-
Najvyšší kontrolný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Najvyššieho súdu SR	1	1	-	-	-	-
Protimonopolný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Slovenská informačná služba	1	1	-	-	-	-
Úrad jadrového dozoru SR	1	1	-	-	-	-
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR	1	1	-	-	-	-
Úrad pre verejné obstarávanie SR	1	1	-	-	-	-
Úrad priemyselného vlastníctva SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Najvyššieho správneho súdu SR						
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných produktov	1	-	-	-	-	-
Audiovizuálny fond	1	-	-	-	-	-
Danubiana, Centrum moderného umenia, n.o.	1	-	-	-	-	-
Datacenterum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu umenia	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu vzdelávania	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu športu	1	-	-	-	-	-

Názov subjektu	Počet ÚJ spolu	z toho				
		Počet RO	Počet PO	Počet OS	Počet š.p.	Počet š.f.
Fond na podporu kultúry národnostných menšín	1	-	-	-	-	-
Fond ochrany vkladov	1	-	-	-	-	-
Garančný fond investícií	1	-	-	-	-	-
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	1	-	-	-	-	-
Kancelária verejného ochrancu práv	1	1	-	-	-	-
Rozhlas a televízia Slovenska	1	-	-	-	-	-
Rada pre riešenie krízových situácií na fin. trhu	1	-	-	-	-	-
Rada pre vysielanie a retransmisíu	1	-	-	-	-	-
Sociálna poisťovňa	1	-	-	-	-	-
Slovenský pozemkový fond	1	-	-	-	-	-
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	1	-	-	-	-	-
Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo	1	-	-	-	-	-
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	1	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	1	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre deti	1	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	1	-	-	-	-	-
Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti	1	-	-	-	-	-
Úrad na ochranu osobných údajov	1	1	-	-	-	-
Ústav pamäti národa	1	-	-	-	-	-
verejné vysoké školy	20	-	-	-	-	-
Ostatné neziskové organizácie ústrednej správy a územnej samosprávy	521	-	-	-	-	-
Bratislavský samosprávny kraj	85	59	22	3	-	-
Trnavský samosprávny kraj	105	59	39	5	-	-
Trenčiansky samosprávny kraj	81	44	36	-	-	-
Nitriansky samosprávny kraj	113	81	29	2	-	-
Žilinský samosprávny kraj	119	-	115	3	-	-
Banskobystrický samosprávny kraj	124	75	43	5	-	-
Prešovský samosprávny kraj	133	83	49	-	-	-
Košický samosprávny kraj	111	78	28	4	-	-
Obce SR	6 035	2 215	256	638	-	-
Spolu	8 356	3 366	748	721	18	3

Legenda: ÚJ – účtovná jednotka, RO – rozpočtová organizácia, PO – príspevková organizácia, OS – obchodné spoločnosti, š.p. – štátne podniky, š.f. – štátne účelové fondy.